

1135 Budapest, Csata u. 20.

# Pedagógia Program

Budapest XIII. Kerületi  
Csata Utcái Általános Iskola

2024.

## Tartalomjegyzék

Bevezető gondolatok Pedagógiai Programunk elé	5
Preambulum	7
Helyzetelemzés	9
ISKOLÁNK BEMUTATÁSA	9
ISKOLÁNK ARCULATA	9
ISKOLÁNK TANULÓI KÖZÖSSÉGE	10
Nevelési program	12
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	13
1.1 A BUDAPEST XIII. KERÜLETI CSATA UTCAI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI	13
1.2 LEGFONTOSABB ÉRTÉKEINK, MELYEK AZ ISKOLÁNKBAN FOLYÓ PEDAGÓGIAI MUNKÁT VEZÉRLIK:	13
1.3 CÉLJAINK:	13
1.4 NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK KIEMELT FEJLESZTÉSI TERÜLETEI	16
2. A nevelő-, oktatómunka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai	19
2.1 A NEVELŐ-, OKTATÓMUNKA PEDAGÓGIAI FELADATAI ISKOLÁNKBAN	19
2.2 AZ ISKOLÁNKBAN FOLYÓ NEVELŐ-, OKTATÓMUNKA MÓDSZEREI	21
2.3 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-, OKTATÓMUNKA ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	21
3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	26
4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	29
4.1 EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS CÉLJAI ISKOLÁNKBAN	29
4.2 AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	32
5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladataink	34
5.1 KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSÜNK CÉLJA	34
5.2 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATAINK	34
5.3 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS ISKOLAI TEVÉKENYSÉGRENDSZERE	35
6. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	38
6.1 A PEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYI FELADATAI	38
6.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA	40
6.3 AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI	40
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	42
7.1 A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	42
7.2 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	44
7.3 A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK SEGÍTÉSE	45
7.4 A HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓINK SEGÍTÉSE	46
7.5 A SZOCIÁLIS ÉS KULTURÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE	47
8. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatokban	49
9. A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	51
9.1 A SZÜLŐI KÖZÖSSÉGET ÉRINTŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁK	51
9.2 A TANULÓK KÖZÖSSÉGÉT ÉRINTŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁK:	53
9.3 AZ INTÉZMÉNY PARTNEREINEK KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	53
10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	55
10.1 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ISKOLÁNKBAN	55
10.2 AZ OSZTÁLYOZÓ-, JAVÍTÓ-, PÓTLÓ VIZSGÁK SZERVEZÉSÉNEK SZABÁLYAI	56
10.3 AZ OSZTÁLYOZÓ-, ILL. JAVÍTÓVIZSGA TANTÁRGYAI ÉVFOLYAMONKÉNT:	57
10.4 INTÉZMÉNYÜNK HELYI VIZSGARENDSZERE	59

11. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének helyi szabályai	65
Helyi tanterv	67
1. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és követelmények	68
1.1 AZ INTÉZMÉNY ÁLTAL ALKALMAZOTT TANTERVEK	68
1.2 ÓRATERV	69
1.2.2 Az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámai – HK – 2012. kivezetve 2020/2021. tanévtől	71
1.2.2 Az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámai 2020.	72
2. Tantárgyi rendszertünk, a választott kerettanterv feletti óraszám	74
2.1 TANTÁRGYI RENDSZERÜNK	74
3. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	78
4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	80
4.1. AZ 1-2. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA	80
4.2 A 3-4. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA	80
4.3. AZ 5-6. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA	80
4.4 A 7-8. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA	81
5. A mindennapos testnevelés megvalósítása	82
6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	84
7. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése, az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az iskolai számonkérés rendje	86
7.1 A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	86
7.2 A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJA ELLENŐRZÉSÉNEK MÓDJA	86
7.3 A TANULMÁNYI MUNKA ELLENŐRZÉSÉNEK, ÉRTÉKELÉSÉNEK FORMÁI	86
7.4 A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSE AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON	88
7.5 AZ ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISKOLAI SZÁMONKÉRÉS RENDJE	89
7.6 A HELYI TANTERV KÖVETELMÉNYEINEK TELJESÍTÉSÉT VIZSGÁLÓ ISKOLAI MÉRÉSEK	90
7.7 AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI	91
8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek	93
8.1 A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	93
8.2 A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSE	93
8.3 A TANULÓ SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSE	95
8.4 A TANULÓ JUTALMAZÁSA	97
8.5 A TANULÓ ELMARASZTALÁSA ISKOLÁNKBAN	98
9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	100
9.1 A DIFFERENCIÁLT TANULÁSSZERVEZÉS SZEMPONTJAI	100
9.2 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI:	100
10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	101
11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	102
12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	103
12.1 AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI	103
12.2 A KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI	107
13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	113
14. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	116

15. Az otthoni, napközis felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai	117
16. Az egész napos nevelés-oktatás iskolai feladatai	119
16.1 AZ EGÉSZ NAPOS NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATA	119
16.2 ÖNÁLLÓ TANULÁS	120
16.3 A SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉG	121
16.4 MŰVÉSZETI NEVELÉS	121
16.5 GYAKORLATI ÉLETRE NEVELÉS	122
16.6 AZ EGÉSZ NAPOS NEVELÉS-OKTATÁS TEVÉKENYSÉGRENDSZERÉNEK ÉRTÉKELÉSE	123
17. A sajátos nevelési igényű tanulók esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztési program	124
17.1 A BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK PROGRAMJA	124
17.2 ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOSOK FEJLESZTÉSÉT SEGÍTŐ PROGRAM	126
17.3 BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI ÉS TANULÁSI NEHÉZSÉGEKKEL RENDELKEZŐ TANULÓK SEGÍTÉSE	133
17.4. AUTIZMUS SPEKTRUMZAVAR MIATT SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI	134
Kerettantervre épülő helyi tanterv	139
Záró rendelkezések	141
Mellékletek	145
•1-4. ÉVFOLYAM HELYI TANTERVE	145
•5-8. ÉVFOLYAM HELYI TANTERVE	145
•AZ EGÉSZ NAPOS NEVELÉS HELYI TANTERVE	145
•NÉPTÁNC 1-4. ÉVFOLYAM HELYI TANTERVE	145
•INTÉZMÉNYI DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV (DFT)	145
•OSZTÁLYOZÓ VIZSGA KÖVETELMÉNYEK	145
•MAGYAR NYELV 1-4. ÉVFOLYAM	145
•MAGYAR IRODALOM 1-4. ÉVFOLYAM	145
•MATEMATIKA 1-4. ÉVFOLYAM	145
•KÖRNYEZETISMERET 3-4. ÉVFOLYAM	145
•MAGYAR NYELV 5-8. ÉVFOLYAM	145
•MAGYAR IRODALOM 5-8. ÉVFOLYAM	145
•ÍDEGEN NYELV 4-8. ÉVFOLYAM	145
•MATEMATIKA 5-8. ÉVFOLYAM	145
•TÖRTÉNELEM 5-8. ÉVFOLYAM	145
•TERMÉSZETISMERET 5-6. ÉVFOLYAM	145
•FIZIKA 7-8. ÉVFOLYAM	145
•KÉMIA 7-8. ÉVFOLYAM	145
•BIOLÓGIA 7-8. ÉVFOLYAM	145
•FÖLDRAJZ 7-8. ÉVFOLYAM	145
•ETIKA/HIT ÉS –ERKÖLCSTAN 1-8. ÉVFOLYAM	145
•DIGITÁLIS KULTÚRA 3-8. ÉVFOLYAM	145
•VIZUÁLIS KULTÚRA 1-8. ÉVFOLYAM	145
•TECHNIKA 1-7. ÉVFOLYAM	145
•TESTNEVELÉS 1-8. ÉVFOLYAM	145
•ÉNEK-ZENE 1-8. ÉVFOLYAM	145
•KÖNYVTÁR PEDAGÓGIAI PROGRAM	145

## **Bevezető gondolatok Pedagógiai Programunk elé**

Magyarországon az elmúlt időszakban olyan alapvető társadalmi, politikai, gazdasági változások történtek, melyek lényegesen befolyásolják az oktatástügy helyzetét, alakulását. Ez a változás elsősorban az iskolában jelenik meg, itt válik kézzelfoghatóvá. Mít jelentenek ezek a változások iskolánk számára? A legfontosabb az önállósággal együtt járó felelősségvállalás és annak megosztása, az iskolánkba járó gyermekek testi, lelki és értelmi fejlődését, készségeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik fejlődését figyelembe vevő, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő tudatos nevelő- és oktatómunka középpontba állítása.

A nemzeti köznevelési törvény kimondja, hogy az iskolában a nevelő-oktató munkát pedagógiai program szerint kell folytatni, mely meghatározza az intézmények legfontosabb tartalmi jellemzőit is. Tantestületünk először 1998-ban készítette el Pedagógiai Programját, mely komoly szakmai kihívást jelentett mindnyájunk számára. Azóta a pedagógiai programot többször átdolgoztuk a nevelőtestület bevonásával. Építettünk az elért eredményeinkre, hagyományainkra, értékeinkre, számba vettük lehetőségeinket, hogy megfeleljünk a kor változó követelményeinek, megújítsuk tartalmi munkánkat. Az 1999. évi törvényi változások, és a Kerettanterv megjelenése szükségessé tette programunk felülvizsgálását, módosítását.

2003-ban elkészítettük az iskola környezeti nevelési és egészségnevelési programját, a minőségirányítási programot. Bevezettük 1-4. évfolyamon a szöveges értékelés iskolai formáját, áttekintettük a helyi tantervet. A 2007. évi törvényi változásokkal összhangban kidolgoztuk a nem szakrendszerű oktatás helyi gyakorlatát. Kiegészítettük céljainkat a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciákkal, megfogalmaztuk a sajátos nevelési igényű tanulók esélyegyenlőségét segítő iskolai programot.

2013 szeptemberétől angol-magyar kétnyelvű képzést biztosítunk az *Amerikainapközi Kft.* közreműködésével. A kétnyelvű osztályokban a diákok délelőtt a Kerettanterv alapján tanulnak, míg az angol nyelvű képzés délután, a napközis foglalkozásokon a Boys and Girls Clubs of (BGC) Hungary keretein belül valósul meg angol anyanyelvű pedagógusok vezetésével. A BGC Nyelvi Program egyediségét és hatékonyságát bizonyítja, hogy 2014-ben elnyerte az Európai Nyelvi Díjat, mely a nyelvoktatás köreiben a legnagyobb szakmai elismerés.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink többsége érdeklődésének és tehetségének megfelelően iskolánkban belül gyarapítsa tudását. 2015-ben a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács *Kiváló Akkreditált Tehetségpontja* lettünk, mely címet 2019-ben újra elnyertük.

A fenntartható fejlődés érdekében végzett pedagógiai tevékenységünk eredménye a második alkalommal elnyert *Ökoiskola valamint 2019-ben elnyert Örökös Ökoiskola*, illetve a *Madárbarát Iskola* cím.

A 2011. évi nemzeti köznevelésről szóló CXC. törvény a tanulót, a szülőt, a pedagógust állítja a köznevelés középpontjába. Nevelő-oktató munkánk kiemelt feladata továbbra is pedagógiai értékeink, iskolai hagyományaink megőrzésére, azok továbbvitele. Intézményünk pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, tanítványaink elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének következetes ellenőrzése és diákjaink fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

Nevelőtestületünk vallja, hogy a nevelés a családi házzal együtt vállalt közös felelősség, melyben az iskola az a kulturális és szellemi színtér, amelynek a gyermek teljes emberré formálását kell szolgálnia.

Jelen pedagógiai programunk széleskörűen fűzi össze közösségünk tudását, tapasztalatát és jövőt formáló akaratát. Célunk, hogy iskolánk a XIII. kerület egyik meghatározó intézményévé váljon partnerközpontú, a nevelés és oktatás színvonalát folyamatosan fejlesztő minőségorientált szemléletével.

## **Preambulum**

### **1. Az intézmény megnevezései:**

- hivatalos neve: Bp. XIII. Kerületi Csata Utcai Általános Iskola

### **2. Feladatellátás helye:**

- székhelye: 1135 Budapest, Csata utca 20.

### **3. Az intézmény alapítása**

- az intézmény alapításának éve: 1910-1911
- alapítója: Székesfőváros
- alapítás kori neve: Leányiskola, XIII. Csata u.

### **4. Alapítójának jogutódja, a fenntartó neve és székhelye:**

- Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere
- Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia u. 3.
- Fenntartó neve: Közép-Pesti Tankerületi Központ
- Fenntartó székhelye: 1149 Budapest, Mogyoródi út 21.

### **5. Típusa: általános iskola**

### **6. OM azonosító száma: OM 035020**

### **7. Köznevelési és egyéb alapfeladata:**

Székhely intézmény: 1135 Budapest, Csata utca 20.

- általános iskolai nevelés-oktatás
    - nappali rendszerű iskolai oktatás
    - alsó tagozat, felső tagozat
    - sajátos nevelési igényű tanulók integrál nevelése-oktatása (beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékosnyhe értelmi fogyatékos)
  - egyéb köznevelési foglalkozás: tanulószoba, napköziotthonos ellátás
  - iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel
- felvehető maximális tanulólétszám: 550 fő

### **4. Az intézmény földrajzi működési területe: Budapest XIII. kerület**

### **5. Az iskola kötelező beiskolázási körzete: a Közép-Pesti Tankerületi Központ által kijelölt körzet**

**6. Az iskola emblémája:** Az iskola képét mutató grafika, középen az intézmény neve Csata Utcai Általános Iskola. A grafika alján „*Pro Scholis Urbis díjas*”, „*Minőségi nevelési-oktatási intézmény*” felirat.

**7. Az iskola vezetője, a program benyújtója:**

- Borosné Borbély Beáta intézményvezető



## **Helyzetelemzés**

### **Iskolánk bemutatása**

A Csata Utcai Általános Iskola Budapest XIII. kerületében, Angyalföld középpontjában található. A háromemeletes műemléki jellegű épület 1910-1911-ben épült. Kiváló tárgyi feltételekkel rendelkező intézmény. Az osztálytermek mellett, sportcsarnok, 2 tornaterem, tükrös táncterem, több mint húszezer kötetes könyvtár, gazdag szertári állomány, 100 fős kulturált ebédlő, sport- és parkosított udvar, három informatikai terem, interaktív táblák, technika és háztartástan terem áll a tanulók rendelkezésére. Az Internet és Wifi elérése minden tanteremben lehetséges.

Az iskola környezetében jelentős változások következtek be az elmúlt években; új lakásokat adtak át, a körzetünkben új óvodát nyitottak.

### **Iskolánk arculata**

Iskolánk Nevelési programja és Helyi tanterve a NAT-ra és a Kerettantervre épül, ez pedagógiai céljaink és feladataink meghatározó alapja. Az alsó tagozaton az alapvető képességek, készségek, kompetenciák tevékenységekre épülő fejlesztése az alapvető feladatunk. A felső tagozaton is folytatjuk ezt a munkát, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban. Tantestületünk gyermekközpontú és minőség-orientált pedagógiájával törekszik a XXI. század kihívásainak megfelelni.

Iskolánk fő profilja az idegen nyelvek oktatása. Idegen nyelvként a szülők választása alapján németet, olaszt vagy angolt tanítunk. Az alsó tagozaton, az 1-3. évfolyamon nyelvi előkészítő formában találkoznak a gyerekek az idegen nyelvvel, a felsőbb évfolyamokban emelt óraszám-ban tanítjuk.

A 2013 szeptemberében vezettük be egyedi nyelvoktatási programként a kétnyelvű képzést, az angol napközit. A kisgyermekkorai nyelvsajátításra épülő program a magyar köznevelés rendszerére épülve a magyar tanítókkal együttműködve angol anyanyelvű tanárok vezetésével biztosítja az idegen nyelvi környezetet. A kétnyelvű osztályokban 4. osztálytól második idegen nyelvként német vagy olasz nyelvet tanulhatnak diákjaink.

2022 szeptemberétől a Csatahajó Alapítvánnyal együttműködve angol nyelvi szakkör kezdi el működését a tehetséges gyermekek részére.

Iskolánk jelentős testnevelés múltja tekint vissza, hiszen számos élsportoló végezte itt alapfokú tanulmányait. Az alsó tagozaton már évtizedes hagyománya van az egész napos nevelés-oktatásnak, a mindennapos testnevelésnek. A tanórák mellett számos sportolási lehetőséget kínálunk gyermekeink részére a tanítás után. Az alsó és felső tagozaton úszásoktatásban részesülnek tanítványaink.

A tehetséges és a fejlesztésre szoruló tanulók érdekében csoportbontásokat hozunk létre idegen nyelvből. Csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, a technika és tervezés és a digitális kultúra tantárgyakat. Az egésznapos nevelés keretében különböző szakkörök szervezésével, gazdag kulturális kínálattal biztosítjuk a képességfejlesztést és a tehetséggondozást.

Az 1-4. évfolyamon *egész napos munkaformában* tanulnak tanítványaink. A felső tagozaton napközis csoportokban foglalkozunk délután a tanulókkal.

A **hangszeres zenetanulást** a XIII. kerületi zeneiskola tanárai biztosítják.

Az iskolában folyó nevelő- és oktatómunkát számos szakember segíti. A pedagógiai szakszolgálat munkatársai a logopédusok, az iskolapszichológus, az utazó gyógypedagógusok. A pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársaink az iskolatitkárok, a rendszergazda és a pedagógiai asszisztens.

**Évtizedes hagyományainkra nagy hangsúlyt fektetünk:**

- Minden munkaközösség megrendezi a tantárgyi hetét.
- Kis tudós konferenciát szervezünk évente.
- Énekkarosaink fellépnek az Éneklő Ifjúság és az adventi karácsonyi koncerten.
- Szerepeltetjük tanulóinkat a kerületi és budapesti tanulmányi és sportversenyeken.
- Megünnepeljük nemzeti ünnepeinket, a karácsonyt és a farsangot.
- Az osztályfőnökök minden évben szerveznek tanulmányi, illetve osztálykirándulásokat.
- Minden tanév végén kiadjuk az év iskolai eseményeit bemutató Csata Utcai Hírlevelet.

**Iskolánk tanulói közössége**

Intézményünk elsősorban az iskola vonzáskörzetében élő tanulókat látja el. Tanulóink összetételében beiskolázási körzetünk társadalmi sokszínűsége ötvöződik. Jelen vannak a mindennapi megélhetés gondjaival küzdő, alacsony iskolai végzettségű, a jó körülmények között élő

középosztálybeli és a magasan kvalifikált, biztos anyagi háttérrel rendelkező családok gyermekei is. Befogadó iskolaként részt veszünk a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében.

A pályaválasztást sikeresnek ítéljük meg, 8. osztályos diákjaink képességeiknek megfelelő középiskolát választanak. Tanulóink gimnáziumban, technikumokban tanulnak tovább. Az utóbbi években a szakmai végzettséget is adó középiskolákat részesítik előnyben. A visszajelzésekből az derül ki, hogy a választott iskolában hasonló eredményességgel dolgoznak. Az osztályfőnökök, a szaktanárok felvilágosítást és segítséget adnak a tanulóknak és szüleik részére.

A szülők elégedettek az iskolában folyó nevelő-oktató munkával. Ezt mutatják az elvégzett partneri elégedettségi vizsgálatok. Rendezvényeink iránt érdeklődők, szívesen látják gyermekeik szereplését.



# **Nevelési program**



## **1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai**

### **1.1 A Budapest XIII. Kerületi Csata Utcai Általános Iskola pedagógiai alapelvei**

Iskolánkban olyan — az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó — ismereteket közvetítünk, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, segítik eligazodását szűkebb és tágabb környezetükben. Nevelő-oktató munkánkat a korszerű, a tanulói képességeket fejlesztő pedagógiai tevékenység, és az általános emberi értékek elfogadása és átadása alkotja.

Iskolánk több évre visszatekintve, hármás célkitűzés jegyében fogalmazza meg feladatait. Ez tanulóink *tudásának, képességeinek és személyiségének* együttes fejlesztését jelenti. A társadalmi elvárásoknak megfelelő iskolát alakítunk, amelyben a tanuló tudásának, egész személyiségének fejlődése, képességeinek, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy a nevelés, az oktatás színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

### **1.2 Legfontosabb értékeink, melyek az iskolánkban folyó pedagógiai munkát vezérlik:**

- Pedagógiánkat az egyéni bánásmódra épülő differenciált fejlesztés jellemzi.
- Fontos számunkra az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének a követelményekhez igazodó értékelése.
- Tiszteletben tartjuk tanulóink személyiségét. Figyelembe vesszük egyéni érettségét és képességeit, lehetőséget adunk ezek kibontakoztatására.
- Biztosítjuk hátrányos helyzetű tanulóink számára az esélyegyenlőséget a társadalmi leszakadás megakadályozására, és a tehetséggondozást.
- A nevelők, a szülők és az iskola valamennyi munkatársa a múlt és a jelen hagyományainak ápolására, az intézmény jó hírnevének öregbítésére törekszik.

### **1.3 Céljaink:**

Célunk, a családokkal együttműködve a harmonikus személyiségfejlődéshez szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességek magas színvonalú nevelő-, oktatómunkával történő fejlesztése, amely hozzájárul a felnövekvő nemzedék a kor igényeinek megfelelő felelős állampolgárrá válásához. Ennek érdekében célunk:

- magas színvonalú oktatással a képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése;
- a tanulók képességeit figyelembe véve a tantervi követelmények magas szintű teljesítése;
- a tudás és a munka tiszteletének, a kitartó munkavégzés képességének formálása;
- tanulóink helyes értékrendjének és önismeretének fejlesztése, felelősségtudatuk megalapozása;
- nyitott, érdeklődő, kreatív személyiség formálása, önmagunkkal és környezetünkkel szembeni igényesség alakítása;
- a másság elfogadása és tiszteletben tartása, a toleráns gondolkodás fejlesztése, egymás tiszteletére, megbecsülésére nevelés;
- tanulóink érzelmi nevelése, jó ízlésük, esztétikai érzékük és igényük formálása;
- az otthon, a lakóhely tiszteletére és szeretetére nevelés, a magyaságtudat alakítása;
- az esélyegyenlőség biztosítása a hátrányos helyzetű tanulóink számára.

Az iskolában olyan légkört kívánunk megteremteni, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat. Ennek érdekében:

- az iskolai életben szeretetteljes emberi kapcsolatokat alakítunk ki a tanuló, nevelő, szülői közösségben;
- tiszteletben tartjuk a tanulókat, minden tanítványunk számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és élete egyéb problémáinak megoldásában is;
- bevonjuk a gyerekeket saját iskolai életük megszervezésébe.

*Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:*

- becsüli a szorgalmas tanulást és a tudást, a munkát, kötelességtudó, jó eredmények elérésére törekszik a tanulásban, a munkában, a játékban;
- gondolatait szóban és írásban helyesen meg tudja fogalmazni, beszéde kulturált;
- képes tudását továbbfejleszteni és önállóan ismereteket szerezni, tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti;
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik;
- van elképzelése a jövőjéről;
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben, viselkedése udvarias, társaival együttműködik;

- becsületes, őszinte, erkölcsös;
- fegyelmezett, ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat;
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat;
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit;
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket, a természet, a környezet értékeit, más népek értékeit, hagyományait, az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit;
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltság, gondozott.

Tanítványaink fejlődéséhez biztosítjuk *a változatos, sokszínű tevékenységrendszer, a személyiségfejlődést segítő tanulást, munkát és játékot*. A nevelőtestület mindennapi nevelő- és oktatómunkája arra irányul, hogy diákjaink a nyolcadik évfolyam végére rendelkezzenek minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

## 1.4 Nevelő-oktató munkánk kiemelt fejlesztési területei

### Erkölcsei nevelés

Iskolai tevékenységrendszerünk révén el kell juttatnunk tanítványainkat az erkölcsi gondolkodás arra a szintjére, hogy képes legyen minden napos cselekedeteiben fegyelmezett, kötelességtudó, szabály- és normakövető magatartásra.

### Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Tanulóinkkal megismertetjük *nemzeti kultúránk kiemelkedő örökségeit*, hazánk természeti szépségeit. Diákjainkat az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza megbecsülésére, tiszteletére neveljük. Nemzeti hagyományaink mellett arra neveljük tanítványainkat, *fogadják el és tiszteljék más népek, népcsoportok értékeit is*, hogy részesei lehessenek az egyetemes emberi kultúra ápolásának.

### Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Nevelő-, oktatómunkánk során megismertetjük tanulóinkat az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokkal, kötelezettségekkel és az őt megillető jogok érvényesítési lehetőségeivel. *Felkészítjük tanulóinkat a döntésekben való részvételre, alakítjuk hatékony és felelős állampolgári magatartásukat.*

### Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

Tanítványaink *kommunikációs kultúrájának* alakítása kiemelt feladatunk. Középpontjában az ismeretszerzés mellett a véleménynyilvánítás, az érvek kifejtésének képességei állnak. Önismeretük fejlődésével képesek lesznek véleményt mondani önmagukról, cselekedeteikről, viselkedésükről, indulataikat megfelelő módon tanulják meg kezelni.

### A családi életre nevelés

Tanulóinkkal megismertetjük az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Az iskolában és a családban megismert illemszabályokat megköveteljük. A családi ünnepeket és az ezekhez kötődő szokásokat, hagyományokat gyakoroltatjuk, ehhez kapcsolódó tevékenységeket szervezünk.

A családokkal együttműködve arra törekszünk, hogy diákjaink képesek legyenek felismerni és megfogalmazni a családban betöltött szerepüket, feladataikat.



### **A testi és lelki egészségre nevelés**

A családokkal együttműködve *alakítjuk* tanítványaink *testi és lelki egészségét, életmódját*. Megismertetjük őket az egészséges életmód szabályaival, a káros függőségekhez vezető szokások negatív hatásaival. A rendszeres testmozgás lehetőségének biztosításával hozzájárulunk testi, lelki egészségük megőrzéséhez. Felkeltjük igényüket a mindennapos testmozgás iránt.

### **Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**

Az iskolai élet különféle színterein megismertetjük és betartatjuk tanulóinkkal a kapcsolatteremtés elfogadott magatartási normáit. Inspiráljuk őket arra, hogy a közösség érdekében vállalt feladatokat és legyenek tisztában azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Ismerjék fel, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő társaikon egyes helyzetekben ők is képesek segíteni.

### **Fenntarthatóság, környezettudatosság**

A környezet természet és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére nevelünk. Fontos, hogy tanulóinkban kifejlődjene a környezet szeretetéhez, a környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások. Fontos számunkra, hogy legyenek képesek a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Életmódjukban váljon meghatározóvá a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére, az energiatakarékos életvitelre való törekvés.

### **Pályaorientáció**

Tanulóinkkal sokféle szakmát ismertetünk meg, hogy legyen ismeretük a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Felismertetjük az élethosszig tartó tanulás fontosságát. A tanulók önismeretének fejlesztése során *segítjük pályaválasztásukat*.

### **Gazdasági és pénzügyi nevelés**

*A gazdasági és pénzügyi nevelés kapcsán* felkészítjük tanulóinkat az igényes, ugyanakkor racionális fogyasztásra, a gazdálkodásra, a háztartás vezetésére. Matematikai illetve a mértékegységekről szóló ismereteiket alkalmazni tudják a pénzre, a pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Ismerjék fel, hogy a különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, ismerjék meg az unió közös fizetési eszközét.

A gazdasági ismeretek, a vállalkozói kompetenciák fejlesztése tanórai, illetve tanórán kívüli keretben, valamint szakköri tevékenység során történik.

### **Médiatudatosságra nevelés**

A tanulóinkat arra neveljük, hogy képesek legyenek különbséget tenni a televízióban történtek és a valóság között. Ismerjék fel a médiumok szerepét a szabadidőben, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

Tudjanak kulcsszavak segítségével keresni a világhálón, elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Felhívjuk a figyelmüket a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának veszélyeire.

### **A tanulás tanítása**

Tanulóinkkal olyan alapvető tanulást segítő technikákat ismertettünk meg, amelyek segítségével hatékonyabbá válik önálló felkészülésük. Nevelő-, oktatómunkánk feladata, hogy a személyiségfejlődésük során saját tanulási stílusuk fejlődjön ki. Tanítványaink elegendő önismerettel, önértékeléssel és önbizalommal képességeiknek megfelelő teljesítményt tudjanak nyújtani. A tanult témák kapcsán tudjanak tájékozódni a könyvtárban és a világhálón.

## **2. A nevelő-, oktatómunka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai**

Pedagógiai feladataink a tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére épülve segítik a személyiség-fejlesztést. Ennek színterei: a tanítási-tanulási folyamatba közvetlenül illeszkedő tanítási órák, illetve a helyi sajátosságokból adódó, az iskolai hagyományokat figyelembe vevő egyéb tanórán kívüli foglalkozások.

### **2.1 A nevelő-, oktatómunka pedagógiai feladatai iskolánkban**

- **A személyes és társas kapcsolati kompetencia:**
  - az önismeret, az önfejlesztés igényének, a szabálykövető képesség formálása, alakítása;
  - magyarságtudat alakítása, a szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása;
  - a nemzeti értékek, hagyományok és az anyanyelv ismerete, tisztelete, megbecsülése;
  - szociális képességek fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, utánpótlás, alkalmazkodó képesség;
  - alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése, felelős állampolgárokká nevelés;
  - igény alakítása az iskolai, az osztályközösség életében való részvételre;
  - a világ megismerésére való törekvés igényének alakítása;
  - az információkezelés képességének alakítása,
  - az élethosszig tartó tanulás igényének, képességének alakítása.
  
- **A tanulás kompetenciái:** az eredményes, hatékony önálló tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása:
  - a tanulók sajátos tanulási módjainak, stratégiáinak, stílusának és szokásainak megismerése, figyelembe véve a megismerés életkori és egyéni jellemzőit;
  - gondolkodási képességek fejlesztése: kreatív gondolkodás, döntéshozatal, problémamegoldás, előrelátás, aktív, hatékony tanulás, érvelési képesség.

Minden műveltségi területen:

- az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása;
- önálló tanulásszervezés kialakítása;

- Tanulói együttműködésen alapuló tanulás,
  - tanulási motiváció alakítása, erősítése, folyamatos fenntartása;
  - az önművelés igényének alakítása.
- **Matematikai gondolkodási kompetencia:**
    - a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése;
    - a matematikai eszköztudás alakítása, a számok, a műveletek, ismeretek, matematikai fogalmak alkalmazása a mindennapi problémák megoldására;
    - a természettudományos és technikai gondolkodás formálása;
  - **Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs kultúra fejlesztése szóban és írásban:**
    - az anyanyelvi kommunikáció, szókincs bővítés, szövegértés, írásbeli és szóbeli szövegalkotás fejlesztése;
    - nyelvtan, a helyesírás, az egyes nyelvi funkciók fejlesztése;
    - beszédközpontú idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése;
  - **Digitális kompetenciák fejlesztése**
    - a digitális írásbeliség megalapozása, az információ megszerzése, feldolgozása.

a VEKOP-7.3.3-17-2017-00009 „DIGITÁLIS KÖRNYEZET A KÖZNEVELÉS BEN” című nyertes pályázatban a LEGO elemek felhasználásával fejlődjön a tanulók anyanyelvi kompetenciája, különös tekintettel a szövegértési, szövegalkotási képességekre. A logikus, algoritmikus-gondolkodás, a problémamegoldás, a kreativitás, az együttműködési készség fejlesztése. Az élményalapú ismeretsajátítás megalapozása kreatív, izgalmas feladatokkal.

- **Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság formálása**
  - Az esztétikum felismerése, megbecstülése, megóvása, létrehozása, a szép iránti fogékonyság kialakítása, fejlesztése;
  - Az esztétikai élmény befogadásához szükséges ismeretek, képességek, érzelmek megalapozása, formálása.
- **A munkavállalói és a vállalkozói kompetencia fejlesztése**
  - az életkoruknak, képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő területek megismertetése.

A kulcskompetenciák fejlesztése az iskolai nevelő-, oktatómunkában komplexen jelenik meg. A műveltségi területek fejlesztési feladatai sok esetben átfedik egymást, egymásba fonódnak. Valamennyi pedagógus feladata a műveltségi területek oktatása mellett azoknak a közös követelményeknek a tanítása, amelyek a tanuló egész személyiségére hatnak.

## 2.2 Az iskolánkban folyó nevelő-, oktatómunka módszerei

A tanulói kompetenciák fejlesztésében a **tevékenységre épülő pedagógiai módszereket és eljárásokat részesítjük előnyben.** Előtérbe helyezzük az *együttműködési készség fejlesztését, a közös tevékenységet és alkotást, a közös sikerek megélését.* A tanítási-tanulási folyamatot az érdeklődés felkeltésére, a problémák felvetésére, a megoldáskeresésre, és a tanulói képességek fejlesztését szolgáló ismeretek elsajátítására építve szervezzük meg.

Pedagógiai gyakorlatunkban kiemelten kezeljük:

- a tanulás iránti motiváció felkeltését;
- az egyéni tanulási utak segítését;
- a csoportbeli kooperáció előmozdítását,
- a digitális tartalmak, taneszközök, módszerek alkalmazását, használatát;
- az új tanulásszervezési eljárások alkalmazását: projektoktatás, moduláris oktatás, témahét;
- a fejlesztő, formatív- és összegző értékelések elvégzését, ennek alapján diagnózisok és prognózisok felállítását;
- az esélyegyenlőség megvalósulásának segítését;
- a szegregációmentes együttműködési környezet alakítását.

## 2.3 Az iskolában folyó nevelő-, oktatómunka eszközei, eljárásai

Kitűzött céljaink és feladataink megvalósítását segítik a nevelőtestület által alkalmazott, a teljes személyiség fejlesztésére irányuló eljárások, nevelési módszerek:

<b>Eljárások</b>	<b>Közvetlen pedagógia módszerek</b>	<b>Közvetett pedagógia módszerek</b>
<b>Szokásrendszer kialakítása, fejlesztése</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• követelés</li> <li>• gyakoroltatás</li> <li>• segítségadás</li> <li>• ellenőrzés</li> <li>• ösztönzés</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• az iskolai élet megszervezése,</li> <li>• közös célok kitűzése, elfogadtatása,</li> <li>• hagyományok kialakítása</li> </ul>

Eljárások	Közvetlen pedagógia módszerek	Közvetett pedagógia módszerek
		<ul style="list-style-type: none"> <li>• követelés, ellenőrzés, ösztönzés</li> </ul>
Magatartási minták, modellek közvetítése, példaadás	<ul style="list-style-type: none"> <li>• elbeszélés</li> <li>• tények, jelenségek, alkotások bemutatása</li> <li>• személyes példaadás</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• követendő egyéni és csoportos pozitív magatartási minták kiemelése,</li> <li>• a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében</li> </ul>
Tudatosítás, meggyőződés kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> <li>• magyarázat, beszélgetés, tanuló önellenőrzése, ön-elemzés, önértékelés</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• felvilágosítás</li> <li>• vita</li> </ul>

A nevelő-, oktatómunkában a következő **munkaformákat** alkalmazzuk:

Alapműszerek	Motiváló módszerek
<ul style="list-style-type: none"> <li>• tanári magyarázat (frontális osztálymunka)</li> <li>• munkáltatás, eszközhasználat, kísérletek stb.,</li> <li>• individuális tanulás (egyéni és önálló tanulás)</li> <li>• a tanulók csoportos tevékenysége</li> <li>• házi feladat adása</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• páros munka,</li> <li>• csoportmunka,</li> <li>• kooperatív módszerek, projektműszerek,</li> <li>• játék,</li> <li>• szerepjáték,</li> <li>• kutató-felfedező módszer</li> </ul>

Első osztálytól kezdve lehetővé tesszük az idegen nyelv, a természettudományos gondolkodás alapjainak és az informatika ismereteinek magas színvonalú elsajátítását. Az informatikai ismeretek felhasználásával segítséget nyújtunk a különböző tantárgyak problémáinak megoldásához, a különböző folyamatok modellezéséhez, az idegen nyelv tanulásához. Az informatikát olyan műveltségterületként értelmezzük, mely tartalmazza mindazokat az általános ismereteket, képességeket és attitűdöket, melyek szükségesek a számítógép eszközként történő alkalmazásához, a *digitális írásbeliség kialakításához, az információs technológia alapvető megismeréséhez.*

A tanulás-tanítás folyamatában betartjuk a cselekvés, a gondolkodás fejlődési fokozatait, a manipulációs, a képi és verbális szintet. Diákjainkkal megismertetjük a *helyes tanulási technikákat*. Segítséget nyújtunk a tanulás törvényszerűségeinek az aktív és hatékony tanulás módszereinek megismeréséhez.

Nevelő-, oktatómunkánk során kiemelten fontos feladatunk a differenciálás, amely tanulóink egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítményéhez igazodik. A tanulók érettségéhez, fejlettségi szintjéhez, egyéni képességeihez igazodó nevelést, oktatást kívánjuk elősegíteni. *A differenciált fejlesztést* egyénre szabott feladatok adásával, az egyéni tanulási utak figyelembevételével, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások alkalmazásával biztosítjuk. A nevelők az egyes szaktárgyak óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat.

*A beszédhelyzetek kialakítását* munkánk alapvető feladatának tekintjük. Példát mutatunk az érthető, tiszta beszédre és fogalmazásra. Lehetőséget teremtünk a hétköznapi beszédhelyzetekre, kommunikációs szituációk megoldására, a szaknyelv elsajátítására, gyakorlására, helyes használatára.

Építünk a tanórán és a tanórán kívül szerzett ismeretekre, szorgalmazzuk az *önálló tanulást*, az *önálló ismeretszerzést*. Kezdeményezzük a kutatómunkát, a könyvtárhasználatot, a különböző kommunikációs források használatát. Segítjük tanulóinkat a tanulás megtanulásában.

Az oktatást *változatos tevékenységrendszer* egészíti ki az egyéni érdeklődéshez és az életkori sajátosságokhoz igazítva. Törekszünk a személyiségfejlesztés és a teljesítménycentrikusság harmóniájára. **A tanítványaik fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.** A tanórák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, állandó aktivitását biztosítják. Tanévenként a tananyag egy-egy témakörét projekt módszerekkel dolgozzák fel tanulóink. A projektek témáját a munkaközösségek a tanév munkatervében határozzák meg. A multidiszciplináris órák szervezésével célunk, hogy a tanulók egyszerre több tudományterülettel tudnak foglalkozni és a tudnivalók integrálásával ismerkedhetnek meg akár team tanítás keretében is.

Iskolánk nevelőtestülete kiemelt figyelmet fordít a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során a motiválásra, a tanulói aktivitás biztosítására és a képességek szerinti differenciálásra.

Törekszünk arra, hogy minden tanulónk számára *öröm legyen a tanulás*, a tudás sikert, élményt adjon. Tanulóinkat motiváljuk a *képességeikhez mért legjobb eredmény elérésére* a tanulásban és a közösségi munkában. Motiválásunk célja, hogy felébresszük tanulóinkban azokat az indítékokat, amelyek tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulási folyamat befejezéséig ébren tartják. Diákjainkat ösztönözzük a *kitartó munkára, a pontos, precíz, megbízható munkavégzésre*. Példát adunk a helyes emberi kapcsolatok kialakítására, a felelősségteljes munkavégzésre.

*Hagyományrendszerünk* ápolásával erősítjük tanulóinkban az *iskolához való kötődés érzését*.

*Nevezetes történelmi eseményeink* méltó megünneplésével erősítjük a szülőföld iránti tiszteletet, szeretetet. Az aradi vértanúinkról, a köztársaság kikiáltásáról és az 1956-os forradalomról, az 1848-as szabadságharcról iskolai megemlékezést tartunk. Megemlékezünk a magyar kultúra napjáról, a holocaust áldozatairól, a nemzeti összetartozás napjáról. A nemzeti és családi ünnepekhez, népszokásokhoz kapcsolódóan tanulóink ünnepi falújságot készítenek, ezzel is segítve az alkotó aktív részvételt, a bensőséges hangulatú ünneplést. Múzeumok, történelmi emlékhelyek felkeresésével, a „*Budapesti séták*” során évente legalább egy alkalommal megismertetjük tanítványainkat nemzeti kultúránkkal, értékeinkkel, szűkebb és tágabb környezetünkkel.

Magyarország történelméhez, hagyományaihoz, tájegységeihez való kötődést személyes élmények átélésével biztosítjuk, melynek egyik jól bevált formája az évente különböző helyszínekre - a szülői igényeket is figyelembe véve - szervezett tanulmányi kirándulás, illetve *erdei iskola*.

Esztétikai nevelésünk folyamatát *aktív tanulói tevékenységre építjük*. Lehetőséget biztosítunk az *egyéni és társas jellegű alkotásra*, az élmények, érzések, gondolatok befogadására, szóbeli, írásbeli, képi kifejezésére. Igényt alakítunk ki tanulóinkban az *esztétikus munkavégzésre és megjelenésre, a kulturált magatartásra, a tiszta és egészséges környezetre*. Az alsó tagozaton szervezett művészeti neveléssel alakítjuk tanítványaink belső igényét a művészetek befogadására, segítjük az önkifejezésük fejlődését. Példát mutatunk az esztétikus emberi környezet alakítására. Gyermekmunkákkal díszítjük a folyosókat, tantermeket, ezzel is formáljuk tanulóink ízlését, szépre való érzékenységét és igényességét. A legszebb rajzokat, festményeket, tablókat, munkadarabokat évente legalább két alkalommal a *Folyosó Galériában* kiállítjuk, mellyel sikerélményhez juttatjuk tanulóinkat. Lehetőséget teremtünk a szülők számára is az alkotások megtekintésére. Alkalmassá tesszük tanulóinkat esztétikai élmények megértésére, befogadá-



sára, elemzésére. Évente legalább egy alkalommal színházba, kiállításra, múzeumba vis-  
szük tanulóinkat. Az élmények feldolgozása során módot adunk az önálló véleményalkotá-  
sára, kifejtésére. A természet szépségeinek megismerésére, befogadására rendszeres túrázással,  
nyári táborozással, erdei iskolával teremtünk lehetőséget.

Iskolai rendezvényeinkre - évnyitó, évzáró, magyar kultúra napja, ballagás, iskolanap, nemzeti  
ünnepek, népi hagyományokhoz kapcsolódó szokások - diákjainkkal közösen készülünk. Ün-  
nepségek, irodalmi, zenei összeállítások szervezésével lehetőséget adunk a szereplésre. A meg-  
emlékezések színvonalát emeljük környezetünk ünnepélyessé tételével. Olyan tapasztalatokhoz  
juttatjuk tanulóinkat, melyek hatására képesek lesznek megkülönböztetni az értékest az érték-  
telentől, felfedezhetik a szépet és a jót.

### **3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok**

Nevelőmunkánk során arra törekszünk, hogy tanulóinkat felkészítsük az optimális színvonalú *közösségi és önfejlesztő aktivitásra, a konstruktív életvezetésre*, az ezt szolgáló magatartás- és tevékenységformák kialakítására, megerősítésére.

A tanulók személyiségfejlesztésére irányuló nevelő-, oktatómunkánk egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösségek hatásán keresztül érvényesül.

Célunk, hogy tanulóinkat képessé tegyük arra, hogy életkoruknak megfelelő szinten tudjanak alkalmazkodni az erkölcsi normákhoz, az iskolai és az osztályközösséghez, a társadalmi szokásokhoz.

**Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:**

- *Erkölcsi nevelés:* Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- *Értelmi nevelés:* Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- *Közösségi nevelés:* Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség alakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció normáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- *Érzelmi nevelés:* Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- *Akarati nevelés:* Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség személyiség-tulajdonságainak formálása.
- *Nemzeti öntudatra nevelés:* A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelése, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.
- *Állampolgári nevelés:* Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

- *Munkára nevelés:* Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- *Egészséges életmódra történő nevelés:* A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése, egészséges, edzett személyiség formálása.  
Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása, környezettudatos magatartás formálása.

**A tanuló ismerete képezi alapját nevelésünknek, a személyiség- és a közösségfejlesztő munkának.**

A tanulók sokoldalú megismerésére törekszünk:

- *Megfigyeljük* tanítványaink egyéni és csoportos tevékenységét játék, tanulás, munka és sporttevékenység közben. *Elemezzük, értékeljük* produktumaikat: szóbeli, írásbeli, manuális munkáikat, viselkedésüket tanórai és tanórán kívüli környezetben.
- *Felmérjük* tanulóink szociális körülményeit az 1. és 5. évfolyamon.
- Felső tagozaton kérdőív segítségével *vizsgáljuk* diákjaink tanulási motivációit, szokásait, módszereit. Tapasztalatot gyűjtünk értékválasztásukról.
- Szociometria segítségével elemezzük a társas viszonyokat. Eredményét felhasználjuk a társas kapcsolatok megerősítésében, a lehetőségek kiaknázásában, a társas kapcsolatok korrigálásában. Készítésébe bevonjuk az iskolapszichológust.
- A tanuló személyiségfejlődésének elősegítése érdekében az iskolapszichológus az iskola pedagógiai programja szerint szervezett tanóra alatt a tanuló számára egyéni tanácsadást végezhet.

Tapasztalatainkat, ismereteinket felhasználjuk és beépítjük nevelő-, oktatómunkánk egész folyamatába. A személyiség- és közösségfejlesztés feladatait megjelenítjük a tervezőmunkában. Megalapozzuk tanulóinkban a kulturált ember személyiségvonásait, a humánus és etikus magatartás- és viselkedéskultúra elemeit, formáit. **Példát mutatunk** személyes magatartásunkkal, munkánkkal, nevelőtársainkhoz és tanítványainkhoz való viszonyunkkal. **Őszinte, nyílt kapcsolat kialakítására törekszünk** diákjainkkal. **Határozott, teljesíthető, értelmes követelményeket támasztunk velük szemben.**

A **viselkedéskultúra** gyakorlására sokféle lehetőséget biztosítunk a tanórai és tanórán kívüli tevékenységrendszerben. **Pozitív példakép** választásához felhasználjuk a tananyag adta

lehetőségeket és a tanuló társadalmi tapasztalatait is. Nevelési helyzetekben fejlesztő célyzattal dicsérő, biztató, szükség esetén a tanuló személyiségének tiszteletben tartásával elmarasztaló véleményt nyilvánítunk magatartásáról, viselkedéséről és szorgalmáról. Egységes szempontok szerint értékeljük a közösséghez, társaihoz, tanáraihoz, szüleikhez, munkához való viszonyát, a tanulás érdekében tett erőfeszítéseit.

Törekszünk diákjaink reális önértékelési képességének kialakítására, megszilárdítására, fenntartására. Az ellenőrzés és az értékelés szempontjait megismertetjük a tanulókkal és a szülőkkel egyaránt. Felkeltjük tanulóink önnevelés iránti igényét, megalapozzuk az ehhez szükséges képességeket. Folyamatosan fejlesztjük tanítványaink önismeretét. Az osztályfőnöki és erkölcsstan órákba önismereti, kommunikációs-konfliktuskezelési játékokat, szerepjátékokat építünk be.

A továbbtanulás, a pályaválasztási döntés előkészítésében megismertetjük tanulóinkat különböző foglalkozásokkal, szakmákkal, hivatásokkal. Nyolcadikos tanulóinkkal részt veszünk pályaválasztási kiállításon. Biztosítjuk középiskolai nyílt napon való részvételüket. A pályaválasztási döntés meghozatalában, az iskolaválasztásban támaszkodunk a tanuló önismeretére, tanácsot adunk számára adottságai és képességei ismeretében. A pályaválasztásban bizonytalan diákjainkat és családjaikat segítjük a helyes döntés meghozatalában.

Pedagógiai eszköz- és tevékenységrendszerünkkel - figyelem felkeltése, meggyőzés, beszélgetés, a vita lehetőségének biztosítása - neveljük tanulóinkat a különböző iskolai és iskolán kívüli hatások közti eligazodásra, azok megfelelő értékelésére és szelekciójára.

## 4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

### 4.1 Egészségfejlesztés céljai iskolánkban

Az egészségfejlesztést olyan folyamatnak tekintjük iskolánkban, amely képessé teszi tanulóinkat arra, hogy életkoruknak megfelelően képesek legyenek kontrollálni saját egészségüket, illetve lehetőségeikhez képest javítsák azt. A jóllét állapotának elérése érdekében törekedjenek megvalósítani célkitűzéseiket, változtassák meg környezetüket. Az egészségfejlesztés egy életen át tartó folyamat, amelynek színterei a család, az iskola, ill. a tanuló tágabb környezete. Az egészségfejlesztési program elkészítésében és megvalósításában részt vesz az iskola –egészségügyi szolgálata is.

Iskolánk valamennyi tanulója számára biztosítja az egészséges iskolai környezetet, a tanórán és a tanórán kívül az egészséges életmód ismereteihez és gyakorlásához való hozzáférést, az egyéni képességek fejlesztését. *A teljes körű egészségfejlesztés tevékenységei a mindennapos működésben jelennek meg, amelynek területei:*

- a testi-lelki egészség fejlesztése;
- az iskolai erőszak megelőzése;
- a mindennapos testnevelés;
- az egészséges táplálkozás;
- a személyes higiéné.

#### Az egészségfejlesztés folyamata:

MÓDSZER	FELELŐSÖK
<b>1. Egészség-kulturális ismeretek átadása és fejlesztése a tanulás-tanítás folyamatában</b>	
tanítási óra, a tanmenet, óraterv alapján	tanítók, tanárok
osztályfőnöki, erkölcsstan óra, óraterv alapján	osztályfőnökök
tanulóknak adott feladatok: kutatómunka, gyűjtőmunka	tanítók, tanárok
tanulmányi versenyek	szakmai munkaközösségek, tanítók, tanárok
egész napos nevelés lehetőségei az 1-4. évfolyamon, a napköziben	tanítók
szakkörök	szakkörvezetők

életvezetési ismeretek átadása	védőnő, osztályfőnök
prevenációs programok a káros szenvedélyek megelőzésére	iskolavezetés, osztályfőnöki munkaközösség
szülői értekezlet, fogadóóra	osztályfőnök, tanítók, tanárok
<b>Módszer</b>	<b>Felelős</b>
<b>Baleset-megelőzéssel kapcsolatos ismeretek átadása és fejlesztése a tanulás-tanítás folyamatában</b>	
osztályfőnöki óra	osztályfőnök
prevenációs programok a balesetek megelőzésére	iskolavezetés, osztályfőnöki munkaközösség
szakórák (testnevelés, technika, informatika, kémia)	tanítók, tanárok
egész napos nevelés 1-4. évfolyam, napközi	tanítók
<b>3. A testi és lelki egészségvédelem feltételrendszerének alakítása</b>	
egészséges, tiszta környezet megteremtése és megóvása	iskolavezetés, takarítók, tanítók, tanárok, tanulók
egészséges táplálkozás lehetőségeinek biztosítása az iskolai étkeztetésben	üzemeltetés, tanítók, tanárok
kedvező iskolai klíma kialakítása a különböző iskolai közösségekben	iskolavezetés, osztályfőnök, diákönkormányzat, tanítók, tanárok
az iskolai erőszak megelőzése	iskolavezetés, osztályfőnök, diákönkormányzat, tanítók, tanárok
a tanulók egészségi állapotának felmérése	iskolaorvos,
a tanulók egészségi állapotának szűrése	iskola-egészségügyi szolgálat, védőnő
a tanulók testi képességeinek, az állóképesség felmérése	tanítók, testnevelők
<b>4. A mindennapos testedzés biztosítása</b>	
játékos mozgásfejlesztés: tanórán	tanítók, testnevelők
játékos mozgásfejlesztés: óraközi szünetekben	tanítók, tanárok
játékos mozgásfejlesztés: <ul style="list-style-type: none"> <li>• 1-4. évfolyam,</li> <li>• napköziben</li> </ul>	tanítók

sportkörök működtetése az iskolában	testnevelők
kirándulások, túrák	tanítók, tanárok, osztályfőnökök
sportolásra irányítás iskolán kívül	testnevelők, tanítók, osztályfőnökök
<b>Módszer</b>	<b>Felelős</b>
<b>5. Az egészséges életmód szokásrendszerének alakítása, gyakoroltatása, a viselkedéskultúra fejlesztése</b>	
önellátás, önkiszolgálás az egész napos nevelésben	tanítók
balesetmegelőzés, elhárítás	tanítók, tanárok
vetélkedők hirdetése, lebonyolítása	szakmai munkaközösség, diákönkormányzat
akciók szervezése jeles napokhoz kapcsolódva	szakmai munkaközösségek, diákönkormányzat
témanapok szervezése	szakmai munkaközösségek, diákönkormányzat
családi nap szervezése	iskolavezetés
<b>6. Egészségpropaganda</b>	
szülői értekezlet, fogadóóra	osztályfőnökök
felvilágosító előadások	iskolavezetés
mozgósítás egészségvédő akciókra, rendezvényekre	iskolavezetés
<b>7. Az egészségfejlesztés hatékonysága, értékelés</b>	
dokumentumelemzés: munkatervek, akciótervek, tanmenetek	iskolavezetés, szakmai munkaközösségek
dokumentumelemzés: a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése	szakmai munkaközösségek, diákönkormányzat
megfigyelés: önellátás, önkiszolgálás, viselkedéskultúra	iskolavezetés, szakmai munkaközösségek
neveltségi szintmérés	osztályfőnöki munkaközösség
statisztikák	tanítók, testnevelők
az egészségnevelési rendezvények részvételi statisztikái	tanítók, testnevelők

## 4.2 Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

**Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának elsődleges célja iskolánkban:**

- a vészhelyzetek felismerésére nevelés;
- az életkornak megfelelő ismeretek közvetítése;
- az elsősegélynyújtás gyakorlati alkalmazása.

**Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatunk:**

- az életkornak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretek megismeretése, gyakoroltatása;
- a tanulók alapvető ismereteire, készségeire és jártasságaira építve az elsősegélynyújtás alapvető gyakorlatának megalapozása.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében az iskola kapcsolatot épít ki az iskolai egészségügyi szolgálattal, a Magyar Vöröskereszttel és az Országos Mentőszolgálattal.

**Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái, módszerei, eszközei, tanulás-szervezési módjai:**

Forma		Módszerek, eszközök
Tanórai tevékenységrendszer:	környezetismeret, biológia, kémia, fizika, testnevelés, technika órák	előadás, projekt, témahét, IKT eszközök használata
Tanórán kívül tevékenységrendszer:	szakkör, egészségnap, családi nap	bemutató
Önálló ismeretszerzés	házi feladat, gyűjtő- és kutatómunka	könyvtár, IKT eszközök használata, Kis Tudós vetélkedő



Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását a Helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek szolgálják:

<b>Tantárgy</b>	<b>Elsősegélynyújtási alapismeretek</b>
biológia	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rovarcsípések</li> <li>• légúti akadály</li> <li>• artériás és ütőeres vérzés</li> <li>• újraélesztés</li> </ul>
kémia	<ul style="list-style-type: none"> <li>• mérgezések</li> <li>• vegyszer okozta sérülések, savmarás</li> <li>• égési sérülések</li> <li>• forrázás</li> <li>• szénmonoxid mérgezés</li> </ul>
fizika	<ul style="list-style-type: none"> <li>• égési sérülések</li> <li>• forrázás</li> <li>• elektromos érintésvédelem, áramütés</li> </ul>
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> <li>• magasból esés</li> </ul>
technika és tervezés	<ul style="list-style-type: none"> <li>• háztartási balesetek, elsősegélynyújtás</li> </ul>

*Az osztályfőnöki órákon feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek az 5-8. évfolyamon:*

- teendők iskolai, otthoni, közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél;
- a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja;
- az iskolai egészségügyi szolgálattal együttműködve tanévenként egy alkalommal gyakorlati elsősegélynyújtási alapismeretek.

## **5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladataink**

### **5.1 Közösségfejlesztésünk célja**

Tanulóink társadalomba való beilleszkedésének előkészítése, elősegítése, a kisebb és nagyobb közösséghez való alkalmazkodás képességének formálása, a személyiség szociális beállítódásának megalapozása. Ennek érdekében kiemelt céljaink:

- az iskolai tanulói közösségek megszervezése nevelői irányítással;
- az önkormányzás képességének kialakítása;
- az intézmény egyéni arculatának, hagyományainak alakítása, formálása.

### **5.2 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink**

A nevelő-, oktatómunka alapvető feladata iskolánkban tanítványaink közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése és irányítása. A tanulói közösségek fejlesztése során feladatunk, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon képesek legyenek tevékenykedni, az elvégzett munkát tudják értékelni.

A közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha tanítványaink a szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

#### **Feladataink:**

- Az iskolai élet egyes területeihez, a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységekhez kapcsolódó tanulói közösségek, az iskolai közösségek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése az életkori sajátosságok és fejlettség figyelembe vételével. A tanulói közösségek fejlesztése, a tanulók közös tevékenységének megszervezése, irányítása.
- A diákönkormányzat osztály és iskolai szintű felelősi rendszerének kialakítása, működtetése. A diákélet igényének kialakítása, véleményezési jogok biztosítása és gyakoroltatása az iskolai életben.
- Az iskolai és az osztályközösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának alakítása, ápolása. Közös célok, követelmények megfogalmazása osztály- és iskolaközösségen belül, a kisebb és nagyobb közösséghez való tartozás érzésének alakítása, formálása.

### 5.3 A közösségfejlesztés iskolai tevékenységrendszer

#### *A tanítási órák közösségfejlesztési feladatai:*

A nevelő-, oktatómunka különböző szervezeti formáiban - az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában - tanítványaink tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét állítjuk előtérbe. A tanítás-tanulás folyamatába beépítjük a tanulás közösségi formáit, az együttműködő (kooperatív) technikákat és módszereket, a csoport- és a páros munkát. Lehetőséget teremtünk arra, hogy tanulóink minél több alkalommal közösen vállalhassanak feladatot a kötelező és az önkéntes tevékenységekben.

**A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése** a nevelő-, oktatómunka minden területén érvényesül. Kiemelt területei: az osztályfőnöki tevékenység és az etikaoktatás, a diákönkormányzati munka, valamint a szabadidős tevékenység. A közösség- és személyiségfejlesztés kiemelt színtere az osztályfőnöki és az etikaóra. A tanítási órák tananyagát, tematikáját és a tantárgyak minősítését és értékelését a Helyi Tanterv tartalmazza.

Valamennyi osztályfőnök feladata az **osztályközösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának** alakítása, ápolása és az ezzel kapcsolatos tevékenységrendszer formálása:

- az osztályközösség iskolai és iskolán kívüli programjának szervezése, a tanórán kívüli szabadidős és közösségi programok tervezése, szervezése, irányítása;
- osztályünnepségek szervezése, például karácsony, farsang, anyák napja, születésnap, projektmunkák bemutatása kisebb iskolai közösségeknek, a szülőknek stb.;
- osztályterem díszítése az aktuális ünnepekhez, jeles napokhoz igazodóan;
- faliújságok készítése a tanteremben, az iskolai faliújságon.

#### **A közösségfejlesztés egyéb tevékenységrendszer**

Az iskolai közösséghez való kötődést már első osztálytól kezdve alakítjuk. Az *elsőöket* iskolába lépésük alkalmával a nagyobbak ünnepélyes keretek között ajándékkal köszöntik. Az ünnepi viselet kiegészítője az iskola emblémáját megjelenítő királykék nyakkendő az intézmény logójával, melyet tanítványaink ünnepélyeken, iskolai és kerületi eseményeken, rendezvényeken viselnek.

Segítjük osztályainkat az osztályközösségükre jellemző *küldetésstudat* megfogalmazásában, ennek napi aktualizálásában, évenkénti továbbfejlesztésében, újrafogalmazásában. Az osztályközösség minden tagja aláírásával fejezheti ki a „szerződés” közös elfogadását, egyetértését.

Több, a tanulók egészét érintő közös élményszerzésre épülő programot szervezünk. A rendezvényeket a *népszokásokhoz, a jeles napokhoz* is kapcsoljuk, előnyben részesítjük az élménypedagógiára épülő *múzeumpedagógiai* foglalkozásokat. Alsó tagozaton művészeti foglalkozásokat szervezünk, melyen a dráma, a zenei, a mozgásos és kézműves elemek mellett a környezet- és egészségvédelem gyakorlati feladatai is megjelennek. A *Pöttöm Pódiumon* lehetőséget adunk a tanult jelenetek, zene- és színdarabok, bábelőadások bemutatására.

Az egészségneveléssel, környezetvédelemmel, a világ hangsúlyos problémáival kapcsolatos *világnapi megemlékezések* közül céltudatosan választjuk ki azokat, amelyekre tartalmas programokkal mozgósítjuk tanulóinkat (pl. Föld napja, Állatok napja, Fák napja, Fogászati hónap stb.).

Minden tanév végén kiadjuk a *Csata Utcai Hírlevelet*, mely az év eseményeit, pedagógiai tevékenységét foglalja össze. Tízévenként az iskola tevékenységét összefoglaló *évkönyvet* készítünk.

#### *A diákönkormányzat közösségfejlesztési feladatai*

Közösségfejlesztésünk egyik legfontosabb színtere a *diákönkormányzat*. Együttműködésükkel biztosítjuk a közéletiségre nevelést, a diákjogok gyakorlását, a szabadidős tevékenység szervezését. A diákönkormányzat által kapott egyéni és közösségi feladatok során fejlesztjük tanulóink felelősségérzetét, kommunikációs és együttműködési készségét, alkalmazkodó képességét.

Az osztályfőnökök irányításával kiválasztjuk az osztályközösségekből a jó vezetői képességekkel rendelkező, a közösségre pozitív befolyással bíró diákvezetőket, akik segítségünkkel öntevékeny, aktív módon szervezik a közösségi életet a diákönkormányzatot segítő felnőtt vezetésével. Az osztályképviselők az osztályfőnökkel együttműködve biztosítják a diákönkormányzat és az osztályközösség közti kétirányú információáramlást.

A diákönkormányzat munkáját az osztályküldöttekből demokratikusan választott vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét a tanulók által elfogadott, és az intézményvezető által megbízott nevelő segíti. A DÖK saját szervezeti és működési szabályzattal dolgozik.

**A diákönkormányzat feladata:**

- a tanulók szervezett érdekvédelmének ellátása;
- a tanulók érdekeinek képviselése;
- véleménynyilvánítás a tanulókat érintő valamennyi kérdésben;
- javaslattevés az iskola intézményvezetőjének, a fenntartónak.

*Együttműködésükkel látjuk el:*

- az iskolarádió szervezését és működtetését;
- a Csata Utcai Hírlevél iskolaiújság évenkénti szerkesztését;
- a Házi rend véleményezését;
- hagyományaink ápolását, továbbfejlesztését;
- az iskolai diákforumok, diákgyűlések működését: tagozatgyűlések, diákönkormányzat napja.

*Az Iskolánapot* a diákönkormányzat szervezi. A programot a tanulói kérések figyelembevételével alakítjuk ki. A rendezésbe, a lebonyolításba bevonjuk rátermett diákjainkat. Itt biztosítunk lehetőséget az egyéni és közösségi jutalmak átadására, a különböző versenyeredmények kihirdetésére, értékelésére.

## **6. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai**

### **6.1 A pedagógusok intézményi feladatai**

**A pedagógus kötelességeit a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. (XII. 19.) törvény 62.§-a szabályozza. A pedagógusok feladatait a személyre szóló munkaköri leírás tartalmazza. Legfontosabb feladataikat az alábbiakban határozzuk meg:**

#### **A tanórai és a tanórán kívüli nevelő-oktató munka, tanulásirányítás:**

- felkészülés a tanítási órákra és az egyéb tanórán kívüli foglalkozásokra;
- tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások megtartása;
- tervezőmunka: tantárgyi tanmenetek, éves programok, projektek;
- a tanuló munkájának rendszeres értékelése, a tanuló dolgozatainak javítása;
- motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása;
- tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek alkalmazása, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés;
- a tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon;
- az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása;
- a helyi tanterv követelményeinek elsajátíttatása a nevelő által tanított tanulók körében;
- felügyelet tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken.

#### **A tehetséges tanulók gondozása, felzárkóztatás:**

- a tehetséggondozás és felzárkóztatás feladatainak tanórai és tanórán kívüli szervezése;
- iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, lebonyolítása, értékelése;
- a tehetséges tanulók felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb., a tanulók kísérése a kerületi és egyéb versenyekre.

#### **A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása**

- szabadidős programok szervezése
  - iskolán belül;
  - iskolán kívül: színház-, múzeumlátogatás, kirándulás;
- iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése;
- a nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő közös programok szervezése.

**Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel:**

- az iskolai diákönkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése;
- az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon;
- iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon;

**A munkakör ellátásával kapcsolatos egyéb feladatok:**

- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben és ebédeléskor, az utolsó tanítási órákról történő távozás felügyelete;
- szülői értekezletek, fogadóórák tartása;
- tanügyi adminisztráció: tanítási órák és egyéb foglalkozások megtartásának dokumentálása;
- belső tantárgyi vizsgák, javító és osztályozó vizsgák szervezése, lebonyolítása;
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- szertárak, osztálytermek, szaktantermek rendben tartása, dekorációjának kialakítása;
- folyosói, lépcsőházi faliújság beosztás szerinti dekorálása.

**Részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösségek tevékenységében:**

- részvétel a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken, iskolai ünnepeken, rendezvényeken;
- belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, tartása;
- részvétel és feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban, a külféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban;
- oktatási segédanyagok, szemléltető- és mérőeszközök készítése, közreadása;
- vezetői feladatok ellátása: osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása;
- az iskolai munka feltételeinek javítása: pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel, bekapcsolódás a pályázatok megvalósításába;
- az iskola képvisellete: bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.

**Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés**

**Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása**

## **6.2 Az osztályfőnöki munka tartalma**

Az osztályfőnököt az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva az intézményvezető bízza meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve. Az osztályfőnöki munka sokoldalú tevékenység, melynek legfőbb tartalma:

- közvetlen nevelőmunka;
- szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása;
- ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása.

A közvetlen nevelőmunka egyik színtere az osztályfőnöki óra. Az osztályfőnöki órák alapvető célja, hogy szerepet vállaljanak a tanulók iskolában és iskolán kívül szerzett tapasztalatainak feldolgozásában, elemzésében, a tapasztalatok általánosításában, tanulságaik pedagógiai hasznosításában, a tanulók értékrendjének és szokásrendjének alakításában. Lehetőséget ad a szociális képességeinek fejlesztésére, a társas kapcsolatok alakítására, formálására, Előkészíti a tanulókat az egyéni képességeknek és törekvéseknek megfelelő iskola- és pályaválasztásra.

Az osztályfőnöki órák tartalmát, fejlesztési követelményeit az osztályfőnöki órák Helyi tanterve tartalmazza.

## **6.3 Az osztályfőnökök feladatai**

Az osztályfőnök tevékenységét a munkaköri leírás mellékletét képező Tevékenységi jegyzék alapján végzi. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására. **Feladatai:**

- alaposan ismernie kell tanítványait,
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve,
- tájékoztatást nyújt az iskola SZMSZ-éről, PP-járól és Házi rendjéről,
- szorgalmazza az osztály diákképviselőinek megalakítását, támogatja tevékenységét, mozgósítja tanítványait az iskolai közösségi versenyben való részvétellel,
- tervezi, szervezi, ellenőrzi, értékeli az osztályával kapcsolatos nevelői munkát,
- koordinálja és segíti az osztályban tanító szaktanárokat, napközis nevelő munkáját és látogatja óráikat, foglalkozásaikat,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői szervezetével, a tanítványai életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyermekvédelmi munkát koordináló pedagógus, iskolaorvos, védőnő, edző),



- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti, szülői értekezletet tart új osztály átvételekor, valamint szükség esetén családot látogat, a szülőt fogadóórára hívja be, az ellenőrző könyv útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- szervezőmunkát végez a szülői munkaközösségek megalakításában. Az arra alkalmas és vállalkozó szülőket bevonja a tanulmányi munka és a szabadidős foglalkozások, kirándulások, táborozások megszervezésébe. A szülőket tájékoztatja az iskola Pedagógiai Programjáról, Házirendjéről, az iskolai értékelési rendszerről.
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (a kötelező nyomtatványok vezetését, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt),
- végzi a pályairányítással kapcsolatos feladatokat,
- saját hatáskörben — indokolt esetben — félévente 3 nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a gyerekek hiányzását,
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról, az ezzel járó adminisztrációról,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenység szervezésében. Szabadidős programot szervez, színházi, múzeumi, tanulmányi sétákra viszi tanítványait,
- osztályának évi egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervez,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók kintüntetésére, jutalmazására, ségélyezésére, büntetésére,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét,
- nevelő munkájához tanévenként osztályfőnöki feladattervet készít.

## **7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység**

Nevelő- és oktatómunkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanuló fejlesztése, melynek alapja képességeinek, fejlettségének és ismereteinek figyelembe vétele. A differenciálás és különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban. Munkánk során kiemelten kezeljük a kiemelten tehetséges, a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel rendelkező, a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

### **7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység**

Úgy gondoljuk, hogy minden tanulónk tehetséges valamiben. Nevelő-, oktatómunkánk során feladatunknak tekintjük, hogy mindezt felismerjük, teret adjunk kibontakozásához, lehetőségeinkhez mérten tehetséges tanulóinkat optimálisan fejlesszük. A tehetséggondozás során feladatunk a tanuló tevékenységének, önállóságának, kezdeményezőkézségének, problémamegoldó módszereinek szélesítése, alkotóképességének előtérbe állítása, kreativitásának fejlesztése. A kulcskompetenciák megalapozása és bővítése egyénre szabott fejlesztéssel.

**A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységrendszerrel biztosítjuk:**

- **Tanórai differenciált képességfejlesztés:**
  - megszervezzük az egyéni képességekhez igazodó tanulást, biztosítjuk a képességek szerinti minőségi többletterhelést;
  - színes tevékenységrendszerünkkel lehetőséget adunk a speciális képességek felismerésére;
  - tanévenként megtervezzük a képesség szerinti csoportbontást (idegen nyelv).

A tehetséggondozás módszereiben a megújuló tanulásszervezési eljárások alkalmazásával tesszük hatékonyabbá a fejlesztő munkát:

- differenciált tanulásszervezés: egyéni képességeket figyelembevevő tanulási utak biztosítása a megfelelő eszközökkel és módszerekkel, IKT eszközök használatával,
- kooperatív technikák,
- projektmódszerek,
- tevékenységre épülő módszerek alkalmazásával.

- **Tanórán kívüli lehetőségek:**

- a tehetséges tanulók tudásának továbbfejlesztését a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti, kulturális stb.) iskolai (többfordulós) *versenyek, vetélkedők* segítik. Emellett biztosítjuk a tanulók számára az iskolán kívüli versenyeken, *pályázatokon, országos levelező, feladatmegoldó versenyeken* való részvételt;
- A Csatahajó Alapítvány a tehetséges gyerekeknek angol nyelvi szakkört tart;
- felkészítjük tanulóinkat az iskolai és kerületi szintű versenyekre;
- szakkörökben, sportkörökben, énekkarban biztosítjuk a tehetséggondozást;
- bevonjuk tanulóinkat az iskolai rendezvényeken, műsorokban, előadásokban való szereplésbe, együttműködünk velük a lebonyolításban, a díszletek készítésében stb.;
- az iskolai könyvtárban biztosítjuk a tanulás, az önképzés, az önálló kutatómunka feltételeit, lehetőségét;
- az önművelésre, a többletismeretek megszerzésére lehetőséget adunk minden tanévben a *Kis tudós vetélkedőn*, a tantárgyi heteken, a kísérletező órák alkalmával;
- bevonjuk tanulóinkat az iskolarádió műsorának készítésébe, faliújság, újság szerkesztésébe. Részvételükkel szervezzük a DÖK munkát;
- megismertetjük tanulóinkat és szüleiket az egyéni képességek kibontakoztatásának iskolán kívüli lehetőségeivel, támogatjuk az ebben való részvételt;
- lehetőséget adunk az iskola tárgyi feltételeinek maximális kihasználására tanórán kívül is (táncterem, tankonyha, tornatermek, TV, videó, Internet stb.);
- javaslatot teszünk ösztöndíj odaítélésére, segítjük tanulóinkat a képességek szerinti továbbtanulásban.

Együttműködünk **külső szervezetekkel**: Amerikai Napközi Kft.-vel, amely a Boys and Girls Club's of Hungary programját valósítja meg. Kapcsolatot tartunk a kerületi zeneiskolával: közös rendezvények, kihelyezett zeneoktatás, zenei előkészítő. Együttműködünk a tehetséges tanulók iskolán kívüli nevelőjével, edzőjével. A tehetséggondozás érdekében az alábbi intézményekben szervezzük meg különböző programok látogatását:

- Angyalföldi Gyermekház;
- Szabó Ervin Gyermekkönyvtár;
- színházak, múzeumok;
- közművelődési intézmények;

- köznevelési intézmények;
- a kerületben működő Tehetségpontok;
- egyéb civil szervezetek.

Fontosnak tartjuk az érték mint példa, a tehetséges tanulók helyi és iskolán kívüli elismertetését, kitüntetések adományozását. Az iskolai és kerületi versenyeken eredményesen szereplő tanulókat oklevél, könyvjutalom, plakettek és „Csata díj” jutalmazásban részesítjük.

## **7.2 A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység**

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában történik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálat, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételeink:
  - a szakszolgálat gyógypedagógus végzettségű pedagógusainak közreműködése a tanulók egyéni fejlesztésében;
  - a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás tanórán és tanórán kívül;
  - képességfejlesztő játékok, eszközök;
  - számítógépes fejlesztő programok.

Intézményünkben megvalósuló integrált nevelés, oktatás során az együttnevelés sikerkritériuma, ha a tanuló beilleszkedik, együtt halad a többi tanulóval. A siker megvalósulását az alábbi tényezők biztosítják:

- szülőkkel való együttműködés,
- megfelelő rehabilitációs, rehabilitációs módszerek alkalmazása,

- magas szintű pedagógiai, pszichológiai, képességekkel és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus.

### **7.3 A tanulási kudarcnak kitett tanulók segítése**

A tanulási kudarcnak kitett tanulók segítségét egész iskolai pályafutása alatt folytatjuk a megfelelő teljesítményszint eléréséig. Célunk a tanulási zavar okainak feltárása után a tanulási nehézségek mérsékelése. A tanulási kudarc okai lehetnek: genetikai tényezők, környezeti tényezők, idegrendszeri zavarok, éretlenség.

#### **Tanulási zavarok a tünetek alapján:**

- érzékszervi információk hibás feldolgozása;
- a figyelem zavara: hiperaktivitás;
- megfigyelőképesség problémái;
- emlékezet zavarai;
- gondolkodási folyamat fejletlensége;
- nyelvi működés zavarai.

#### **A felzárkóztató foglalkozások megszervezésének elvei és eljárási rendje**

- Alsó és felső tagozaton a rászoruló tanulók számára a tanórai differenciált képességfejlesztés mellett fejlesztő foglalkozásokat, korrepetálásokat szervezünk.
- A lemaradó tanulókat a tanóra kompetenciafejlesztő szakaszaiban a méréseknek megfelelő teljesítményszintekhez igazodó differenciált oktatásban részesítjük.
- Iskolánkban fejlesztőpedagógus dolgozik. Feladata Nevelési Tanácsadó véleménye alapján az egyéni fejlesztési terv szerinti felzárkóztatás.
- Az 1-4. évfolyamon az egész napos nevelés keretében a kéttanítós rendszer biztosítja a felzárkóztatást, fejlesztést.
- 1-2. évfolyamon, ha a tanuló felzárkóztatásra szorul minősítést kapott, illetve a DIFER mérés eredményei egyes részterületeken a fejlődés elmaradását jelzik, a tanulót tanórán és tanórán kívül fejlesztjük.
- 5-6-7. osztályban napközit biztosítunk.
- A beszédhibák korrigálását logopédus végzi.
- A magatartási zavarokkal küzdő gyermekeink nevelésében az iskolapszichológusi hálózat nyújt segítséget.
- A felzárkóztató program az alapkövetelményekhez igazodik.

- A felzárkóztatásra szoruló gyerekeket az előző év tapasztalatai, az év eleji felmérések alapján választják ki a nevelők.

*Felzárkóztató foglalkozás tevékenységi formái a tanórai differenciált munkáltatás, ill. a tanórán kívül a differenciált házi feladat, korrepetálás, logopédiai foglalkozás, egyéni képességfejlesztő foglalkozás.*

*Tevékenységünket segítő mérések:*

- logopédiai mérések;
- diagnosztikus mérések:
  - neveltségi szintmérés - felső tagozat;
  - DIFER mérés minden 1. osztályos tanulónál, majd követő mérés a fejlődésről a 2. évfolyamon, a tanév elején;
- orvosi szűrések és vizsgálatok.

*Segítők – együttműködők:*

- utazó gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus, iskolapszichológus;
- védőnő;
- gyermekjóléti szolgálat;
- szakértői bizottságok: - nevelési tanácsadó, tanulási képességeket vizsgáló szakértői bizottság
- egyéb társadalmi és civil szervezetek.

#### **7.4 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése**

Iskolánkban kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulóakra. Hátrányos helyzetű tanítványaink nevelésében a jóindulatú, segítő szándékú, de következetes nevelői magatartás, a személyes odafigyelés és törődés jellemző. A gyermek- és ifjúságvédelmi munkát az osztályfőnök végzi.

Gyermekvédelmi munkánk hangsúlyos része a prevenció, amely tanulóink fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására és megszüntetésére irányul. Iskolánkban a veszélyeztetettség leggyakoribb okai: a családok szerény anyagi helyzete, elhanyagoló családi környezet, beilleszkedési, magatartási zavar, tanulási veszélyeztetettség. A prevenciós munkában támaszkodunk a gyermekjóléti szolgálat, a szociális ellátórendszer, a prevencióban résztvevő szerve-

zetek segítségére, megelőző tevékenységére. Az ifjúságvédelmi tevékenység az osztályfőnökök, az érintett tanárok, a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat, a Nevelési Tanácsadó és a gyermekjóléti szolgálatok, a gyámhatóság, helyi rendőri szervek együttműködésével történik.

#### **Feladataink:**

- A veszélyeztetett és hátrányos körülmények között élő, a nevelési nehézségeket okozó tanulók felderítése, nyilvántartása és annak megoldása, hogy a veszélyeztetettség, illetve a hátrányos helyzet megszűnjön, a rászoruló tanulók szociális támogatása megtörténjen.
- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók iskolai tevékenységének, mulasztásainak, tanulmányi eredményük folyamatos figyelemmel kísérése.
- A tankötelezettség betartatása.
- A nevelőtestület ifjúságvédelmi munkára felkészítése, munkájának összehangolása, valamint a szülői munkaközösség, a diákönkormányzat bevonása az ifjúság védelmét szolgáló feladataink megoldásába.
- Szükséges az ifjúságvédelemmel kapcsolatos felvilágosító tevékenység, előadások, viták, megbeszélések szervezése.
- Az ifjúságvédelemhez szükséges erőforrások megszerzése.
- Az ifjúságvédelmi tevékenységünkről félévkor és év végén jelentésben számolunk be. Értékeljük az intézmény ifjúságvédelmi tevékenységét, javaslat készül annak fejlesztésére.

#### **Osztályfőnök és szaktanárok, nevelők ifjúságvédelemmel kapcsolatos konkrét feladatai:**

- a gyermekvédelmi tevékenységre való felkészülés;
- év eleji adatgyűjtés, helyzetvizsgálat;
- a veszélyeztetettség megszüntetéséhez eljárási algoritmusokra javaslattétel;
- pedagógiai eljárások, módszerek, eszközök alkalmazásával törekvés a veszélyeztetettség megszüntetésére;
- javaslattétel segélyezésre;
- fokozott törődés a problémás tanulókkal.

#### **7.5 A szociális és kulturális hátrányok enyhítése**

A szociális és kulturális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységi formák segítik:

- egész napos oktatás, napközi, csoportbontásos oktatás;
- tehetséggondozó, felzárkóztató illetve fejlesztő lehetőségek, programok;

- komplex személyiségfejlesztő programok: drog- és bűnmegelőzési programok (pl. felvilágosító nevelési programok), mentálhigiénés programok, pályaaorientációs tevékenység;
- felvilágosítás adása a tanulónak, családnak a támogatási rendszer lehetőségeiről (étkezési támogatás);
- támogatások források keresése, pályázatok.



## **8. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatokban**

A tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől túl részt vesz a tanórán kívüli iskolai élet tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka: versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.;
- közösségi élet szervezése
- iskolai felelősi rendszer működtetése;
- sport, kulturális, szabadidős programok szervezése;
- környezeti és egészségnevelési programok;
- túrák, kirándulások szervezése;
- a tanulók tájékoztatása: faliújság, iskolarádió, iskolai honlap.

A tanuló joga, hogy a diákképviselők útján a jogszabályokban meghatározottak szerint részt vegyen az érdekeit érintő kérdések meghozatalában. A döntési jogkört a nevelőtestület véleményének meghallgatásával saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, a diákképviselők megválasztásában, az osztály tisztségviselőinek, felelőseinek megválasztásában gyakorolhatják. Az osztályfőnökök kikérik az osztályközösség véleményét ezekben a kérdésekben az osztály éves feladattervének összeállítása előtt.

Az iskola intézményvezetője figyelembe veszi a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét a tanév munkatervének összeállítása előtt, a tanítás nélküli munkanap felhasználásáról és időpontjáról. *Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:*

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt, a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
- a házirend elfogadása előtt;
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál;
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához;
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez;
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához;
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához;
- könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához;
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az intézményvezető felé. A tanulók szervezett véleménynyilvánításának fóruma a diákgyűlés.

## **9. A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái**

### **9.1 A szülői közösséget érintő együttműködési formák**

A szülőkkel való kapcsolatunk mélysége, eredményessége nagymértékben meghatározza nevelő-, oktatómunkánkat. Közös célunk a tanuló személyiségének és képességeinek fejlesztése, a kétoldalú információcsere, a tájékozódás-tájékoztatás, a partnerkapcsolatok erősítése. A szülői házhoz fűződő kapcsolatunk alapja a kölcsönös tisztelet és megbecsülés, ugyanakkor a pedagógiai szakma területén érvényesül a nevelő vezető szerepe.

A szülők kötelessége, hogy iskolánkkal együttműködve megadjon minden tőle várható segítséget gyermeke értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét.

**A tanuló szüleit az osztályfőnökök és a szaktanárok tájékoztatják** gyermekük egyéni haladásáról, fejlődéséről, a tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, a különféle iskolai és osztályszintű programokról.

**Iskolánk a szülők és pedagógusok közötti együttműködésre az alábbi kapcsolattartási formákat biztosítja:**

**Szülői értekezlet:** Tanév elején, félévkor és a tanév végén tartjuk évente 3 alkalommal. Az év eleji szülői értekezleten helyzetelemzést tartunk és ismertetjük a tantárgyi követelményeket. A szülőket tájékoztatjuk az évfolyamra vonatkozó általános követelményrendszerrel, segítséget nyújtunk az otthoni tanulás módszereiről. A félévi és év végi szülői értekezleteken ismertetjük a mérési eredményeket, statisztikát anonim formában.

*A szülői értekezlet feladata:*

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.
- A szülők tájékoztatása:
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - a tanuló tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,

- az osztályközösség tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről.
- A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása a nevelők és az iskola vezetősége felé.

**A szülőkkel való egyéni kapcsolattartás formái:**

- szóbeli tájékoztatás;
- írásbeli tájékoztatás;
- fogadóóra;

**Fogadóóra:** Személyes találkozási lehetőséget biztosítunk háromhavonta. Négy szemközti beszélgetés során konkrét tanácsokkal segítjük a tanuló egyéni fejlesztését az otthoni tanulással, tanulmányi munkával, a tehetséggondozás, a felzárkóztatás egyéni lehetőségeivel, az egészséges életmódra neveléssel, a szabadidő hasznos eltöltésével kapcsolatban. Ha több a probléma, rendkívüli fogadóóra is beiktatható. Szülői vagy pedagógusi kezdeményezésre a megadott időponton kívül is szervezhető személyes megbeszélés.

**E-kréta üzenő fal:** Az aktuális információk írásbeli közlésére szolgál: gyermekkel, iskolával kapcsolatos eseményekről tájékoztatjuk a szülőket, házi feladat, felszerelés hiány, meghívások írásbeli közlésére szolgál stb.

**Nyílt tanítási napok:** Iskolánkban tanuló diákok szüleinek és a leendő elsősök szüleinek bemutatkozunk nyílt tanítási napokon. Itt a szülőknek lehetősége van megismerni az iskolában folyó munkát, illetve és kommunikációs szokásokat, a légkört.

**Szülői munkaközösség:** Az év eleji szülői értekezleten választanak az osztályok szülői munkaközösséget, akik egész évben segítenek az osztály tanórán kívüli tevékenységeinek megszervezésében, lebonyolításában, és kapcsolatot képeznek a szülők és a pedagógus, az iskola között. Osztályonkénti SZMK tagok (2 fő) képviselik osztályukat az iskolai szülői szervezetben. Iskolai választmányi közösség évente 2 alkalommal, illetve szükség szerint ülészik, mint a szülői közösség legmagasabb szintű döntéshozó szerve. *Az intézményvezető a teljes szülői közösséget, valamint a szülői választmányt évente két alkalommal tájékoztatja az iskola életéről, fejlődéséről, a fejlesztési tervekről.*

Kapcsolattartásunk további formája a szülők iskolai programokba való bevonása: osztályrendezvények, kirándulások, ünnepi megemlékezések, versenyek, kertrendezés, Családi nap. *A szülők tájékoztatásának egyéb formái:* az iskolai honlap, a Csata Utcai Hírlevél.

### A kapcsolattartásunk további formái:

- Problémás tanulók szüleinek egyéni behívása fogadóórára.
- Multimédiás lehetőségek jobb kihasználása: videofelvételek tanórákról, ünnepekről, rendezvényeinkről, erdei iskoláról, táborokról stb.
- Rendszeres iskolai tájékoztató a szülők felé: Internet – iskolai honlap, stb.
- Szülői igények, kérések megismerése, például kérdőívekkel.

### 9.2 A tanulók közösségét érintő együttműködési formák:

A tanulók kötelességeit és jogait a Házi rend, a Diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata rögzíti. Ezen dokumentumokba foglaltak betartását elvárjuk minden tanulótól.

A tanulókkal való kapcsolatunkat a köznevelési törvény szabályozza. A tanulók érdekeinek képviselését a diákönkormányzat működtetésével biztosítjuk. *Együttműködési formák:* egyéni beszélgetések, diákönkormányzati fórumok, közgyűlés.

### 9.3 Az intézmény partnereinek kapcsolattartásának formái

Az intézmény partnerei	Az együttműködés területei	Az együttműködés formái
fenntartó	szakmai irányítás:	napi munkakapcsolat
óvodák	1. osztályos beiskolázás	iskola előkészítő foglalkozások testvéróvodai együttműködés nyílt tanítási napok kiállítások közös rendezvények támogatása
középiskolák	8. évfolyam pályaválasztás tehetséggondozás	pályaválasztási kiállítás szaktárgyi levelező versenyek
szakértői bizottságok szakmai szolgáltatók	SNI megállapítása, szakértői vélemények kontrollvizsgálata	esettanulmány pedagógiai vélemény

<b>Az intézmény partnerei</b>	<b>Az együttműködés területei</b>	<b>Az együttműködés formái</b>
	<p>tanulási nehézség, SNI tanulók ellátása</p> <p>logopédiai szakellátás</p> <p>tanulási nehézség,</p> <p>magatartási, pszichés rendellenesség gondozása</p>	<p>együttműködési megállapodás</p> <p>esetmegbeszélés, konzultáció, utazó gyógypedagógussal, iskolapszichológussal történő megbeszélés,</p> <p>fejlesztési tervek készítése</p>
<b>közművelődési intézmények</b>	<p>a tanórán kívüli tevékenység, szabadidős programok</p> <p>egészségnevelés</p> <p>helytörténet</p> <p>könyvtári szolgáltatás</p>	<p>színház- és múzeumlátogatás, múzeumpedagógiai foglalkozások</p> <p>kiállítások</p> <p>prevenációs programok</p>
<b>köznevelési feladatellátásban résztvevő szervezetek</b>	<p>gyermekvédelem</p> <p>egészségnevelés</p> <p>sport</p>	<p>prevenációs programok</p> <p>iskola egészségügyi ellátás</p> <p>sportversenyek, diákolimpia</p>
<b>történelmi egyházak</b>	hit- és erkölcsstanoktatás	
<b>civil szervezetek</b>	pályázatok	

## **10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai**

### **10.1 A tanulmányok alatti vizsgák iskolánkban**

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük a nappali rendszerű résztvevő tanulók számára:

- osztályozóvizsga,
- javítóvizsga,
- pótló vizsga.

**Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha**

- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, és ha érdemjegyei nincsenek.
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve.

Készségtárgyak tanulása alól egyéni munkarendben is az intézményvezető adhat felmentést, ha a tanuló sajátos helyzete ezt indokolttá teszi. Önmagában az egyéni munkarend ténye nem képezheti alapját a készségtárgyak tanulása alóli felmentésnek. Az egyéni munkarend tehát nem jelenti azt, hogy a tanuló mentesülhet a tantárgyak tanulása és a tanulmányi követelmények alól.

**Osztályozóvizsga engedély alapján**

- egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget.
- az engedély kiadásának feltétele, a jelentkezési határidő betartása,

Az év végén elért eredmények kerülnek be a bizonyítványba.

**Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.**

**Pótló vizsgát** tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

## **10.2 Az osztályozó-, javító-, pótló vizsgák szervezésének szabályai**

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint szervezzük meg.

A tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozó szabályok kiterjednek az intézmény azon tanulóira, akik osztályozóvizsgára jelentkeznek (jelentkezési határidő: december 1., április 1.), akit a nevelőtestület határozatával osztályozó-, illetve javítóvizsgára utasított. Az *intézményvezető feladata* a vizsga törvényes előkészítése, a zavartalan lebonyolítás feltételének biztosítása.

A *vizsgák időpontját* a tanév munkaterve tartalmazza, amelyről az iskola a honlapon, a szülői faliújságon nyújt tájékoztatást. A vizsgák helyét és követelményeit *tanköteles korú tanulók* szülei

- osztályozóvizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) levélben közöljük.

A tanulmányok alatt szervezett minden vizsga – osztályozó-, javító-, pótló, helyi – háromtagú *vizsgabizottság előtt* zajlik. A vizsgabizottság elnökét és tagjait az intézmény vezetője bízza meg. Az elnök felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért. A háromtagú bizottság egyik tagja a tanulót tanító nevelő, a másik tagja az adott tantárgyat tanító pedagógus. A tanulmányok alatti vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. Az írásbeli vizsgán az iskola bélyegzőjével ellátott feladatlapon lehet dolgozni. A szóbeli felelet a tanuló előzetes felkészülése alapján történik meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára az írásbeli feladatok megoldásához legfeljebb 30 perccel több felkészülési időt, valamint segédeszköz használatát biztosítjuk. Az intézményvezető engedélye alapján szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát, illetve írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

A vizsgáról jegyzőkönyv készül, amelyet a vizsgabizottság tagjai és az intézmény vezetője írja alá.



### A vizsgán nyújtott teljesítmény értékelése:

A tanuló írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgán nyújtott teljesítményének értékelése a Pedagógiai Programban meghatározott követelményrendszer alapján történik. A teljesítményt osztályzattal fejezzük ki, amelyet félévkor az e-kréta felületén, év végén a bizonyítványába jegyezzük be.

A tanuló 20/2012. EMMI rendeletben meghatározottak szerint kérheti, hogy osztályzatainak megállapítása céljából, illetve ha a nevelőtestület javítóvizsgára utasította, vizsgáit független vizsgabizottság előtt tehesse le.

### 10.3 Az osztályozó-, ill. javítóvizsga tantárgyai évfolyamonként:

#### Alsó tagozat

	1.	2.	3.	4.
Angol	0	0	0	0
Német/Olasz				0
Matematika	0	0	0	0
Etika/Hit- és erkölcsstan	0	0	0	0
Környezetismeret			0	0
Ének-zene	0	0	0	0
Vizuális kultúra	0	0	0	0
Technika és tervezés	0	0	0	0
Testnevelés és sport	0	0	0	0
Digitális kultúra			0	0

#### Felső tagozat

	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	0	0	0	0
Angol	0	0	0	0
Német/Olasz	0	0	0	0
Matematika	0	0	0	0
Etika/Hit- és erkölcsstan	0	0	0	0
Történelem	0	0	0	0
Hon-és népismeret		0		
Természettudomány	0	0		
Fizika			0	0
Kémia			0	0
Biológia			0	0
Földrajz			0	0
Ének-zene	0	0	0	0
Vizuális kultúra	0	0	0	0
Digitális kultúra	0	0	0	0
Technika és tervezés	0	0	0	

Testnevelés és sport	o	o	o	o
Természettudomány gyakorlat	o	o	o	o
Dráma és színház			o	

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból írásbeli ill., szóbeli vizsgarészeket kell tenniük a tanulóknak:

#### Alsó tagozat

	írásbeli	szóbeli	gyakorlati
Magyar nyelv és irodalom	o	o	
Angol	o	o	
Német/Olasz	o	o	
Matematika	o		
Etika/Hit- és erkölcsstan		o	
Környezetismeret		o	
Ének-zene		o	
Vizuális kultúra			o
Technika és tervezés			o
Testnevelés és sport			o
Digitális kultúra			o

#### Felső tagozat

	írásbeli	szóbeli	gyakorlati
Magyar nyelv és irodalom	o	o	
Angol	o	o	
Német/Olasz	o	o	
Matematika	o		
Etika/Hit- és erkölcsstan		o	
Történelem	o		
Hon-és népismeret		o	
Természettudomány		o	
Fizika		o	
Kémia		o	
Biológia		o	
Földrajz	o		
Ének-zene		o	
Vizuális kultúra			o
Digitális kultúra			o
Technika és tervezés			o
Testnevelés és sport			o

## **10.4 Intézményünk helyi vizsgarendszere**

Iskolánk tanulói minden tanévben 6-8. évfolyamon meghatározott tantárgyakból vizsgát tesznek.

### **A vizsgák szervezése:**

- A vizsgák pontos időpontját a tanév munkaterve, valamint a munkaközösségi feladattervek tartalmazzák.
- A vizsgák témáját, tételeit, időpontját a szaktanárok hirdetik ki az adott évfolyamon a vizsga előtt legalább két hónappal.
- A szóbeli vizsgák témáját, illetve tételeit a tanulók írásban kapják meg a szaktanároktól.
- Az írásbeli vizsgákat a tanulók a tanítási órákon írják meg.
- A szóbeli vizsgákon vizsgabizottság előtt felelnek a tanulók. Előzetes felkészülés után adnak számot tudásukról.
- Szóban történő vizsgákon a szülő előzetes egyeztetés után saját gyermeke vizsgáján részt vehet.

**A vizsgabizottság tagjai** (legalább három fő): kérdező tanár: az adott szaktárgyat tanító vagy az adott tantárgyhoz legközelebb álló szaktanár, illetve az osztályfőnök.

### **A vizsgán nyújtott teljesítmény értékelése**

- A tanuló írásbeli és szóbeli vizsgán nyújtott teljesítményének értékelése a Pedagógiai Programban meghatározott követelményrendszer alapján történik. A teljesítményt érdemjeggyel fejezzük ki. A vizsgán kapott érdemjegy kettő témazáró jeggyel egyenértékű.
- Az írásbeli vizsgák feladatait a szaktanárok egy héten belül kijavítják.
- A szóbeli vizsgák értékelésének szempontjai:
  - a tanuló ismeretei, tudása,
  - szókinccse, kommunikációs készsége,
  - A tanuló által készített prezentáció és „mestermunka” színvonala.
- A vizsgamunka hiánya és a vizsgáról való távolmaradás esetén a tanuló a vizsgát egy héten belül pótolni köteles.

- Sikertelen vizsga esetén pótvizsgára kerül sor 1 héttel később. Amennyiben a tanuló nem jelenik meg hiányzás miatt, akkor az iskolába jövetelt követő 2. napon kell számot adnia tudásáról.
- A pótlás elmaradása esetén a vizsga minősítése elégtelen.

A tanuló a vizsgaeredményét az év végi bizonyítványában pótlapként helyezük el.

#### **A vizsga célja 6-8. évfolyamon:**

- a vizsga segítse elő az ismeretek alkalmazását, a gyakorlati tudás elmélyítését;
- a szövegértés, szövegalkotás és szókinccs fejlesztését, a gondolkodási képességek fejlődését;
- a kommunikációs képesség és viselkedés kultúra alakítását;
- könyvtárhasználattal és az interneten való tájékozódással ismereteik bővítését;

#### **Természetismeret tantárgyi vizsga eljárásrendje 6. évfolyam**

A tanév elején, októberben megkapják a gyerekek azt a fogalomjegyzéket, ami a vizsgára bocsátás alapfeltétele.

Ezt követően kéthetes ciklusokban kezdjük meg a számonkérést, minden második héten újabb 5 fogalom megtanulása a feladat, ezeket szűrőpróbaszerűen az órák elején fogalomkártyák segítségével kikérdezzük.

Ezzel egy időben kiadjuk a tételsort, amiből választhatnak a tanulók. A választott témakört plakát formájában kell feldolgozniuk a megadott határidőre. Előtte segítségképpen konzultációs időpontokat kérhetnek. A végleges elkészítés előtt a gyűjtött anyagokat be kell mutatniuk, és csak ezt követően ragaszthatják fel a plakátra.

Az ott szereplő ismeretekről a vizsgán a fogalomtétel kihúzása és elmondása után számolnak be.

Amennyiben a fogalmakat nem tudják, a beszámolóra már nem kerül sor, a vizsgát ismételniük kell.

A vizsgához tartozik az önértékelés is, amely tartalmazza a felkészülési folyamatról történő beszámolást, a gyűjtött anyag minősítését, és az előadásmóddal kapcsolatos önreflexiót.

A vizsga értékelése szóbeli értékeléssel és érdemjeggyel történik.

#### **Informatika tantárgyi vizsga eljárásrendje 7. évfolyam**

A tanulók az első félév végén gyakorlati tantárgyi vizsgát tesznek.

Témakör: szövegszerkesztés, internetes információkeresés.

Megadott minta és utasítások alapján nyers szöveget dolgoznak fel.

Követelmények:

Megnyitás, mentés; helyesírás-ellenőrzés; formázás: betű, bekezdés; szegély-mintázat; kép beillesztés, méretezés, áthelyezés, forgatás, körbefuttatás; Internetről keresés, beillesztés a szövegbe.

Internet: adott témában kérdésre rövid válasz keresése, beillesztése dokumentumba.

### **Idegen nyelvi tantárgyak vizsgarendje 7. évfolyam**

A tanulók szóban vizsgáznak, írásbeli vizsgát nem tartunk.

A tétel kihúzása után a tanulók felkészülési időt kapnak a kidolgozásra, ezután felelnek a kétfős vizsgabizottság előtt. Az értékelés osztályzattal zárul, ami 200%-nak felel meg az érdemjegyek között.

A szóbeli idegen nyelvi vizsga részei:

#### **I. Bemutatkozás**

A tanuló a bemutatkozás során 8-10 mondatban beszél magáról.

#### **II. Tételek**

1. A barátom/A barátnőm
2. A mi iskolánk
3. A lakásunk
4. Szabadidő, hobby
5. Napirend
6. Évszakok, időjárás
7. Magyarország, Budapest
8. Németország, Berlin/Olaszország, Róma/Nagy-Britannia, London
9. Ausztria, Svájc/Milánó – olasz divat, autó/Nagy-Britannia
10. JOKER

#### **III. Szólás, közmondás, rövid vers**

A tanuló húz egy szólást/közmondást/verset

#### IV. Igeragozás

A tanuló húz egy igét/módbeli segédigét és minden időben (múlt, jelen, jövő) ragozza

#### Magyar irodalom belső tantárgyi vizsga eljárásrendje 8. évfolyam

Iskolánk tanulói minden tanévben 8. évfolyamon magyar irodalom és magyar nyelvtan tantárgyakból szóbeli vizsgát tesznek.

A vizsga szervezése:

A vizsga pontos időpontját a tanév munkaterve, valamint a humán munkaközösség feladatterve tartalmazza.

A vizsga tételeit, időpontját a szaktanárok hirdetik ki az adott évfolyamon a vizsga előtt legalább négy hónappal.

A vizsga tételei a humán munkaközösség munkatervének mellékletében találhatóak.

A vizsga tételeit a tanulók írásban is megkapják szaktanárunktól, a tételek kidolgozása és számonkérése folyamatosan zajlik a tanórákon, az új tananyag feldolgozása mellett.

A vizsgán vizsgabizottság előtt felelnek a tanulók, szóbeli formában. Előzetes felkészülés után adnak számot tudásukról.

A szülő előzetes egyeztetés után saját gyermeke vizsgáján részt vehet.

A vizsgabizottság tagjai (legalább három fő): kérdező tanár: az adott szaktárgyat tanító vagy az adott tantárgyhoz legközelebb álló szaktanár, illetve az osztályfőnök.

A vizsgán nyújtott teljesítmény értékelése:

A tanuló vizsgáján nyújtott teljesítményének értékelése a Pedagógiai Programban meghatározott követelményrendszer alapján történik. A teljesítményt érdemjeggyel fejezzük ki. A vizsgán kapott érdemjegy egy témazáró jeggyel egyenértékű.

A vizsga értékelésének szempontjai:

- a tanuló ismeretei, tudása,
- szókinccse, kommunikációs készsége.

Ha a vizsga értékelése elégtelen egy hét elteltével a vizsga pótvizsga keretében megismételhető.

A vizsgáról való távolmaradás esetén a tanuló a vizsgát egy héten belül pótolni köteles.

A pótlás elmaradása esetén a vizsga minősítése elégtelen.

#### A matematika tantárgy vizsgarendje 8. évfolyam

A matematika vizsgát 8. évfolyamon az első félév zárását megelőzően tartjuk. Az időpontját az éves munkatervben rögzítjük. Az időpont kijelölésénél figyelembe kell venni, hogy a sikertelen

vizsga megismétlésére még a félév zárása előtt sor kerülhessen. A sikertelen vizsga ismétlésére a vizsgát követő két hét után van lehetőség.

A vizsga két részből áll:

1. A tételekből, melyeket legkésőbb a vizsga időpontja előtt 2 hónappal a tanulókkal ismertetni kell, és számuk nem haladhatja meg a 20-at. A tételek a minimum követelmény alapján kerülnek kiválasztásra.
2. A feladatsorból, mely vegyesen tartalmaz minimum és optimum szintű feladatokat

Tételek:

A vizsga során a tanuló 5 db tételt kap, melyet a vizsga előtt sorsolunk ki. A vizsga ezen részének érdemjegye a jól megválasztott kérdések számával egyenlő.

A feladatsor értékelése a pedagógiai programban meghatározott százalékok szerint történik.

A vizsga akkor sikeres, ha a tételekből elért érdemjegye legalább elégséges. Ennek hiányában a vizsgát ismételni szükséges, függetlenül a feladatsorra kapott értékeléstől.

A vizsga érdemjegye a két részjegyből kerül megállapításra, kétes esetben a vizsgabizottság dönt az érdemjegyről.

**A helyi vizsga rendszere**

Évfolyam	Tantárgy	Vizsga formája	Tartalom	A vizsga ideje
6.	<b>Természetismeret</b>	Minimum követelményekben meghatározott fogalmak szóbeli kifejtése. (Ennek hiányában a vizsga nem folytatható)  szóbeli bemutatás  plakátok, térképek, kiselőadás, kísérletek, prezentáció (PowerPoint.)  prospektus,  makett	projekt készítése választási lehetőséget biztosítva a megadott természettudományos témákból	második félév  a természettudományi munkaközösség által meghatározott időpontban
7.	<b>Informatika</b>	gyakorlati	gépkezelés, programok ismerete, használata: Windows, XP, Office	első félév

<b>Évfolyam</b>	<b>Tantárgy</b>	<b>Vizsga formája</b>	<b>Tartalom</b>	<b>A vizsga ideje</b>
			Word 2003, Paint, Power-Point,  internethasználat	
<b>7.</b>	<b>Idegen nyelv</b>	szóbeli	idegen nyelvi kommunikációs készség fejlesztése  szituációs gyakorlatok  bemutatkozás	második félév
<b>8.</b>	<b>Matematika</b>	írásbeli	Elmélet, és annak a gyakorlatban való alkalmazása, matematikai eszköztudás	első félév
	<b>Magyar nyelv és irodalom</b>	szóbeli bemutatás  írásbeli	szövegértés  memoriter, tételek  helyesírás	első félév



## **11. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének helyi szabályai**

Iskolánk a köznevelési feladatokat ellátó hatóság által meghatározott kötelező beiskolázási körzetéből minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

A BGC – angol kétnyelvű osztályba jelentkező nem körzetes tanulók felvételét a nyelvi program folytatása érdekében támogatjuk, ha a nebuló már az óvodában is részt vett a programban.

**Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse. A beiratkozáskor be kell mutatni:**

- a gyermek személyazonosítására alkalmas igazolást, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót, TAJ számot;
- a szülő és a gyermek lakcímkártyáját;
- szülői nyilatkozat mindkét szülő aláírásával;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

**A 2-8. évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:**

- a tanuló személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót, TAJ számot;
- a szülő és a gyermek lakcímkártyáját;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

Az iskola beiskolázási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola intézményvezetője dönt.

Ha a körzeten kívüli, iskolánkba jelentkező tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az intézmény vezetője a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az intézményvezető-helyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. Különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében meghatározó a tanuló fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi feltételek megléte, a fejlesztés lehetőségeinek biztosítása.

A 2-8. évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, félévkor osztályozóvizsgát köteles tenni. A vizsga letételéhez a tanuló felzárkóztató segítséget kaphat, illetve *türelmi időszakot* biztosítunk. A vizsga jellegéről, módjáról, időpontjáról az intézmény vezetése a szülőt írásban értesít.

Az iskolába beadott felvételi kérelmeket *a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben* meghatározott sorrendben teljesíti. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a Házirend tartalmazza.

Ha az iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben részesíti a hátrányos helyzetű tanulókat. A további felvételi kérelmekről az iskola az alábbi szempontokat figyelembe véve dönt:

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
- az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A felvételtől, átvételtől, másik osztályba helyezésről fegyelmi intézkedés esetén az iskola intézményvezetője dönt, melyről írásban tájékoztatja a tanuló szüleit, illetve az előző iskola intézményvezetőjét. Az elutasításról szóló értesítésben az iskola intézményvezetője felhívja a kiskorú tanuló szülőjének figyelmét arra, hogy a döntés ellen jogorvoslattal élhet.



# Helyi tanterv

**1. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és követelmények**

### **1.1 Az intézmény által alkalmazott tantervek**

Iskolánk Helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervre épül. A kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a Kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Az iskola egyes évfolyamain az alábbi tantervek szerint folyik az oktatás:

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról alapján valósítjuk meg a Helyi tantervet.

Emellett saját tantervet alkalmazunk az alábbi tantárgyakban az egyes évfolyamokon:

- Osztályfőnöki nevelőmunka 5-8. évfolyam
- Angol 1-3. évfolyam

## 1.2 Óraterv

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról. A helyi tantervet az 1. és 5. évfolyamon a 2013/2014. tanévtől kezdve felmenő rendszerben valósítjuk meg.

### Az 1-4. évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámjai – HK – 2012

Tantárgyak	1. kivezetve 2020/2021			2. kivezetve 2021/2022			3. kivezetve 2022/2023			4. kivezetve 2023/2024		
	kötelező óraszámok	a, b	c	kötelező óraszámok	a, b	c	kötelező óraszámok	a, b	c	kötelező óraszámok	a, b	c
Magyar nyelv és irodalom	7	8	7	7	8	7	6	7	6	6	6,5	6,5
Angol			2			2			3			3
Német/Olasz										2	2	
Matematika	4	5	4	4	5	4	4	5	4	4	4,5	4,5
Étika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Informatika											1	
Szabadon tervezhető	2			2			3			3		
<b>Összesen:</b>	25	25	25	25	25	25	25	25	25	27	27	27

Helyi tanterv óraszámja alsó tagozaton 2020-tól bevezetve

Tantárgyak	1. bevezetve 2020/2021			2. bevezetve 2021/2022			3. bevezetve 2022/2023			4. bevezetve 2023/2024		
	kötelező óraszámok	a	b	c	kötelező óraszámok	a	b	c	kötelező óraszámok	a	b	c
Magyar nyelv és irodalom	7	8	8	7	7	8	8	7	5	6	6	5
Angol				2				2				3
Német/Olasz												
Matematika	4	5	5	4	4	5	5	4	4	5	4,5	4,5
Étika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret									1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Digitális kultúra									1	1	1	1
Szabadon tervezhető	2			2					2			
Összesen:	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
									25	25	25	25

1.2.2 Az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámjai -- HK -- 2012. kivezetve 2020/2021. tanévtől

Tantárgyak	5.			6.			7.			8.		
	kötelező óraszámok	a	b	c	kötelező óraszámok	a	b	c	kötelező óraszámok	a	b	c
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Angol	3	4	5	3	3	4	4	3	3	4	5	3
Német/Olasz		4										
Matematika	4	4	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4
Étika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	2	2	2	2	2	2				
Természettudományi gyakorlatok				1		1		1				1
Fizika									2	1,5	1,5	1,5
Kémia									1	1,5	1,5	1,5
Biológia									2	1,5	1,5	1,5
Földrajz									1	1,5	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	1	1	1								
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Informatika		1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	2				3				3			
<b>Összesen:</b>	28	28	28	28	28	28	28	28	31	31	31	31

1.2.2 Az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámai 2020.

Tantárgyak	5. bevezetve: 2020/2021				6. bevezetve 2021/2022				7. bevezetve 2022/2023				8. bevezetve 2023/2024			
	kötelező óraszámok	a	b	c <sup>1</sup>	kötelező óraszámok	a	b	c <sup>1</sup>	kötelező óraszámok	a	b	c <sup>1</sup>	kötelező óraszámok	a	b	c <sup>1</sup>
		4	4	4		4	4	4		4	3	4		4	4	3
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3,5	3	3	4	3,5	3
Angol	3	4	4	3	3	4	4	3	3	4	4	3	3	4	4	3
Német/Olasz	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3,5	3	3	4	3,5	3
Matematika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Étika/Hit- és erkölcsstan	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Történelem																
Állampolgári ismeretek																
Hon- és népismeret																
Természettudomány	2	2	2	3	2	2	2	3								
Fizika									1	1	1	2	2	2	2	2
Kémia									1	1	1	2	2	2	2	2
Biológia									2	2	2	2	1	1	1	2
Földrajz									2	2	2	2	1	1	1	2
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház (projektnap)									projektnap							
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	1				2				2				2			
Összesen:	28	28	28	28	28	28	28	28	30	30	30	30	30	30	30	30



A cílosztályok csak a címsorban feltüntetett tanítási években hatályosak kimenő rendszerben.

Tantárgyak	5. bevezetve: 2021/2022				6. bevezetve 2022/2023				7. bevezetve 2023/2024				8. bevezetve 2024/2025			
	kötelező óraszámok	a	b	* c2	kötelező óraszámok	a	b	* c2	kötelező óraszámok	a	b	* c2	kötelező óraszámok	a	b	* c2
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	3,5	3	4	4	3,5
Angol	3			4	3			4	3			4	3			4
Német/Olasz	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3		3	3	3	
Matematika	1	1	1	1	1	1	1	1	3	4	4	3,5	3	4	4	3,5
Etika/Hít- és erkölcsstan	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2	2
Történelem																
Állampolgári ismeretek																
Hon-és népismeret																
Természettudomány	2	2	2	2	2	2	2	2								
Fizika									1	1	1	1	2	2	2	2
Kémia									1	1	1	1	2	2	2	2
Biológia									2	2	2	2	1	1	1	1
Földrajz									2	2	2	2	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház (projektnapok)									projektnapok							
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	1				2				2				2			
Összesen:	28	28	28	28	28	28	28	28	30	30	30	30	30	30	30	30

## 2. Tantárgyi rendszerünk, a választott kerettanterv feletti óraszám

### 2.1 Tantárgyi rendszerünk

Iskolánkban a szülők választása alapján három osztályt indítunk.

- **A két nyelvű osztályokban az idegen-nyelvi készségek fejlesztése az elsődleges cél.** A Kerettantervi tananyag elsajátítása mellett 13-17 óra között a Boys and Girls Club's of Hungary programját valósítjuk meg a tanító és egy angol anyanyelvű tanár közreműködésével. Ezekben az osztályokban a tanulók 4. évfolyamtól német vagy olasz nyelvet tanulják.

**Az Amerikai Napközi Kft. és az iskola Együttműködési megállapodást kötött a két-nyelvű képzés ellátására. A szülők a megbízási díjat fizetnek a többlétszolgáltatás igénybe vételéért a programot szervező kft. számára.**

- **A Csatahajó Alapítvány és az iskola együttműködési megállapodást köt a tehetséges tanulók angol nyelvi fejlesztésére. A szakkörért a szülő díjat fizet az alapítványnak.**

Az 1-8. évfolyamon, a szabadon tervezhető órák számát azzal a céllal növeltük meg, hogy a készségfejlesztésre, az ismeretek bővítésére, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

- **A kétnyelvű osztályokban a szabadon tervezhető órák számát az alábbi tantárgyakban emeltük meg:**

2020/2021.tanévtől 1. és 5. évfolyamon kivezetve

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	0,5			1	
Matematika	1	1	1	0,5	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Informatika				1	1			1
Német/olasz						1	1	1
Természettudományos gyakorlat						1		

2020/2021. tanévtől 1. és 5. évfolyamon bevezetve

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1,5			1	1
Matematika	1	1	1	0,5			1	1
Környezetismeret								
Digitális kultúra								
Német/olasz					1	1		
Hon-és népismeret						1		

Ezekben az osztályokban az idegen nyelvi órákon német, ill. olasz nyelvet tanulnak.

A 2022/2023. tanévtől kezdődően első osztálytól heti 1 órában felmenő rendszerben kerül bevezetésre a néptánc oktatás a heti 5 testnevelés óra keretében az emelt óraszámú angol nyelvi osztályokban.

- Az emelt óraszámú angol nyelvű osztályokban az 1-3. évfolyamra saját tantervet készítettünk. A szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg:

2020/2021.tanévtől 1. és 5. évfolyamon kivezetve

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom				0,5			1	
Matematika				0,5		1	1	1
Angol	2	2	3	1	2	2	1	2
Környezetismeret				1				

2020/2012. tanévtől 1. és 5. évfolyamon bevezetve

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom				0,5			0,5	0,5
Matematika				0,5			0,5	0,5
Angol	2	2	2	1	1	1	1	1
Környezetismeret								
Hon-és népismeret						1		

- **A kis felfedező osztályokban a természettudományos gondolkodás fejlesztése kerül előtérbe. Az 5. évfolyamtól megemeljük a *Természettudomány* tantárgy óraszámát.**

2020/2021. tanévtől 5. évfolyamon kivezetve

Tantárgy	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom			1	
Matematika	1	2	1	1
Természettudományi gyakorlat	1	1	1	1
Biológia				0,5
Földrajz				0,5
Informatika	1			

2020/2021. tanévtől 5. évfolyamon bevezetve

Tantárgy	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom				
Matematika				
Természettudomány	1	1		
Hon-és népismeret		1		
Biológia				1
Földrajz				1
Fizika			1	
Kémia			1	
Digitális kultúra				

Ezekben az osztályokban az idegen nyelvi órákon angol nyelvet tanulnak.

Iskolánk a hatodik évfolyamon *Hon- és népismeret* tantárgyat tanítja. A Dráma és színház tantárgyat projektnapok keretében tartjuk meg a 7. évfolyamon.

**A magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatása:**

- **alsó tagozat:** a nyelvtani, helyesírási és az irodalmi ismereteket **külön értékeljük.**
- **felső tagozat:** a magyar nyelvet, és magyar irodalmat **külön tantárgyként tanítjuk és értékeljük.**

Iskolánk a kiadott kerettantervben szereplő választható tantervek közül az alábbi tanterveket alkalmazza felmenő rendszerben kivezetve 2020/2021. tanévtől kezdődően.

<b>Évfolyam</b>	<b>Tantárgy</b>	<b>Választott Kerettanterv</b>
1-4. évfolyam	Ének-zene	<b>A változat</b>
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	<b>A változat</b>
	Fizika	<b>A változat</b>
	Kémia	<b>B változat</b>
	Biológia	<b>A változat</b>
	Technika, Életvitel és gyakorlat	<b>A változat</b>
	Ének-zene	<b>A változat</b>

### 3. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a pedagógiai program teljesülésének alapvető tárgyi feltételeit, az alkalmazott tankönyvek, segédletek, egyéb taneszközök alkalmazását a mindenkor hatályos jogszabályok határozzák meg.

Az egyes évfolyamokon a tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek, illetve a szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről minden tanév előtt, a májusi szülői értekezleten a szülőket tájékoztatjuk, intézményünk honlapján közzé tesszük. A nyomtatott taneszközökön kívül a *Testnevelés és sport*, *Vizuális kultúra*, a *Technika és tervezés* tantárgynál egyéb eszközökre is szüksége van a tanulóknak (tornafelszerelés, rajzfelszerelés, technika stb.). A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek és a szaktanárok a következő szempontokat veszik figyelembe:

- Iskolánkban a nevelő-oktató munkában csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, feladatgyűjtemény stb.) használunk a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak és megfelelnek az iskola helyi tantervének.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk. Egy-egy tantárgy tanításához felmenő rendszerben ugyanazt a tankönyvcsaládot használjuk. A választáskor figyelembe vesszük, hogy
  - a tankönyv nyelvezete feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak,
  - előnyben részesítjük a több éven át használható taneszközöket, tankönyvek esetében a tartós könyveket,
  - a feladatlapok, feladatgyűjtemények szervesen kapcsolódjanak a tankönyvek elméleti anyagához.
- Új taneszközt csak indokolt és szükséges esetben vezetünk be. Általános szempont a tankönyvek kiválasztásánál a tanulhatóság, a taníthatóság.
- A nyelvoktatásban előnyben részesítjük azt a tankönyvcsaládot, amelynél rendelkezésre áll az egységes nyelvkönyv, munkafüzet, hang és képanyag.
- A taneszközök választásában fontos szempont, hogy
  - a tanulóink kezébe adott eszközök normál használat mellett viszonylag tartósak legyenek,
  - a szemléltetés eszközeinek megválasztásánál speciális szempontként jelentkezik a jól láthatóság, használhatóság. Figyelembe kell venni a szaktantermek méretét is.

- A számítástechnikai és technikai eszközök, illetve programok vásárlásánál a korszerűség, az elévülés várható (lehetőleg minél távolabbi) ideje, a továbbfejlesztethetőség, az oktatásban való felhasználás várható gyakorisága játszhat szerepet.
- A testnevelésben, technikában használt eszközöknél kiemelten fontos a tartósság, az ún. „nyúzhatóság” az eszközök fokozott igénybevételére tekintettel.
- Az ének-zene speciális eszközei között kiemelt szereppel bír a CD-lejátszó, USB porttal rendelkező eszköz, melyeknél kiemelten fontos a jó hangminőség. A vásárolt hangszereknek is jó minőségűeknek kell lenniük.
- A vizuális kultúra szintén jó minőségű eszközöket igényel.

Az iskola pénzügyi lehetőségeihez mérten – lehetőség szerint saját költségvetési forrásokat, illetve egyéb támogatásokat felhasználva – arra törekszik, hogy a könyvtár számára több nyomtatott taneszközt szerezzen be, amelyet a könyvtári kölcsönzéssel azonos szabályok szerint használhatnak a tanulók. Kiemelt taneszközök: térképek, atlaszok, matematika feladatgyűjtemények, nyelvkönyvek, szótárak.

A szorgalmi időszak közben más iskolából érkezett tanuló számára, ha előző iskolájában más tankönyvet használt, könyvtári kölcsönzéssel, illetve használt tankönyvekkel biztosítjuk a tankönyvellátást.

## **4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása**

### **4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása**

Kiemelt feladatunk az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

#### *Feladataink:*

- az iskolába lépő gyermekekben megőrizzük és továbbfejlesztjük a megismerés, a megértés, és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- fokozatosan átvezetjük az óvodai játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- esélyteremtő nevelő-oktatómunka, a sikeres iskolai pályafutás biztonságos megalapozása, az egységes műveltségbeli alapok megszerzése személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel;
- az egyéni tanulás alapvető módszereinek és szokásainak megismertetése, megalapozása;
- a fegyelem, a figyelem a kötelességérzet kialakítása.

### **4.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása**

Az alsó tagozat 3-4. évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanulási folyamatok. Fokozottan előtérbe kerülnek a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatok.

#### *Feladataink:*

- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismeretek közvetítése, alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése;
- a tanulók fejlettségére és fejlesztési szükségleteire ügyelve, a teljesítményelvárások és a tanulói terhelés fokozatos növelése differenciált fejlesztéssel;
- a tanuló fogékonnyá tétele saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a nagyobb közösségek értékei iránt.

### **4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása**

A felső tagozat 5-6. évfolyamán folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulmányi eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

#### *Feladataink:*

- nevelő-oktatómunkában továbbfolytatjuk az előző évek munkáját, a képességek, a készségek, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák és képesség-együttesek fejlesztését;
- a szakrendszerű oktatásban hangsúlyt kap a tudástartalmak megalapozásának folytatása;
- az ismeretszerzés folyamatában a képi fejlesztés kerül előtérbe, amely a tapasztalatszerzésre, a felfedezésre épül.



#### **4.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása**

A felső tagozat 7-8. évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás képességeinek megalapozása. Ebben a szakaszban hangsúlyos feladat a sikeres pályaválasztásra történő felkészítés.

##### *Feladataink:*

- a tanulási stratégiák megválasztásában kiemelt feladat az életkori jellemzők figyelembe vételével az ismeretek tapasztalati megalapozása mellett az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás képességeinek fejlesztése;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- a tanulók érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően a továbbtanulásra történő felkészítés;
- az önművelésre, az önálló gondolkodásra, a tanulási tevékenység tudatos alkalmazására nevelés;
- az együttműködésre építő kooperatív tanulási technikák és tanulásszervezési módok fejlesztése, bővítése;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével az együttműködés képességének alakítása a társas kapcsolatokban.

## 5. A mindennapos testnevelés megvalósítása

Iskolánk minden osztályban heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg a mindennapos testmozgást.

A 2022/2023. tanévtől kezdődően első osztálytól heti 1 órában felmenő rendszerben kerül bevezetésre a néptánc oktatás a heti 5 testnevelés óra keretében az emelt óraszámú angol nyelvi osztályokban.

**A rendszeres testmozgás további lehetőségei iskolánkban:**

### 1-4. évfolyamon

- *játékos, az egészséget és a mozgáskoordinációt fejlesztő testmozgást* szervezünk naponta:
  - a tanítási órák részeként a tanuló kifáradásának megelőzése érdekében,
  - a tanítási órák közötti és az udvari szünetben,
  - az alsó tagozaton és a napköziben a szabadidős tevékenység részeként az udvaron vagy a tornateremben a tömegsport foglalkozások keretében.

### 5-8. évfolyamon

- a napköziotthonban szabadidős tevékenység részeként *játékos, az egészséget fejlesztő mozgásos tevékenységet szervezünk* az udvaron vagy a tornateremben,
- tömegsport foglalkozások tevékenységébe a tanulók akár egy-egy alkalomra is bekapcsolódhatnak.

Iskolánkban a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a mindennapos testnevelés heti 2 órája alól felmentés adható az alábbiak szerint:

Az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- **iskolai sportkörben** való sportolással,
- **versenyszerűen sporttevékenységet** folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,
- **egyesületben legalább heti két óra sporttevékenységet** folytató tanuló kérelme alapján - amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik - a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolással váltható ki.

**A felmentés a sportszervezet/egyesület által az adott tanévre kiállított igazolással, a szülő által aláírt sportszervezeti igazolással és kérelemmel együtt adható.**

## 6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tanulónak joga, hogy Pedagógiai Programunk keretei között válasszon a választható tantárgyak, foglalkozások közül. Kiskorú tanulók esetében a szülő gyakorolja a tantárgyválasztás jogát. Attól az évtől, amikor a tanuló betöltötte a 14. életévét, a szülő a gyermekével közösen gyakorolja ezt a jogot.

Az iskola helyi tanterve tartalmazza a tanulók számára kötelezően és szabadon választható tantárgyakat. A tantárgyválasztással kapcsolatos döntését a szülő írásban adhatja le a beiratkozás napján az intézmény vezetőjének.

Iskolánkban a szülők gyermekeik számára az *Etika vagy Hit- és erkölcsstan* tantárgy tanulását is választhatják. A kiskorú tanuló szülei minden év május 20-áig kötelesek nyilatkozni, hogy gyermekük a történelmi egyházak által szervezett hit- és erkölcsstan órán, vagy az iskolában kötelező etika órán kíván-e részt venni. Az intézményben tartott hitoktatást az egyházi jogi személy által kijelölt hitoktató végzi.

A választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, továbbá a magasabb évfolyamba lépés tekintetében úgy tekintjük, mint a kötelező tanítási órát. A tanuló a választott tanítási órán a tanítási év végéig köteles részt venni.

Az iskola intézményvezetője minden tanév áprilisában az osztályfőnökök közreműködésével szülői értekezleteken, illetve osztályfőnöki órákon értesíti a szülőket és a tanulókat a következő tanévben választható tantárgyakról, az azt tanító nevelőkről. A választható tantárgyak esetében a szülőknél, illetve diákjainknál lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosszítjuk a többség által megjelölt pedagógust a foglalkozás vezetésére.

Az iskola a tanórai foglalkozások mellett tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozást szervez, amely a tanulók egyéni fejlődését szolgálják. Az egyéb foglalkozások időkereteit a foglalkozásokat tartó pedagógusokat a tanév tantárgyfelosztásában határozzuk meg.

Az intézményben az alábbi egyéb foglalkozási formák működnek:

- napközi,
- szakkörök,
- tömegsport foglalkozások,
- énekkar,
- tanulmányi és sportversenyek, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokságok, iskolák közötti verseny,
- differenciált egyéni foglalkozás: tehetséggondozás, korrepetálás,
- diáklklub,
- könyvtári foglalkozás
- sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásai
- Egyéb rendezvények tartása

- közművelődési intézmények látogatása,
- színház-, múzeum-, kiállítás látogatás,
- kirándulás, túra, táborozás.

### **6.3 Az egyéb foglalkozások választására vonatkozó szabályok**

A foglalkozások megszervezésénél a tanulói, a szülői, a nevelői igényeket a lehetőségek szerint vesszük figyelembe. A foglalkozásra történő tanulói jelentkezés önkéntes, kivéve a sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásai. A jelentkezés a tanév elején történik, és egy tanévre szól.

**7. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése, az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az iskolai számonkérés rendje**

### **7.1 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése**

Az iskola a nevelő-oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

**A tanuló tanulmányi munkája ellenőrzésének, értékelésének szempontjai:**

- a tanuló iskolai munkája;
- a helyi tantervben előírt követelmények teljesítésének szintje, az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítménye.

**A tanulmányi munka ellenőrzését, értékelését és minősítését az alábbi követelmények szerint végezzük:**

- törekszünk arra, hogy az objektív ellenőrzés, értékelés tájékoztassa a tanulót, a szülőt és a pedagógust a munka eredményéről.
- Az érdemjegyeket az E-KRÉTA naplóban rögzítjük a megszerzést követő 1 héten belül.
- az ellenőrzés, értékelés során a lényeges tudásbeli elemeket és szinteket viszonyítjuk a kerettantervben és a helyi tantervekben meghatározott továbbhaladás feltételeihez,
- a képességfejlesztés érdekében a tanuló önmagához viszonyított előrehaladását, visszaesését figyelemmel kísérjük,
- kiemelten kezeljük a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztését,
- az ismeretek alkalmazását a mindennapokban való eligazodáshoz kapcsoljuk.

### **7.2 A tanuló tanulmányi munkája ellenőrzésének módja**

- A tanuló tanulmányi teljesítményének és előmenetelének ellenőrzését és értékelését a kerettantervben és a helyi tantervekben előírt követelmények alapján végezzük.
- Az előírt követelmények teljesítését az egyes tantárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája és gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrizzük és értékeljük.

### **7.3 A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének formái**

- *szóbeli és írásbeli feleletek:* tények, leírások, fogalmak, szabályok, törvények, összefüggések, kísérletek, önálló kiselőadások;
- *írásbeli beszámolók:* teszt, feladatlap, évközi dolgozat, évközi mérések;
  - a tematikus egységek végén (*témazáró*), a fejlesztési szakasz végén összegző, lezáró mérések;
- *gyakorlati tevékenységbe* épített számonkérés, kísérletek, mérések, készségek, munkafolyamatok egyes műveleteiben elért gyakorlottság mérése,
- *az új tanulásszervezési eljárások során készült produktumok, illetve azok alapján készült beszámolók:* projektnapló, témanapló, plakát, prezentáció.

#### **7.4 A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon**

*Az 1. évfolyamon félévkor és év végén és a 2. évfolyam első félévében tanév közben a tanuló tanulmányi munkáját minden tantárgyból szövegesen értékeljük. A szöveges értékelés - minősítés fokozatai iskolánkban (a tanuló teljesítményétől függően):*

- kiválóan teljesített (K),
- jól teljesített (J),
- megfelelően teljesített (M),
- felzárkóztatásra szorul (F).

Az 1. évfolyamon rövid szöveges értékelést alkalmazunk. A negyedévi általános, a háromnegyedévi értékelés diagnosztizáló, illetve segítő, formáló célt szolgál.

2-8. évfolyamon a negyedévi értékelések kizárólag a gyenge vagy a kiemelkedő teljesítményről adnak tájékoztatást. A tanulókat és a szülőket erről írásban értesítjük.

*Az 1. évfolyamon félévkor és év végén szöveges értékelő lapon értékeljük, és minősítjük, valamint 2. évfolyamon félévkor a tanuló munkáját az egyes tantárgyakhoz készült szöveges értékelőlapon értékeljük és minősítjük.*

A tantárgyi teljesítmények teljesítését tükröző értékelő lapokon egy-két mondatos nevelői észrevételt is teszünk a tanuló személyiségfejlődésével kapcsolatosan. A megjegyzéseknek fejlesztő, biztató hangvételű nevelői észrevételeknek kell lenniük, melyek tükrözik a tanuló önmagához mért fejlődését, társas kapcsolatait.

*A 2. évfolyam második félévétől és a 3-8. évfolyamon a tanulók teljesítményét és előmenetelét tanév közben minden tantárgyból érdemjeggyel minősítjük.*

*A 2. évfolyam végén, valamint a 3-8. évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét és előmenetelét osztályzattal minősítjük.*

A tanuló félévi és az év végi osztályzatát a 3-8. évfolyamon az adott félév során szerzett érdemjegyek és az év közbeni tanulmányi munka alapján kell meghatározni. A tanév végi érdemjegyek meghatározásakor figyelembe vesszük a tanuló tanév során nyújtott teljesítményét.

*A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének értékelése és minősítése az egyes évfolyamokon minden tantárgyra kiterjed. A tanuló munkáját, előmenetelét folyamatosan értékeljük. Ennek érdekében*

- minden tanulónak egy-egy témakörön belül legalább két érdemjegyet kell szereznie,
- a tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel, szöveges minősítéssel kell értékelni.

**Az Etika/Hit- és erkölcsstan tantárgy lényegi funkciója az értékkezpontú magatartás és viselkedés fejlesztése, az erkölcsi értékek alakítása, ezért a tantárgy értékelésének módja**

eltér a hagyományos tantárgyi értékeléstől. Az értékelés, minősítés legfontosabb része a cselekvő tanulói részvétel. Érdemjeggyel értékeljük a tanuló egyéni és közös feladatokban való részvételét, egy-egy konkrét tevékenységét, valamint tanulói portfólió készítését. Az értékelést nem befolyásolhatja a személyes vélekedés minősítése.

**A Hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése osztályzattal történik.** A tanulók értékelését a hitoktatók végzik. Rendszeresen konzultálnak (megbeszélések, szakmai egyeztetések, kölcsönös óralátogatások, értékelési szempontok) az etikát tanító pedagógussal.

**Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:**

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

#### **7.5 Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az iskolai számonkérés rendje**

Az szóbeli és írásbeli számonkérés kiterjedhet a régebben tanult tananyagokhoz kapcsolódó követelményekre is. Emellett azonban figyelembe vesszük, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.

**A nevelők a tanulók munkáját magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, környezetismeret, természetismeret, biológia, földrajz, történelem, fizika, kémia tantárgyak ellenőrzésénél egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik:**

- a szóbeli kifejezőkészség fejlesztése érdekében a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában többször ellenőrzik,
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

Ének-zene, vizuális kultúra, digitális kultúra, technika és tervezés, technika, életvitel és gyakorlat tantárgyakból a követelmények teljesítésének ellenőrzését gyakorlati tevékenységhez is kapcsoljuk. A testnevelés és sport követelményeinek elsajátítását kizárólag gyakorlati tevékenységek révén ellenőrizzük. A szakértői véleménnyel rendelkező tanulók értékelésénél figyelembe vesszük a rájuk vonatkozó irányelveket.

**A tanuló tanulmányi munkájának és teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli munkáinak, dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását az adott tantárgyat tanító nevelők a következő arányok alapján végzik:**



Szöveges minősítés	Érdemjegy	Teljesítmény
kiválóan teljesített	jeles	100-90 %
jól teljesített	jó	89-80 %
megfelelően teljesített	közepes	79-60 %
	elégséges	59-41 %
felzárkóztatásra szorul	elégtelen	40-0 %

### 7.6 A helyi tanterv követelményeinek teljesítését vizsgáló iskolai mérések

Az iskolai szintű belső – követő – tantárgyi mérések rendszere az alábbiak szerint történik:

Tartalom	Évfolyam	Időpont	Funkciójuk
Írás, helyesírás, nyelvtani ismeret	2-8.	év eleje, félév vége, év vége	diagnosztikus szummatív
	1-8.	év eleje, év vége	diagnosztikus szummatív
Néma olvasás	2-6.	év eleje, év vége	diagnosztikus szummatív
Szövegértés	3-4. 5., 7.	félév vége, év vége	fejlesztő szummatív
Matematikai alapkészségek, eszköz-tudás	2-8. 2-8.	év eleje, év vége	diagnosztikus szummatív
Angol	3. és 6.	év vége	diagnosztikus
Testi képességek alakulása	1-8.	év eleje, év vége	formatív (fejlesztő)

A munkaközösségek éves programtervükben tervezik meg a további tantárgyi mérések évfolyam vagy tagozat szintű célját és funkcióját, időpontját.

A **diagnosztikus fejlődési vizsgálat (DIFER)** az érintett 1. osztályos tanulónál december 1-ig történik meg. A vizsgálatot az osztálytanítók a fejlesztőpedagógusokkal együttműködve végzik, a fejlesztés eredményét nyomon követik.

A 4. évfolyamon, a tanév végén a tanulók teljesítményét a magyar irodalom, magyar nyelv, matematika és környezetismeret tantárgyakból átfogó méréssel vizsgáljuk. A mérés felöleli a tantárgyak teljes anyagának és fő követelményeinek teljesítését, ez adja meg az 5-6. évfolyamon a kiemelt fejlesztési területek feladatait.

### **7.7 Az iskola magasabb évfolyamába lépésének feltételei**

**A tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület az osztályozó értekezleten tekinti át, és a megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.**

**Az iskola magasabb évfolyamába lépésének feltétele az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítése az adott évfolyamon minden tantárgyból. A követelmények teljesítését a tanuló év közbeni tanulmányi munkája, illetve félévi, év végi érdemjegyei alapján minősítjük.**

**A 2-8. évfolyamon a továbblépés feltétele minden tantárgyból legalább az „elégéses” év végi osztályzat megszerzése.**

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

**A magasabb évfolyamába történő lépés feltétele a sikeres javítóvizsga letétele.**

**A tanuló osztályozóvizsgát tehet ha:**

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- 250 tanítási óránál többet mulasztott, illetve hiányzásai egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 %-át meghaladja, valamint ha nincs elég érdemjegye a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet;
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb vagy hosszabb idő alatt teljesítse.

*A magasabb évfolyamába lépés feltétele a sikeres osztályozó vizsga letétele.*

**Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetéssel az iskolában eltiltották az adott tanév folytatásától.**

**Az 1. évfolyamon az iskola intézményvezetője szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az évfolyam megismétlését akkor is, ha a tanuló sikeresen teljesítette az előírt követelményeket. Ebben az esetben a megismételt évfolyamról a tanuló nem kap bizonyítványt.**

**Az 1. évfolyamon az a tanuló, aki valamely tantárgyból felzárkóztatásra szorul minősítést kapott, köteles részt venni az intézmény által a tanuló számára meghatározott felzárkóztatási programban.**

**Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.**

**A tantárgyi követelményeket a tanulókkal és a szülőkkel megismertetjük:**

- **A nevelők minden tanévben a tanulóknak az első tanítási órán bemutatják az adott tantárgyak eredményes tanulásához szükséges felszereléseket, elmondják a tankönyv, a munkafüzet/füzet használatát és vezetésükhöz kapcsolódó követelményeket.**
- **Ismertetik a továbbhaladáshoz szükséges minimális és optimális feltételeket.**
- **Az osztályfőnökök az első szülői értekezleten elmondják a belépő tantárgyak esetében is alkalmazható általános tanulási módszereket.**
- **A szülői segítségadás otthoni lehetséges módjáról fogadóórán kaphatnak az egyéni fejlesztést segítő részletes tájékoztatást a szülők a szaktanároktól.**

## **8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek**

### **8.1 A tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek**

- a tanuló magatartása, viselkedése, fegyelmezettsége,
- a tanuló munkához való viszonya, szorgalma,
- az iskolai és az osztályközösségben végzett munkája,
- a személyiségfejlődés, a tanuló jellemvonásainak, értékválasztásának alakulása.

A 1-4. évfolyamon a magatartást és a szorgalmat havonta, 5-8. évfolyamon háromhavonta az osztályfőnök érdemjegyekkel értékeli, és az e-KRÉTA felületén a szülők tudomására hozza.

A magatartás és a szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többsége dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az E-naplóba az év végi osztályzatot a bizonyítványba is bejegyezi.

A magatartás és szorgalom értékelésekor és minősítésekor figyelembe vesszük a tanuló önmagához viszonyított fejlődését. Törekszünk a pozitív viszonyulások megerősítésére.

A magatartás és szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez az értékelési kategóriák közül legalább háromnak az együttes megléte/megsértése szükséges.

### **8.2 A tanuló magatartásának értékelése és minősítése**

A tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a

- példás (5),
- jó (4),
- változó (3),
- rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

**Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:**

**Példás az a tanuló:**

- akinek magatartása cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból
- aki kerüli a durvaságot, szeretettel közelít társai felé
- aki tiszteli és elismeri mások értékét
- aki életkorának szintjén képes tudatosan értékelni a család, a szülőföld, a nemzetisége iránti elkötelezettségét
- aki nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket
- aki jóindulattal segíti társait, aki tudásával a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- aki képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében

- aki szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében, aki öregbfti iskolája hírnevét
- aki ügyel környezetére rendjére, tisztaságára
- aki szándékosan soha nem okoz kárt
- aki betartja az illemszabályokat és az iskola házirendjét.

#### **Jó az a tanuló:**

- akinek cselekedeteit a jóra vágyó hajlam irányítja, de időnként a körülmények hatására ettől eltér
- igyekszik elkerülni a durvaságot, ám a játék, a munka hevében ez nem mindig sikerül
- szereti társait, elismeri mások sikereit, eredményeit, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- tiszteli a felnőtteket, társait
- trágár, durva kifejezéseket nem használ
- feladatait becsülettel elvégzi, de közösségéért vállalt munkára önként ritkán vállalkozik
- ügyel környezetére rendjére, megjelenésére, ruházkodására nem kihívó
- ismeri és betartja az iskola házirendjét, életkorának megfelelő illemszabályokat.

#### **Változó magatartású az a tanuló, aki**

- cselekedetei következményeit nem képes felmérni, így gyakran vét a házirend ellen, bár kellő motiváltsággal képes a viselkedés normáinak betartására
- játékban, közösségi munkájában gyakran durva
- társaival nem mindig van jó viszonyban, mert csínytevéseivel bosszantja őket, közeli barátjaival viszont megértő, segítőkész
- órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, ha nem is kellő figyelemmel
- környezetére rendjéért semmit nem tesz
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá.

#### **Rossz a magatartása annak a tanulónak**

- aki nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet és az illedelmes viselkedési szabályokat
- aki szereti, ha társai félnek tőle
- aki visszaél fizikai fölényével, különösen, ha nála gyengébbel kerül szembe
- aki gyakran bosszantja társait, tanárait
- aki a tanórai munkát szándékosan zavarja, akadályozza
- aki nem becsüli közössége értékeit
- aki szándékosan rongálja környezetét.

### A tanuló magatartásának értékelési kategóriái:

Értékelési kategóriák	Magatartás			
	5 (példás)	4 (jó)	3 (változó)	2 (rossz)
<b>A házirend előírásaihoz</b>	betartja	többségében betartja	megszegi, figyelmeztetései vannak	sorozatban megsérti, intőik vannak
<b>A viselkedése tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon</b>	példamutató	többnyire fegyelmezett	gyakran fegyelmezetlen	fegyelmezetlen
<b>A közösségi munkához</b>	szívesen dolgozik, kezdeményez	dolgozik, nem kezdeményez	felszólításra dolgozik	nem vesz részt a munkában
<b>A felnőttekhez, társaihoz</b>	tisztelettudó, segítőkész, udvarias, szükség esetén kritikus	tisztelettudó, segítőkész	hangneme, viselkedése esetenként kifogásolható	durvaságra, gorbosagra hajlamos

### 8.3 A tanuló szorgalmának értékelése és minősítése

A tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a

- **példás (5),**
- **jó (4),**
- **változó (3),**
- **hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

**A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:**

**Példás szorgalmú az a diák, aki**

- képességeihez mért szorgalmas
- a tanulási órákra rendszeresen, jól felkészül, s azokon aktívan közreműködik
- szívesen olvas szakirodalmat, s így szerzett plusz tudását megosztja társaival
- aktív önműveléssel fejleszti tudását, művel adottságait
- szívesen, aktívan részt vesz a tanulmányaihoz kapcsolódó tanórán kívüli programokban, akár szervezőként is
- ha alkalma adódik jól felkészülve, versenyeken öregbíti iskolája hírnevét
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, tanulásban, munkában)

**Jó a szorgalma annak a diáknak, aki**

- a képességeihez mérten általában szorgalmas
- a tanórákon rendszeresen felkészül, s azokon aktívan részt vesz
- felszerelése általában hiánytalan
- a házi feladatot rendszeresen elvégzi, esetleges mulasztás esetén pótolja
- szívesen olvas szakirodalmat, s érdeklődési körén belül aktív önművelődéssel fejleszti tudását
- a tanulmányaihoz kapcsolódó tanórán kívüli programokban szívesen részt vesz.

**Változó a szorgalma annak, aki**

- nem teljesíti kötelességeit mindig képességei szerint
- munkájában, feladatvégzésében felületes
- felszerelése gyakran hiányos
- nem törekszik önművelésre
- tanulmányaihoz kapcsolódó tanórán kívüli programokban nem vesz részt.

**Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki**

- nagyon keveset tesz tanulmányi fejlődésének érdekében
- a feladatokat nem, vagy csak felületesen végzi el
- felszerelése gyakran hiányos
- a házi feladatot rendszeresen nem készíti el, nem törődik önművelésével.

### A tanuló szorgalmának értékelési kategóriái:

Értékelési kategóriák	Szorgalom			
	5 (példás)	4 (jó)	3 (változó)	2 (hanyag)
Viszonyulások				
Tanulmányi teljesítménye	képességeinek megfelelő, egyenletes	képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes	elmarad képességeitől, ingadozik	képességeihez mérten kevés, félévi vagy évvégi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen
A tanulmányi feladat végzéséhez	minden tárgyból rendszeresen elvégzi	rendszeresen elvégzi	nem mindig végzi el	folyamatosan nem végzi el
A tanórai munkához	aktív	többnyire aktív	passzív, felszólításra dolgozik	passzív, a nevelői segítséget nem fogadja el
Az önfejlesztését elősegítő többletfeladatokhoz	vállal	felszólításra vállal	többszöri felszólításra vállal	nem érdekli
Munkájának külső megjelenése, felszerelése	igényes, hiánytalan	rendezett, esetenként hiányos	többnyire rendezett, gyakran hiányos	rendetlen, hiányos

### 8.4 A tanuló jutalmazása

Az iskola jutalomban részesíti azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- osztálya, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális, stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez

Jutalmazási formáink:

- Az iskolában tanév közben a következő dicséretetek adhatók:
  - szaktanári,
  - osztályfőnöki,



- intézményvezetői,
- nevelőtestületi.

**Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulókat a tanév végén**

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért,
- kiemelkedő közösségi munkáért dicséretben részesítjük.

**A dicséretet a tanuló bizonyítványába bevezetjük.**

- Az egyes tanévek végén kimagasló eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak.
- A nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulókat az iskola által alapított „Csata- díj” („Csata díj” elnyerésének szempontjai: 8 éven keresztül kitűnő tanuló, aktív közösségi munka, eredményes részvétel szaktárgyi és sportversenyeken) kitüntetésben részesítjük. A díj odaítéléséről a nevelőtestület dönt.
- Az iskolai szintű versenyek első három helyezettjének oklevelet adunk.
- Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulókat intézményvezetői dicséretben részesítjük.
- A kiemelkedő teljesítményű, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösségeket csoportos dicséretben és jutalomban részesítjük.

### **8.5 A tanuló elmarasztalása iskolánkban**

**Az iskola elmarasztalásban részesíti azt a tanulót, aki**

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a tanítási órákon, foglalkozásokon viselkedése többször fegyelmezetlen, vagy
- a házirend előírásait sorozatosan megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármilyen módon árt az iskola hírnevének.

**Fegyelmező jellegű elmarasztalási formáink:**

- *szóbeli*
  - figyelmeztetés: szaktanári, ügyeletes nevelői, osztályfőnöki
- *írásbeli*
  - figyelmeztetés: szaktanári, ügyeletes nevelői, osztályfőnöki
  - osztályfőnöki intés, megrovás
  - intézményvezetői figyelmeztetés, intés, megrovás

- tantestületi figyelmeztetés, intés, megrovás

A fegyelmező jellegű intézkedések alkalmazásakor a *fokozatosság* elvét érvényesítjük, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságára tekintettel el lehet térni. A büntetést írásba foglaljuk és azt a szülő tudomására hozzuk. Ha a tanuló kötelezettségeit vétkesen vagy súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás során, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi büntetések és az eljárás szabályai törvényben rögzítettek. *A fegyelmi eljárást megelőzően a Házirendben foglaltak szerint egyeztető eljárást kezdeményezünk a szülők bevonásával.*

## **9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei**

A NAT-ban, a kerettantervben, a helyi tantervben meghatározott fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele a differenciálásra épülő pedagógiai folyamat.

### **9.1 A differenciált tanulásszervezés szempontjai**

**A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:**

- olyan szervezési módokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak kialakítását, fejlesztését;
- a tanítás-tanulás során előtérbe állítjuk a tanulók tevékenységére épülő munkaformákat;
- a nevelési-oktatási folyamatban építünk a tanulók előzetes tudására;
- a tanulók egyéni fejlesztése érdekében a különböző feladatokhoz igazodva választjuk meg a tanulásszervezési formákat;
- a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztési szükségleteihez igazodva választjuk meg a tanulási helyzeteket, a tanulásszervezési módokat, értékelési eljárásokat.

### **9.2 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei:**

Az 1-4. évfolyamon a differenciálás a tanuló egyéni haladási üteme szerint történik. Az egységes alaptevékenységet osztálykeretben végezzük. A biztos alapkészségek kialakítására fektetjük a hangsúlyt, az olvasás, az írás, a számolás, a beszéd-készség képességeinek és készségeinek megalapozására.

Az egész napos nevelés során megvalósított művészeti nevelést a választott tevékenység alapján, évfolyam szinten szervezzük meg (pl. képzőművészet, báb, dráma, sport). A harmadik évfolyamtól fokozatosan nő az érdeklődés és a képességek alapján szervezett foglalkozások száma. A tanórán kívüli tevékenységben megjelennek a tantárgyi tehetséggondozáshoz kapcsolódó szakkörök.

A fenntartó jóváhagyása szerint csoportbontásban tanítjuk az alsó tagozaton 3. évfolyamtól az informatikát, 1. évfolyamon az idegen nyelvet. Az 5-8. évfolyamon csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, a digitális kultúrát, a technika és tervezést. A csoportbontással célunk az ismeretek elmélyítése, a kommunikációs készségek fejlesztése, a tanulók tudásának megalapozása.

Magyar nyelv és irodalom, valamint matematika tantárgyakban megszervezzük a tanulói képességekre épülő csoportbontásos oktatást a tantárgyfelosztás óraszámainak függvényében.

A tanulók által választható tanórán kívüli foglalkozások minimális és maximális létszámát a meghirdetéssel egy időben állapítjuk meg. A választás tudomásul vételét a szülők aláírásukkal erősítik meg.

## **10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag**

A nemzeti hagyományaik megismerése mellett arra neveljük tanítványainkat, hogy egyre nyitottabbá váljanak más népek kultúrája iránt, ismerjék meg, hogy a kerületben milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek.

Budapest XIII. kerületében tíz kisebbségi önkormányzat működik: bolgár, cigány, görög, horvát, lengyel, német, örmény, ruszin, szerb, ukrán.

A településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését a tanórák, valamint tanórán kívüli tevékenységek szolgálják. A tevékenységrendszerünkben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére és tiszteletben tartására.

A tanórák közül elsősorban az osztályfőnöki órák kapnak hangsúlyos szerepet, ezen felül megjelenik a történelem, a hon- és népismeret, az ének-zene, a vizuális kultúra tantárgyakban is. A nemzetiségek kultúráját szolgáló tananyag a következő elemeket tartalmazza:

- kisebbségi identitás meghatározó elemei,
- helytörténeti, településtörténeti vonatkozások,
- jellemző néprajzi, népzenei elemek, hagyományrendszer

A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tanórán kívüli tevékenységek:

- szakkörök,
- kiállítások rendezése és szervezése,
- szabadidős tevékenységek,
- táborozások,
- színház- és múzeumlátogatás,
- iskolai rendezvények, fellépések, előadások,
- tanulmányi séták, kerületi emlékhelyek felkeresése

## **11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek**

### **A tanulók fizikai állapotmérésének iskolai célja:**

- az általános fizikai teherbíró képességek feltérképezése, az egyes területeken mutatkozó hiányosságok feltárása,
- a hiányosságok alapján egyéni és közösségfejlesztő, felzárkóztató programok készítése,
- az általános teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérése és megtartása.

### **A tanulók fizikai állapotmérésének iskolai feladata:**

- kardiovaszkuláris fitness (aerob kapacitás)
- vázizom funkcionális fitness (izomerő, erő állóképesség, hajlékonyság)
- testösszetétel (testzsír százalék, testtömeg index)

### **A vizsgálati módszer gyakorlati végrehajtása**

- A vizsgálatot életkorra és nemre való tekintet nélkül minden olyan 5-8. évfolyamos egészséges tanuló elvégezheti, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést.
- A könnyített- és a gyógytestnevelésre utaltak legalább három motorikus próbát végezzenek el.
- Ha a tanulót bármilyen oknál fogva az orvos felmenti, akkor részükre az önmagához viszonyított fejlődés értékelését kell előtérbe helyezni.
- A felméréseket a tanévben egy alkalommal, tavasszal (május 31-ig) végezzük el az intézményben.
- A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérése a NETFIT rendszer alkalmazásával történik.
- A tanulók mérési adatainak rögzítése és a NETFIT rendszerben történő továbbítása jogszabály alapján kötelező, azonban ez az adatkezelés anonim, így nem sérti az adatvédelmi alapelveket és rendelkezéseket.

**A tanulók fizikai állapotának és edzettségének minősítése a feladatokban elért eredmények összesített pontszáma alapján történik. A NETFIT® az egészséges fitness teljesítményértékek mellett (egészségzóna) – tesztől függően – további egy, illetve két zónát (tartományt) tartalmaz ("fejlesztés szükséges" és „fokozott fejlesztés szükséges” zóna).**

## 12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

### 12.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Egészségnevelésünk célja, a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezzenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt célszerű, a lehetőségeket és veszélyeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

Iskolánkban az egészségnevelés az **egészségvédő ismeretek átadására, az egészségfejlesztő képességek és készségek kimunkálására és az egészségkultúra fejlesztésére** irányul. Egészségnevelő munkánk alapvető feladatának tekintjük a családokkal együttműködve, hogy tanulóinkat *életük egészséges irányítására, szükség esetén magatartásuk megváltoztatására készítsük*. Fontos számunkra, hogy tanulóink elfogadják, **az élet és az egészség minden ember semmi mással nem pótolható értéke, melyet védeni, megőrizni, fejleszteni szükséges**.

*Olyan személyiségtulajdonságokat szeretnénk kialakítani és fejleszteni, mint:*

- az önkiszolgálás, az önellátás képessége és készsége,
- az önvédelem, az egészségvédelem képessége és készsége,
- az önismeret, önfegyelem, az önértékelés, önbecsülés és az önfejlesztés képessége és készsége.

Az egészségnevelés céljainak megvalósításában támaszkodunk az osztályfőnökre, a szülőkre, a védőnőre, az iskolaorvosra, az iskolapszichológusra és a gyermekvédelmi szakemberek együttműködő segítségére, civil szervezetek és a lakókörnyezet közreműködésére.

**Az egészségnevelési tevékenységünk kiemelt feladata, hogy tanulóink**

- ismerjék meg az *egészséges életmód* legfontosabb szabályait,
- sajátítsanak el egészségmegőrző szokásokat,
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás alapjait,
- tisztában legyenek az *egészséges táplálkozás*, a rendszeres *mozgás* egészséget befolyásoló hatásával, a *személyes higiéné* fontosságával,
- ismerjék a drog, az alkohol, a dohányzás egészségkárosító hatását,
- megfelelő módon értékeljék a családi és kortárskapcsolatok fontosságát,
- iskolai konfliktusaikat és egyéni problémáikat, a stresszhelyzeteket segítséggel képesek legyenek megoldani.

### Az iskolai egészségfejlesztés területei

#### A tanulók testi egészségének védelme

**A tanulók testi egészségvédelmének célja:** a test, a szervezet megismerése és megismertetése, a mentálhigiéné és az egészséget megőrző mozgásszokások alakítása, fejlesztése.

### **A testi egészségvédelemre nevelés iskolai feladatai:**

- *a személyes higiénére nevelés:* tisztálkodás, testápolás, helyes táplálkozás, kulturált étkezés, higiénés magatartásra való szoktatás;
- *a környezet tisztaságára nevelés:* az otthon, az iskola és közvetlen környezete tisztaságának megóvása, a személyes taneszközök tisztasága, rendben tartása;
- *az egészségvédő szokásrendszer kialakítására nevelés:* a fertőző betegségek megelőzése és egyszerűbb rendellenességek kifejlődésének megelőzése;
- *testedzés, mozgásszokások alakítása, mozgáskészség fejlesztése;* erőnlét, állóképesség, ügyesség, gyorsaság, kézügyesség;
- *a balesetek megelőzésére nevelés:* baleseti helyzetek és veszélyforrások felismerése és elkerülésének lehetősége otthon és az iskolában, a szabadidős tevékenység közben, közlekedési szabályok ismerete és betartása.

### **A tanulók lelki egészségének védelme:**

**A lelki egészségvédelem iskolai célja:** tanítványaink egészséges személyiségfejlődésének biztosítása.

### **A lelki egészségvédelem iskolai feladatai:**

- *az egészséges életvezetés és életmód kialakítására nevelés:* egészséges napirend, életrend, stresszelviselés, -kezelés és -feldolgozás,
- *a családi életre nevelés,*
- *az egészségre káros és a függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése* (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás),
- *a részképeességzavarból és a tanulási nehézségekből adódó magatartási problémák,* hiperaktivitás, agresszió, deviancia, a gátlások kialakulásának megelőzése, szükség szerinti kezelése,
- *kedvező légkör működtetése az osztályközösségekben és más iskolai közösségekben is. Az iskolai erőszak megelőzése.*

Az egészségnevelés és egészségfejlesztés iskolai céljainak meghatározásakor építettünk saját környezetünk adottságaira és a kockázati tényezők ismeretére - iskolaépület, lakókörnyezet, a tanulók szociokulturális helyzete -, a közlekedés veszélyforrásaira. Az egészségnevelési programunkban kiemelt helyen szerepel a *hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulókkal való foglalkozás.*

### **Az egészségnevelés iskolai színterei, módszerei**

Iskolánkban az egészségnevelő és egészségfejlesztő tevékenység szoros kölcsönhatásban áll a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés pedagógiai feladataival, az értelmi képességek fejlesztésével, az érzelmi és az erkölcsi neveléssel. Hangsúlyos figyelmet fordítunk az akarati tulajdonságok és az önuralom fejlesztésére, az együttérző és a segítőkész magatartás kialakítására, fejlesztésére és a gyakorlati életre nevelésre.

*Az egészségnevelés iskola színterei:*

- tanórai egészségnevelő és oktató munka,
- tanórán kívüli egészségnevelő munka.

### ***Egészségnevelés a tanórákon***

Iskolánkban valamennyi tantárgy feladata a tananyaghoz kapcsolódó egészségkultúra ismereteinek átadása, azok fejlesztése és állásfoglalások közvetítése. A Kerettanterv tantárgyi programja alapján a *Helyi tantervbe integráljuk* a különböző tantárgyakban meghatározott tananyagot és követelményrendszert. Az intézmény minden pedagógusának feladata tanított *tantárgya tanmenetében megjeleníteni az adott évfolyamon az egészség védelmével, megőrzésével és fejlesztésével kapcsolatos nevelési-oktatói tartalmakat, a tananyagot és a fejlesztési követelményeket.*

Iskolánkban kiemelt szerepet kap a tanulók egészségnevelésében 5-8. évfolyamon az **osztályfőnöki óra**. Az osztályfőnöki órát az egészségre nevelés jelentős színterének tekintjük. *Sajátos nevelési lehetőségeit mind a közösségfejlesztés, mind a személyiségfejlesztés terén kihasználjuk:*

- az osztályközösségben az életkornak megfelelő egészségi, társasági, etikai, szociális szabályok megtanításában,
- az egészségvédelem mindennapos gyakorlatában,
- a tudatos egészségmegőrzéshez szükséges személyiségtulajdonságok kialakításában és fejlesztésében.

Minden *osztályfőnök feladata* a tanulók életkori adottságainak megfelelő egészségvédő, egészségfejlesztő ismeretközlés, a személyes motívumokat és magatartásformát alakító tanácsadás. Az osztályfőnöki órák egészségfejlesztéssel kapcsolatos témaköreit és óraszámát az iskola helyi tanterve tartalmazza.

### **Tanórán kívüli egészségnevelés lehetőségei iskolánkban**

- tanulmányi kirándulások
- természetjárás
- jeles napok: Föld napja, Madarak és fák napja, Állatok napja, ásványkiállítás
- egészségnevelési hét: vetélkedők, pályázat, reformételek megismertetése
- tantárgyi vetélkedők, tantárgyi hetek: biológia, természetismeret vetélkedő
- iskolai és kerületi sportversenyek
- az iskola barátságos, esztétikus belső és külső környezetének kialakítása
  - tisztasági verseny
  - szelektív hulladékgyűjtés
  - papírgyűjtés
- Családi szombat



## **Az egészséges életmódra nevelésünk tevékenységrendszere**

Az egész napos nevelés-oktatás során megtervezzük, megszervezzük az *egészséges életmódhoz szükséges tanulói napirendet, életrendet*, a tanulás és az aktív pihenés váltakozását. *Lehetőséget adunk arra, hogy a tanulók megismerjék és következetesen gyakorolják az egészségvédelem általuk is teljesíthető normáit.*

A **mindennapos testnevelés** biztosításával, játékos, mozgásos tevékenységek előtérbe állításával *ösztönözzük tanulóinkat a rendszeres testmozgásra*, testedzésre: testnevelési órák, játékos egészségfejlesztő testmozgás 1-4. évfolyamon, sportkörti foglalkozások, tömegsport foglalkozások, úszásoktatás. Tanévenként egy alkalommal mérjük a gyermekek fittségét, fizikai erőnlétét.

Megismertetjük tanulóinkat a *személyes higiénés kultúra alapjaival*, melyet az önellátás során gyakoroltatunk; étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás. Az önkiszolgálás során gyakoroltatjuk és fejlesztjük a *kulturált étkezési szokásokat és magatartásformákat.*

Törekszünk az *egészséges táplálkozási szokások* kialakítására, az egészséges ételek iránti igény felkeltésére.

Megismertetjük tanulóinkat a lehetséges baleseti forrásokkal az iskolában és az iskola közvetlen környezetében, valamint az otthonukban. Segítjük diákjainkat a balesetveszélyes helyzetek felismerésében, elkerülésében.

A diákönkormányzat és a szakmai munkaközösségek közreműködésével és irányításával az éves munkatervünkben meghatározott módon *akciónapot, témanapot* és különböző *vetélkedőket* szervezünk az egészségvédelem különböző témaköreivel kapcsolatban. A programokat színes tanulói tevékenykedtetésre építjük, az életkori sajátosságokhoz igazítjuk. A tanulók által készített *gyűjteményeket, tablókat, rajzokat, plakátokat* rendszeresen kiállítjuk a folyosói falijújságon és a vitrinekben.

A tanuló helyes életvezetésének, szokásrendjének kialakításában együttműködünk a szülői házzal, *támaszkodunk az otthonról hozott pozitív szokásokra.* Az egészséges életmódra nevelésben szükség esetén tanácsot adunk a családoknak. Közreműködésükkel szervezzük meg minden tanévben a *családi napot.*

*Mentálhigiénés és egészségnevelési programokat* építünk be a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységrendszerünkbe. Az életvezetési ismeretek átadásában támaszkodunk a védőnő segítségére. A függőséghez vezető szokások megelőzése érdekében bekapcsolódunk kerületi és országos, a dohányzást és az alkoholfogyasztást megelőző, drogmegelőzési és az otthoni baleseteket megelőző *programokba.*

**Kapcsolatot** alakítunk ki különböző szervezetekkel, intézményekkel, igénybe vesszük szűrő, tanácsadó és egészségnevelő tevékenységüket:

- *Iskolaegészségügyi szolgálat:* segítségükkel megszervezzük a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatát, az egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezésébe, lebonyolításába bevonjuk az *iskolaorvost*, a *védőnőt*, az iskolapszichológust.
- *Rendőrség:* bűnmegelőzési, közlekedésbiztonsági programok,
- *Nemzeti Népegészségügyi Központ:* fertőző betegségek megelőzése, iskola-egészségügyi előírások betartatása.

Az egészségneveléssel kapcsolatban a következő tájékoztatási fórumokat biztosítjuk a szülők és a lakókörnyezet számára:

- *szülői értekezleten* és fogadóórán egészségnevelési ismeretek és tanácsok adása az adott korosztályra vonatkozóan,
- *Szülői Híradó:* a különböző egészségvédelmi társadalmi szervezetek és mozgalmak felhívásainak közzététele, egészségvédelmi programok ismertetése,
- *felvilágosító előadások* szervezése igényfelmérés alapján a szülők és a lakóközösség részére,
- *felhívás iskolai akciókra, rendezvényekre:* plakátok és meghívók

## 12.2 A környezeti nevelés elvei

A környezeti nevelés célja a természetet, az épített és a társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása, mely magában foglalja:

- a környezettudatos magatartásra nevelést,
- a környezetért felelős életvitel kialakítására nevelést,
- a környezet védelmét,
- a természet védelemét,
- a bioszféra, az ember fennmaradását elősegítő nevelői tevékenységet.

Az iskolai nevelő-oktatómunka során:

- *megalapozzuk és bővítjük* a tanulók emberre, a természetre és a környezetre vonatkozó ismereteit
- *felkészítjük a tanulókat a környezeti értékek megteremtésére és értéként való kezelésére,*
- a környezet alakításával és védelmével kapcsolatos helyes *tanulói magatartás megalapozása és formálása.*

Nevelőmunkánkban **kiemelt figyelmet fordítunk a természetet, a Földet szerető, féltő és védő gondolkodásmód kialakítására, az embert, a természetet és a környezetet óvó cselekvési kultúra megalapozására.**

## **A környezeti nevelés feladatai iskolánkban**

### **A környezeti nevelésünk során:**

- megalapozzuk és formáljuk a környezetbarát magatartás viselkedési szokásait és normáit,
- megalapozzuk és fejlesztjük a környezeti gondolkodás képességeit,
- bemutatjuk az élővilág sokszínűségét, egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág és a természet szépségeinek megőrzésében,
- kialakítjuk tanulóinkban a szűkebb és a tágabb környezet megismerésének igényét,
- megismertetjük tanulóinkat a közvetlen környezetünk természeti és az ember által alkotott értékeivel, gondjaival,
- példát mutatunk diákjainknak szűkebb környezetünkben a problémák lehetséges megoldási módjaira,
- fejlesztjük a természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszonyulást,
- alakítjuk és formáljuk tanítványaink értékészemléletét és felelősségtudatát önmagukkal és környezetükkel szemben.

### **Olyan tanulókat szeretnénk nevelni, akik**

- saját magukkal és környezetükkel harmóniában élnek,
- szeretik és megbecsülik a természetet,
- ügyelnek saját és iskolai környezetük tisztaságára, épségére és szépségére,
- büszkék lakókörzetük, a terület természeti és épített értékeire,
- a víz és a villany takarékos felhasználására törekszenek az iskolában és az otthonukban,
- képesek társaikkal együttműködni környezetük megóvása és alakítása érdekében.

*A környezeti nevelés iskolai programja igazodik az iskola személyi, tárgyi feltételeihez, az intézmény társadalmi környezetéhez.*

A környezeti nevelés céljainak és feladatainak megvalósításában támaszkodunk a szülők és a lakókörnyezet segítő együttműködésére, az iskola minden munkatársának személyes példamutatására.

**Ökoiskolaként** hangsúlyos feladatunk a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása. Iskolánkban megteremtjük az egész napos neveléshez és oktatáshoz szükséges egészséges, tiszta környezetet. Alakítjuk és fejlesztjük a tanuló személyére és környezetére vonatkozóan a *tisztaság iránti igényt*.

### **A környezeti nevelésünk iskolai színterei, módszerei**

Iskolánkban *a környezeti nevelés pedagógiai feladatai és tevékenységrendszere szoros kölcsönhatásban áll:*

- az értelmi képességek fejlesztésével,
- az érzelmi és az erkölcsi neveléssel,
- a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés iskolai feladataival,
- az egészségnevelés tevékenységrendszerével,

- a gyakorlati életre neveléssel.

Az iskolai környezeti nevelés tevékenységeinek megszervezése során, a tanítás-tanulás és a cselekedtetés módszereinek megválasztásában figyelembe vesszük a *tanulók életkori sajátosságait*. Építünk tanítványaink *kíváncsiságára, megismerési vágyaira, a versenyszellemre* és a gyűjtőszenvedélyre, az *öntevékenységre*, a nagyobbak kritikus szemléletére. A környezeti nevelés tanórán és tanórán kívül alkalmazott módszereinek megválasztásában alapelvnek tekintjük:

- a játékoságot,
- a tanulói megfigyelésen és tapasztalaton alapuló ismeretszerzést,
- a tanulói cselekedtetést,
- pozitív élmények közvetítésével az érzelmekre ható tevékenységrendszer kialakítását,
- a személyes példaadást,
- a mozgósítást a tanítási órán kívüli programokban való részvételre.

**Környezeti nevelésünk iskolai szinterei:**

- az *iskolai környezet*: az iskola épületének, berendezésének, tárgyainak környezetkultúrája, esztétikája,
- a *tanórai keretben* végzett környezeti nevelés: a tantárgyakba beépített környezeti nevelés, osztályfőnöki óra
- a *tanórán kívüli* környezeti nevelés.

**Az iskolai környezet alakítása**

Az osztályközösségekben kialakított *felelősi rendszer* - tisztasági-, virág-, szekrényfelelős stb. – közreműködésével és segítségével ügyelünk a tisztaság megóvására az iskola különböző helyiségeiben és tereiben.

**A tanórai környezeti nevelőmunka**

Iskolánkban minden pedagógus és valamennyi tantárgy feladata a tanulók tudatos környezeti nevelése.

Az intézmény valamennyi nevelőjének feladata szaktárgya tanmenetében, feladat- és foglalkozási tervében megjeleníteni a környezeti neveléssel kapcsolatos nevelési-oktatási tartalmakat; a tananyagot és a fejlesztési követelményeket, az alkalmazott módszereket.

A környezeti nevelés *kiemelt tantárgyi feladatai* intézményünkben:

- *természettudományi tantárgyak*:
  - az élő és élettelen természetre vonatkozó ismeretek átadása, közvetítése,
  - a természettel kapcsolatos tanulói attitűdök megalapozása, fejlesztése,
- *társadalomtudományi és humán tantárgyak*:
  - az ember-környezet kapcsolat története, sajátosságainak, tényeinek bemutatása,
  - a társadalom környezeti problémáinak felismeréséhez és megoldásához szükséges ismeretek, fogalmak közvetítése és készségek fejlesztése,
  - az ember és a természet harmóniájának megjelenítése a humán tárgyakban.

- *technika és tervezés tantárgy:*
  - a hétköznapi életvitel helyes szokásrendszerének bemutatása a gyakorlatban,
  - az ember, a környezet és a technika kapcsolata, az ember felelősége az energiagazdálkodásban,
- *művészeti tantárgyak:*
  - a természet és kultúra kapcsolatának bemutatása,
  - a természet és az ember által alkotott környezet érzelmi befogadásához szükséges képességek alakítása,
- *testnevelés és sport:*
  - a környezet és az egészség szoros kapcsolatának bemutatása és megértetése,
  - a mozgás iránti igény felkeltése, szokásrend formálása.

### *Módszereink*

A *hagyományos* tanulási módszerek alkalmazása mellett törekszünk sokféle, a tanulókat *cselekvésre és gondolkodásra készítő módszerek* alkalmazására tanórán és azon kívül.

Kihasználjuk az iskola és közvetlen környezetének természeti adottságait, lehetőségeit. Törekszünk *egy témakör* – pl. víz, levegő, Föld, energia, táplálkozás, hulladék, fogyasztás - *sokoldalú megközelítésére*, a személyes tapasztalatszerzési lehetőség és kommunikációs helyzet megteremtésére.

Lehetőséget teremtünk az élő és élettelen környezet közvetlen megfigyelésére és vizsgálatára, a megfigyelések életkornak megfelelő szintű elemzésére. A zöld területek és természetszerű élőhelyek megfigyeléséhez és szemléltetéséhez felhasználjuk az iskolaudvar, a margitszigeti vadaspark és az Állatkert adta lehetőségeket, állatkerti és múzeumi órákat tartunk.

Felhívjuk tanítványaink figyelmét a városi élet gondjaira, a közlekedés, a hulladékkezelés, az energiafogyasztás problémáira. Tanulmányi sétákat teszünk szűkebb és tágabb környezetünkbe. Megismertetjük tanulóinkat a Margitsziget, a Duna-part és Angyalföld természeti és épített értékeivel, Budapest nevezetességeivel és a Budai-hegységgel. A séták során alakítjuk a lakóhelyhez való pozitív kötődés érzését. Az Angyalföldi Helytörténeti Múzeumban megismertetjük tanulóinkat a kerület helytörténetével.

Kezdeményezzük a természetvédelemmel, a környezetvédelemmel és az iskolai környezet alakításával kapcsolatban a tanulói véleményformálást. Döntési helyzetek elé állítjuk tanulóinkat játékos és drámapedagógia elemek, szituációs játékok tanórai alkalmazásával. Az állásfoglalások ütköztetésével formáljuk a diákok vitakészségét, a környezet megőrzésével kapcsolatos felelős magatartás alakulását.

Az egészséggel, az emberrel, az élő és élettelen környezettel kapcsolatos témák feldolgozása során ösztönözzük a tanulói kiselőadást, a könyvtári gyűjtőmunkát.

### **Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés iskolai kapcsolata**

Iskolánkban fontos szerepet kap az osztályfőnöki munka a tanulók környezeti nevelésében. Az osztályfőnökök a *környezeti nevelést a közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés eszközeinek segítségével, az egészségnevelés iskolai feladataival összhangban végzik.*

*Az osztályfőnökök környezeti nevelési feladatai:*

- a tanulók értékrendjének, erkölcsi és életviteli szokásainak formálása a természettel, a környezettel és saját magukkal kapcsolatban,
- a környezetbarát magatartás szokásrendszerének, viselkedési normáinak alakítása, az egyéni és a közösségi felelősségtudat formálása, az együttműködési készség fejlesztése,
- a tanulók közreműködésével a tantermek, a folyosó, az udvar, a személyes környezet szépítése, otthonossá tétele, a kialakított környezet megóvása és megőrzése,
- mindennapi problémák felismerése és kezelése az iskolában: táplálkozási szokások, hulladékkezelés, energiatakarékosság, mentálhigiéne,
- mozgósítás iskolai és iskolán kívüli környezetvédelmi programokra.

*Az osztályfőnöki munka környezeti nevelésének színterei:*

- *osztályfőnöki óra:* az osztályfőnöki órák környezeti neveléssel kapcsolatos témáit az osztályfőnöki órák helyi tanterve tartalmazza.
- *tanítási órán kívüli lehetőségek:*
  - iskolai programokban való részvétel: közösségi verseny éves feladatai, környezetvédelmi akciók, versenyek
  - iskolán kívüli programok szervezése: osztálykirándulás, múzeumlátogatás.

**A tanórán kívüli környezeti nevelés:**

**A környezetvédelem jeles napjai:** A természet, -környezetvédelem jeles napjairól a tanórákba beépítve, illetve külön programokat szervezve emlékezünk meg és tudatosítjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezünk, illetve pályázatot írunk ki.

**Napközis és iskolaotthonos szabadidős foglalkozások:** Tanulmányi séta a környéken (Margitsziget, Városliget, Duna-part), termékek gyűjtése

**Tanulmányi kirándulás:** Egy- vagy többnapos tanulmányutat szervezünk egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

**Akciók:** Egy-egy jeles napon szervezünk olyan akciókat, amelyek felhívják iskolánk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. (osztályonként munkacsoportok alakítása, plakátok tervezése, rajzverseny stb.).

**Kiállítások a tanulók munkáiból.**

**Iskolai „zöld” médiumok:** Az iskolai könyvtárban külön polcot létesítünk a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak. Az **iskolarádió**nk rendszeresen tájékoztat „zöld hírekről”.

**Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés:** Megszervezzük az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést és elkülönített elszállítást a papírhulladék, a szárazelem, fémdoboz vonatkozásában. Ezen tevékenység határfoka nagy, hiszen jelentős mértékben kihathat a tanulók tágabb környezetére is.

**Vetélkedők, tanulmányi versenyek:** Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

**Városismereti program:** A Diákönkormányzattal való együttműködés keretében szervezünk olyan programokat, amelynek során megismerik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők, illetve kiállítások formájában rögzítetjük a tanulókkal.

**Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel:** Osztályfőnöki, természetismeret és biológia órákon találkoznak a tanulók a helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel. A közeli bevásárlóközpont vezetőjének engedélyével próbavásárlást szervezünk, hogy a tanulók ismerkedjenek a reklámok fogásaival, a fogyasztói szokásokkal. Valamelyik nemzeti park, vagy társadalmi szervezet segítségével a gyerekeknek természetvédelmi akadályversenyt szervezünk.

**Művészeti csoportok, ünnepségek:** Kihasználjuk a művészetek iránti érdeklődést. Néhány problémára próbáljuk ráirányítani a figyelmet a művészet eszközeivel. Irodalmi műsort szervezünk (pl. Föld napja, Víz világnapja). Természetes anyagok felhasználásával elkészítjük egy környezetbarát lakóház, porta modelljét.

**Kézműves foglalkozás:** A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak), illetve az újrahasznosítható hulladékanyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készítünk, amelyekből kiállítást és vásárt is rendezünk (pl.: Mihály napi vásár, Karácsonyi vásár, kiállítás a Láng Művelődési Központban).

**Látogatások:** Állatkertben, múzeumban, botanikus kertben. Ennek során előre megadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdítjuk a gyerekeket az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.

**Filmklub:** A szabadidő szervezésében környezetvédelmi, egészségügyi problémákat tárgyaló filmek megtekintése után beszélgetés, véleménycseré.

**Szülői értekezletek és fórumok:** Utalás a környezet-, egészségvédelem néhány fontos elemére. Témák: egészséges táplálkozás, drogprevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem

#### **Kommunikáció**

**Iskolán belül:** munkaértekezletek, faliújság, felelősök rendszere (DÖK), egyéni beszélgetések, iskolarádió, iskola- és tagozatgyűlések

**Iskolán kívül:** szülői faliújság, szülői értekezletek, iskolaszék, SZMK - megbeszélések, helyi kábel-tv, helyi újság, önkormányzati nyílt ülések, elektronikus levelek, faxok, levelek

### **13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések**

Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításával az a célunk, hogy iskolánkban érvényesüljön:

- a diszkrimináció- és szegregációmentesség, az integráció biztosítása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében tiltunk minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetést, amely egy tanulót, vagy a tanulók egy csoportját valós vagy vélt jellemzői - neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, életkora, társadalmi származása) alapján hátrányos helyzetbe hoz. Tiltjuk a zaklatás, a jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját.

#### **A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseink**

**Az oktatásba történő bekapcsolódás:**

- Hirdetményt teszünk közé az intézmény honlapján és a szülői faliújságon a beíratással kapcsolatban.
- Tájékoztatjuk a szülőket az induló első osztályról, az iskola pedagógiai programjáról.
- Átadjuk a Házirendet minden tanulónak a beiratkozáskor.
- Értesítjük a gyermek lakóhelye, ennek hiányában a tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket nem írták be az iskolába.

**Az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások**

- Minden tanulónak egyenlő feltételek mellett biztosítjuk az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatásokat. A szolgáltatások igénybevételének módjáról, lehetőségéről, feltételeiről minden tanulót, szülőt tájékoztattunk:
  - a tanórán kívüli egyéb foglalkozásokról: napközi, szakkörök, sportköri foglalkozások),
  - a térítési díj ellenében igénybe vehető foglalkozásokról,
  - az iskola helyiségeinek használatáról: tornaterem, könyvtár, számítástechnika terem.

**A tankötelezettség teljesítése, a mulasztásokkal kapcsolatos intézkedések:**

- A tankötelezettség teljesítése érdekében igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban meghatározott intézkedéseket tesszük meg.
- Ha a szülő értesítése ellenére a tanuló ismételt igazolatlanul tanórát mulaszt, az iskola a gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve keresi meg a tanuló szülőjét.
- A betegség vagy egyéb okból hiányzó tanulók esetében lehetőség szerint kapcsolatot tartunk a tanulóval, a tanuló szülőjével az iskolai tanulmányokban való előrehaladásról



(tájékoztatás a tanórán vett tananyagról, a munkafüzetben, illetve füzetben végzett órai munkáról). Az igazolt mulasztás után szükség szerint korrepetálással, felzárkóztatással segítjük a tanulót.

#### **A követelmények teljesítése:**

- A tanítási-tanulási folyamatban különböző tanulásszervezési megoldásokkal biztosítjuk a tanulási esélyek egyenlőségét segítő szervezeti formákat, a páros, a csoportos, a kooperációra épülő munkát.
- A nevelőtestület minden tagja felelős azért, hogy tanítási módszerét a tantárgy követelményeinek megfelelően, a gyermekek életkori sajátosságait és sajátos igényeit figyelembe véve alakítsa ki.
- A pedagógusoknak alkalmaznia kell a differenciált oktatás elemeit: felzárkóztat, fejleszt és tehetséget gondoz az igényeknek megfelelően tanórai vagy tanórán kívüli egyéb differenciálással.
- A tanulót az intézményvezető a kérelemre részben vagy egészen felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel, ill. értékelés alól. A felmentés feltételei közé tartozik a tanuló egyéni adottsága, sajátos nevelési igénye, sajátos helyzete.

#### **A tanulói teljesítmény értékelése**

- A tanulók értékelésének és minősítésének módját a teljesítmény objektív értékelése jellemzi. A tanuló teljesítményének értékelését a követelményekkel történő összehasonlítással végezzük.  
A szülőket az érdemjegyekről, a minősítésről az osztályfőnök, ill. a szaktanár folyamatosan tájékoztatja. Indokolt esetben megkeressük a szülőt a tanuló nem megfelelő előrehaladása miatt, a megfelelő teljesítmény és viselkedés elérése érdekében.
- A tanuló magatartásának és viselkedésének következetes és folyamatos értékeléskor alapelv, hogy minden pozitív változást megerősítsünk dicsérettel, jutalmazással. Minden gyermeket önmagához képest értékelünk. Az értékelés változatos formáit alkalmazzuk.
- A szakértői véleménnyel rendelkező tanulók esetében a NAT-ban meghatározott egyéges fejlesztési feladatokat vesszük alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva szervezzük meg.
- A tanuló felzárkóztatási szükségességének, valamint a tehetség felismerése osztályfőnök, illetve a szaktanár feladata.  
Szülőket az osztályfőnökök, ill. a szaktanárok tájékoztatják a felzárkóztatás és a tehetséggondozás lehetőségeiről és eredményességéről.
- A tanulóval és a szülővel való kapcsolattartás során kezdeményezzük a tanuló felzárkóztatásban, ill. tehetséggondozásban való részvételét. Tájékoztatjuk a szülőt azokról a lehetőségekről, amelyekkel az iskola segítséget tud nyújtani a gyermek eredményes felkészüléséhez. Az iskola biztosítja a felzárkóztatás tárgyi és személyi feltételeit.
- Amennyiben a tanuló a tőle elvárt, osztályának, sajátos igényének megfelelő teljesítményt nyújtja a tanév során, magasabb évfolyamba lép.

A tanulmányi követelmények nem teljesítése esetén a nevelőtestület dönt a javítóvizsga, ill. az osztályozóvizsga letételének lehetőségéről. A szülőket év végén az osztályfőnök és a szaktanár tájékoztatja a javító- és osztályozóvizsga követelményeiről.

Az évfolyamismétlés feltételeiről a szülőket az intézményvezető és az osztályfőnök tájékoztatja a tanév végén.

#### **A továbbtanulásra való felkészülés**

- A tanulókat és a szülőket tájékoztatjuk a továbbtanulással kapcsolatos feladatokról, a más intézmény által elvárt tanulmányi eredményekről, tudásszintről.
- A továbbtanulásra való felkészülés érdekében pályaaorientációs tevékenységet folytatunk, a tanulók és a szülők igényei alapján felvételi előkészítő foglalkozásokat szervezünk a 8. évfolyamon.
- A pályaválasztásban bizonytalan tanulót pályaválasztási tanácsadásra irányítjuk.

#### **A családi háttérből fakadó esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölésére irányuló intézkedések:**

- Családi háttér megismerése a fogadóórák, a szülői értekezletek, családlátogatások keretén belül az osztályfőnök feladata. Az osztályfőnök feladata, hogy
  - felismerje a családi háttér iskolai végzettségéből eredő támogatás hiányát,
  - a fogadóórák rendszerén keresztül felmérje a tanulókkal szemben megfogalmazott szülői elvárásokat,
  - munkája során felismerje a gyermekre nehezedő – indokolatlannak tűnő – szülői elvárást, és azt a szülővel való kommunikáció, együttműködés keretében kezelje,
  - tehetséges tanulóknál kezdeményezze a tehetséggondozást,
  - gyengébb képességű tanulónál javasolja a korrepetáláson, felkészítésen való részvételt.
- Ha a gyermeknél a szülőkkel történő megbeszélés és az iskolai fejlesztés után nem kezdődik meg pozitív változás, az osztályfőnök kezdeményezi, hogy a szülők a gyermeket szakemberhez (pszichológushoz, nevelési tanácsadóhoz) vigyék.
- Ha a tanuló nyugodt felkészülése otthon nem biztosított, javasoljuk a szülő számára, hogy gyermekük vegye igénybe a napközi foglalkozást,

#### **A fenti hátrányok leküzdését segíti**

- tanórai differenciáló oktatás;
- az iskolai könyvtár szolgáltatásai: kölcsönzés, a kézikönyvtár használata, kulturális és könyvtár-pedagógiai, könyvtár használati foglalkozások;
- az iskola által szervezett iskolai és iskolán kívüli tanulmányi, szabadidős és kulturális programok (mozi, színház, kiállítás stb. látogatás).

A családok szociális, anyagi helyzetéből fakadó, az esélyegyenlőséget befolyásoló esetekben alkalmazott intézkedéseket a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos fejezet tartalmazza.

## 14. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

### Iskolánkban alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek:

- a projektoktatás
- a témahét
- a moduláris oktatás.

A sajátos módszerek alkalmazásában előtérbe helyezzük az IKT-val támogatott tanítási órákat.

A sajátos pedagógiai módszerek alkalmazásának további *eszközei*:

- a kooperatív tanulás,
- az egyéni fejlesztésre épülő differenciálás,
- a páros és kiscsoportos munka,
- a tanulói tevékenységet előtérbe helyező oktatás,
- a programok tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében valósulnak meg (múzeumpedagógia, tanulmányi séta, kiállítás, természet közeli megfigyelés, rendkívüli tanórák külsős előadókkal, szakértőkkel stb.).

Az intézményi projekteket, a témahét és a moduláris oktatás megvalósítását, témaköreit adatbázisban rögzítjük.

**Projektoktatás:** Iskolánkban a szakmai munkaközösségek minden tanévben meghatározzák a különböző műveltségterületeken azt a komplex témát, amelyet projektoktatás keretében dolgoznak fel. A téma meghatározása, a munkamenet megtervezése, a témával való foglalkozás, a munka eredményeinek létrehozása és bemutatása a tanulók - egyéni, páros, csoportos - önálló tevékenységén alapul. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére és együttműködésére épül.

A **tantárgyi projektekből** egy témát, témarészletet dolgozunk fel projektmódszerrel. A projektek tanulásszervezési formái projektnapok, a projekthetek.

A tantárgyi projektek témakörét a tanév munkatervében, ill. a munkaközösségi feladattervekben fogalmazza meg a nevelőtestület. A munkaközösségek tanévenként legalább egy nem hagyományos tanulásszervezési formára épülő tananyagrészt dolgoznak fel.

**Témahét:** A szakmai munkaközösségek minden tanévben meghatározzák a 3-5 napon át tartó tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében szervezett nevelés témakörét. Kiemelt terület az egészséges életmód, a környezeti nevelés, a fenntartható fejlődés témakörei.

**Moduláris oktatás** során egy teljes tananyag önálló részeként kezelhető ismeretanyagát dolgozzuk fel a különböző kompetenciatereken. A modul átfoghatja több tantárgy ismeretanyagát, illetve azoknak egy-egy nagyobb, elhatároló részét is. A moduláris oktatás témáját a tanév munkatervében, a tanmenetekben és foglalkozási tervekben rögzítjük.

## 15. Az otthoni, napközis felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban a házi feladat adásának célja a tantárgyi követelmények teljesítéséhez szükséges ismeretek elmélyítése, a tanultak emlékezetbe vésése, az ismeretek további gyakorlása és bővítése. A házi feladatok elsődleges funkciója a tanítási órán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás, (képeség- és készségfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

A tantárgyak sajátosságaitól függően iskolánkban a házi feladatok alábbi típusait alkalmazzuk:

- szóbeli tanulás,
- írásbeli feladatmegoldás, prezentációkészítés,
- gyűjtő- és kutatómunka a könyvtárban, az interneten,
- rajzos vagy gyakorlati feladatmegoldás

**A házi feladatok iskolánkban alkalmazott formái:**

- *kötelező házi feladat:*
  - *célja:* a tantervi követelmények teljesítéséhez, a tananyag elsajátításához szükséges képeség- és készségfejlesztés, a következő tanítási órára történő felkészülés.
- *szorgalmi vagy ajánlott házi feladat:*
  - *célja:* a képeségfejlesztés, a tanulók érdeklődésében és felkészültségében megmutatkozó egyéni különbségek figyelembe vételével az ismeretek bővítése, kiegészítése, új ismeretek szerzése.

**A házi feladatok adásának szempontjai:**

- A házi feladat mértékét az életkori sajátosságokat figyelembe véve arányosan kell megosztani szóbeli és írásbeli munkákra.
- A házi feladat a tanórán megértett anyaghoz kapcsolódjon.
- A szóbeli feladat az új anyag bevéására szolgál, az írásbeli a készségek begyakoroltására.
- Az alapvetően sok gyakorláson alapuló tárgyak esetében (nyelvtan, matematika) mindig legyen írásbeli házi feladat is.

**Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatban az alábbi szabályok érvényesülnek:**

- Az 1-8. évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a következő tanítási órára való felkészülés feladatain túl - nem kapnak házi feladatot.
- A tehetséges, érdeklődő tanulókat szorgalmi feladatokkal, kutatómunkával ösztönözzük, segítjük.
- A szorgalmi és az ajánlott házi feladat elkészítéséről a tanuló maga dönt. A feladat nem vagy hiányos teljesítése következményeket nem von maga után.

### Iskolánkban a házi feladatok adásának elvei és mennyisége

ÉVFOLYAM	SZAKASZ	IDŐTARTAM
1-2. évfolyam	<p>Egyéni időbeosztás alapján a tanulók az iskolában készülnek fel a következő tanítási napra az egész napos nevelésben.</p> <p>Az olvasás - írás - számolás feladatainak arányban kell lennie egymással.</p>	<p>45 perc</p> <p>(közben játékos foglalkozás)</p>
3-4. évfolyam	<p>Egyéni időbeosztás alapján az iskolában készülnek fel a következő tanítási napra az egész napos nevelésben</p> <p>Szóbeli és írásbeli feladatoknak megfelelő arányban kell lennie.</p> <p>Az otthoni felkészülésre készség- és képességfejlesztő feladatot kapnak.</p>	<p>45 perc, max. 1 óra</p> <p>(törekedni az önállóságra)</p>
5-6-7. évfolyam	<p>A másnapi felkészüléshez az egy-egy tantárgyból adott feladatok mennyisége a fél órát ne haladja meg.</p> <p>A napközis foglalkozáson résztvevő tanulók feladataikat az iskolában oldják meg, kivéve a kutató és gyűjtőmunkát.</p> <p>A házi feladat adásának szempontjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Szóbeli - írásbeli megfelelő aránya</li> <li>• Külön odafigyelést igényel az összefoglaló-rendszerező anyag elmélyítésének segítése</li> <li>• Az elméleti részek tanulásának tanítása</li> </ul>	<p>1-1,5 óra</p>

**Házi feladatok ellenőrzése, értékelése:** osztályszinten minden tanulóra vonatkoztatva érdemjegyekkel történik.

## **16. Az egész napos nevelés-oktatás iskolai feladatai**

Az 1-4. évfolyamon a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként szervezzük meg a tanórai és egyéb foglalkozásokat délelőtt és délután, egyenletesen szétosztva 16 óráig. Ez a tanulásszervezési forma lehetővé teszi mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás sajátos tevékenységeit, így támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait.

### **16.1 Az egész napos nevelés célja és feladata**

**Az egész napos nevelés célja iskolánkban:**

- 1. évfolyamon az óvoda és az iskola közötti átmenet megkönnyítése,
- az alapkészségek megerősítése,
- az egyéni differenciálás lehetőségének megteremtése,
- felzárkóztatás,
- tehetséggondozás.

**Az egész napos nevelés szervezésének elvei iskolánkban**

- a tanulók és közösségeik tanórai és tanórán kívüli (közéleti, művelődési, munka, játék, sport, egyéb) tevékenysége egységes pedagógiai folyamatot képezzen;
- nagyobb teret kapjon a gyermekek öntevékenysége, mely az életkori sajátosságokhoz igazodik;
- az iskolai osztályközösségek mellett jobban érvényesüljön a funkcionális csoportok működése, gazdagodjék hálózata, a tanulók fejlődési, fejlettségi szintjéhez igazodó, választható tevékenységek kínálata.

**Az egész napos nevelésből adódó sajátos iskolai feladataink:**

- tanítványaink önálló tanulásra nevelése az önálló tanulási időben,
- sokféle szabadidős technika bemutatása, alkalmazása a tanulók személyiségfejlődése érdekében,
- az egészséges életmód iránti igény felkeltése, az egészséges életmód szokásrendszerének gyakoroltatása,
- a környezettudatos magatartás és tevékenységrendszer alakítása,
- a közösségben az önismeret, a társas kapcsolatok fejlesztése, a véleménynyilvánítás, a vita, a bírálat helyes normáinak megismertetése, gyakoroltatása.

**Az egész napos nevelés szervezeti keretei**

A tanulók kötelező óraszámát a Kerettanterv határozza meg. A tanítási órák, a tanulási képességekhez igazított tanórákra való felkészítés, a regenerálódást szolgáló szabadidős programok a tanítási nap során váltják egymást. Ezeket a mindennapi órarendbe úgy építjük be, hogy a tanulók terhelése egyenletes legyen. Az órarend természetesen nem jelent rideg kereteket, amely a gyermekek fizikai és pszichés terhelhetőségétől függően lazítható.

A tanítási órák 45 percesek. A kötelező tanórákon túli foglalkozások teret adnak a művészeti nevelésnek, a testmozgásnak, az iskola arculatához illeszkedő szakköri és egyéb foglalkozásoknak, az önálló tanulásnak. Ekkor valósulnak meg a szakkörök, az énekkar, a sportfoglalkozások és egyéb tanórán kívüli foglalkozások, melyeket térítésmentesen szervezünk részükre. Ezek a foglalkozások a tehetséggondozást és a differenciált fejlesztést egyaránt szolgálják.

Az önálló tanulást és a szabadidős foglalkozásokat részben délelőtt, részben délután szervezzük. A „tanulós tantárgyakat” minden nap olyan tanóra vagy szabadidős foglalkozás követi, amelyben lehetőség nyílik rajzolásra, technikai foglalkozásra, éneklésre, zenehallgatásra, a mindennapos testnevelésre. A hatékony egyéni fejlesztés, a felzárkóztatás és tehetséggondozás érdekében csoportbontást alkalmazunk a szabadidős foglalkozások időkeretében.

A hétfői tanítási nap első óráján lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek beszámoljanak otthoni élményeikről, elmondhassák gondolataikat. Ekkor választják meg a felelősöket, kitűzik a következő hét feladatait, ráhangolódnak a heti munkára.

Az alsó tagozaton két tanító dolgozik a gyerekekkel, megosztva egymás között a tantárgyakat.

A felső tagozaton a tanulók alsó tagozaton megszerzett tudását és kialakított szokásrendjét továbbfejlesztjük. Az 5-6-7. osztályosoknak lehetőséget biztosítunk a napközis foglalkozások igénybevételére.

A tanítási órák után a tanulók érdeklődésük és tehetségük szerint választhatnak az egyéb tanórán kívüli szervezett foglalkozások közül. A szülői igények esetén választható foglalkozásokat szervezünk. Tanulóink részt vehetnek külsős szakemberek által szervezett programokon is: tánc, zenetanulás a zeneiskola kihelyezett tanáraival, különböző sporttevékenységek, egyéb foglalkozások. Sokszínű könyvtári szolgáltatással lehetőséget teremtünk az önművelés fejlesztéséhez. A Csatahajó Alapítvány keretén belül angol nyelvi szakkört tartunk a tehetséges gyerekek számára.

## 16.2 Önálló tanulás

**Célunk:** az önálló ismeretszerzés képességeinek alakítása és fejlesztése, az önálló ismeretszerzés elérése, a felzárkóztatásra szoruló tanulók segítése, tehetséggondozás.

Az önálló tanulás során segítséget nyújtunk a házi feladat elkészítéséhez, a tananyag megértéshez és elsajátításához. Többlet pedagógiai támogatást nyújtunk azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek. A fejlesztésre szoruló és tehetséges tanulók részére az egyéni képességekhez igazodó feladatokat adunk.

**Az önálló tanulásra nevelés iskolai feladatai:**

- Az önálló munkához szükséges szervezési, tárgyi és mentális feltételek megteremtése.
- A gyerekek megismertetése az önálló tanulásához szükséges feltételekkel és követelményekkel.

- Az önálló tanulási technikák megismertetése és gyakoroltatása.
- A tanulók felkészülésének segítése, ellenőrzése.

Az önálló tanulás *megjelenési formája*: mindennapos állandó tevékenység. Házi feladatot a gyerekek nem visznek haza, ezt az önálló tanulás idején szükség esetén tanítói segítséggel végzik el.

**Az önálló tanulás során alkalmazott tevékenységi formák és tartalmuk:**

- **Az önálló munka előkészítése:** időtervezés, motiválás, az egyéni helyes tanulási sorrend megállapítása
- **Önálló tanulás:** a tanulók önálló feladatvégzése, a pedagógus egyéni segítségadása, önellenőrzés
- **A felkészülés ellenőrzése, számonkérés:** nevelői ellenőrzés, tanulói ellenőrzés tanuló-párok, felelősök közreműködésével
- **Az önálló tanulmányi munka értékelése**

### 16.3 A szabadidős tevékenység

Célunk, hogy tanulóink megismerjenek sokféle szabadidős technikát, és legalább egy iránt alakuljon ki különleges érdeklődésük. A gyermeki szervezet pihentetése, regenerálása. Minden osztályban otthonos légkört alakítunk ki. A terem egy részén játéksarok áll a gyerekek rendelkezésére, ahol alkalmuk van a különböző típusú játékokkal közösen játszani, olvasni, pihenni. A szabadidő eltöltésének lehetőségei: levegőn való mozgás, játék, kreatív manuális és művészeti foglalkozás.

**Feladataink a szabadidő helyes eltöltésére nevelésben:**

- a szabadidő lehetséges technikáinak megismertetése, gyakoroltatása,
- a hasznos időtöltés iránti igény alakítása,
- a foglalkoztatáshoz szükséges idő és tárgyi feltételek biztosítása,
- a sok mozgással járó szabadidő feltételeinek megteremtése, idejének biztosítása.

A szabadidős tevékenységek *megjelenési formája*: naponta, heti rendszerességgel, illetve alkalmoszerűen.

**Szabadidős tevékenységi formák iskolánkban:**

- **játék és sportfoglalkozások:** népi gyermekjátékok, társasjátékok, didaktikus játékok, szabadtéri játékok megismerése és tanítása, rejtvények készítése, megfejtése
- **manuális foglalkozások:** különböző kézműves (papír, agyag, gyurma, fa, textil) technikák elsajátítása, alkalmazása, gyakorlása
- **művészeti foglalkozások**

### 16.4 Művészeti nevelés

Iskolánkban kiemelt figyelmet fordítunk a művészeti nevelésre.



**Célunk** a tanulók komplex személyiségfejlődése: a kreativitás, a problémamegoldás, az önkifejezés, az önismeret, a társas kultúra fejlesztése. A művészeti nevelés formái:

- irodalmi alkotások megismerése, mimetizálás, dramatizálás, jelenetek előadása, bábozás
- vizuális kultúra fejlesztése
- zenetanulás, zenehallgatás
- könyvtárlátogatás
- felkészülés a hagyományos és a nemzeti ünnepekre
- múzeum, színház, kiállítás, mozi látogatása

*A művészeti foglalkozásokban kiemelt szerepet kap a tanulók és a szülők választása alapján:*

- *a színháztudás* (irodalmi alkotások megismerése, dramatizálás, jelenetek előadása, beszédfejlesztő gyakorlatok)
- *a bábozás* (bábkészítés különböző technikákkal, bábmozgatás, a színpadtechnika tanítása)
- *vizuális kultúra* (különböző technikák alkalmazása sík és térbeli műalkotások készítése)

Ezek olyan tevékenységek, amelyeket szívesen végeznek tanulóink, megvalósításukhoz a személyi és a tárgyi feltételek adottak iskolánkban.

A különböző művészeti ágak összehangolása a tantárgyakhoz is kötődési pontokat biztosítanak. A tevékenységek során alapelvnek tekintjük, hogy tanulóink sikerélményhez jussanak. A művészeti tevékenység tanításában pedagógusaink is sikereket tudnak elérni, hiszen azokat a területeket választják, amelyekhez többletudással, affinitással rendelkeznek.

A művészeti foglalkozásokat *1-2. évfolyamon* tantárgyi keretben, illetve a szabadidős tevékenységben valósítjuk meg. E két év alatt kialakul a képesség a gyerekekben, hogy felismerjék, melyek azok a művészeti területek, amelyekben tehetségesek és kedvüket lelik. *A 3-4. évfolyamon* azt a művészeti ágat választhatják, amelyben szeretnék képességeiket továbbfejleszteni. A megvalósításra a szabadidőben kerül sor.

A tanultak bemutatására lehetőséget adunk a **Pöttöm Pódium** színpadán tanévemként két alkalommal, a tanév során készült műalkotásokat iskolánk **Folyosó Galériájában** rendszeresen kiállítjuk. A színházi bemutatók és kiállítások nyilvánosak, nyitottá tesszük a tanulóifjúság, a szülők, a környezetünkben lévő óvodások, családok számára.

## 16.5 Gyakorlati életre nevelés

**Célunk:** az egészséges életmód alakításához szükséges ismeretek átadása és gyakoroltatása, a környezettudatos magatartás formálása.

**Feladataink:**

- az egészséges napirend megszervezése,

- az étkezéshez kapcsolódó viselkedési normák megismertetése, gyakoroltatása, a helyes táplálkozáshoz kapcsolódó ismeretek átadása,
- a személyi higiéniére (testápolás, egészséges öltözködés, fogápolás) vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása,
- a környezet- és természetvédelemhez kapcsolódó tanórai projektek kiegészítése tanórán kívüli tevékenységgel, a jeles napokhoz kapcsolódó vetélkedők, akciónapok szervezése
- a rendszeres testmozgás biztosítása.

A gyakorlati életre nevelés tevékenységrendszerének *megjelenési formája* mindennapos, állandó, rendszeres tevékenység.

Tevékenységi formák:

- levegőzés,
- sportjellegű foglalkozások,
- önellátás, önkiszolgálás,
- vetélkedők, akciók,
- tanulmányi séta,
- kézműves foglalkozások

#### **16.6 Az egész napos nevelés-oktatás tevékenységrendszerének értékelése**

- *gyakorisága*: napi, heti, havi rendszerességgel
- *formája*: szóbeli, írásbeli, a pedagógus által választott motiváló hatású egyéni értékelés
- *módszere*: tanulói önértékelés, az egyénre és a csoportra vonatkozó nevelői értékelés

## **17. A sajátos nevelési igényű tanulók esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztési program**

### **17.1 A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének programja**

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás a beszédbeli akadályoktól függ.

A beszéd fogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében iskolánk ép beszélő környezetet biztosít. Külön órában logopédus segítségét vehetik igénybe.

A beszéd fogyatékos tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

### **Kiemelt fejlesztési feladatok**

#### **Énkép, önismeret:**

- erősödjenek pozitív személyiségjegyeik, alakuljon ki önismeretük, fejlődjön önbizalmuk és kudarcűrő képességük, személyiségük váljon harmonikussá,
- a fejlesztést úgy építjük fel, hogy az egész személyiségre irányuljon,
- a gyermekben reális énkép alakuljon ki, önbizalma, kudarcűrő képessége, feladattudata, kitartása,
- aktivitása, belső motivációja fejlődjön - a tanulót ösztönözzük beszédhibája leküzdésére,
- ugyanakkor készítjük fel őt az esetleges visszaesésekre, a maradványtünetekkel való együttélésre,
- a gyermekek állapotuktól függően, nyelvi, -kommunikációs zavarainak kompenzálása után, jussanak el az önállóság általuk elérhető optimális szintjére,
- képességeik kibontakoztatásával váljanak a társadalom aktív, cselekvőképes tagjává,
- a fejlesztés segítségével a sajátos nevelési igényű gyermekek is tudják teljesíteni minden műveltségi területen a minimum követelményeket.

#### **Információs és kommunikációs kultúra**

##### **• Tanulás:**

- a fejlesztést tervszerűen, tudatosan kell felépíteni: beszédállapot felmérés - egyéni terápiás terv - tudatos módszerválasztás - komplexitás a fejlesztésben - folyamatos kísérés,
- munkánk során nagy hangsúlyt kell fektetnünk a sokoldalú perzepciós fejlesztésre: fel kell használnunk, hogy a látási, hallási, kinezteziás, beszédmozgási ingerek, benyomások erősítve fejlődnek,
- tudatosan használjuk ki a transzferhatásokat, megismerve a beszéd fogyatékos tanuló „erős oldalait”, ezekre építve, a fejlesztést.

#### **Testi, lelki egészség:**

- tünetek elfogadására, s ezzel való együttélésre,
- felkészülés a felnőtt életre: tájékoztatjuk a szülőket, milyen továbbtanulási lehetőségek állnak gyermekeik előtt.

A pedagógusok a szakértői vélemények, alapos megfigyeléseik, a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus, valamint a pszichológus segítségével, a tanulók egyéni sajátosságainak ismeretében a *differenciálás* különböző módjait alkalmazzák:

- *segítségadásban*: a feladat megismétlése a beszéd fogyatékos tanulónak megfelelő nyelvi szinten,
- *a feladatok szintjén*: mennyiség, technikai kivitelezés: - írás területén gyereknél, rajzos vagy szóbeli megoldás, illetve szóbeli felelet helyett írásbeli válasz,
- *szociális keretek szintjén*: párban, vagy csoportban végzett munka oldja az akadályozott tanuló elszigetelődését,
- *tanulási stílus szerint*: auditív, vizuális, vagy motoros területre támaszkodik inkább a gyermek,
- *a célok szintjén*: egyes beszéd fogyatékos tanulóknál mérlegelni kell, mi az a minimális tudás, amelyet egy-egy szakasz határára el kell érni, melyre a további szakaszok épülhetnek,
- *értékelésben*: a tanulót önmagához, fejlődéséhez kell mérni - erre legalkalmasabb a szöveges értékelés.

### *Magyar nyelv és irodalom*

Magyar nyelv és irodalom tanításában általánosítható szempont: olvasás-, írástanítási módszerként beszéd fogyatékos tanulók esetében a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenációs olvasástanítási módszert alkalmazzuk.

### *Élő idegen nyelv*

A beszéd fogyatékos típusához igazodó módszerek – pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek – elsőbbségét biztosítjuk.

### **A megvalósítás keretei**

#### **Tanítási órák**

Kiemelt szerepet kapnak az anyanyelvi fejlesztés, a testnevelés az ének-zene, a vizuális kultúra, a technika és életvitel, valamint a tánc és dráma tantárgyak. A megfelelő beszédtechnika kialakítása fontos része az anyanyelvi nevelésnek, ezeket alsó tagozatban a magyar nyelv és irodalom, valamint az ének-zene órákon napi rendszerességgel végezzük.

Az anyanyelvi fejlesztésnél figyelembe véve a sérülés jellegét az egyes műveltségi részterületek más-más hangsúlyt kaphatnak:

- az írás, olvasás előkészítő szakaszának időtartamát növeljük,
- olvasás-, írástanítási módszerként a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenációs módszert használjuk,
- beszéd fogyatékos tanulóknál hosszabb begyakorlási és érési szakaszokat tervezünk,
- az anyanyelvi fejlesztés a kommunikációs szándék megvalósítására törekszünk a nevelés-oktatás minden területén,
- a tantestület tagjai törekszenek, hogy mindig jó beszédpéldát nyújtva, helyes beszédtechnikával kommunikáljanak a gyermekekkel

- A beszéd-rendellenességgel küzdő tanulóknál gyakran tapasztalhatók a nagy- és finommozgások zavarai, a testtudat, a testérzet, a testséma kialakulatlansága, a téri tájékozódás fejletlensége is.
- A testnevelés, környezetismeret és a művészetek tárgyak jól szolgálják a téri orientáció - mozgás - ritmus fejlesztését, mely hatással van a beszédkoordinációra.
- Idegen nyelvoktatásnál körültekintően járunk el, a minősítés alóli felmentés helyett a módszereinek változtatását is lehetségesnek tartjuk.

#### **Tanórán kívüli tevékenységek**

- A délelőtti tanítási órákon megszerzett ismereteket itt mélyítjük el, olyan tanulási technikákat alakítunk ki, amelyek lehetővé teszik a megközelítően önálló ismeretszerzést.
- Komplex személyiségformálásra törekszünk, az egyéni sajátosságokat szem előtt tartva.
- A sikeres szocializációhoz szükséges normák, szabályok kialakítására, gyakoroltatására törekszünk.
- Olyan szabadidős tevékenységeket teszünk lehetővé, amelyek jótékonyan hatnak az anyanyelvi fejlettségi szintre: emlékezet-, szerialitás-, szókincs-, gondolkodás-, mozgás-, figyelemfejlesztő játékok.

#### **Pedagógiai célú habilitációs / rehabilitációs foglalkozás**

- *Logopédiai terápia:* sérüléspecifikus egyéni vagy csoportos megsegítést foglal magában, egyéni fejlesztési terv alapján.

### **17.2 Enyhén értelmi fogyatékosok fejlesztését segítő program**

Az enyhe értelmi fogyatékosok személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze. A tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak azok a tanulók, akiket a szakértői és rehabilitációs bizottság enyhén értelmi fogyatékosnak minősített. Ide tartoznak azok a gyerekek, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképességei, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése, oktatása, szakasza két részre tagolódik:

- *1-4. évfolyamot* felölelő szakaszban nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére. A képességfejlesztésben hangsúlyt kell fektetni a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek.
- *5-8. évfolyamot* felölelő szakaszban a tanulók fejlesztése az előző pedagógiai szakasz eredményeire, megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléltetés képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül.

#### **Kiemelt fejlesztési feladatok**

- **Énkép, önismeret:** céltudatra és önállóságra tegyenek szert, dönteni is képesek legyenek.
- **Információs és kommunikációs kultúra:** fejlődjenek szociális - kommunikációs készségeik, azokat megfelelően tudják felhasználni!

- **Testi-lelki egészség:** pszichikai-fizikai állapot fejlesztése, a gyermek kapcsolatainak erősítése kortársaival
- **Felkészülés a felnőtt életre:** a jelenlegi és jövőbeli szociális szükségletek és társadalmi élet lehetőségeinek kialakítása. Legyen képes a saját életéről, pályaválasztásáról dönteni.

### **Magyar nyelv és irodalom**

- Az olvasás elsajátításhoz szükséges három asszociáció megerősítése
- vizuális észlelés – jelfelismerés,
- akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
- a beszédmotoros észlelés fejlesztése,
- a téri tájékozódás fejlesztése,
- grafomotoros készségek fejlesztése,
- az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése,
- szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus memória fejlesztése

### **Élő idegen nyelv**

#### *Beszédszándék:*

- az idegen nyelven történő megszólaltatás gátlásainak oldása,
- szükségletek, motívumok, felébredése az idegen nyelv tanulása iránt,
- idegen nyelvű információhordozók iránti kíváncsiság felkeltése,
- erősíteni az Európában való eligazodás, kommunikálás igényét,
- az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése

#### *Beszédértés:*

- egyszerű – a témához kapcsolódó – kérdések felfogása, megválaszolása,
- kapcsolatfelvétel a tanult témakörökben

#### *Beszédképesség:*

- képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolására

### **Matematika**

#### **A műveltségi terület kiemelt habilitációs / rehabilitációs feladatai:**

- A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.
- Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- Cselekvésben jelentkező problémák segítséggel, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek összehasonlítása, becslése.
- A matematika tanuláshoz szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének

támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.

- Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzeltek és a tényleges megoldás összevetése.

### **Ember és társadalomismeret**

- Az időészlelés fejlesztése, az emberöltő, az évtizedek, évszázadok, évezredek megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, a valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése.

### **Ember a természetben**

- Figyelem, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.
- A térérzet alakítása, megerősítése, viszonzyszavak pontos használata, az idő múlásának érzékelése, felfogása, a változás – időben, térben – észlelése, értelmezése.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés) kialakítása, megerősítése.

### **Földünk és környezetünk**

- A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás,
- elvonatkoztatás, problémafelismerés, ok-okozat összefüggés meglátásának képessége.
- A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A rész – egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és térkép összefüggéseinek felismerése.
- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő észlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.

- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

### **Művészetek**

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolat-teremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzelet, kifejezőkészség, kreativitás fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.

### **Digitális kultúra**

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagáló képesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.

### **Testnevelés és sport**

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkézséget, bátorítson mozgásos feladatok, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömére.
- Fejlessze a mozgásos alaptechnikák elsajátításnak képességét, a kitartást, az állóképességet.
- Kiemelt feladat az általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák),



téri viszonylatok pontos felismerése, viszonzyszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.

- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladatvégrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.

#### **Megvalósítás keretei**

- A tanítót gyógypedagógus látja el tanáccsal.
- A gyógypedagógus kiscsoportos formában valamilyen terápiában részesíti a gyermeket.

Szükségleteik kielégítéséhez fontos:

- olyan tanterem, amelyben többféle kisebb tér kialakítására van lehetőség,
- humánus, befogadó osztályközösség,
- tanulás szervezése, differenciálása,
- a közérdekű és mindennapi életet szolgáló információkhoz való hozzájutás biztosítása,
- az állapotának megfelelő hatékony egészségügyi ellátás biztosítása,
- Az egyéniesített neveléshez szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanárt, logopédust, pszichológust is be kell vonni a fejlesztő munkába. Az iskolai tanórák ideje alatt is végezheti a tanuló részére az egyéni tanácsadást ezáltal is elősegítse a személyiség fejlődését.

Színterek:

- tanórán a kortárs csoporttal együtt nevelés, differenciálással,
- tanórán kívül, szünetben a téri tájékozódás fejlesztésére vonatkozó játékok,
- fejlesztő foglalkozások speciális szakember segítségével

#### **17.2.2 Pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei**

A súlyos tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok háttérében részképességzavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és / vagy figyelemzavar, az iskolai teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn.

Pszichés fejlődési zavarok: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, hiperkinetikus zavarok, magatartászavarok

A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és / vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése a tanulók szakvéleményében megjelölt területeken egyéni fejlesztési terv alapján történik.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

*A részképességzavarral rendelkező tanulók fejlesztésének céljai:*

A fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák elsajátítása, eljárások megtalálása és alkalmazása.

*A korrekciós fejlesztés tanórákon történő kialakítása terén irányadó számunkra:*

- a komplexitás elve: az egyes pszichikus funkciók többirányú fejlesztése,
- az indirekt megközelítés elve: a gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó, játékos módszerek alkalmazása.

Lehetőséget biztosítunk egyéni differenciált foglalkoztatásra logopédus, gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus közreműködésével is.

Nagy hangsúlyt fektettünk a prevenciós munkára a diszlexia és a diszkalkulia területén. A terápia lényege: a hosszas nyelvi fejlesztés mellett változatos, apró lépésekkel, sok ismétléssel, a homogén gátlás elkerülésével történő tanítás és gyakoroltatás.

Megengedjük és ösztönözzük az iskolai és otthoni munkájukban a manipulációt, a kompenzatórikus eszközök használatát (számológép, számítógép, helyesírási ellenőrző programok stb.).

Kiemelten kezeljük a részképességzavar tüneteit mutató gyermekek minősítését, értékelését. Különösen fontos számunkra az elfogadó, szorongásukat, feszültségüket oldó személyes kapcsolat kialakítása. Megfelelő követelmények állításával, sok pozitív (verbális és metakommunikációs) megerősítéssel fejlesztjük a tanulók önbizalmát, tanulási motivációját.

### **Diszlexia, diszgráfia**

A diszlexia és diszgráfia a tanulási zavarok fogalmkörébe tartoznak. A diszlexia jellemzője, hogy a tanuló olvasási képessége elmarad az életkora és értelmi képessége alapján elvárhatótól. Tünetei lehetnek a betű- és szótagcserék, betűk és szótagok betoldása vagy kihagyása, az olvasás irányának felcserélése, a szövegértés zavara és a lassú olvasástempó. Az olvasás, írás és helyesírás zavarai szorosan összetartoznak. A diszgráfiára jellemző lehet a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség, a lassú írástempó, a helyesírás és fogalmazás gyengesége.

Az olvasás-, írászavarok javításának célja, hogy kialakítsa a tanulóban, az intellektusának és mindenkoros osztályfokának megfelelő értő olvasás, írás készséget, fejlessze kifejező készségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

**Kiemelt feladatok diszlexia, diszgráfia esetén:**

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése,
- hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol taníttjuk, sok mozgással,
- hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ő-ő),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,

- todalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás,írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató - elemző vagy diszlexia preventív módszerrel,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával

### **Diszkalkulia**

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegyek felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

#### ***Kiemelt feladatok diszkalkulia esetén:***

- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés - észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése ( számológép, naptár stb. ),
- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása,
- szerialitás erősítése

### **A kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar**

*Hyperkinetikus zavarok* tünetegyüttes jellemzői: a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal. Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák.

#### ***A fejlesztés elvei, módszerei:***

- következetes nevelés
- egyéni bánásmód
- a gyermek viselkedésformáinak megismerése, korrigálása
- kortárs csoportba beillesztése
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel

- pozitív visszajelzések, sikerélmények biztosítása

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

#### A megvalósítás színterei

- tanóra,
- napközi,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok),
- gyógypedagógiai foglalkozás egyéni terápiás terv alapján

A *gyógypedagógus* által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztés során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A fejlesztő munkában résztvevő nevelők: tanító/tanár, fejlesztő pedagógus, utazó gyógypedagógus.

### 17.3 Beilleszkedési, tanulási, magatartási és tanulási nehézségekkel rendelkező tanulók segítése

A beilleszkedési, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységünk célja a beilleszkedési és magatartási nehézséggel küzdő tanulóink kiszűrése, beilleszkedésük segítése, valamint magatartási zavaraik enyhítése, a deviáns magatartás elkerülése.

**Beilleszkedési, magatartási nehézséggel rendelkezőnek tekintjük azt a tanulót, aki a következő tünetek valamelyikét mutatja:**

- ***a pszichikus fejlődésében zavarok vannak:***
  - érdeklődési, figyelemösszpontosítási, gondolkodási zavarok,
  - rendellenes a magatartása teljesítményével szemben,
  - csökkent terhelhetőség
- ***neurotikus megnyilvánulásokat mutat:***
  - szorongásos állapot,
  - pótcselekvések
- ***szociális fejlődése elmarad korosztályához képest:***
  - kapcsolatteremtő készség zavara,
  - önmaga vagy társai és a felnőttek ellen irányuló agresszív megnyilvánulások
- ***motoros funkciózavarokat mutat:***

- hiperaktivitás vagy hipoaktivitás,
- mozgáskoordináció terén

A kompetencia alapú oktatás implementációjával segítjük a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztését. Fejlesztőmunkánk során előnyben részesítjük:

- a differenciált tanulásszervezést,
- a kooperatív technikák alkalmazását,
- a projektmódszerek elterjesztését,
- az individuális tanulás elősegítését,
- az alapozó szakasz elnyújtását,
- a fejlesztő értékelést,
- a tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítását, az IKT eszközök használatát,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használatát

#### 17.4. Autizmus spektrumzavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók iskolai fejlesztésének elvei

##### *Az alapfokú képzés első szakaszának (alsó tagozat: 1–4. évfolyam) feladatai*

###### *Óvoda–iskola átmenet*

Az átmenetek az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek, tanulók számára különösen nehezek, számukra a változások, újdonságok megértése, elfogadása jelentős stresszt jelent. Az óvodából az iskolába való átmenet gondos előkészítést és a folyamatban részt vevő valamennyi szereplő szoros együttműködését kívánja meg. A folyamat tervezését-szervezését az autizmus spektrum pedagógiájában képzett gyógypedagógus végzi. A szülők bevonása és aktív részvétele nagyban elősegíti a zökkenőmentes átmenetet. Az óvodai és iskolai élet közötti eltéréseket, a várható újdonságokat, a napi rutin megváltozását a szülők is segítenek megérteni és elfogadni.

Hasznos egyénre szabott vizuális segítséget készíteni, mely tartalmazza azoknak a személyeknek, tevékenységeknek, elvárásoknak, tárgyakkal a listáját (fotókkal, rajzokkal illusztrálva), melyek nem változnak a tanulók életében, és azokat a személyeket, körülményeket, elvárásokat, melyek újak lesznek. A szülőknek fontos szerepük van a fogadó intézmény pontos informálásában a gyermek egyéni szükségleteiről.

Fontos, hogy az *óvoda* részletes tájékoztatást nyújtson az iskola számára a gyermekről a következő területeken:

- a) stressz megelőzésének és kezelésének stratégiái;
- b) szenzoros ingerekre adott reakció;

- c) szociális készségek, felnőttekkel és kortársakkal való együttműködés;
- d) érdeklődés és motiváció, tanulási stílus (beleértve az egyénre szabott jutalmazási rendszert);
- e) kommunikációértés és -használat (beleértve a használt AAK eszközt, ha van ilyen, és a használat módját);
- f) önkiszolgálás, önállóság (beleértve a szervezést-kivitelezést segítő vizuális stratégiákat, ha a gyermek használja azokat).

*Az iskolának* meg kell ismernie a gyermek egyéni szükségleteit, és fel kell készülnie a gyermek fogadására.

Amennyiben az intézmény még nem fogadott autizmus spektrumzavarral küzdő tanulót, szükséges a teljes iskolai közösség (fenntartó, kortársak, munkatársak, szülők) alapinformációkkal való ellátása. A gyermek egyéni szükségletei szerint adaptálni kell a fizikai környezetet és személyre szabottan biztosítani kell az autizmus-specifikus eszközök alkalmazását (pl. szenzoros védelem, napirend, egyénre szabott jutalmazási rendszer, kommunikációs eszköz). A gyermeket fogadó tanítókat segíteni kell az autizmus-specifikus szempontok megismerésében, alkalmazásában: a kommunikáció és beszédstílus adaptálása, vizuális stratégiák alkalmazása, stressz-megelőzés és -kezelés, a követelmények és feladatok egyéni differenciálása terén.

#### ***Az 1–4. évfolyam kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai***

Az 1–4. évfolyam, mint nevelési-oktatási szakasz, az iskolába lépő gyermek természetes kíváncsiságára és tanulás iránti vágyára épít, mely az autizmus spektrumán jellemzően sérült, ezért a célok és feladatok eléréséhez egyéni motivációs rendszer kialakítása szükséges. Egyes tanulóknál az automatizált alapkészségek eléréséhez tágabb időkeret biztosítása szükséges, pl. a sikeresen befejezett 1. évfolyam ismétlése.

Korai diagnózis esetén az autizmus-specifikus fejlesztés első szakasza egybeeshet a korai fejlesztés és az óvodai nevelés időszakával, de gyakran belenyúlik az alsó tagozat időszakába. Fő célja a habilitáció; a gyermek formális és informális felmérésének tapasztalataira alapozva egyénre szabott hosszú, közép- és rövid távú tervre épít.

Célja a gyermek/tanuló elemi beilleszkedési készségeinek, adaptív viselkedésének kialakítása. Ennek érdekében:

- a szociális/kommunikációs alapkészségek célzott fejlesztése;

- az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása;
- az ismétlődő, sztereotip, helyzetnek nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, illetve rendezése;
- a fogyatékoságspecifikus vizuális információhordozókkal segített környezet kialakítása, valamint az eszközök használatának elsajátítása, adaptív viselkedési formák, szokások kialakítása.

### **Fejlesztési területek:**

#### **a) Kommunikáció/szociális viselkedés**

- Beszéd előtti, csecsemőkori kommunikáció elemeinek tanítása
- Szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása (pozitív megerősítéssel)
- Beszéd vagy – beszéd kialakulásának hiányában – augmentatív és alternatív eszközzel történő kommunikáció alkalmazásának tanítása
- Tanítási helyzetben szükséges elemi szociális viselkedés kialakítása
- Augmentatív és alternatív kommunikációs eszközök (nem kizárva pl. az írott nyelvet) használatának tanítása napi rutinokban, a gyermek életének valamennyi színterén

#### **b) Fejlődési funkcióelmaradások, önkiszolgálás**

- Alapvető készségek kialakítása (étkezés, szobatisztaság, tisztálkodás, öltözködés)

#### **c) Kognitív fejlesztés**

- Elemi ismeretek, fogalmak
- Elemi logikai műveletek és összefüggések tanítása
- Szociális kognitív készségek fejlesztése
- Egyszerű aktivitásformák kialakítása strukturált keretek között (pl. játék-, használati és taneszközök célszerű használata)
- Általánosítás képességének fejlesztése
- Az elsajátított képességek önálló használatának tanítása
- Az elsajátított képességek más összefüggésben való használata
- Képességek alkalmazása más, elsősorban otthoni környezetben stb

#### **d) Viselkedésproblémák kezelése**

- Viselkedésproblémák megelőzése
- Alternatív viselkedések kialakítása

### *Az alapfokú képzés második szakaszának (felső tagozat: 5–8. évfolyam) feladatai*

#### *Átmenet az alsó és felső tagozat között*

Az alsó tagozatból a felső tagozatba való átmenet típusos nehézségekkel jár az autizmussal élő tanulók számára. Egyszerre több területen is megelőzni, kezelni szükséges a változások okozta stresszt: új tanárok kommunikációs stílusához és elvárásaihoz kell alkalmazkodni, új tantárgyak lépnek be, növekszik az önállósággal, szervezési készségekkel kapcsolatos követelmény.

Felső tagozaton a tantárgyi tartalom elvontabb, egyre több, nehezebb, kevésbé lehetséges a tevékenységbe ágyazott, közvetlen tapasztalaton alapuló tanulás.

Az autizmus spektrumán jellegzetesen gyengébb értő olvasás, a kommunikációs és nyelvi nehézségek és a grafomotoros gyengeség valamennyi belépő tantárgynál nehézséget okozhat.

A változások okozta stressz kezelésének nehézsége mellett megjelenhet a másság felismerése, megélése, a kortársakhoz való kapcsolódás nehézségének fokozódása.

Az átmenet támogatásának stratégiái:

- a) Az új tanárok felkészítése a tanuló fogadásár
- b) Kortárssegítő program működtetése
- c) A tanuló felkészítése a változásokra a család bevonásával
- d) Saját tanulási ütem és stílus jóváhagyása
- e) Számítógép használatának engedélyezése kézírás helyett
- f) Hosszabb időkeret biztosítása a feladatok megoldására
- g) A tanulási feladatok strukturálása, pl. egyszerre egy probléma prezentálása
- h) A képességeket meghaladó feladatok kerülése, sikerélmény biztosítása

#### *Az 5–8. évfolyam kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai*

Az adott nevelési-oktatási szakasz célja az elsajátított ismeretek bővítése és a változatos aktivitásokban való minél önállóbb részvétel iskolai, otthoni és egyéb iskolán kívüli környezetben.



## **Fejlesztési területek:**

Az előző szakasz területei bővülnek az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével;
- egészségmegőrzés, szexuális nevelés;
- a szociális-kommunikációs kompetencia fejlesztése, különös tekintettel a kortársakkal való kapcsolatteremtésre;
- énkép, önismeret fejlesztése;
- érzelmek megértésével és kifejezésével kapcsolatos tudás fejlesztése;
- spontán, funkcionális kommunikáció kiterjesztése;
- kognitív fejlesztés, különös tekintettel a problémamegoldó gondolkodásra;
- a mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek bővítése;
- önellátás körének bővítése;
- munkára nevelés megalapozása

## **18. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek**

A mai, állandóan változó világunkban kiemelten fontos szerepe és felelőssége van minden oktatási intézménynek, a nevelő- és oktatómunkát végző pedagógusnak. Ennek szellemében alakítottuk iskolánk nevelési célkitűzéseit, fogalmaztuk meg Pedagógiai Programját.

Teljesítményorientált világunkban a nevelés az a terület, amelynek eredményességét nem lehet közvetlenül, azonnal mérni. A nevelés hosszú távú folyamat, amely az iskola, a szülő és a társadalom kölcsönhatásában valósul meg.

Valljuk, hogy az ember értékét nemcsak a teljesítménye határozza meg. Az elsajátítandó ismeretek nyújtása mellett, a tanulók teljes személyiségét igyekszünk formálni. A gyermeki személyiség fontos összetevője a szorgalom, a kitartás, a tisztességes munka, a becsületesség, mely a későbbi felnőtt életének is meghatározója lesz.

Úgy gondoljuk, hogy a szülő „legdrágább kincse a gyermek”, melynek nevelését, személyiségének formálását közösen kell végeznünk. A nevelés a szülőkkel vállalt közös felelősség, ezért az iskola és a szülői ház kapcsolattartásának alapja a kölcsönös bizalom, az együttműködés lehet.

# **Kerettantervre épülő helyi tanterv**

**(Melléklet)**

# Tartalomjegyzék

1. **Az egész napos nevelés helyi tantervre**
2. **Könyvtár-pedagógiai program 1-8. évfolyam**
3. **Helyi tanterv alsó tagozat**
  - Angol nyelv és irodalom 1-4. évfolyam
  - Ének-zene 1-4. évfolyam
  - Etika 1-4. évfolyam
  - Digitális Kultúra 3-4. évfolyam
  - Környezetismeret 3-4. évfolyam
  - Magyar nyelv és irodalom 1-4. évfolyam
  - Matematika 1-4. évfolyam
  - Testnevelés 1-4. évfolyam
  - Vizuális kultúra 1-4. évfolyam
  - Technika és tervezés 1-4. évfolyam
  - Néptánc 1-4. évfolyam
4. **Helyi tanterv felső tagozat**
  - Angol nyelv és irodalom 4-8. évfolyam
  - Biológia 7-8. évfolyam
  - Erkölcstan 5-8. évfolyam
  - Ének-zene 5-8. évfolyam
  - Fizika 7-8. évfolyam
  - Földrajz 7-8. évfolyam
  - Hon és népismeret 6. osztály
  - Digitális kultúra 5-8. évfolyam
  - Kémia 7-8. évfolyam
  - Magyar irodalom 5-8. évfolyam
  - Magyar nyelvtan 5-8. évfolyam
  - Matematika 5-8. évfolyam
  - Osztályfőnöki 5-8. évfolyam
  - Vizuális kultúra 5-8. évfolyam
  - Technika és tervezés 5-7. évfolyam
  - Természettudomány 5-6. évfolyam
  - Természettudományos gyakorlatok 5-8. évfolyam
  - Testnevelés 5-8. évfolyam
  - Történelem és társadalmi ismeretek 5-8. évfolyam
  - Dráma és színház

## **Záró rendelkezések**

### **1. A Pedagógiai Program elfogadása**

A Pedagógiai Programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26.§-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A Pedagógiai Program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, működtető egyetértése szükséges.

### **2. A Pedagógiai Program módosítása**

A módosított Pedagógiai program a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26.§-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint lép életbe.

### **3. A Pedagógiai program felülvizsgálata**

A Pedagógiai Program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi az intézmény nevelőtestülete, a Diákönkormányzat, az Intézményi Tanács, Szülői Szervezet. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az intézményvezetőhöz kell beterjeszteni.

A Pedagógiai Program módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

### **4. A Pedagógiai Program érvényessége**

Az iskola Pedagógiai Programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezeti be.

### **5. A Pedagógiai Program érvényessége, nyilvánossága**

Az iskola a pedagógiai programot a helyben szokásos formában nyilvánosságra hozza. A Pedagógiai Programról az alábbi témákban és időpontban nyújtunk tájékoztatást:

<b>A tájékoztatásért felelős személy:</b>	<b>A tájékoztatás helye, időpontja</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• intézményvezető</li></ul>	tanuló felvétele, ill. átvétele esetén <ul style="list-style-type: none"><li>• beiratkozás</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• intézményvezető-helyettes – alsó tagozat vezetője</li></ul>	1. osztályos beiskolázás <ul style="list-style-type: none"><li>• nyílt tanítási nap, beiskolázás</li><li>• szülői értekezlet</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• intézményvezető-helyettes - felső tagozat vezetője</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• szülői értekezlet</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• osztályfőnökök</li></ul>	PP, HT változásakor <ul style="list-style-type: none"><li>• szülői értekezlet,</li><li>• fogadóóra</li></ul>

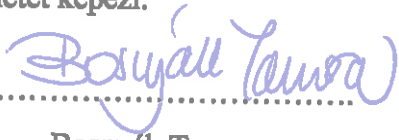
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>szakmai munkaközösségek</b></li> </ul>	<p>PP, HT (gyakornok, pályakezdő pedagógus, új kolléga felvétele esetén)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>szakmai megbeszélések, műhelymunkák</b></li> </ul>
--	---

Az iskola Pedagógiai Programjának egy példánya az iskolai könyvtárban is elhelyezésre kerül. Kérésre helyben olvasható a könyvtár nyitvatartási idejében előzetes bejelentkezés és időpont egyeztetése után. A pedagógiai program az iskola honlapján is megtalálható. A felmerülő kérdésekre választ az iskolavezetés tagjai és/vagy az osztályfőnök a fogadóóráikon adnak.

## Legitimációs Záradék

1. A Budapest XIII. Kerületi Csata Utcai Általános Iskola Intézményi Tanácsának képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. Az Intézményi Tanács a Pedagógiai Program módosítását a 2024. május 7. napján tartott ülésén megtárgyalta, a Pedagógiai Program módosítási javaslatokról a véleményét elmondta. A részletes jegyzőkönyv jelen dokumentum mellékletét képezi.

Kelt: Budapest, 2024. május 07.



Bosnyák Tamara

Intézményi Tanács elnöke

2. A Budapest XIII. Kerületi Csata Utcai Általános Iskola Intézményi szakmai munkaközösségeinek képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. A szakmai munkaközösségek a Pedagógiai Program módosítását a 2024. május 6. napján tartott ülésén megtárgyalta, a Pedagógiai Program módosítási javaslatokról a véleményét elmondta. A részletes jegyzőkönyv jelen dokumentum részét képezi.

Kelt: Budapest, 2024. május 06.



Nyári László a szakmai

munkaközösségek képviselőjében

3. A Budapest XIII. Kerületi Csata Utcai Általános Iskola nevelőtestülete a Pedagógiai Programot 2024. május 6. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják. A részletes jegyzőkönyv jelen dokumentum mellékletét képezi.

Kelt: Budapest, 2024. május 06.



Nádházi Ágnes

hitelesítő



Ignác Hajnalka

hitelesítő

4. A Budapest XIII. Kerületi Csata Utcai Általános Iskola Szülői munkaközösségének képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. A Szülői munkaközösség a Pedagógiai Program módosítását a 2024. május 7. napján tartott ülésén megtárgyalta, a Pedagógiai Program módosítási javaslatokról a véleményét elmondta. A részletes jegyzőkönyv jelen dokumentum részét képezi.

Kelt: Budapest, 2024. május 07.

Arató Andrea

Arató Andrea

a Szülői munkaközösség képviselőjében

5. A Pedagógiai Programot készítette és jóváhagyta: Borosné Borbély Beáta igazgató  
Határozat száma: 49/2024. Határozat

Kelt: Budapest, 2024. május 07.

Borosné Borbély Beáta

Borosné Borbély Beáta

igazgató

## **Mellékletek**

**(Iskolai szerver)**

### **A kerettantervre épülő helyi tanterv**

- **1-4. évfolyam helyi tanterve**
- **5-8. évfolyam helyi tanterve**
- **Az egész napos nevelés helyi tanterve**
- **Néptánc 1-4. évfolyam helyi tanterve**

### **Intézményi digitális fejlesztési terv (DFT)**

#### **Osztályozó vizsga követelmények**

- **Magyar nyelv 1-4. évfolyam**
- **Magyar irodalom 1-4. évfolyam**
- **Matematika 1-4. évfolyam**
- **Környezetismeret 3-4. évfolyam**
- **Magyar nyelv 5-8. évfolyam**
- **Magyar irodalom 5-8. évfolyam**
- **Idegen nyelv 4-8. évfolyam**
- **Matematika 5-8. évfolyam**
- **Történelem 5-8. évfolyam**
- **Természetismeret 5-6. évfolyam**
- **Fizika 7-8. évfolyam**
- **Kémia 7-8. évfolyam**
- **Biológia 7-8. évfolyam**
- **Földrajz 7-8. évfolyam**
- **Etika/Hit és –erkölcstan 1-8. évfolyam**
- **Digitális kultúra 3-8. évfolyam**
- **Vizuális kultúra 1-8. évfolyam**
- **Technika 1-7. évfolyam**
- **Testnevelés 1-8. évfolyam**
- **Ének-zene 1-8. évfolyam**

#### **Könyvtár pedagógiai program**



## 1.számú melléklet

### AZ OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

#### MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

#### 1-4. évfolyam

#### Magyar nyelv

##### 1. évfolyam:

Másolás frott mintáról, a tanuló saját nevének önálló leírása

Kiejtés szerint írandó rövid szavak másolása nyomtatott mintáról betűtívesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül

Az időtartam és a j hang helyes jelölése a tanult szókészlet körében tollbamondásra és emlékezetből írással (minimum 30 szó)

A leírt nyelvi anyag felolvasása, javítása összehasonlítással

##### 2. évfolyam:

Az ábécérend ismerete

Hosszú magán- és mássalhangzók felismerése a beszédben

A hosszú hangok jelölése írásban

Rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzése tollbamondásra, a kiejtéstől eltérőké másolással

A j hang biztos jelölése min. 20 ismert szóban

A helyes mondatkezdés, szavakra tagolás

Szavak elválasztása a szótagolás szabályai szerint

A kijelentő és a kérdő mondat felismerése, megnevezése, helyes jelölése

##### 3. évfolyam:

Egyéni tempójú, rendezett, tiszta íráskép

Az írásbeli munkák javítása tanítói segítséggel

A cselekvést jelentő igék, a főnevek és a melléknevek felismerése, megnevezése

A többes szám kifejezésének felismerése

A személynevek, állatnevek, a lakóhely nevének helyes leírása

A begyakorolt szavak helyesírása a kiejtés szerint vagy szóelemzés alapján Egyszerű és összetett szavak elválasztása önállóan

További 20 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése

6-8 értelmes, összefüggő mondat írása megadott v. választott témában

Az időrend megtartása események leírásakor

A szöveg mondatokra tagolása; helyes mondatkezdés és zárás

Az önálló írásbeli munkák javítása tanítói segédlettel

#### **4. évfolyam:**

Esztétikus, rendezett egyéni írás

A hangok időtartamának és a j hang helyes jelölése (min. 40 szó) toldalékos szavakban is a begyakorolt esetekben

Mondatok helyes leírása

A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyes leírása

A szavak szófajának megnevezése a tanult szófajok esetében (főnév, melléknév, számnév, ige, névmás, névelő, névutó)

Az egyalakú szótövek, a tanult toldalékok felismerése, a szavak toldalékos alakjának helyesírása

Az igealakok felismerése, az igekötős igék helyesírása ismert szavak esetében

A tulajdonnevek fajtáinak helyesírása, a földrajzi név, intézménynév, címek, márkanevek, díjak nevének esetében a begyakorolt szavak helyesírása

A főnevek tárgyragjának, a többes szám jelének felismerése

A melléknév, a számnév helyes írásmódja

A múlt idejű és jövő idejű igék helyesírása

A hibák javítása tanítói segítséggel, önellenőrzéssel

6-8 mondatos írásbeli fogalmazás készítése megadott témáról: elbeszélés, leírás, levél

A helyesírási szótár használata

## MAGYAR IRODALOM

### 1-4. évfolyam

#### 1. évfolyam:

Egyszerű szóbeli kommunikáció

A magyar ábécé betűinek felismerése, összeolvasása

Kiejtés szerint írandó szavak, szószerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasása

Az önálló (néma) olvasással párhuzamosan a szövegértést igazoló egyszerű feladatok megoldása (Pl.: adatkeresés; szereplők tulajdonságai)

Tartalommondás segítséggel

Memoriterek

#### 2. évfolyam:

Ismert típusú írott utasítások megértése, végrehajtása

Udvarias viselkedés és kommunikáció mindennapi szituációkban

A tanult memoriterek szöveghű elmondása (min. 3 mondóka, 2 vers)

Rövid mondatos szövegek min. szóképes néma és hangos olvasása

Olvasmányok tartalmának elmondása tanítói kérdésekre

Tartalmilag tisztázott és megértett rövid szöveg felkészülés utáni felolvasása, mondatokra tagolás szünettartással, hanglejtéssel, levegővétellel

8-10 soros ismert témájú szöveg néma olvasása, a megértés igazolása kérdések megválaszolásával

#### 3. évfolyam:

Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondása néhány összefüggő mondattal

A feldolgozott művek témájával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazása

Ismert feladattípusok szóbeli és írásbeli utasításainak megértése

Fél oldal terjedelmű, ismert témájú szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek felolvasása felkészülés után; min. szólamszintű olvasás

A szövegértés bizonyítása feladatok megoldásával. Az olvasmányok tartalmának

elmondása néhány összefüggő, értelmes mondattal

Memoriterek: min. 4 vers; szólások, közmondások

Szövegek csoportosítása

Könyvek használata ismeretszerzéshez

#### **4. évfolyam:**

Érthető, folyamatos beszéd a mindennapi kommunikációban

Az udvarias beszédfordulatok használata a mindennapi beszédhelyzetekben

A mondanivaló értelmes, lényegre törő megfogalmazása szóban

Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveg pontos, folyamatos, értelmező felolvasása, a szövegfonetikai eszközök használata

15-20 soros szöveg önálló olvasása, a szövegértés igazolása feladatok önálló megoldásával: válaszadás, lényegkiemelés, vázlat készítése

Az olvasmányok tartalmának elmondása néhány összefüggő, értelmes mondattal

Magyar költők és írók nevéhez a megfelelő művek kapcsolása, alkotásaik címének felelevenítése

Memoriterek: min. 5 vers, szólások, közmondások

Tájékozódás szótárakban, könyvek tartalomjegyzékének használata

**MATEMATIKA**  
**1–4. évfolyam**

**1. évfolyam**

- számfogalom a 20-as számkörben
- biztos számlálás, összeadás, kivonás, pótlás
- számok írása, olvasása
- páros, páratlan számok felismerése
- számszomszédok
- egyszerű szöveges feladatok megoldása
- sorozatok
- a m, kg l egységének használata szám- és egyszerű szöveges feladatokban
- a hét, nap, óra időtartamok helyes alkalmazása

**2. évfolyam**

- biztos számfogalom 100-ig
- darabszám, mérőszám helyes használata
- számok tulajdonságai
- műveletek megoldása szóban, írásban
- a szorzótáblák biztonságos ismerete
- tagok felcserélhetőségének ismerete
- nyitott mondatok kiegészítése
- szöveges feladatok értelmezése, megoldása:
  - lejegyzés
  - műveletek kijelölése
  - számolás, ellenőrzés
  - válasz
- sorozatok képzése, folytatása
- síkidomok létrehozása, felismerése
- csoportosítás, válogatás adott szempontok szerint
- gyakorlati mérések a tanult egységekkel

### 3. évfolyam

- biztos számfogalom 1000-ig
- alaki, helyi, valódi érték fogalma
- számok képzése
- műveletek biztonságos végzése
- nyitott mondatok megoldása
- szöveges feladatok értelmezése, ábrás és szakaszos jelöléssel
- sorozatok folytatása
- testek építése, síkidomok előállítása
- mérés alkalmi és szabvány egységekkel
- át- és beváltások a tanult mértékegységekkel
- a biztos és a véletlen megkülönböztetése konkrét tapasztalatszerzés útján

### 4. évfolyam

- biztos számfogalom a 10.000-es számkörben
- számok helyi érték szerint írása, olvasása
- számok képzése, bontása
- számszomszédok (egyed, tízes, század, ezres, tízezres)
- páros, páratlan
- becslés, ellenőrzés eszközként való használata
- műveleti sorrend fogalma, zárójel szerepe
- szöveges feladatok teljes algoritmusának ismerete
- nyitott mondatok igazsághalmazának megkeresése
- sorozatok szabályainak megállapítása (állandó, változó)
- szabályjáték, táblázat összefüggéseinek megállapítása
- geometriai alakzatok építése térben és síkban, tulajdonságaik ismerete
- egyszerű tükrözés
- át- és beváltások a tanult mértékegységekkel, gyakorlati mérésekkel
- terület- és területszámítások
- adatgyűjtés táblázatok leolvasásával

- **biztos, lehetséges, lehetetlen fogalma**

## KÖRNYEZETISMERET

### 3-4. évfolyam

#### 3. évfolyam

##### *A megismerési módszerek alapozása*

- egyszerű kísérletek végzése
- a tapasztalatok általánosítása

##### *Élettelen természet alapismeretei*

- anyagok mérhető tulajdonságai
- változások
- halmazállapot változások
- időjárási jelenségek
- vizsgálódás mágnesekkel
- jelek, jelzések

##### *Élő természet alapismeretei*

- a növény életfeltételei
- az állatok életfeltételei
- az állatok viselkedése évszakok szerint
- növények, állatok egymásra utaltsága
- helyes viselkedés a természetben

##### *Testünk és életműködésünk*

- testünk mérhető tulajdonságai
- életfeltételek
- egészséges életmód, napirend
- egészség és sport
- leggyakoribb fertőző betegségek és megelőzésük
- védőoltások fontossága
- beteglátogatás-ápolás

##### *Tájékozódási alapismeretek*

- tárgyak alaprajza
- kicsinyítés
- a térkép



- a 4 fő világtáj
- az iránytű

#### *Közlekedés*

- a lakóhely jellemző közlekedési eszközei
- tömegközlekedés eszközei
- utazási szokások
- gyermekbalesetek, megelőzésük

#### *Országismeret*

- hazánk fővárosa, Budapest
- a főváros nevezetességei
- élet a fővárosban és az ország más vidékein

### **4. évfolyam**

#### *A megismerési módszerek alapozása*

- következtetések, egyszerű összefüggések felismerése
- önálló mérések
- ismeretforrások felhasználása

#### *Élettelen természet alapismeretei*

- az otthon és környezetének tisztasága, szennyező forrásai
- a lakóhely levegőjének, vizeinek tisztasága
- szennyező források a környezetben
- megelőzés, védekezés
- szelektív hulladékgyűjtés

#### *Élő természet alapismeretei*

- a tanuló környezetében megfigyelt élőhely jellemzői
- erdő, füves és vizes élőhelyek jellemzői; jellemző növényei, állatai
- a természetvédelem fontossága

#### *Testünk és életműködésünk*

- az emberi élet szakaszai
- helyes és helytelen szokások
- szokások hatása életmódunkra

### *Tájékozódási alapismeretek*

- domborzat és vízrajz Magyarország térképén
- lakóhely a térképen
- Magyarország tájai a térképen

### *Közlekedés*

- A kerékpáros közlekedés szabályai
- Balesetvédelem
- Utazás tervezés

### *Országismeret*

- hazánk természeti szépségei
- kulturális emlékei, értékei képeken
- településtípusok (város, falu, tanya)
- népszokások
- kisebbségek
- magyarok határainkon túl
- híres magyarok
- hírtünk a világban

## MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM 5-8. ÉVFOLYAM

### Magyar nyelv

#### 5. évfolyam

Ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve), elválasztás. szótő, toldalék, képző, jel, rag; egyjelentésű szó, többjelentésű szó, rokon- és ellentétes jelentés; hangutánzó szó, hangulatfestő szó, állandósult szókapcsolat, közmondás, szólás; beszélt nyelvi metafora.

Magánhangzó, mássalhangzó; hangrend, illeszkedés; teljes hasonulás, részleges hasonulás, összeolvadás, rövidülés kiesés

#### 6. évfolyam

Alapszófajok, ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmás, igenév/igenevek.

#### 7. évfolyam

Vélemény, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd.

Mondatrész, alany, állítmány, jelző (minőség, birtokos, mennyiség), határozó (idő, hely, mód, társ, eszköz, állapot).

Szószerkezet, mellérendelő és alárendelő szószerkezet.

Viszonyzó, névelő, kötőszó, névutó, partikula, segédige, igekötő.

Mondatszó, indulatszó, módosítószó.

#### 8. évfolyam

Tömegkommunikáció, sajtó, rádió, televízió, internet.

Sajtóműfaj (hír, tudósítás, interjú).

Központosítás, írásjele: vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel. Egyenes, szabad függő, függő idézet. Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat. Egyszerű és összetett mondat; tagolt és tagolatlan mondat; minimális és bővített mondat; alárendelő és mellérendelő mondat.

Nyelvváltozat, nyelvcsalád, uráli nyelvcsalád.

## MAGYAR IRODALOM

### 5. évfolyam:

A következő fogalmak megértése, pontos használata: próza, vers, cím, mese, népmese, elbeszélő költemény, elbeszélés, regény, kisregény, cselekmény, fordulat, epizód, bonyodalom, jellemzés, napilap, hetilap, folyóirat.

Az olvasmányélmények egyszerű szóbeli vagy írásbeli megfogalmazása. Az olvasott művek alap elemeinek (cselekmény, szereplők, szerkezet) felismerése. Adatkeresés a könyvtárban a különböző tantárgyakhoz a megfelelő szótárak, lexikonok felhasználásával.

*Memoriter:* 10-20 versszak a János vitézből

### 6. évfolyam

A következő fogalmak megértése, pontos használata: ballada, monda, allegória, alliteráció, ütemhangsúlyos (magyaros) verselés, tartalomjegyzék, név- és tárgymutató, fejléc, cikk, rovat. Az olvasott epikai művekben a fontosabb jellegzetességek ismerete, megnevezése: helyzet, helyszín, cselekmény, főszereplők jellege. A művek főbb adatainak: szerző, cím, téma, műnem, műfaj, jellemző kifejezésmód. A művekkel kapcsolatos néhány mondatos szóbeli vagy írásbeli beszámoló.

*Memoriter:* 10-15 versszak a Toldi című műből, egy Arany-ballada, néhány versszak Arany János: Rege a csodaszarvasról című művéből

### 7. évfolyam

A következő fogalmak megértése, pontos használata: anekdota, regény, dal, óda, himnusz, epigramma, elégia, tragédia, komédia, konfliktus, monológ, dialógus, helyzetkomikum, jellemkomikum, epizód. Az olvasmányok cselekményének alkotó elemeinek ismerete, a szereplők jellemzése. A feldolgozott művek legfontosabb adatainak, műnemi és műfaji jellemzőinek ismerete. A művek alapvető szerkezeti elemeinek, tér- és időviszonyainak, stíluseszközeinek megnevezése.

*Memoriter:* a Himnusz és a Szózat önálló előadása, Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert... és a Nemzeti dal c. verse.

### 8. évfolyam:

A következő fogalmak megértése, pontos használata: humor, szatíra, paródia, ponyva,

szimbólum, sci-fi, krimi, katalógus. A feldolgozott művekben megjelenített konfliktusok, élethelyzetek, erkölcsi kérdések felismerése, bemutatása szóban és írásban. Meghatározott témájú önálló szóbeli felelet és írásbeli fogalmazás: jellemzés és elbeszélés. A magyar irodalom jelentősebb korszakairól tanultak összefoglaló beszámoló. Az olvasott művek elhelyezése az irodalomtörténetben, és a legkiemelkedőbb alkotók bemutatása.

*Memoriter:* Ady Endre: A föl-földobott kő, József Attila: Tiszta szívvel c. verse és Radnóti Miklós: Nem tudhatom c. versének részlete.

## IDEGEN NYELV

### 4. évfolyam

<b>Fejlesztési egység</b>	<b>Hallott szöveg értése</b>
<b>Követelmények</b>	<p>A tanuló megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.</p> <p>Megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.</p> <p>Felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.</p>

<b>Fejlesztési egység</b>	<b>Szóbeli interakció</b>
<b>Követelmények</b>	<p>Beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva.</p> <p>Tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.</p> <p>A tanuló minta alapján rövid párbeszédet folytat.</p>

<b>Fejlesztési egység</b>	<b>Összefüggő beszéd</b>
<b>Követelmények</b>	<p>A tanuló elmond rövid, egyszerű szövegeket.</p> <p>Előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.</p> <p>Számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.</p>

<b>Fejlesztési egység</b>	<b>Olvasott szöveg értése</b>
---------------------------	-------------------------------

<b>Követelmények</b>	<p>Képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására.</p> <p>Képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására.</p> <p>Követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.</p>
----------------------	--

<b>Fejlesztési egység</b>	<b>Íráskészség</b>
<b>Követelmények</b>	<p>A tanuló észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket.</p> <p>A tanuló ismeri az adott nyelv ábécéjét.</p> <p>Különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat.</p>

### **Témakörök a 4. évfolyamra**

*Család:* Én és a családom. Családtagok bemutatása

*Otthon:* Otthonom, szűkebb környezetem. Kedvenc játékaim. Lakóhelyem, tágabb környezetem.

*Étkezés:* Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás

*Idő, időjárás:* Évszakok és hónapok. A hét napjai és napszakok. Az óra. Időjárás

*Öltözködés:* Évszakok és ruhadarabok. Kedvenc ruháim

*Sport:* Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom.

*Iskola, barátok:* Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim. Barátaim

*Szabadidő:* Szabadidős tevékenységek. Kedvenc időtöltésem

*Természet, állatok:* Kedvenc állataim. Állatok a ház körül. Vadon élő és állatkerti állatok

*Ünnepek és hagyományok:* Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában

*Fantázia és valóság:* Kedvenc meséim, könyveim.

### **A továbbhaladás feltételei**

Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.

Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.

Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

## **5. évfolyam**

### ***Tartalom***

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket a kerettanterv hat nyelvre, kétéves bontásban tartalmazza

#### **Kommunikációs szándékok**

(lásd a 6. évfolyam kerettanternél)

#### **Fogalomkörök**

(lásd a 6. évfolyam kerettanternél)

### **A továbbhaladás feltételei**

#### **Hallott szöveg értése**

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;

ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

#### **Beszédkésztség**

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;

tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel;

megértési probléma esetén segítséget kér.

#### **Olvasott szöveg értése**

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;



ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;  
ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

### **Íráskészség**

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;  
egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

## **6. évfolyam**

### ***Tartalom***

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket a kerettanterv hat nyelvre, kétéves bontásban tartalmazza.

### **Kommunikációs szándékok**

*Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:*

megszólítás,

köszönés, elköszönés,

köszönet és arra reagálás,

bemutatkozás,

érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,

bocsánatkérés és arra reagálás,

gratuláció, jókívánságok és arra reagálás.

*Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:*

véleménykérés és arra reagálás,

valaki igazának az elismerése és el nem ismerése,

egyetértés, egyet nem értés,

tetszés, nem tetszés.

*Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:*

dolgok, személyek megnevezése, leírása,

információkérés, információadás,

igenlő vagy nemleges válasz,

tudás, nem tudás.

*A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:*

kérés,

javaslat és arra reagálás,

meghívás és arra reagálás,

kínálás és arra reagálás.

*Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:*

visszakérdezés,

nem értés,

betűzés kérése, betűzés.

### **Fogalomkörök**

cselekvés, történet, létezés kifejezése,

birtoklás kifejezése,

térbeli viszonyok,

időbeli viszonyok,

mennyiségi viszonyok,

minőségi viszonyok,

modalitás,

esetviszonyok,

logikai viszonyok,

szövegösszetartó eszközök.

### **A továbbhaladás feltételei**

#### **Hallott szöveg értése**

A tanuló

utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

#### **Beszédkésztség**

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;

jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel;

megértési probléma esetén segítséget kér;

tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

### **Olvasott szöveg értése**

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

### **Íráskészség**

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;

egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;

egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.

### **Témakörök 5-6. évfolyamon**

Család: Én és a családom. Családtagok bemutatása. Családi események, közös programok.

Családi ünnepek. Napirend

Otthon: Otthonom, szűkebb környezetem Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak.

Kedvenc játékaim. Lakóhelyem, tágabb környezetem.

Étkezés: Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés

Idő, időjárás: Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és a napszakok. Időjárás, időjárási jelenségek megfigyelése

Öltözködés: Évszakok és ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat.

Sport: Testrészek és mozgás. Sportok, sportfelszerelések. Kedvenc sportom. Sportversenyek.

Iskola, barátok: Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Osztálytársaim, barátaim.

Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban

Szabadidő, szórakozás: Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet, interaktív

játékok. Közös időtöltés barátokkal.

Természet, állatok: Kisállatok. Kedvenc állataim. Állatok a ház körül. Vadon élő és állatkerti állatok. Állatok a nagyvilágban. Növények az otthonomban, iskolámban. Kontinensek, Tájegységek

Ünnepek és szokások: Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban

Város, bevásárlás: Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Az én városom/falum.

Utazás, pihenés: Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök

Fantázia és valóság: Kedvenc olvasmányaim, könyveim. Képzeletem világa

Zene, művészetek: Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim, múzeumlátogatás.

Környezetünk védelme: Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Fák és madarak Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja.

Egészséges életmód: A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás.

## 5. évfolyam

### **Tartalom**

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket a kerettanterv hat nyelvre, kétéves bontásban tartalmazza.

### **Kommunikációs szándékok**

(lásd a 8. évfolyam kerettantervénel)

### **Fogalomkörök**

(lásd a 8. évfolyam kerettantervénel)

### **A továbbhaladás feltételei**

#### **Hallott szöveg értése**

A tanuló

megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért;

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

### **Beszédkésztség**

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre mondatokban válaszol;

egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;

kérdéseket tesz fel;

eseményt mesél el;

megértési probléma esetén segítséget kér;

beszélgetést kezdeményez, befejez.

### **Olvasott szöveg értése**

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;

egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

### **Íráskésztség**

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid szöveget diktálás után leír;

egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;

ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

## **8. évfolyam**

### ***Tartalom***

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket a kerettanterv hat nyelvre, kétéves bontásban tartalmazza.

### **Kommunikációs szándékok**

*Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:*

megszólítás,  
köszönés, elköszönés,  
bemutatás, bemutatkozás,  
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,  
engedélykérés és arra reagálás,  
köszönet és arra reagálás,  
bocsánatkérés és arra reagálás,  
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás,  
személyes levélben megszólítás, és elbúcsúzás.

*Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:*

sajnálkozás,  
öröm,  
elégedettség, elégedetlenség,  
csodálkozás,  
remény,  
bosszúság.

*Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:*

véleménykérés és arra reagálás,  
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése,  
egyetértés, egyet nem értés,  
tetszés, nem tetszés,  
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség,  
ígéret,  
szándék,  
dicséret.

*Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:*

dolgok, személyek megnevezése, leírása,  
események leírása,  
információkérés, információadás,  
igenlő vagy nemleges válasz,  
tudás, nem tudás,  
bizonyosság, bizonytalanság.

*A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:*

kérés,

tiltás, felszólítás,

javaslat és arra reagálás,

meghívás és arra reagálás,

kínálás és arra reagálás.

*Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:*

visszakérdezés, ismétléskérés,

nem értés,

betűzés kérése, betűzés,

felkérés lassabb, hangosabb beszédre.

### **Fogalomkörök**

cselekvés, létezés, történet kifejezése,

birtoklás kifejezése,

térbeli viszonyok,

időbeli viszonyok,

mennyiségi viszonyok,

minőségi viszonyok,

modalitás,

esetviszonyok,

logikai viszonyok,

szövegösszetartó eszközök.

### **A továbbhaladás feltételei**

#### **Hallott szöveg értése**

A tanuló

utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

### **Beszédkésztség**

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;

egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,

kérdéseket feltesz,

eseményeket elmesél;

megértési probléma esetén segítséget kér;

egyszerű párbeszédben részt vesz.

### **Olvasott szöveg értése**

A tanuló

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

egyszerű történetet megért;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

### **Íráskésztség**

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget diktálás után leír;

egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;

egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;

ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír.



## **Témakörök 7-8. évfolyamon:**

*Család:* Én és a családom. Családtagok bemutatása, családfa. Családi események, közös programok. Családi ünnepek. Nagyszüleim világa.

*Otthon:* Otthonom, szűkebb környezetem. Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak. Lakóhelyem, tágabb környezetem. Otthonok a célnyelvi országban és a nagyvilágban.

*Étkezés:* Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés, főzőműsorok. Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában és a nagyvilágban.

*Idő, időjárás:* Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és a napszakok. Időjárás. Időjárási rekordok. Időjárási jelenségek. Természeti katasztrófák.

*Öltözködés:* Ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat világa.

*Sport:* Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom. Sportok, sportfelszerelések. Extrém sportok. Sportversenyek, olimpia

*Iskola, barátok:* Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanáraink. Osztálytársaim, barátaim. Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban.

*Szabadidő, szórakozás:* Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet, interaktív játékok. Mozi, színház, zenehallgatás, kiállítások. Közös időtöltés barátokkal.

*Természet, állatok:* Kedvenc állataim. Kisállatok, felelős állattartás. Kontinensek, tájegységek. Hazánk és más országok, más kontinensek élővilága.

*Ünnepek és szokások:* Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban.

*Város, bevásárlás:* Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás.

Látnivalók, nevezetességek a lakóhelyemen. Híres városok és nevezetességeik

*Utazás, pihenés:* Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök.

*Fantázia és valóság:* Kedvenc olvasmányaim, könyveim. Képzeletem világa. Utazás a jövőbe.

*Zene, művészetek:* Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim. Kedvenc múzeumom. Kiállítások, rendezvények, koncertek. Zenei világnap.

*Környezetünk védelme:* Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Fák és madarak Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja. Szelektív hulladékgyűjtés. Környezettudatos

viselkedés.

*Egészséges életmód:* A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás. Betegségek és megelőzésük.

*Felfedezések:* Nagy földrajzi felfedezések. Híres felfedezők és életútjuk.

*Tudomány, technika:* Feltalálók és találmányok. Híres feltalálók és életútjuk. A jövő technikai vívmányai.

*Múltunk és jövőnk:* Családom múltja, gyökereim. Az én jövőm. Iskolám múltja, jelene.

A jövő iskolája. Lakóhelyem régen és most. A jövő városa. Földünk jövője.

*Média, kommunikáció:* Internet, interaktív játékok, közösségi oldalak. Infokommunikációs eszközök a mindennapokban.

*Földünk és a világűr:* A naprendszer és a bolygók. A Nap és a csillagok. Utazások az űrben

## MATEMATIKA

### 5–6. évfolyam

#### Számtan, algebra

##### Ismeretek

**Természetes számok milliós számkörben, egészek, törtek, tizedes törtek.**

Alaki érték, helyi érték.

Negatív szám értelmezése

Összeadás, kivonás szóban, (fejben) és írásban, szemléltetés számegyenesen.

Alapműveletek negatív számokkal.

Ellentett, abszolút érték.

Közönséges tört fogalma.

Tizedes tört fogalma.

A tizedes törtek értelmezése, Tizedes törtek jelentése, kiolvasása, leírása.

Egész számok, törtek helye a számegyenesen, nagyságrendi összehasonlítások.

Összeadás, kivonás az egészek és a törtek körében.

Szorzás, osztás az egészek és a törtek körében (0 szerepe a szorzásban, osztásban).

A reciprok fogalma, számok reciproka.

Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend.

Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással.

Arányos következtetések. Egyenes arányosság.

A százalék fogalmának megismerése gyakorlati példákon keresztül.

Az alap, a százalékkérték és a százalékláb értelmezése.

A százalékszámítás alapjai.

Egyszerű százalékszámítási feladatok arányos következtetéssel.

Szabványmértékegységek és átváltásuk: hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg.

Szöveges feladatok megoldása.

Egyszerű oszthatósági szabályok (2-vel, 3-mal, 5-tel, 9-cel, 10-zel, 100-zal).

Két szám közös osztói, közös többszörösei.

Osztó, többszörös alkalmazása.

<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	<p>Tíz-es számrendszer, számegyenes, összeadandók, az összeg tagjai, kisebbitendő, kivonandó, különbség, szorzandó, szorzó, szorzat, a szorzat tényezői, osztandó, osztó, hányados. Közös osztó, közös többszörös. Arány, egyenes arányosság. Százalék, százaléktérkép, alap, százalékláb.</p> <p>Negatív szám, előjel, ellentett, abszolút érték.</p> <p>Közönséges tört, számláló, nevező, közös nevező, reciprokl, tizedestört, véges és végtelen szakaszos tizedes tört, racionális szám, egyenlet egyenlőtlenség.</p>
-------------------------------	--

<b>Geometria</b>	
<b>Ismeretek</b>	
<p>A tér elemei: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány.</p> <p style="text-align: center;"><b>Párhuzamosság, merőlegesség, konvexitás.</b></p> <p>Síkidomok, sokszögek (háromszögek, négyszögek) szemléletes fogalma.</p> <p>A távolság szemléletes fogalma, adott tulajdonságú pontok keresése.</p> <p>Kör, gömb szemléletes fogalma.</p> <p>Sugár, átmérő, húr, szelő, érintő.</p> <p>A szög fogalma, mérése szögmérővel. Szögfajták.</p> <p>Téglalap, négyzet kerülete, területe.</p> <p>A tengelyes tükrözés.</p> <p>A tengelyes tükrözés tulajdonságai.</p> <p>Tengelyesen szimmetrikus alakzatok.</p> <p>Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek (deltoid, rombusz, húrtrapéz, téglalap, négyzet), sokszögek.</p> <p>A kör.</p> <p>Derékszögű háromszög és tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek területe.</p>	
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	<p>Pont, egyenes, szakasz, félegyenes, sík, merőlegesség, párhuzamosság, szögfajta.</p> <p>Távolság, szakaszfelező merőleges, szögfelező.</p> <p>Síkidom, sokszög, kör, test, csúcs, él, lap, szög, gömb.</p> <p>Konvexitás.</p>

	<p>Kerület, terület, felszín, testek hálója, térfogat.</p> <p>Tengelyes tükrözés, szimmetria.</p> <p>Egyenlő szárú háromszög, egyenlő oldalú háromszög, húrtrapéz, deltoid, rombusz.</p>
--	--

### A továbbhaladás feltételei 5-6. évfolyam végén:

#### *Számтан, algebra*

- Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.
- Ellentett, abszolút érték, reciprok felírása.
- Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság értéke, használata.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlet felírásával. Szimbólumok, betűkifejezések segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között.
- Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A százalék fogalmának ismerete, a százalékkérték kiszámítása.
- Számok osztóinak, többszörőseinek felírása. Közös osztók, közös többszörősök felismerése. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.
- A hosszúság, terület, térfogat, úrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.

#### *Geometria*

- Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány fogalmának ismerete.
- Alakzatok tengelyese tükröképének szerkesztése, tengelyes szimmetria felismerése.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
- A tanult síkidomok kerületének és területének kiszámítása.

## 7–8. évfolyam

### Számтан, algebra

#### Ismeretek

Műveletek racionális számkörben írásban és számológéppel. Az eredmény helyes és értelmes kerekítése.

Eredmények becslése, ellenőrzése.

Oszthatósági szabályok.

Arány, aránypár, arányos osztás.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

Mértékegységek átváltása racionális számkörben.

Az alap, a százalékkérték és a százalékláb fogalmának ismerete, értelmezése, kiszámításuk következtetéssel, a megfelelő összefüggések alkalmazásával.

A mindennapjainkhoz köthető százalékszámítási feladatok.

Egyszerű átalakítások: zárójel felbontása, összevonás. Egytagú és többtagú algebrai egész kifejezések szorzása racionális számmal, egytagú egész kifejezéssel.

Elsőfokú, illetve elsőfokúra visszavezethető egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása.

Azonosság.

Azonos egyenlőtlenség.

A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával. Ellenőrzés.

**Kulcsfogalmak/  
fogalmak**

Százalékalap, százalékláb, százalékkérték.

Arány, aránypár, arányos osztás, egyenes és fordított arányosság.

Változó, együttható, algebrai egész kifejezés, helyettesítési érték, egynemű kifejezés, összevonás, zárójelfelbontás.

Egytagú, többtagú kifejezés.

Egyenlet, változó, egyenlőtlenség, azonosság, mérlegelv, ellenőrzés.

### Geometria

#### Ismeretek

A háromszögek kerületének és területének kiszámítása.

Kör kerülete, területe.

Középpontos tükrözés.

A transzformáció tulajdonságai, kép szerkesztése.

Középpontosan szimmetrikus alakzatok a síkban.

Eltolás, a vektor fogalma.

Szögpárok (egyállású szögek, váltószögek, kiegészítő szögek).

Az egybevágóság szemléletes fogalma, a háromszögek egybevágóságának esetei.

Az egybevágóság jelölése.  $\cong$

Három- és négyszög alapú egyenes hasábok, forgáshenger hálójá, tulajdonságai, felszíne, térfogata.

Ismerkedés a forgáskúppal, gúlával, gömbbel.

Mértékegységek átváltása racionális számkörben.

Egyszerű számításos feladatok a geometria különböző területeiről.

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Geometriai transzformáció, tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, eltolás. Vektor. Egybevágóság. Középpontos szimmetria, paralelogramma, rombusz. Hasáb, henger, gúla, kúp, gömb. Alaplap, alapél, oldallap, oldalél.
------------------------------------	--

### Függvények, az analízis elemei

#### Ismeretek

Két halmaz közötti hozzárendelések megjelenítése konkrét esetekben. Függvények és ábrázolásuk a derékszögű koordinátarendszerben.

Lineáris függvények.

Egyenes arányosság grafikus képe.

(Példa nem lineáris függvényre:  $f(x) = x^2$ ,  $f(x) = |x|$ ).

Függvények jellemzése növekedés, fogyás.

Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése: szöveggel vagy matematikai alakban megadott szabály grafikus megjelenítése értéktáblázat segítségével

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Hozzárendelés, függvény, lineáris függvény, növekedés, fogyás, értelmezési tartomány, értékkészlet.
------------------------------------	---

#### A továbbhaladás feltételei 7-8. évfolyamon

*Számтан, algebra*

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelzésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása.
- Az oszthatóságról tanult ismeretek megszerzése során kialakult a bizonyítás iránti igény.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására.

### *Geometria*

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képének szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni sok, a mindennapjainkban előforduló test térfogatát, űrmértékét.

### *Összefüggések, függvények, sorozatok*

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.

Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása.



## TÖRTÉNELEM

### 5. évfolyam

<b>Tematikai egység</b>	<b>Az emberiség őskora. Egyiptom és az ókori Kelet kultúrája</b>	
<b>Témák</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	
	<p>Rejtőzködő múlt, a régészek munkája. Képek az őskori ember életéből. Az őskor kulturális emlékei. Az első letelepült közösségek: falvak és városok. Az időszámítás. Az ókori Egyiptom. Hétköznapiak és ünnepek. A piramisok titkai: az egyiptomi vallás, tudomány és művészetek. A Biblia. Történetek az Ószövetségből. Ókori keleti örökségünk Mezopotámia, India, Kína területéről. Az írásbeliség kezdetei.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> őskor, ókor, régészet, szerszámkészítés, öntözéses földművelés, Krisztus előtt, Krisztus után, évtized, évszázad, emberöltő, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, betűírás, múmia, Biblia, Ószövetség. <i>Személyek:</i> Ádám, Éva, Noé, Mózes. <i>Topográfia:</i> ókori Kelet, Egyiptom, Nílus. <i>Évszámok:</i> Kr. e. 3000 körül (az Egyiptomi Birodalom egyesítése).</p>	

<b>Tematikai egység</b>	<b>Az ókori görög-római világ</b>	
	<b>Témák</b>	
	<b>Fejlesztési követelmények</b>	
	<p>Mondák a krétai és trójai mondakörből. A görögök vallása és az ókori olimpiák. Hétköznapiak Athénban és Spártában. Történetek a görög-perzsa háborúk korából</p>	

Az athéni demokrácia virágkora.

Művészek és művészetek, tudósok és tudomány az ókori görög világban.

Történetek Nagy Sándorról.

Róma alapítása és terjeszkedésének kezdetei. A pun háborúk és hadvezérei.

Köztársaságból egyeduralom. Híres és hírhedt császárok.

A régi Róma művészeti emlékei, tudósok és művészek a birodalomban.

Élet a Római Birodalomban.

Pannónia provincia.

A kereszténység kialakulása és elterjedése. Az Újszövetség. Jézus története.

A Római Birodalom meggyengülése, a Nyugatrómai Birodalom bukása.

<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> mítosz, városállam, olimpia, népgyűlés, Akropolisz, légió, rabszolga, provincia, népvándorlás, Újszövetség.</p> <p><i>Személyek:</i> Zeusz, Periklész, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Jézus, Mária, József.</p> <p><i>Topográfia:</i> Balkán-félsziget, Olümposz, Athén, Spárta, Perzsa Birodalom, Marathón, Itáliai-félsziget, Róma, Karthágó, Szicília, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Júdea, Betlehem.</p> <p><i>Évszámok:</i> Kr. e. 776 (az első feljegyzett olimpia játékok), Kr. e. 490 (a marathóni csata), Kr. e. V. század közepe (Athén fénykora), Kr. e. 44 (Julius Caesar meggyilkolása), Kr. u. 476 (a Nyugatrómai Birodalom bukása).</p>
-----------------------------	--

### A továbbhaladás feltételei

A diák tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között. Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később, mennyivel – a kerettantervben megadott lépték szerint. Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni. Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez. Tudjon különbséget tenni a történetek mesés és valóságos eseményei között. Tudjon elvégezni egyszerű kronológiai számításokat.

## 6. évfolyam

<b>Tematikai egység</b>	<b>A középkori Európa világa</b>
<b>Témák</b>	
<b>Fejlesztési követelmények</b>	
<p>A Frank Birodalom és keresztény királyságok. A Bizánci Birodalom.</p> <p>Az iszlám vallás megjelenése és alapvető tanításai. Az iszlám kulturális hagyatéka. Az arab hódítás.</p> <p>A keresztény egyház felépítése, jellemzői.</p> <p>A fontosabb európai államok az első ezredfordulón.</p> <p>Az uradalmak. Földesurak és jobbágyságok.</p> <p>A keresztény egyház. Világi papok és szerzetesek.</p> <p>Lovagi életmód, lovagi erények. A keresztes hadjáratok.</p> <p>A középkori városok. A katedrálisok és a gótika.</p> <p>A polgárok.</p> <p>A céhek feladatai és működésük.</p> <p>A távolsági kereskedelem vízen és szárazföldön</p> <p>Járványok a középkorban.</p> <p>A középkori Európa öröksége.</p> <p>A humanizmus és a reneszánsz. A könyvnyomtatás.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> középkor, uradalom, hűbérúr, hűbéres, vár, jobbágy, robot, majorság, iszlám, pápa, szerzetes, eretnek, kolostor, kódex, lovag, középkori város, céh, járvány, távolsági kereskedelem, könyvnyomtatás.</p> <p><i>Személyek:</i> Nagy Károly, Mohamed, Szent Benedek, Gutenberg.</p> <p><i>Topográfia:</i> Bizánci Császárság, Frank Birodalom, Mekka, Arab Birodalom, Német-Római Császárság.</p> <p><i>Évszámok:</i> 622 (Mohamed „futása”), 800 (Nagy Károly császár), XV. század (könyvnyomtatás).</p>
<b>Tematikai egység</b>	<b>A magyarság történetének kezdetei és az Árpádok kora</b>
<b>Témák/Fejlesztési követelmények</b>	

Mondák, krónikák és történetek a magyarság eredetéről és vándorlásáról.

Az ősi magyar harcmodor. Honfoglalás és letelepedés a Kárpát-medencében. A kalandozó hadjáratok.

A keresztény magyar állam megalapítása, Géza fejedelem és Szent István intézkedései.

A keresztény magyar állam megerősítése Szent László és Könyves Kálmán uralkodása idején.

A tatárjárás. Az ország újjáépítése a tatárjárás után.

Árpád-kori kulturális örökségünk.

<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> hun, finnugor, félnomád életmód, törzs, nemzetség, nagycsalád, fejedelem, táltos, honfoglalás, kalandozás, vármegye, tized, ispán, tatár, kun.</p> <p><i>Személyek:</i> Attila, Álmos, Árpád, Géza fejedelem, Szent István, Gellért püspök, Szent László, IV. Béla.</p> <p><i>Topográfia:</i> Urál, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Erdély, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi.</p> <p><i>Évszámok:</i> IX. század (Etelköz), 895–900 (a honfoglalás), 997–(1000)–1038 (Szent István uralkodása), 1077 (Szent László trónra lépése), 1241–1242 (a tatárjárás), 1301 (az Árpád-ház kihalása).</p>
-----------------------------	---

<b>Tematikai egység</b>	<b>A Magyar Királyság virágkora</b>
	<b>Témák</b>
	<b>Fejlesztési követelmények</b>
	<p>A királyi hatalom megerősítése I. Károly idején.</p> <p>Nagy Lajos, a lovagkirály. Főbb törvényei.</p> <p>Egy középkori város: Buda.</p> <p>Hunyadi János törökellenes harcai.</p> <p>A nándorfehérvári diadal.</p> <p>Hunyadi Mátyás uralkodása és reneszánsz udvara.</p> <p>A mohácsi vereség, két király Magyarországon. Buda eleste.</p>
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> aranyforint, nádor, nemes, ősiség és kilenced törvénye, kormányzó, végvár.</p> <p><i>Személyek:</i> I. Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi</p>

	<p>János, Hunyadi Mátyás, I. Szulejmán.</p> <p><i>Topográfia:</i> Nándorfehérvár, Visegrád, Mohács.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1308 (I. Károly), 1456 (Nándorfehérvár), 1458-1490 (Hunyadi Mátyás uralkodása), 1526 (a mohácsi vereség).</p>
--	---

<b>Tematikai egység</b>	<b>A világ és Európa a kora újkorban</b>
<b>Témák</b>	
<b>Fejlesztési követelmények</b>	
<p>A földrajzi felfedezések okai és céljai. Hódítók és meghódítottak</p> <p>A felfedezések hatása az európai (és amerikai) életre.</p> <p>A reformáció és a katolikus megújulás</p> <p>Az alkotmányos királyság létrejötte Angliában.</p> <p>A Napkirály udvara.</p> <p>A felvilágosodás kora.</p> <p>Az észak-amerikai gyarmatok függetlenségi harca. Az Egyesült Államok létrejötte.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> újkor, felfedező, gyarmat, manufaktúra, reformáció, protestáns, jezsuita, katolikus megújulás, felvilágosodás, alkotmány.</p> <p><i>Személyek:</i> Kolumbusz, Luther, Kálvin, Cromwell, XIV. Lajos, Rousseau, Washington.</p> <p><i>Topográfia:</i> Amerika, Versailles, London, Szentpétervár.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1492 (Kolumbusz), 1517 (Luther fellépése), 1776 (az amerikai Függetlenségi nyilatkozat).</p>

<b>Tematikai egység</b>	<b>Magyarország a kora újkorban</b>
<b>Témák</b>	
<b>Fejlesztési követelmények</b>	
<p>A három részre szakadt ország élete.</p> <p>Végvári harcok – végvári hősök. A nagy várháborúk éve</p> <p>Reformáció és katolikus megújulás Magyarországon.</p> <p>Az Erdélyi Fejedelemség aranykora Bethlen Gábor idején.</p>	

<p>Élet a török hódoltságban.</p> <p>Habsburg-ellenes harcok és vallási mozgalmak a XVII. században, a török kiűzése.</p> <p>A Rákóczi-szabadságharc.</p> <p>Az ország újjáépítése, a hódoltsági területek benépesítése.</p>	
<p><b>Fogalmak, adatok</b></p>	<p><i>Fogalmak:</i> végvár, hódoltság, szultán, szpáhi, janicsár, kuruc, labanc, hajdú, úrbér, jobbágyrendelet, zsellér, betelepítés, türelmi rendelet.</p> <p><i>Személyek:</i> Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós, II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József.</p> <p><i>Topográfia:</i> Pozsony, Bécs, Erdélyi Fejedelemség, Eger, Gyulafehérvár, Debrecen.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1541 (Buda török kézen), 1552 (a „nagy várháborúk éve”), 1686 (Buda visszavívása), 1703–1711 (a Rákóczi-szabadságharc), 1740–1780 (Mária Terézia).</p>

<p><b>Tematikai egység</b></p>	<p><b>A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon</b></p>
<p><b>Témák</b></p> <p><b>Fejlesztési követelmények</b></p>	
<p>A francia forradalom és vívmányai. A jakobinus terror.</p> <p>Napóleon tündöklése és bukása.</p> <p>Az ipari forradalom első feltalálói és találmányai.</p> <p>Széchenyi István elméleti és gyakorlati munkássága.</p> <p>A reformkori rendi országgyűlések fő kérdései.</p> <p>Kossuth Lajos programja és szerepe a reformkorban.</p> <p>Az 1848-as forradalom.</p> <p>Az áprilisi törvények.</p> <p>A szabadságharc fontosabb csatái és jeles szereplői.</p>	
<p><b>Fogalmak, adatok</b></p>	<p><i>Fogalmak:</i> népfelség elve, jakobinus, polgári nemzet, ipari forradalom, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, rendi országgyűlés, alsótábla, felsőtábla, reformkor, közteherviselés, cenzúra, sajtószabadság, választójog, felelős kormány, jobbágyfelszabadítás, honvédség, trónfosztás.</p>

	<p><i>Személyek:</i> XVI. Lajos, Robespierre, Napóleon, Watt, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Jellasics, Görgey Artúr, Bem József.</p> <p><i>Topográfia:</i> Waterloo, Debrecen, Isaszeg, Világos, Arad.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1789 (a francia forradalom kezdete), 1815 (a waterlooi csata), 1830 (a Hitel megjelenése, a reformkor kezdete), 1832–1836 (reformországgyűlés), 1848. március 15. (forradalom Pest-Budán), 1849. április 14. (a Függetlenségi nyilatkozat), 1849. október 6. (az aradi vértanúk kivégzése).</p>
--	---

### A továbbhaladás feltételei

A diák legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában, tanári segítséggel. Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történet lényegét kiemelni. Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani. Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

## 7. évfolyam

<b>Tematikai egység</b>	<b>A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei</b>
<b>Témák</b>	
<b>Fejlesztési követelmények</b>	
<p>Az egységes Németország létrejötte.</p> <p>Polgárháború az Amerikai Egyesült Államokban.</p> <p>Az ipari forradalom második szakaszának feltalálói és találmányai.</p> <p>Szövetségi rendszerek és katonai tömbök kialakulása.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> polgárháború, nemzetállam, szabad verseny, monopólium, tömegkultúra.</p> <p><i>Személyek:</i> I. Vilmos császár, Garibaldi, Bismarck, Lincoln, Edison, Marx.</p> <p><i>Topográfia:</i> Olaszország, Németország, Egyesült Államok.</p>

	<i>Évszámok:</i> 1859 (csata Solferinonál), 1861-1865 (polgárháború az Egyesült Államokban), 1870 (az olasz egység létrejötte), 1871 (a német egység létrejötte).
--	---

<b>Tematikai egység</b>	<b>Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon</b>
<b>Témák</b>	
<b>Fejlesztési követelmények</b>	
<p>Magyarország az önkényuralom éveiben.</p> <p>A kiegyezés; Deák Ferenc szerepe létrejöttében. Az új dualista állam.</p> <p>Magyarország gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődése.</p> <p>Budapest világváros.</p> <p>Az Osztrák-Magyar Monarchia együtt élő népei. A nemzetiségek helyzete.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, dualizmus, millennium, agrárország, emigráció, amnesztia.</p> <p><i>Személyek:</i> Deák Ferenc, I. Ferenc József, gróf Andrássy Gyula, báró Eötvös József, Tisza Kálmán, Kandó Kálmán, Bánki Donát.</p> <p><i>Topográfia:</i> Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1867 (a kiegyezés), 1896 (a millenniumi ünnepek).</p>

<b>Tematikai egység</b>	<b>A nagyhatalmak versengése és az első világháború</b>
<b>Témák</b>	
<b>Fejlesztési követelmények</b>	
<p>A gyarmatbirodalmak kialakulása. Élet a gyarmatokon.</p> <p>Az első világháború kirobbanása.</p> <p>Tömegek és gépek háborúja.</p> <p>Magyarok az első világháborúban.</p> <p>A háború következményei Oroszországban, Lenin és a bolsevikok hatalomra kerülése.</p> <p>Az Egyesült Államok belépése és az antant győzelme a világháborúban.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> villámháború, állásháború/állóháború, bolsevik, szovjet, hátország, kétfrontos háború.</p>



<p><i>Személyek:</i> II. Vilmos, Lenin, Wilson, II. Miklós. <i>Topográfia:</i> Szerbia, Szarajevó, Pétervár, Oroszország. <i>Évszámok:</i> 1914. július 28. (a világháború kirobbanása), 1914-1918 (az első világháború), 1917 (az oroszországi forradalom és a bolsevik hatalomátvétel).</p>
---

#### **A továbbhaladás feltételei**

A diák készítsen önállóan vázlatot adott témáról. Tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban. Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit. Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit. Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit. Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni. Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

## 8. évfolyam

<b>Tematikai egység</b>	<b>Európa és a világ a két háború között</b>
<b>Témák</b>	
<b>Fejlesztési követelmények</b>	
<p>A Párizs környéki békék. Európa új arca.</p> <p>A kommunista diktatúra a Szovjetunióban Sztálin, a diktátor. A GULAG rendszere.</p> <p>A gazdasági világválság az Egyesült Államokban és Európában.</p> <p>A nemzetiszocializmus Németországban, Hitler a diktátor.</p> <p>A náci terjeszkedés kezdetei Európában.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> békediktátum, kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, fasizmus, nemzetiszocializmus, kisantant, proletárdiktatúra, gazdasági válság.</p> <p><i>Személyek:</i> Clemenceau, Sztálin, Roosevel, Mussolini, Hitler.</p> <p><i>Topográfia:</i> Szovjetunió, New York.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1918. november 11. (az első világháború vége), 1922 (Marciasu Roma, a Szovjetunió megalakulása), 1929-1933 (a nagy gazdasági világválság), 1933 (Hitler hatalomra kerülése).</p>

<b>Tematikai egység</b>	<b>Magyarország a két világháború között</b>
<b>Témák Fejlesztési követelmények</b>	
<p>Az őszirózsás forradalom és a Tanácsköztársaság okai, következményei.</p> <p>A trianoni országvesztés és a Horthy-korszak kezdete.</p> <p>A Horthy korszak jellegzetességei, meghatározó politikusai.</p> <p>A kultúra, a művelődés a Horthy-korszakban.</p> <p>A határon túli magyarság sorsa a két világháború között.</p> <p>A revíziós politika első sikerei.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> őszirózsás forradalom, tanácsköztársaság, vörösteror, fehérterror, kormányzó, numerus clausus, konszolidáció, revízió, népiskolai törvény,</p>

	<p>zsidótörvény.</p> <p><i>Személyek:</i> Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Bethlen István, Teleki Pál.</p> <p><i>Topográfia:</i> Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1918. október 30–31. (az őszirózsás forradalom), 1918. november 16. (a népköztársaság kikiáltása), 1919. március 21. (a Tanácsköztársaság kikiáltása), 1920. június 4. (Trianon), 1938 (az első bécsi döntés).</p>
--	--

<b>Tematikai egység</b>	<b>A második világháború</b>
-----------------------------	------------------------------

**Témák Fejlesztési követelmények**

A második világháború kezdete és első évei.

A Szovjetunió német megtámadása. Koalíciók létrejötte. A totális háború

Fordulat a világháború menetében.

Magyarország hadba lépésétől a német megszállásig.

A hátszág szenvedései. Népiirtás a második világháborúban, a holokauszt.

A második front megnyitásától a világháború végéig. A jaltai és a potsdami konferencia.

Magyarország német megszállása. A holokauszt Magyarországon. Szálasi és a nyilasok rémuralma. Szovjet felszabadítás és megszállás.

<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> tengelyhatalmak, furcsa háború, hadigazdaság, totális háború, zsidóüldözés, holokauszt, gettó, deportálás, partizán.</p> <p><i>Személyek:</i> Churchill, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc.</p> <p><i>Topográfia:</i> Lengyelország, Sztálingrád, Don-kanyar, Normandia, Auschwitz, Potsdam, Berlin, Jalta, Hirosima.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1939. szeptember 1. (a második világháború kirobbanása), 1941. június 22. (Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1944. március 19. (Magyarország német megszállása), 1944. október 15-16. (Horthy kiugrási kísérlete, Szálasi hatalomátvétele), 1945. április (a háború vége Magyarországon), 1945. május 9. (Európában befejeződik a háború), 1945. szeptember 2. (Japán kapitulációja).</p>
-----------------------------	---

<b>Tematikai egység</b>	<b>Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése</b>
<b>Témák Fejlesztési követelmények</b>	
<p>A kétpólusú világ kialakulása.</p> <p>Az 1947-es párizsi békeszerződések. A két világháború.</p> <p>A kettéosztott Európa. A NATO és a Varsói Szerződés születése</p> <p>Válságócok és fegyveres konfliktusok a hidegháború korában (arab-izraeli és vietnami háborúk).</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> hidegháború, vasfüggöny, jóléti állam, piacgazdaság, szuperhatalom.</p> <p><i>Személyek:</i> Truman, Marshall, Hruscsov.</p> <p><i>Topográfia:</i> Szovjetunió, NSZK, NDK, Kína, Észak- és Dél-Korea, Észak- és Dél-Vietnam, Kuba, Közel-Kelet.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1946 (a fultoni beszéd), 1947 (a párizsi békék), 1949 (a NATO, az NDK és az NSZK megalakulása), 1953 (Sztálin halála), 1955 (a Varsói Szerződés), 1961 (Jurij Gagarin űrrepülése, a berlini fal felhúzása).</p>

<b>Tematikai egység</b>	<b>Magyarország a világháborús vereségtől a forradalom leveréséig</b>
<b>Témák Fejlesztési követelmények</b>	
<p>Magyarország 1945–1948 között.</p> <p>Kommunista diktatúra: Rákosi, a diktátor.</p> <p>A személyes szabadság korlátozása, a mindennapi élet az ötvenes években.</p> <p>Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> népbíróságok, internálás, pártállam, padlássöprés, kitelepítések, kollektivizálás, szövetkezet.</p> <p><i>Személyek:</i> Tildy Zoltán, Rákosi Mátyás, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Rajk László, Mindszenty József, Nagy Imre.</p> <p><i>Topográfia:</i> Debrecen, Recsk, Hortobágy.</p>

	<p><i>Évszámok:</i> 1945. november (választások Magyarországon), 1946 (A második köztársaság és az új forint), 1947 (a kékcédulás választások, a párizsi béke), 1956. október 23. (forradalom kitörése), 1956. november 4. (a forradalom leverésének kezdete).</p>
--	--

<b>Tematikai egység</b>	<b>A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása</b>
<b>Témák Fejlesztési követelmények</b>	
<p>A gazdaság két útja: piacgazdaság és tervgazdaság.  Az életmód változása, a populáris kultúra kialakulása és terjedése a világban.  Tudományos és technikai forradalom. Fegyverkezési verseny és űrprogram  A nyugati integráció. Az enyhülés kezdetei.  Az európai szovjet típusú rendszer összeomlása.  A rendszerváltó Közép-Kelet-Európa. Németország egyesülése.  A Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> olajrobbanás, atomkatasztrófa.  <i>Személyek:</i> Brezsnyev, Kennedy, Reagan, Gorbacsov, id. Bush, II. János Pál.  <i>Topográfia:</i> Ukrajna, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Németország, Prága, Csernobil.  <i>Évszámok:</i> 1962 (a kubai rakétaválság), 1968 (a „prágai tavasz”, nyugati diáklázadások), 1989 (a berlini fal lebontása), 1991 (a Varsói Szerződés és a KGST felszámolása, a Szovjetunió felbomlása), 1991-1999 (a délszláv háború), 1991-2004 (Jugoszlávia felbomlása), 1993 (Csehszlovákia szétválása, Csehország és Szlovákia létrejötte), 1999 (Jugoszlávia NATO bombázása).</p>

<b>Tematikai egység</b>	<b>A Kádár-korszak jellemzői</b>
<b>Témák Fejlesztési követelmények</b>	
<p>Az 1956 utáni kádári diktatúra, a megtorlás időszaka.  A kádári konszolidáció. Élet a „legvidámabb barakkban”.</p>	

**A pártállam csődje. A rendszer megváltoztatása kezdetei.**

<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> konszolidáció, népfelkelés, puha diktatúra, amnesztia, háztáji, pártállam.</p> <p><i>Személyek:</i> Kádár János.</p> <p><i>Topográfia:</i> Bős-Nagymaros.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1957 (a munkásörtség és a KISZ megalakulása), 1958 (Nagy Imre és vádlott társai kivégzése), 1968 (az új gazdasági mechanizmus), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1989 (Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése, a harmadik köztársaság kikiáltása).</p>
-------------------------	---

<b>Tematikai egység</b>	<b>Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése</b>
<b>Témák Fejlesztési követelmények</b>	
<p>Az Európai Unió létrejötte és működése.</p> <p><i>Egyezmények, szövetségek.</i></p> <p>A közelmúlt és napjaink háborúi, válságócai (Közel-Kelet, Afganisztán, Irak, Irán).</p> <p>A globális világ sajátosságai, globalizáció előnyei és hátrányai.</p>	
<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> terrorizmus, migráció, integráció.</p> <p><i>Évszámok:</i> 2001. szeptember 11. (terrortámadások az Egyesült Államokban).</p>

<b>Tematikai egység</b>	<b>Demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon</b>
<b>Témák Fejlesztési követelmények</b>	
<p>A demokratikus jogállam megteremtése.</p> <p>Magyarország csatlakozása a NATO-hoz és az Európai Unióhoz.</p> <p>A gazdasági élet és a jogi intézményrendszer a mai Magyarországon.</p> <p>A magyarországi nemzetiségek és etnikai kisebbségek.</p> <p>A cigány (roma) népesség helyzete.</p> <p>A határon túli magyarság sorsa a rendszerváltozást követően.</p>	

<b>Fogalmak, adatok</b>	<p><i>Fogalmak:</i> privatizáció, rendszerváltás/rendszerváltozás, pluralizmus, demokratikus intézményrendszer.</p> <p><i>Személyek:</i> Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc.</p> <p><i>Topográfia:</i> Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Várvidék (Burgenland).</p> <p><i>Évszámok:</i> 1990 (szabad, többpárti választások Magyarországon), 1991 (a szovjet csapatok távozása hazánkból), 1999 (csatlakozás a NATO-hoz), 2004 (Magyarország EU-tag lett).</p>
-----------------------------	---

### **A továbbhaladás feltétele**

Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején. Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között. Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét. Tudja ismertetni a demokráciák és a diktatúrák legjellemzőbb vonásait. Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani. Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit. Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

## TERMÉSZETISMERET

### 5–6. évfolyam

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Állandóság és változás környezetünkben -Anyag és közeg</b>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Anyag, élő-élettelen, halmazállapot, keverék, légnyomás, talaj, közettörmelék, humusz, talajnedvesség.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Élet a kertben</b>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Zöldség, gyümölcs, virág, mag, termés, fő- és mellékgyökérzet, főeres, mellékeres levél, virág, takarólevél, lepellevél, ivarlevél, csonthéjas, bogyótermés, módosult növényi rész, egynyári, kétnyári, évelő növény, gyűrűsféreg, bőrizomtömlő, puhatestű, köpeny, zsigerzacskó, átalakulás nélküli fejlődés, tápláléklánc.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Állatok a házban és a ház körül</b>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Háziállat, gerinces, gerinctelen, madár, emlős, patás, összetett gyomor, kérődző, ragadozó, növényevő, mindenevő, ízeltlábú, rovar, teljes átalakulás.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Kölcsönhatások és energia vizsgálata</b>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Hőmérséklet, mozgás, hely-, helyzetváltoztatás, mágnes, vonzás, taszítás, gravitációs kölcsönhatás, hőterjedés, energia, energiaforrás, energiahordozó, energiagazdálkodás, energiatakarékosság.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Tájékozódás a valóságban és a térképen</b>
--	---



<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Fő- és mellékvilágtáj, alaprajz, útvonalrajz, térkép vázlat, térkép. Térképi jelrendszer, domborzati, közigazgatási, turista- és kontúrtérkép, keresőhálózat, turistajelzés.
<b>Topográfiai ismeretek</b>	Alföld, Kisalföld, Északi-középhegység, Dunántúli-középhegység, Dunántúli-domb- és hegyvidék, Nyugati-peremvidék.  Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Ausztria.  Baktérítő, Ráktérítő, Déli-sark, déli-sarkkör, Egyenlítő, Északi-sark, északi-sarkkör, kezdő hosszúsági kör.  Atlanti-óceán, Csendes-óceán, Indiai-óceán, Jeges-tenger, Földközi-tenger, Afrika, Amerika, Európa, Ázsia, Ausztrália, Antarktika, Közép-Európa.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A Föld és a Világegyetem</b>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Világegyetem, égitest, csillag, bolygó, hold, holdfázis, tengelyferdeség, évszak, gömbhéjas szerkezet, éghajlati övezet, éghajlat, napi és évi középhőmérséklet, napi hőingadozás, évi közepes hőingadozás, csapadék.
<b>Topográfiai ismeretek</b>	Naprendszer, Nap, Jupiter, Föld, Mars, Merkúr, Vénusz, Neptunusz, Szaturnusz, Uránusz, Hold.
<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Felszíni és felszín alatti vizek</b>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Felszíni, felszín alatti víz, talajvíz, belvíz, hévíz, gyógyvíz, ásványvíz, folyóvíz, állóvíz, főfolyó, mellékfolyó, vízgyűjtő terület, vízváltató, vízjárás, felszínformálás, vízszennyezés, vízvédelem.
<b>Topográfiai ismeretek</b>	Balaton, Fertő tó, Velencei-tó, Duna, Tisza, Körös, Dráva, Rába, Szigetköz, Szentendrei-sziget, Csepel-sziget, Mohácsi-sziget.

<b>Tematikai egység/</b>	<b>Vizek, vízpartok élővilága</b>
--------------------------	-----------------------------------

<b>Fejlesztési cél</b>	
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Egysejtű, sejtservecske, baktérium, moszat, telepes test, gyöktörzs, kétlaki növény, hínárnövényzet, gerinctelen, gyűrűsféreg, puhatestű, kagyló, ízeltlábú, rovar, rák, gerinces, hal, kopoltyú, úszóláb, lemezes csőr, gázlóláb, tépőcsőr, markoló láb, lágyhéjú tojás, átalakulásos fejlődés, átváltozás, átalakulás nélküli fejlődés, költöző madár, téli álm, változó testhőmérséklet.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Alföldi tájakon</b>
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Síkság, alföld, feltöltődés, természeti erőforrás, fűféle, koronagyökér, takarékvél nélküli virág, fészek-, kalász-, torzsavirágzat, szemtermés, kifejlés, kétéltű, hüllő, rágcsáló.
<b>Topográfiai ismeretek</b>	Alföld, Kisalföld, Duna-Tisza-köze, Tiszántúl, Mezőföld, Kiskunság, Nagyunság, Hortobágy, Szeged, Kecskemét, Debrecen, Győr.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Hegyvidékek, dombvidékek</b>
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Gyűrődés, vetődés, rög, lépcsős felszín, beszakadt árok, vulkán, kráter, kürtő, magma, magmakamra, láva, vulkáni hamu, andezit, bazalt, mészkő, belső erő, külső erő, bauxit, lignit. Gyökérgümő, pillangós virág, gumó.
<b>Topográfiai ismeretek</b>	Dunántúli domb- és hegyvidék, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Nyugat-magyarországi peremvidék, Bakony, Vértes, Dunazug-hegység, Börzsöny, Cserhát, Mátra, Bükk, Zempléni-hegység, Aggteleki-karszt, Kékes, Alpokalja, Zalai-dombság, Somogyi-dombság, Tolnai-hegyhát, Mecsek, Miskolc, Veszprém, Pécs.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Az erdő életközössége</b>
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Erdő, zárwatermő, nyitwatermő, haraszt, moha, virágtalan növény,

	gomba, spóra, barkavirágzat, makktermés, tülevél, tobozvirágzat, cserje, pókszabású, rovar, bogár, lepke, csáprágó, pödörnyelv, kúszóláb, vésőcsőr.
--	---

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A természet és társadalom kölcsönhatásai</b>
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Szelektív hulladékgyűjtés, tanya, falu, város, termelés, fogyasztás, nyersanyag, késztermék.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Az ember szervezete és egészsége</b>
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Csont, izom, ízület, mozgásszervi elváltozás, tápcsatorna, emésztés, felszívódás, tápanyag, normál testsúly, túlsúly, alultápláltság, légzés, tüdő, vér, szív, kiválasztás, vese, petefészek, here, nemi hormon, ivarsejt, magömlés, menstruáció, nőies, férfias jelleg, érzékszerv, egészség, betegség, fertőzés, járvány.

<b>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</b>	<p>A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni. Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából</p> <p>Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.</p> <p>Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatok jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés. Legyen embertársaival empatikus és segítőkész.</p> <p>Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.</p> <p>Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.</p>
---	--

Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit, természetett növényeit, a házban és ház körül élő állatait. Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását. Ismerje fel a környezet-szervezet-életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.

Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.

Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére.

Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait. Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez. Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.

Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt. Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

## FIZIKA

### 7-8. évfolyam

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A testek, folyamatok mérhető tulajdonságai</b>
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A tudomány, technika, kultúra területén mérési adatok, ábrák értelmezése, a hosszúság és az idő mértékegységeinek használata, átváltása, mérési módszerek megismerése, gyakorlása, mérőeszközök önálló használata.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Mérés, hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, mérési hiba.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Hőmérséklet, halmazállapot</b>
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A halmazállapotok, halmazállapot-változások összehasonlítása. A halmazállapot-változásokat kísérő energiaváltozások megfigyelése. Természeti folyamatok irányának felismerése konkrét példákon keresztül.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Hőmérséklet, halmazállapot, olvadáspont, fagyáspont, forráspont, nyomás, túlhűtés, túlhevítés, csapadék, megfordítható, megfordíthatatlan folyamat.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A hang; hullámmozgás a természetben</b>
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A tudomány, technika, kultúra területén a témához kapcsolódó fogalmak és jelenségek Az anyag, energia, információ szemszögéből a hang információátvitelben játszott szerepének értelmezése.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Hang, hangforrás, frekvencia, hangszín, terjedési sebesség, hangerősség, ultrahang, zajszennyezés, hullám, hullámtörés, visszaverődés.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A fény</b>
--	---------------

<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A tudomány, technika, kultúra területen a tudomány és a technika a társadalom és a gazdaság fejlődésében játszott szerepének megismerése az optikai eszközök gyakorlati alkalmazásán keresztül. A környezet és fenntarthatóság szemszögéből a természeti környezet szépségének megjelenítése a vizsgált természeti jelenségeken keresztül.
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Fényforrás, fénysebesség, színek, frekvencia, fénytörés, fényvisszaverődés, közzellátás, távollátás, elektromágneses hullám.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Az energia</b>
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az anyag, energia, információ szemszögéből az energiatakarékosság módszerei és fontosságuk megismerése. Az energiamegmaradás elvének megismerése, alkalmazása. Jelenségek értelmezése az energiamegmaradás szempontjából.
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Csillag, energia, energiahordozó, erőmű, fosszilis tüzelőanyag, égés, nyomás, teljesítmény, táplálék, energiatakarékosság.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A járművek mozgásának jellemzése</b>
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az állandóság és változás területén a mozgásjelenségek leírása, a mozgás grafikus ábrázolása, a grafikonok értelmezése. Az egyenletes és egyenletesen változó mozgás felismerése. A GPS idő-, távolság- és sebességadatainak értelmezése. A keringési idő és a fordulatszám értelmezése gyakorlati példákon a közlekedésben.
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Sebesség, átlagsebesség, körmozgás, forgómozgás, fordulatszám, keringési idő, periódusidő, egyenletes mozgás, egyenletesen változó mozgás.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Kölcsönhatások</b>
--	-----------------------

<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	<p>Az anyag, energia, információ területen a mindennapi életben tapasztalt erőhatások megismerése, a tapasztalatok értelmezése az erők mozgásállapot- és alakváltoztató hatásaként.</p> <p>Az állandóság és változás szempontjai szerint a sebességváltozás és az erő viszonyának megismerése. A kölcsönhatás fogalmának mélyítése.</p>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Gravitációs kölcsönhatás, súly, erő, tömeg, sebességváltozás, gyorsulás, nyomás, légnyomás, hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A Naprendszer</b>
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A felépítés és működés kapcsolata szerint a Naprendszer felépítésének, égitest- típusainak megismerése. A Hold fázisainak megértése. Távolságok és időbeli nagyságrendek összehasonlítása.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Nap, Naprendszer, csillag, bolygó, hold, meteor, holdfázis, napfogyatkozás, holdfogyatkozás, árapály, tejútrendszer, csillagkép, fényév, asztronómia, asztrológia.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Környezetünk és a fizika</b>
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Természeti értékek és károk, környezeti károk felismerése, indoklása, egyéni és közösségi cselekvési lehetőségek felmérése az energia-átalakító folyamatok környezeti hatásainak elemzése, alternatív energiaátalakítási módok megismerése kapcsán. A környezet szépsége, az emberi kultúrák fenntarthatósága és a benne élők testi-lelki egészsége közti összefüggések megjelenítése konkrét példák alapján.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Földrengés, légkör, légnyomás, légköri és tengeri áramlat, cunami, napenergia, fosszilis energia, atomenergia, megújuló energia, energiatakarékosság,

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Elektromos alapjelenségek, elektromos áram</b>
--	---

<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A tudomány, technika, kultúra területen a tudományos modellek változásának felismerése. Az atomok szerkezetét leíró modellek használata fizikai jelenséggel összefüggésben.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Elektron, elektronfelhő, atommag, proton, neutron, elektromos töltés, atom, molekula, elektromos áram, elektromos vezető, szigetelő, feszültség, teljesítmény, fogyasztás, érintésvédelem.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Elektromágneses indukció, váltakozó áram</b>
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az atomok szerkezetét leíró modellek használata az elektromágneses jelenségekkel összefüggésben. Az energiatakarékosság módszerei és fontosságuk felismerése. Energiatípusok (kémiai-, nap-, elektromos-) egymásba alakítását jelentő folyamatok megismerése.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Permanens mágnes, elektromágnes, elektromágneses indukció, generátor, váltakozó áram, elektromos motor, erőmű, villamosenergia-hálózat, transzformátor, elektromos fogyasztó, érintésvédelem.

<b>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</b>	<p>A tanuló ismerje a tanult fizikai mennyiségek (hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, hőmérséklet, idő, nyomás, légnyomás, erő, súly, feszültség, áramerősség) fizikai jelét, mértékegységét, tudja használni a mérésekre alkalmazható mérőeszközöket, legyen képes a közismert mértékegységek közötti átváltásra.</p> <p>Ismerje a víz különböző halmazállapotait, a halmazállapot változásokhoz tartozó jelenségek szerepét a gyakorlati életben, időjárásban. Ismerje a hang és a fény jellemzőit, a hallás és látás fizikai hátterét. Ismerje fel a gyakorlati életben tapasztalható fény- és zajszennyezéseket. Ismerje az ultrahang gyakorlati jelentőségét. Legyenek ismeretei a fényképezőgép és a távcsövek működéséről, az űrkutatás eszközeiről.</p> <p>Ismerje a háztartásokban, a közlekedésben alkalmazott</p>
---	---



energiahordozókat, értse az energiatakarékosság szükségességét, a fenntartható fejlődés fogalmát.

Legyen képes a közlekedésben, a hétköznapi életben előforduló egyszerű mozgások jellemzésére. Ismerje a sebességváltozás és az erő kapcsolatát, tudja fizikai ismereteit felhasználni a járművek sebességváltozásakor fellépő jelenségek magyarázatára.

Ismerje a Naprendszer objektumait, legyenek ismeretei az Univerzum felépüléséről. Értse a csillagjósítás és a csillagászat közötti különbséget. Legyenek ismeretei az időjárási jelenségek, természeti katasztrófák fizikai hátteréről. Ismerje fel az ember környezetszennyező, természetkárosító tevékenységét.

Az elektromos áramról tanult ismereteit tudja alkalmazni a háztartási elektromos készülékek használatakor, legyen tisztában az elektromos készülékek használata során fellépő kockázatokkal, veszélyekkel.

IKT ismereteit tudja alkalmazni fizika témájú információgyűjtésben, -rendezésben, -megjelenítésben. Legyen képes mérési adatok táblázatos és grafikus ábrázolására. Ismerje és önálló tanulásához tudja használni a tanórák során megismert online tananyagbázisokat, enciklopédiákat, elektronikus könyvtárakat.

Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz tartozó kísérletek, hétköznapi jelenségek magyarázatára.

## KÉMIA

### 7-8. évfolyam

#### 7. évfolyam

Ismerje a tanult kémiai alapfogalmakat, tudja azok meghatározását.

Ismerje az anyagok felépítését, az atom szerkezetét, a molekulák és az ionok keletkezését, az ezekből felépülő anyagok jellemző tulajdonságait.

Tudja csoportosítani az ismert anyagokat és a tanult kémiai reakciókat.

Tudja megkülönböztetni és jellemezni a fizikai és kémiai változásokat.

Tudja használni a periódusos rendszert, a tanult elemek és vegyületek vegyjeleit és képleteit.

Ismerje a kémiai jelöléseket és azok mennyiségi jelentését, a kémiai egyenletek felírásának alapjait.

Tudjon megoldani egyszerű kémiai számítási feladatokat.

Legyen tisztában a környezetet (levegőt) veszélyeztető hatásokkal, ismerje azok elhárításának illetve csökkentésének módjait.

Tudjon elvégezni és magyarázni egyszerű kémiai kísérleteket, tudja megfigyeléseit szóban vagy írásban rögzíteni.

Tudja értelmezni a különböző vegyszerek használati utasításait, a tanult veszélyességi jeleket.

Ismerje az információszerzés különféle formáinak alkalmazását a tanulásban.

#### Fogalmak:

**fizikai változás, kémiai változás, egyesülés bomlás, exoterm folyamat, endoterm folyamat, összetett anyag, keverék, oxigén, nitrogén, nemesgázok, savas eső, üvegházhatás, szmog, ózonpajzs, gyors égés, lassú égés, gyulladási hőmérséklet, desztillált víz, oldat, oldószer, oldott anyag, exoterm és endoterm oldódás, szűrés, üleptetés, desztillálás, bepárlás, kristályosítás, tömegszázalékos összetétel (egyszerűbb esetekben), hidrogén, durranógáz, vegyület, bomlás, egyesülés, egyszerű anyag, atom, vegyjel, anyagsűrűség, mól, atommag, elektronburok, elemi részecskék, rendszám, elektronszám, külső elektronok, periódusos(fő)csoport, nemesgázszerkezet, fém elem, nemfém elem, molekula, képlet, vegyület, molekulavegyület, víz, szén-dioxid, hidrogén-klorid, ammónia, ion, ionvegyület, ionkristály, ionrács, kémiai reakció, tömegmegmaradás, kémiai egyenlet, oxidáció, redukció, oxidálószer, redukálószer, oxóniumion, sav, indikátor, pH-skála, savas kémhatás, hidroxidion, bázis, lúgos kémhatás, nátrium-hidroxid, szalmiákszesz, közömbösítés**

## 8. évfolyam

A természettudományos gondolkodás fejlesztése az anyagszerkezeti ismeretek illetve a szervesanyagok tulajdonságainak megismertetésével.

A kémia társadalmi szerepének és környezeti hatásának bemutatása.

Általánosító, összehasonlító, rendszerező képesség fejlesztése.

Ismeretek alkalmazása a hétköznapi életben.

Ismerjék az anyag, atom felépítését, szerkezetét

Tudják az atomok kapcsolódási módját, feltételeit.

Értsék az anyagok szerkezete és tulajdonságai közötti összefüggést.

Ismerjék a periódusos rendszer felépítésének elvét, szerkezetét.

Ismerjék a legfontosabb elemeket és vegyületeket.

Ismerjék a tanult anyagok előfordulását, előállítását, felhasználását és élettani- és környezeti hatását.

Tudják értelmezni a kémiai átalakulásokat.

Egyszerűbb kémiai számításokat és egyenleteket tudjanak írni.

Ismerjék a legfontosabb energiaforrásokat, nyersanyagokat, vegyipari eljárásokat, környezeti hatásukat.

Környezetvédelem fontossága!

### Fogalmak:

egyszerű ion, összetett ion, molekularács, fém-klorid, savmaradék, sók, kloridok, (a sósav sói),

ózon, kén, fém-szulfid, kén-hidrogén, kén-dioxid, kén-trioxid, kénsav, szulfát-ion, szulfátok, a kénsav sói, katalizátorok, oxosav, nitrogén-monoxid, nitrogén-dioxid, szalmiáksó, salétromsav, nitrátion, választóvíz, foszfor, fehér foszfor, vörös foszfor, foszfor-pentaoxid, foszforsav, foszfátok, atomkristály, atomrács, fullerén, faszén, koks, szén-monoxid, széndioxid, szénsav, karbonátok, szmog, savas eső

félvezető anyag, kvarcüveg, üveg, szilikátok, nehézfém, könnyűfém, fémkristály, ötvözet, a fémek

redukáló sora, nátrium, nátrium-klorid, nátrium-hidroxid, nátrium-karbonát, szóda, sziksó, kalcium, kalcium-karbonát, mészkő, márvány, kalcium-oxid, égetett mész, oltott mész, mésztej, meszes víz, gipsz, kemény víz, vízkő, vízlágyítás, alumínium-oxid, védő oxidréteg, alumínium-hidroxid, vas(II)-klorid, vas(III)-klorid, rozsdá, vasérc, vas(III)-oxid, öntöttvas, acél, bauxit, timföld, elektrolízis, nyersvas, korrózió, korrózióvédelem, színesfém,

**nemesfém, arany, ezüst, réz, patina, sárgaréz, megújuló- meg nem újuló energiaforrások, kőolaj, földgáz, kőszén, zsírok, szénhidrátok, szőlő- gyümölcs-, répacukor, keményítő, cellulóz, fehérje, vályog, kő, fa, téglá, vakolat, habarcs, cement, beton, vasbeton, agyag, kerámia, porcelán, műanyag, kaucsuk, gumi, polietilén, PVC, bakelit, aminoplaszt, mosószer, szappan, hypó, festék, színezék.**

## BIOLÓGIA

### 7. évfolyam

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Az élőlények változatossága I. Csapadékhoz igazodó élet a forró éghajlati övben</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Az éghajlat elemei, talaj, éghajlati övezetek, a környezeti tényezők hatása az élőlényekre, táplálkozási lánc, a víz körforgása a természetben.
<b>Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>
<p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A környezeti tényezők (fény, hőmérséklet, levegő, víz, talaj) hatása a növényzet kialakulására.</p> <p>A víz szerepe a földi élet szempontjából (testalkotó, élettér, oldószer).</p> <p>Példák az élőlényeknek a magas hőmérséklethez való alkalmazkodásra.</p> <p>A forró éghajlati öv jellegzetes biomjainak jellemzése (területi elhelyezkedés, kialakulásuk okai, főbb növény- és állattani jellemzői).</p>	<p>Példák a növények környezethez való alkalmazkodására (szárazságtűrő, fénykedvelő, árnyéktűrő).</p> <p>A magas hőmérséklet mellett a csapadék mennyiségéhez, illetve eloszlásához való alkalmazkodási stratégiák (testfelépítés, életmód, élőhely és viselkedés) bemutatása néhány jellegzetes forró éghajlati növény és állat példáján keresztül.</p> <p>Táplálkozási lánc összeállítása a forró éghajlati öv biomjainak jellegzetes élőlényeiből.</p> <p>A megismert élőlények csoportosítása különböző szempontok szerint.</p>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Trópusi esőerdő, erdős és füves szavanna, trópusi sivatag.
<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Az élőlények változatossága II. Az élővilág alkalmazkodása a négy évszakhhoz</b>

<b>Előzetes tudás</b>	A környezeti tényezők hatása az élőlényekre, az éghajlat elemei és módosító hatásai, éghajlati övezetek, táplálkozási lánc.	
<b>Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	
<p>A mérsékelt övezet és a magashegységek környezeti jellemzői.</p> <p>A mérsékelt éghajlati övezet biomjainak (keménylombú erdők, lombhullató erdőségek, füves puszták jellemzői) jellemzése (földrajzi helye, legjellemzőbb előfordulása, környezeti feltételei, térbeli szerkezete, jellegzetes növény- és állatfajok).</p> <p>A mérsékelt öv biomjainak jellegzetes növényei és állatai.</p> <p>Fajok közötti kölcsönhatások néhány jellegzetes hazai társulásban (erdő, rét, víz-vízpart).</p>	<p>A környezeti tényezők élővilágra tett hatásának értelmezése a mérsékelt övi (mediterrán, kontinentális, tajga, magashegységi övezetek, déli és északi lejtők) fás társulások összehasonlításával.</p> <p>A megismert állatok és növények jellemzése (testfelépítés, életmód, szaporodás) csoportosítása különböző szempontok szerint.</p> <p>Példák az állatok közötti kölcsönhatásokra a jellegzetes hazai életközösségekben.</p>	
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Keménylombú erdő, lombhullató erdő, füves puszta, tajga.	
<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Az élőlények változatossága III.</b> <b>Az élővilág alkalmazkodása a hideghez, és a világtenger övezeteihez</b>	
<b>Előzetes tudás</b>	Éghajlati övezetek, vizek– vízpartok élővilága; környezeti tényezők, életfeltételek.	
<b>Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	

<p>A hideg éghajlati övezet biomjainak jellemzése az extrém környezeti feltételekhez való alkalmazkodás szempontjából.</p> <p>A világtenger, mint élőhely: környezeti feltételei, tagolódása.</p> <p>A világtengerek jellegzetes élőlényei, mint a vízi környezeti feltételekhez való alkalmazkodás példái.</p> <p>Anyag- és energiaáramlás a tengeri életközösségekben.</p>	<p>Az extrém környezeti feltételekhez (magas és alacsony hőmérséklet, szárazság) való alkalmazkodás eredményeként kialakuló testfelépítés és életmód.</p> <p>A megismert élőlények csoportosítása különböző szempontok szerint.</p> <p>Táplálkozási lánc és táplálékpiramis összeállítása a tengeri élőlényekből.</p> <p>Példák a fajok közötti kölcsönhatásokra a tengeri életközösségekben.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Tundra, plankton, egysejtű, moszat, szivacs, csalánozó, gerinces, hal, madár, emlős; környezeti tényező, túróképesség, táplálkozási hálózat,</p>
<p><b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b></p>	<p><b>Rendszer az élővilág sokféleségében</b></p>
<p><b>Előzetes tudás</b></p>	<p>A főbb növény- és állatcsoportok tulajdonságai.</p> <p>A környezethez való alkalmazkodás formái; a testfelépítés, életmód, élőhely és viselkedés kapcsolata.</p>

<p><b>Ismeretek</b></p> <p>Az élőlények csoportosításának lehetőségei.</p> <p>A tudományos rendszerezés alapelvei a leszármazás elve, és néhány jellegzetes bizonyítéka.</p> <p>Baktériumok, egyszerű eukarióták, gombák, növények és állatok általános jellemzői.</p>	<p><b>Fejlesztési követelmények</b></p> <p>A rendszerezés és a csoportosítás közti különbség megértése.</p> <p>Rendszertani kategóriák (ország, törzs, osztály, faj) megnevezése, a közöttük lévő kapcsolat ábrázolása.</p> <p>A hazai életközösségek jellegzetes fajainak rendszertani besorolása (ország, törzs).</p> <p>A főbb rendszertani csoportok jellemzőinek felismerése 1-1 tipikus képviselőjének példáján.</p>
--	--

A növények és állatok országa jellegzetes törzseinek általános jellemzői.	a fő rendszertani kategóriákban.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Rendszerezés, rendszertani kategória; ország, törzs, osztály.

### 8. évfolyam

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Részekből egész</b>
<b>Előzetes tudás</b>	A növények és az állatok testfelépítése; táplálkozási lánc.
<b>Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>
<p>Az élő szervezet mint nyitott rendszer.</p> <p>A biológiai szerveződés egyeden belüli szintjei, a szintek közötti kapcsolatok.</p> <p>Az eukarióta sejt fénymikroszkópos szerkezete, a fő sejtalkotók (sejthártya, sejtplazma, sejtmag) szerepe a sejt életfolyamataiban.</p> <p>Az élőlényeket/sejteket felépítő anyagok (víz, ásványi anyagok, szénhidrátok, zsírok és olajok, fehérjék, vitaminok) és szerepük az életműködések megvalósulásában.</p>	A rendszerek egymásba ágyazottságának értelmezése az egyeden belüli biológiai szerveződési szintek példáján.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Szerveződési szint, sejt, szövet; sejtalkotók.
<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Szépség, erő, egészség</b>



<b>Előzetes tudás</b>	A kültakaró és a mozgás szerveinek legfontosabb jellemzői; a hám-, a kötő- és támasztó-, valamint az izomszövetek szerkezete.	
<b>Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	
<p>A bőr felépítése és funkciói.</p> <p>A mozgásszervrendszer aktív és passzív szervei. Az ember mozgásának fizikai jellemzése (erő, munkavégzés).</p> <p>A csontok kapcsolódása. Az ízület szerkezete. A porcok szerepe a mozgásban.</p> <p>A mozgás, az életmód és az energiaszükséglet összefüggései.</p>	<p>A bőr szöveti szerkezetének és működésének összefüggése.</p> <p>Az emberi csontváz fő részei, a legfontosabb csontok felismerése.</p> <p>Példák a jellegzetes csontkapcsolatokra.</p>	
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Kültakaró, mozgás-szervrendszer.	
<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A szervezet anyag- és energiaforgalma</b>	
<b>Előzetes tudás</b>	A sejt felépítése, sejtszintű életfolyamatok.	
<b>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	
<p>Az élőlényeket felépítő szervetlen és szerves anyagok (víz, ásványi anyagok, szénhidrátok, zsírok és olajok, fehérjék, vitaminok) szerepe.</p> <p>A tápcsatorna részei és szerepük a tápanyagok emésztésében és felszívódásában.</p> <p>A vér és alkotóinak szerepe az anyagszállításban.</p> <p>A légzési szervrendszer részei és működésük.</p>	<p>A táplálékok csoportosítása jellegzetes tápanyagtartalmuk alapján.</p> <p>A fő tápanyagtípusok útjának bemutatása az étkezéstől a sejtekig.</p>	

<p>A keringési rendszer felépítése és működése.</p> <p>A vér szerepe a szervezet védelmében és belső állandóságának fenntartásában..</p> <p>A kiválasztásban résztvevő szervek felépítése és működése.</p>	
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Tápanyag, anyagcsere, emésztés, vér, vércsoport, vizelet,</p>
<p><b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b></p>	<p><b>A belső környezet állandóságának biztosítása</b></p>
<p><b>Előzetes tudás</b></p>	<p>A sejt felépítése, külső- és belső környezet, egyensúlyi állapot, környezethez való alkalmazkodás.</p>
<p><b>Ismeretek</b></p>	<p><b>Fejlesztési követelmények</b></p>
<p>A hallás és egyensúlyozás, a látás, a tapintás, az ízlelés és a szaglás érzékszervei.</p> <p>Az idegrendszer felépítése; a központi és a környéki idegrendszer főbb részei, az egyes részek Az idegsejt felépítése és működése.</p> <p>A feltétlen és a feltételes reflex.</p> <p>A feltételes reflex, mint a tanulás alapja.</p>	<p>Az idegsejt különleges felépítése és működése közötti összefüggés megértése.</p> <p>Példák arra, hogy a tanulás lényegében a környezethez való alkalmazkodásként.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Receptor, érzékszerv, reflex, reflexkör, feltétlen és feltételes reflex, központi és környéki idegrendszer.</p>
<p><b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b></p>	<p><b>A fogamzástól az elmúlásig</b></p>
<p><b>Előzetes tudás</b></p>	<p>Sejtosztódás, a nemi érés jelei.</p>

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A földrajzi övezetesség alapjai</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Időjárási éghajlati elemek, jelenségek. A besugárzás és a felmelegedés, a víz körforgása és halmazállapot-változásai, a felhő- és csapadékképződés jelenségek felismerése. Példák a mindennapi életből. Az éghajlat-módosító tényezők ismerete. A nedves és a száraz kontinentális éghajlat jellemzése. A Föld gömb alakjának és az éghajlati övezetek kialakulásának összekapcsolása.

<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	
<i><b>Éghajlati alapismeretek</b></i>	
Éghajlati diagram olvasása.	
A forró övezeti földrajzi-környezeti kapcsolatok feltárása	
Esőerdővidék (a felszálló légáramlás következménye, jellemzői, erdőirtás és termőföld-erózió); szavannavidék (az évszakos esőzés következményei, legelőváltó gazdálkodás, az elsivatagosodás folyamata); sivatag (a leszálló légáramlás uralma, jellemzői, napenergia-készlet).	
A mérsékelt övezet: természetföldrajzi jellemzők és változásának felismerése a tajgavidék és az erdőgazdálkodás jellemzése.	
A hideg övezeti földrajzi-környezeti kapcsolatok feltárása	
A megvilágítás évszakos különbsége következményének	
A függőleges földrajzi övezetesség	
A természetföldrajzi adottságok függőleges változásának és a hegység éghajlat- és vízváltó szerepének felismerése	

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Szélrendszer (passzát, nyugatias, sarki); éghajlat (egyenlítői, szavanna-, forró övezeti sivatagi, mediterrán, óceáni, tajga); éghajlat- és vízváltó hegység; vízjárás. Elsivatagosodás, hóhatár, gleccser. Vízenergia, napenergia.
------------------------------------	---

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Gazdasági alapismeretek</b>
<b>Előzetes tudás</b>	A gazdasági ágazatok tevékenységeinek felismerése példákban. A családi bevétel és kiadás példáinak ismerete.
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	
<p><i>Pénzügyi alapismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Egy termék árát befolyásoló tényezők (ráfordítások, kereslet, kínálat) és kapcsolatuk megértése. A pénz és szerepe, típusai, fizetési módok megismerése.</li> <li>• A piac működési alapelveinek, a kiadás-bevétel rendszer megértése egyszerű köznapi példákban. A kölcsön veszélyeinek felismerése. A takarékoskodás és a megtakarítások lényege.</li> <li>• Nemzetközi együttműködések: A nemzetközi együttműködések szükségességének felismerése különböző típusú szervezetek példáin (EU, ENSZ, WHO, UNESCO, WWF, regionális és civil szervezetek).</li> </ul>	

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Gazdasági ágazat és ág, gazdasági szerkezet. Kereskedelem, vám. Pénz, kiadás, bevétel, kölcsön, megtakarítás. Valuta, árfolyam.
------------------------------------	--

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Afrika és Amerika földrajza</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Eligazodás a földtörténeti időben. A vízszintes és a függőleges földrajzi övezetesség rendszere, az övek főbb természeti adottságainak és környezeti problémák. A földrészek és az óceánok megnevezése.
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	

<b>Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>
<p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A férfi és a nő szaporodási szervrendszerének felépítése és működése.</p> <p>Elsődleges és másodlagos nemi jellegek.</p> <p>A nemi hormonok és a pubertás.</p> <p>Az ivarsejtek termelődése, felépítése és biológiai funkciója.</p> <p>A menstruációs ciklus.</p>	<p>.</p> <p>A petesejt és a hím ivarsejt termelődésének összehasonlítása.</p> <p>A nemek pszichológiai jellemzőinek értelmezése.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Ivarsejt, nemi hormon, elsődleges, másodlagos nemi jelleg, nemi szerv, szexualitás.</p>

## FÖLDRAJZ

### 7. évfolyam

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A szilárd Föld anyagai és folyamatai</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Megfigyelések és vizsgálódások alapján szerzett tapasztalatok a szűk környezetben található szilárd anyagokról. A belső és külső erők, hatásaik felismerése, modellezése. A talajképződés lényege hazai talajtípusok vizsgálata alapján. Példák ismerete környezetalakító tevékenységre, természeti értékek védelmére.
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	
<i>Környezetünk anyagainak vizsgálata</i> A magmás, üledékes és átalakult kőzetek (vas- és rézérc, bauxit, agyag, márvány) tulajdonságainak megfigyelése, vizsgálata; csoportosításuk. A talaj anyagainak megismerése különböző talajtípusok vizsgálata. A talajkeletkezési folyamat ismerete. A földtani képződmények védelme. Geológiai (belső) erők: a kőzetlemezek mozgása és következményei (hegyláncok felgyűrődése, gyűrődés; mélytengeri árkok és óceáni hátságok keletkezése; vulkánosság és földrengés; emelkedés és süllyedés, vetődés, rögösödés;). A földrajzi (külső) erők felismerése folyamatokban (aprózódás és mállás; lepusztulás és felhalmozódás, feltöltődés; üledékképződés, üledékes kőzetek keletkezése). A geológiai erők és a földrajzi erők harcának értelmezése. A kontinensek területét gyarapító és fogyasztó folyamatok megkülönböztetése. A szárazföldek és a tengerek mindenkori földgömbi helyzete természetföldrajzi és környezeti következményeinek felismerése a mai földrészek kialakulásához vezető állapotok példái alapján (külső) erők felismerése. Tájékozódás a földtörténeti időben	
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Ásvány, kőzet, érc; nyersanyag, energiahordozó anyag. Geológiai (belső) és földrajzi (külső) erő. Óceáni és kontinentális lemez, magma, vulkán, láva, földrengés. Szilárdhulladék-lerakó, földtani természetvédelem, földtörténeti időegységek.

### **Afrika természetföldrajza**

Tudja Afrika, határait, tájait leolvasni ,

Éghajlatait jellemezni.

Az ásványkincs- és energiahordozó-készletek területi eloszlása.

*Afrika társadalomföldrajza.*

A trópusi mezőgazdaság változatos formái (talajváltó, ültetvényes, oázis- és legeltető gazdálkodás) és az azokhoz kötődő életmódok különbségeinek feltárása.

Száhel, az éhezés és a szegénység földje: a természeti, társadalmi, egészségügyi veszélyhelyzetek (pl. menekültek, járványok, túllegetetés), ökológiai katasztrófa okozati megismerése, nemzetközi segítségnyújtás szükségességének felismerése.

*Amerika természetföldrajza*

Tudja Amerika, határait, tájait leolvasni, éghajlatait jellemezni.

Amerikai Egyesült Államok mint világgazdasági vezető hatalom; fővárosa, ipari körzetei, mezőgazdasági övezeteinek jellemzése.

Latin Amerika jelentősebb országai fővárosokkal.

**Kulcsfogalmak/  
fogalmak**

Tagolatlan és tagolt partvidék; gyűrt- és röghegységrendszer, szárazföldi árokrendszer.

Ültetvényes farmgazdaság, Bér munka, világ cég, világgazdasági nagyhatalom.

**Tematikai egység/  
Fejlesztési cél**

### **Ázsia földrajza**

**Előzetes tudás**

A vízszintes és a függőleges földrajzi övezetesség rendszere, az övek főbb természeti adottságaival és környezeti problémáinak összefüggései.

A sivatag, a tajgavidék, a magashegység, az agglomeráció és a technológiai park tipikus tájak jellemzői

**Ismeretek/fejlesztési követelmények**

### **Azsia természetföldrajza**

Tudja Ázsia, határait, tájait leolvasni, éghajlatait jellemezni..

Japán: a termőföld-, energia- és nyersanyagszegénység; a biotechnológián és elektronikán alapuló gazdasági hatalom; a természeti katasztrófhelyzetek földrajzi alapjai, életmódbeli és környezeti következményei.

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Vulkáni szigetív. Mérsékelt övezeti sivatagi, forró és mérsékelt övezeti monszun éghajlat, talajpusztulás. Népeségrobbanás, öntözéses gazdálkodás, csúcstechnológia.
<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Ausztrália földrajza</b>
<b>Előzetes tudás</b>	A szerkezetfejlődési folyamatok által létrehozott képződmények példái. Eligazodás a földtörténeti időben.
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	
<b><i>Ausztrália, a kontinensnyi ország</i></b>	
Tudja Ausztrália, határait, tájait leolvasni , Éghajlatait jellemezni. Elszigetelt fekvés, ellentmondásos természeti adottságok (sivatag és artézivíz-készlet, termékeny alföldek és hegyvidék) és következményeik ismerete.	

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Korallzátony, őslakos, bevándorló.
<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Európa általános földrajza</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Szerkezetfejlődési folyamatok által létrehozott képződmények felismerése példákban. Eligazodás a földtörténeti időben. A földrajzi övezetesség rendszere, környezeti problémái. A szélrendszerek éghajlatot meghatározó szerepe.
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	



### **Európa általános természetföldrajzi képe**

Tudja Európa, határait, tájait leolvasni, partvonal típusa

Éghajlatait jellemezni.

Az Európai Unió országai fővárosokkal.

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Kaledóniai-, variszkuszi- és alpi hegységképződés Euró-övezet, Schengeni övezet.
------------------------------------	---

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Észak,- Nyugat és Mediterrán-Európa földrajza</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Az Európai Unió országai és fővárosuk megnevezése.
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	
Tudja felsorolni Észak-Európa országait fővárosokkal Franciaország bemutatása (főváros, tájai, éghajlata, ásványkincsei, iparágai, városai, mezőgazdasága. Tudjon példát mondani Franciaországban készült termékekre. Tudja felsorolni Dél- és Délkelet-Európa országait fővárosokkal együtt. Olaszország bemutatása (főváros, tájai, éghajlata, ásványkincsei, iparágai, városai, mezőgazdasága. Tudjon példát mondani Olaszországban készült termékekre, történelmi nevezetességekre.	

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Fjord, karsztvidék, kereskedelmi flotta, bérfuvarozás, munkaerő vándorlás,
------------------------------------	---

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Közép-Európa földrajza</b>
<b>Előzetes tudás</b>	A hideg és a valódi mérsékelt öv földrajzi jellemzőinek ismerete hegyvidéki függőleges övezetesség és hatásuk az életmódra.

	Az Európai Unió országai és fővárosuk megnevezése.
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	
<b><i>Közép-Európa természetföldrajza:</i></b>	
Alpok kialakulása. Tudja felsorolni a magassági növényöveget.	
Közép-Európa társadalomföldrajza	
Tudja felsorolni Közép-Európa országait fővárosokkal	
Németország bemutatása (főváros, tájai, éghajlata, ásványkincsei, iparágai, városai, mezőgazdasága. Tudjon példát mondani Németországban készült termékekre.	
Tudja felsorolni az Alpi-országokat fővárosokkal.	
Svájc ismert termékei.	
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Hóhatár, gleccser, energiagazdaság, hegyi turizmus.

### 8. évfolyam

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Magyarország természeti és kulturális értékei</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Magyarország nagytájai, megyéi, néhány városa. A hegységek és a felszín alatti vizek típusai. A középhegység, a karsztvidék és a feltöltött alföld tipikus táj.
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	
<b>A magyarországi nagytájak</b>	
Az alföldi, a dombvidéki és a középhegységi nagytájak természet- és társadalom-földrajzi jellemzése, a természeti adottságok felhasználásával.	
Felszín alatti vizek felsorolása, felismerése. Feszín feletti vizek felsorolása példákon keresztül.	
Magyarország talajfajtáinak bemutatása.	
<i>Természeti, kulturális és történelmi értékvédelem, eredetvédelem</i>	
A kulturális hungarikumok ismerése.	

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Hordalékkúpsíkság, löszvidék, árterület, szikes puszta, dombvidék, tanúhegy, karsztosodás. Világörökségi védettség, nemzeti park, természetvédelmi terület, történelmi emlékhelyek.
<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Magyarország társadalomföldrajza</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Magyarország megyéi. A gazdasági ágazatok szerepe az ország életében.

<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	
<b>Népesség és településhálózat</b>	
A népességfogyás értelmezése; a népességszám-csökkenés és a társadalom öregedése okainak, következményeinek feltárása; népességszerkezet megismerése.	
A településfajták, típusai példákkal. A településhálózat.	
<i>Magyarország gazdasági szerkezete</i>	
A közlekedés, szállítás jellemzői, fajtái és infrastruktúrája. .	
Az idegenforgalom szerepe a gazdaságban	

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Fogyó társadalom, településhálózat, tranzitország, , idegenforgalmi körzet, gyógyturizmus, bor- és gasztronómiai turizmus, falusi turizmus, szolgáltatáskereskedelem, tudásipar, infopark.
------------------------------------	--

# DIGITÁLIS KULTÚRA

## OSZTÁLYOZÓ VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

### 3. évfolyam

#### A DIGITÁLIS ESZKÖZÖK HASZNÁLATA

- Tevékenységek: számítógép bekapcsolása, kikapcsolása, bejelentkezés (közösen), fájl kezelő megnyitása, új mappák létrehozása, programok elindítása

#### ALKOTÁS DIGITÁLIS ESZKÖZÖKKEL

- Paint:  
Program indítása, alakzatok képek rajzolása, minták vagy alakzatok másolása, kivágása, szöveg beillesztése, formázása, elkészült rajz mentése.
- PowerPoint:  
Indítása, diák megtöltése tartalommal, betűk formázása, képek beillesztése, egyszerű alakzatok rajzolása, prezentáció bemutatása.

#### INFORMÁCIÓSZERZÉS AZ E-VILÁGBAN

- Ismerje és használja a böngészőprogramokat.
- Weboldalak megnyitása.
- Kereső weboldal használata.
- Fogalmak: állhír, adathalászat, személyes adatok védelme

#### ROBOTIKA ÉS KÓDOLÁS ALAPJAI

- Robotok, robotok irányítása kóddal (Bee-Bot), hétköznapi algoritmusok ismerete

## 4. évfolyam

### INFORMATIKAI ALAPISMERETEK

- Fogalmak: jel, adat, információ, információ hordozók, titkosítás, perifériák (kimeneti és bemeneti)
- Tevékenységek: számítógép bekapcsolása, kikapcsolása, bejelentkezés (közösen), fájl kezelő megnyitása, új mappák létrehozása, programok elindítása

### GRAFIKA

- Paint:  
Rajzszerszámok beállítása, színpaletta használata, illusztráció készítése.

### SZÖVEGSZERKESZTÉS

- Word:  
megnyitása, szöveg beillesztése, kivágása, szerkesztése, képek beillesztése, mentés

### ALGORITMUSOK, SCRATCH

- Tevékenységek: Egyszerű folyamat lépésekre bontása, Scratch alapvető utasításai, játék készítése, algoritmusok Scratchban

### AZ INTERNET

- Tevékenységek: böngészőprogram használata, cím beírása, levelezés (fogadás és küldés)

## 5. évfolyam

### INFORMATIKA ALAPJAI:

- fogalmak: információ, adat, perifériák (bemeneti, kimeneti, be-kimeneti, tárolók), operációs rendszer
- tevékenységek: a számítógép bekapcsolása, bejelentkezés (segítséggel), a fájlkezelő alapszintű kezelése (mappák közötti közlekedés, program indítása)

### PREZENTÁCIÓ:

- PowerPoint:  
Indítása, diakocka megtöltése tartalommal, helyőrzők használata, szöveg formázása, kép beillesztése, szerkesztése, új dia, egyszerű animációk, bemutató lejátszása

### ROBOTIKA:

- Alapfogalmak: robot, generációk, szenzor-érzékelés
- Algoritmus: egyszerű algoritmus lépéseinek sorba rendezése, hétköznapi algoritmus
- Programozás: megadott utasítások segítségével robot mozgatása blokkprogramozási környezetben (Scratch/Micro:bit). Szekvenciális, feltételes, ciklus utasítások használata (mozgatás nyilakkal, ciklussal, feltétel megadása érintésnél - Scratch)

### E-VILÁG ÉS ONLINE KOMMUNIKÁCIÓ:

- Ismerjen, használjon egy böngésző programot alapszinten (weblap megjelenítése, cím beírása, ugrás másik lapra)
- Egyszerű keresés ismerete
- Elmélet/fogalmak: személyes adatok védelme, használata, internetes zaklatás
- Levelező program: levél írása, küldése, fogadása

## 6. évfolyam

### DIGITÁLIS ESZKÖZÖK HASZNÁLATA:

- Tárolóeszközök ismerete, használata: meghajtók, mappák, fájlok, felhő

### SZÖVEGSZERKESZTÉS:

- Gyakorlat: rövid szöveg bevitele, betű (méret, típus, stílus, szín), bekezdés (igazítás, behúzások, térközök) formázása, kép beillesztése, elhelyezése (körbefuttatás)

### E-VILÁG ÉS AZ ONLINE KOMMUNIKÁCIÓ

- Az Internet szolgáltatásai
- Információkeresési technikák, stratégiák (kulcsszavas és tematikus keresés, szűkítés, szűrés). Online identitás védelmében teendő lépések, használható eszközök

### ROBOTIKA, ALGORITMIZÁLÁS, PROGRAMOZÁS

- Összetett feltétel megadása, ciklus, koordináta-rendszer használata (Scratch)

### MULTIMÉDIÁS ELEMÉK KÉSZÍTÉSE

- Alapfogalmak: multimédia, pixel, felbontás, színkód, (RGB)
- Képek szerkesztése PowerPointban képeszközök segítségével (levágás, szín, kontraszt, háttér eltávolítás, effektusok, szegély, rétegek).

## 7. évfolyam

### INFORMATIKAI ALAPOK

- Az információ mérése, bit, bájt, többszörösök. Kettes, tízes számrendszer ismerete.

### ALKALMAZÓI ISMERETEK

- Szövegszerkesztés:  
Oldalbeállítás (tájolás, méret, margók), betű, bekezdés, szegély, mintázat, felsorolás, számozás, élőfej, élőláb

### TÁBLÁZATOK

- Gyűjtött adatok táblázatszerű papíralapú megjelenítése
- Alapfogalmak: táblázat, oszlop, sor, cella, tartomány és jelölésük
- Excel táblázat kitöltése, alapvető méretezése, formázása (szélesség, magasság, betű, igazítás, háttérszín)
- Egyszerű összefüggések (alapműveletek hivatkozással)

### HARDVER

- A központi egység – részei, tulajdonságai, monitorok (típusai, jellemzői – képátló, felbontás), nyomtatók (típusai, jellemzői – színkezelés, dpi)

### OPERÁCIÓS RENDSZER

- A fastruktúra (meghajtónév, gyökér, könyvtár, alkönyvtár, elérési út) – elérési út alapján adott fájl, mappa keresése

### Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel

Paraméteres eljárás (paraméterezés adott feladatban), véletlenszám használata feladatban

### INFOKOMMUNIKÁCIÓ

- Elektronikus levél küldése, fogadása, melléklet csatolása

### MÉDIAINFORMATIKA

- Elektronikus könyvtár – MEK alapszintű ismerete, használata (könyv, hangoskönyv keresése)



## 8. évfolyam

### SZÁMÍTÁSTECHNIKA TÖRTÉNETE:

- Neumann János, és munkássága, a Neumann-elv

### SZOFTVEREK:

- A vírusok, jellemzőik;
- Víruskeresők jelentősége, használata

### SZÖVEGSZERKESZTÉS

- Táblázat készítése WORD-ben, egyszerű formázása (szélesség, magasság, betű, igazítás, törlés)

### TÁBLÁZATKEZELÉS

- Hivatkozások (abszolút, relatív) használata egyszerű feladatoknál  
Függvények használata: SZUM, ÁTLAG, MIN, MAX, DARABSZÁM.  
Alapvető formátumok használata (% , pénznem, tizedesek, dátum, idő).  
Egyszerű diagram készítése (kör, oszlop, vonal).

### HÁLÓZATOK

Hálózat: fogalma

Csoportosítása:

- kitejedés (PAN, LAN, MAN, WAN)
- Topológia: sín, gyűrű, fa, csillag.
- Modellek: peer to peer, szerver-kliens, host-terminál

Eszközei, elnevezések:

- modem, router, switch, UTP, WIFI

# ÉNEK-ZENE OSZTÁLYOZÓ VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

## 1-2. évfolyam

A tanuló

- tudja el mondani a tanult népi mondókákat, énekelni a tanult népdalokat;
- a dalok éneklését egyenletes mozgásokkal tudja kísérni;
- a tanult ritmikai és dallami elemeket (egyenletes lüktetés, kettes ütem, negyed és szünet jele, páros nyolcad jele, ütemvonal, záróvonal) pontosan alkalmazza;
- ismerje a tanult dallamhangok nevét és kézjelét (lá-szó-mi);
- képes legyen hangoztatni a tanult dallamelemeket!

## 3. évfolyam

A tanuló

- legyen képes a tanult dalok pontos dallammal, ritmussal, szöveggel, megfelelő tempóban, tiszta intonációval, és szép hangon való éneklésére;
- ismerje az egyenletes mérő, tempó tartás, tempóváltozás érzetét;
- fejlődése során alakuljon ki a metrumérzet, a helyes hangsúlyozás;
- legyen képes irányított rögtönzésre, a hang jellemzőinek tapasztalata;
- ismerje fel a tanult ritmikai és dallami elemeket kézjelről, betűkottáról, hangjegyről és hangoztassa azokat tanári segítséggel csoportosan;
- fejlődése során alakuljon ki a csendre való képesség, figyelem a zenehallgatásra, a fejlődő hangszínhallás, a többszólamú halláskészség és formaérzék;
- rendelkezzen alapismeretekkel hangszeréről;
- alakuljon a zene befogadásának képessége a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan;
- befogadói kompetenciái fejlődjenek a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően!

## 4. évfolyam

### A tanuló

- tudjon elénekelni emlékezetből 30 dalt (20 népzenei és 10 műzenei szemelvény) „a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan;
- tudja a népdalokat csokorba szedve is énekelni;
- legyen képes csoportosan, bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelni változatos dinamikával;
- képes legyen az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni;
- fejlődjön többszólamú éneklési készsége (ritmus osztinató, egyszerű kétszólamú zenei anyag, kánon);
- kreatívan vegyen részt a generatív játékokban és feladatokban;
- legyen képes ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni;
- hangsúlyozza helyesen a 2/4-es 3/4-es és 4/4-es metrumot;
- improvizáljon a tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat, alkosson kérdés-felelet jellegű formaegységeket a tanult dalok hangkészlete alapján „lalázva” vagy szolmizálva is;
- ismerje fel a tanult zenei elemeket (pl; metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer);
- az ismert dalokat olvassa kézjelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan;
- a megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltassa meg csoportosan és egyénileg is;
- a tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és
- hangjegyről szolmizálva énekelje;
- különböztesse meg a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől;
- tudja megnevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket;
- fejlődjön formaérzéke, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) tudja megfogalmazni;
- fejlődjön zenei memóriája és belső hallása;
- figyelmesen hallgassa az életkori sajátosságainak megfelelő zenei részleteket;

- a negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szerezzen a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik!

## **5. évfolyam**

### **I. félév**

#### **A tanuló**

- az első félévben tanult dalok közül 5 dalt/zenei szemelvényt énekeljen el emlékezetből, kottából tudja szolmizálni azokat;
- a tanult dalokban ismerje fel a tanult tiszta hangközöket (prím, oktáv, kvárt, kvint), ritmusértékeket (negyed, nyolcad, tizenhatod);
- tudja a régi és új stílusú magyar népdalok fő jellemzőit;
- hallás után ismerje fel a népzenei részletekben a tanult népi hangszereket: cimbalom, citera, tekerőlant, duda.
- tudja elénekelni a Himnuszt és a Szózatot!

### **II. félév**

#### **A tanuló**

- a második félévben tanult dalok közül 5 dalt/zenei szemelvényt énekeljen el emlékezetből, kottából tudja szolmizálni azokat;
- ismerje a zenei abc-t, a dúr és moll hangsort;
- a tanult dalokban ismerje fel a tanult tiszta hangközöket (prím, oktáv, kvárt, kvint), ritmusértékeket (negyed, nyolcad, tizenhatod) és ritmusokat (nyújtott és éles, kis éles és kis nyújtott);
- ismerje a tanult zenetörténeti korok legfontosabb jellegzetességeit, és azok híres zeneszerzőit (ókor, középkor, reneszánsz: Palestrina, Lassus; barokk: Vivaldi,

Bach, Handel);

- legyen képes egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások);
- a többször meghallgatott zeneművek közül 5-öt ismerjen fel hallás után a tanult zenei történelmi korokon belül (középkor, reneszánsz, barokk)!

#### AJÁNLOTT ZENEHALLGATÁSI ANYAG:

Jacques Barbireau: Au traveil suis (Madrigál Mátyás udvarából); Purcell: Trombitafanfár;  
Lully: Bourrée, Bach: János passió; Bach: C-dúr prelúdium és fuga; Handel: Júdás Makkabeus; Handel: Tűzijáték szvit; Handel: Vízizene

## 6. évfolyam

### I. félév

A tanuló

- az első félévben tanult dalok közül 5 dalt énekeljen el emlékezetből, kottából tudja szolmizálni azokat;
- a tanult dalokban ismerje fel az új hangközöket (kis és nagy szekund, kis és nagy terc), ritmust (triola) és a tanult előadásmódokat!

### II. félév

A tanuló

- a második félévben tanult dalok közül 5 dalt énekeljen el kottából;
- a tanult dalokban ismerje fel a 6/8-os metrumot, adott zenei szemelvényben a különböző zenei formákat (visszatételes kéttagúforma, triós forma, rondóforma);

- legyen tájékozott a bécsi klasszika korával, a zeneszerző életével, a művek műfajával kapcsolatban;
- legyen képes egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások);
- a többször meghallgatott zeneművek közül 5-öt ismerjen fel hallás után a tanult zenetörténeti koron belül (bécsi klasszicizmus)!

**AJÁNLOTT ZENEHALLGATÁSI ANYAG:**

Haydn: G-dúr, ütődob szimfónia; Haydn: Évszakok/Sztűreti kórus (oratórium); Haydn: „Búcsú” szimfónia 1. Tétel; Haydn: „Oxford” szimfónia 1. tétel; Haydn: D-dúr bariton trió; Mozart: Egy kis éji zene 1. Tétel; Mozart: G-moll szimfónia; Mozart: Figaro házassága – nyitány; Beethoven: 5. „Sors” szimfónia 1. tétel; Beethoven: „Holdfény” szonáta 1. Tétel; Beethoven: Fidelio – Rabok kórusa; Beethoven: IX. szimfónia 4. Tétel – Örömmóda

## **7. évfolyam**

### **I. félév**

#### **A tanuló**

- az első félévben tanult dalok közül 3 dalt énekeljen el emlékezetből, kottából tudja szolmizálni azokat;
- a tanult dalokban ismerje fel az új hangközöket (kis és nagy szext, kis és nagy szeptim), gyakorló feladatokban az új hangsorokat (D-dúr, B-dúr) és a váltakozó ütemmutatót!

## **II. félév**

### **A tanuló**

- a második félévben tanult dalok közül 4 dalt énekeljen el kottából;
- legyen tisztában a tanult zenetörténeti korszak (romantika) stílusjegyeivel, műfajaival, táncaival;
- alapvető ismeretekkel rendelkezzen a zeneszerzők életéről, tanult műveik keletkezésének körülményeiről, a művek műfajáról és formájáról;
- a zenehallgatásra ajánlott zeneműveket (10 alkotás) jellemző részleteik alapján ismerje fel!

### **AJÁNLOTT ZENEHALLGATÁSI ANYAG:**

Schubert: 5. szimfónia 1. tétel (részlet); Schubert: Pisztráng című dal; Schubert: „Pisztráng ötös” 4. Tétel; Schubert: B-dúr impromptu; Schumann: Gyermejk jelenetek; Schumann: Karnevál – Florestan; Mendelssohn: E-moll hegedűverseny 1. Tétel; Mendelssohn: Éliás; Chopin: Forradalmi etűd; Perc keringő; Brahms: 5. és 6. magyar tánc; D-dúr hegedűverseny; Erkel Ferenc: Hunyadi László – Palotás; Bánk bán áriája; Liszt Ferenc: XV. magyar rapszódia; Mazepa; Liszt Ferenc: Magyar történelmi arcképek – Széchenyi István; Verdi: Nabucco; Wagner: A bolygó hollandi; Smetana: Moldva; Dvorak: IX. Új világ szimfónia; Muszorgszkij: Egy kiállítás képei; Csajkovszkij: Diótörő

## **8. évfolyam**

### **I. félév**

#### **A tanuló**

- az első félévben tanult magyar és más népek dalai közül 3 dalt kifejezően énekeljen kottából;
- ismerje fel a tanult ritmikai és dallami elemeket kottaképről;
- alkalmazza zeneelméleti ismereteit (hangközök, alap hármashangzatok megismerés szintjén)!

## II. félév

A tanuló

- a második félévben tanult énekes anyagból 4 dalt kifejezően énekeljen kottából;
- a népdalfeldolgozás módjait ismerje Bartók és Kodály művészetében;
- a műzenét és népzeneét tudja megkülönböztetni a hangszerek megfigyelésével;
- alapvető ismeretekkel rendelkezzen a 20. század zenéjéről, stílusairól, a tanult zeneszerzők életéről, tanult műveik keletkezésének körülményeiről, a művek műfajáról és formájáról;
- a zenehallgatásra ajánlott, korábban tanult stílusokból, zenei korszakokból kiválasztott zeneműveket (10 alkotás) ismerje fel a jellemző részleteik alapján!

### AJÁNLOTT ZENEHALLGATÁSI ANYAG:

Sain-Saens: Hattyú; Debussy: Children' Corner – Golliwog's Cakewalk; Puccini: Gianni Schicci – Lauretta áriája Mahler: 1. D-dúr szimfónia 2. és 3. Tétel; Ravel: Bolero; Honegger: Pacific 231; Schönberg: Egy varsói menekült (részlet); Prokofjev: D-dúr „Klasszikus” szimfónia; Prokofjev: Rómeó és Júlia szvit – Állarcosbál; Sztravinszkij: Petruska – Orosz tánc, Ebony concerto; Orff: Carmina Burana Britten: Variációk egy Purcell témára; Britten: Noé bárkája – Noé, Shém, Khám, Jáfet ; Britten: Simple Symphony – Bartók Béla: Este a székelyeknél; Bartók Béla: Kontrasztok 3. tétel „Sebes” részlet; Kodály Zoltán: Felszállott a páva – zenekari változat; Kodály Zoltán: Hány János – Hány dala; Gershwin: Rhapsody in Blue



## 4. évfolyam

### A tanuló

- életkorának megfelelő szinten legyen reális képe saját külső és belső tulajdonságairól, és készletét érezzen arra, hogy fejlessze önmagát;
- oda tudjon figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tudjon kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- képes legyen másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekedjen e kapcsolatok ápolására, és ismerjen olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók;
- érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához;
- értse és fogadja el, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; legyen kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi legyen a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre;
- értse, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, legyen kész a megértett szabályok betartására, részt tudjon venni szabályok kialakításában;
- értse, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre;
- képes legyen a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni;
- képes legyen jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni!

## 5. évfolyam

A tanuló

- legyen tudatában annak, hogy az emberek sokfélék;
- gondolkodjon saját személyiségjegyein, törekedjen a megalapozott véleményalkotásra, illetve vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére;
- gondolkodjon rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is;
- legyen képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására;
- legyen fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; legyen képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat;
- fogadja nyitottan a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat;
- érzékelje, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, becstülje meg a neki nyújtott segítséget;
- legyen tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekedjen rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet;
- törekedjen a megalapozott véleményalkotásra, illetve vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére!

### I. félév

#### SZEMÉLYES KAPCSOLATOK TÉMAKÖR

- A család mint közösség bemutatása – „Ki vagyok én a családban?”
- Családi kapcsolatok ápolásának módja
- Személyiségjegyek, külső, belső tulajdonságok
- Baráti kapcsolat jellemzői

FOGALMAK: barát, ismerős, rokonszenv, ellenszenv, barátság, őszinteség, hazugság, szeretet, tisztelet, közömbösség, harag, fájdalom, megértés, sértés, megbocsátás, konfliktus, előítélet, összetartás, szokás, őszinteség, tisztelet

## II. félév

### EGÉSZSÉGES ÉLET

- A gyermek, a felnőtt és az idős emberek szükségletei közötti különbségek felismerése
- 1-3 példa felsorolása, hogyan kerülhet veszélybe az egészség
- A fogyatékos és a betegség fogalma közötti különbség
- Mit tanulhatnak az ép gyerekek fogyatékkal élő társuktól?
- Egy ember és egy másik élőlény összehasonlítása, hasonlóságok és különbségek

FOGALMAK: testi tulajdonság, lelki tulajdonság, szellemi képesség, szükséglet, fejlődés, egészség, betegség, fogyatékos, befogadás, elfogadás, lelkiismeret, szándék, döntés, beilleszkedés

### KÖZÖSSÉGEK, KORTÁRSI KAPCSOLATOK

- A közösséghez való tartozás jellemzői
- Szokások, tevékenységek, amelyek a tanuló saját csoportjára érvényesek
- A csoportban megjelenő konfliktusok, a bocsánatkérés formái

FOGALMAK: csoport, közösség, összetartás, beilleszkedés, idegen, kirekesztés, általánosítás, előfeltétel, hiba, vétség, bűn, megbocsátás, jóvátétel, felelősség

## 6. évfolyam

### A tanuló

- értse, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, értékrendjük és nézeteik egyaránt befolyásolják;
- legyen képes reflektálni saját maga és mások tetteire;
- életkorának megfelelő szinten ismerje önmagát, legyen képes reálisan felmérni a lehetőségeit, legyen elképzelése saját jövőjéről;

- legyen képes mérlegelni különféle cselekedeteket;
- Értse, hogy felelősséggel tartozik;
- legyen képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést;
- törekedjen a megalapozott véleményalkotásra, illetve vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére!

## I. félév

### KAPCSOLATOK

- Saját család története, bemutatása előzetes feladatként (családfa, őseink)
- A családi kapcsolatok ápolásának módjai (személyes találkozások, telefon, internet adta lehetőségek)
- A közösségi normák
- Különböző csoportokhoz való tartozás, az adott csoportok szerveződésének bemutatása (sport, kortárs, család, iskola...)
- Egyenrangúság és különbségek a csoportokon belül
- Csoportokon belüli konfliktusok, konfliktushelyzetek, legalább 1 megoldási javaslat
- Baráti- és párkapcsolati felelősség
- A szabályok szerepe
- Egy virtuális közösség bemutatása

### A VALLÁSOK

- Beszámoló készítése: egy vallás bemutatása
- Vallási sokszínűség

### NÉPCSOPORTOK

- A Kárpát-medence hazánkkal szomszédos országai
- Egy választott népcsoport sajátos szokásai, hagyományai, jellegzetessége (gasztronómia, sport, turizmus)
- A kisebbség és többség szó közötti különbség

# **ETIKA/ HIT - ÉS ERKÖLCSTAN OSZTÁLYOZÓ VIZSGA KÖVETELMÉNYEI**

## **1-2. évfolyam**

### **A tanuló**

- életkorának megfelelő reális képpel rendelkezzen saját külső tulajdonságairól, tisztában legyen legfontosabb személyi adataival;
- lássa át társas viszonyainak alapvető szerkezetét;
- képes legyen érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez;
- tudjon kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezeté tagjaival, különféle beszédmódokat alkalmazni;
- a beszélgetés során tartsa be az udvarias társalgás elemi szabályait, érezze a szeretetkapcsolatok fontosságát;
- érezze, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében;
- törekedjen rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki;
- képes legyen átélni a természet szépségét, és értse, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért;
- tudja kifejezni érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel;
- legyen tisztában vele és érzelmileg is képes legyen felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő;
- tudja meg különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot!

### 3. évfolyam

#### A tanuló

- életkorának megfelelő szinten legyen reális képe saját külső és belső tulajdonságairól, érezzen késztetést arra, hogy fejlessze önmagát;
- oda tudjon figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tudjon kapcsolódni csoportos beszélgetésbe;
- képes legyen másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekedjen e kapcsolatok ápolására, e kapcsolatokban felmerülő konfliktusok megoldására;
- érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához;
- értse és fogadja el, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; legyen kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi legyen a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre;
- értse, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, legyen kész a megértett szabályok betartására, részt tudjon venni szabályok kialakításában;
- értse, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre;
- képes legyen a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni;
- képes legyen jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni!

## SZEGÉNYSÉG – GAZDAGSÁG

- Vagyoni különbségek – 2-3 segítő szervezet bemutatása, a segítségnyújtás módjának megnevezése
- A szolidaritás szó jelentése, a kedvezmény fogalma

FOGALMAK: összetartás, beilleszkedés, vetélkedés, kirekesztés, általánosítás, előítélet, vétség, megbocsátás, felelősség, rokonszenv, ellenszenv, őszinteség, hazugság, tisztelet, megértés, megbocsátás, konfliktus, egyenlőség, egyenlőtlenség, igazságosság, igazságtalanság, hagyomány, ünnep

## II. félév

### EMBER ÉS TERMÉSZET

- Az ember és a természet viszonya
- Az ökológiai lábnyom
- A szelektív hulladékgyűjtés előnye

### TULAJDON

- A tulajdon fogalma, két fajtája – 2-3 példa saját életéből

### TECHNIKA, MÉDIA, REKLÁMOK

- A XX-XXI. század technikai fejlődése
- A modern technika legfontosabb előnyei és hátrányai
- Hogyan befolyásolja választásainkat, véleményünket a média? (tv-sorozat, reklám)

FOGALMAK: ökológiai lábnyom, fogyasztás, technikai eszköz, függőség, magántulajdon, köztulajdon, visszaélés, reklám

### TERMÉSZETFELETTI VILÁG

- A való világ és a természetfeletti világ közötti különbség, 2 irodalmi példa a természetfeletti világ megjelenésére (Biblia, római-görög mondavilág)

## A TUDOMÁNY

- A tudós és tudomány fogalma
- Egy választott tudományterület eredményeinek bemutatása: a világ megismerésének állomásai egy adott korban

## A MŰVÉSZET

- Művészeti ágak (2-3 példa felsorolása)
- A művészek milyen eszközökkel fejezik ki érzéseiket, gondolataikat?

FOGALMAK: természetfeletti erő, templom, vallási jelkép, ima, böjt, zarándoklat, szent könyv, szent hely, tudomány, tudományos megismerés, művészet, művészi alkotás

## 7. évfolyam

### KI VAGYOK ÉN, ÉS MI VEZÉRLI A TETTEIMET?

- Önismeret
- Önellfogadás és az akaraterő
- Személyes értékviszontás és az ezzel járó feszültségek kezelése

FOGALMAK: nyelv, gondolkodás, szó, fogalom, tett, nyelvhasználat, tudás, értelem, tehetség, siker, kudarc, felelősség, ösztön, érzés, érzelem, igény, vágy, cél, döntés, válság, akarat, érték, értékrend, értékalkotás

### PÁRKAPCSOLAT ÉS SZERELEM

- Milyen szerepet játszik az intim párkapcsolat az emberek életében?
- Az egymás iránti felelősség
- A szexuális visszaélések veszélyei

FOGALMAK: barát, ismerős, rokonszenv, ellenszenv, barátság, őszinteség, hazugság, szeretet, tisztelet, közömbösség, harag, fájdalom, megértés, sértés, megbocsátás, konfliktus



### KORTÁRSI CSOPORTOK

- A közösséghez való tartozás fontossága
- Az összetartozás érzését kiváltó legfontosabb tényezők
- A csoporton belüli konfliktuskezelés
- Az osztályban felmerülő előítéletek és sztereotípiák

FOGALMAK: csoport, közösség, összetartás, beilleszkedés, idegen, kirekesztés, általánosítás, előítélet, hiba, vétség, bűn, megbocsátás, jóvátétel, felelősség

### A TECHNIKAI FEJLŐDÉS HATÁSAI

- Az ember és a természet kapcsolata
- Az ökológiai lábnyom csökkentése
- A modern technika legfontosabb előnyei és hátrányai
- Hogyan befolyásolja a technika fejlődése az ember életét? (előnyök, hátrányok)
- Lehet-e függővé válni egy technikai eszköztől?
- Magántulajdon – köztulajdon
- Hogyan befolyásolja választásainkat, véleményünket a média? (tv-sorozat, reklám)

FOGALMAK: ökológiai lábnyom, fogyasztás, technikai eszköz, függőség, magántulajdon, közösségi tulajdon, köztulajdon, visszaélés, média, reklám

## **8. évfolyam**

### KI VAGYOK ÉN, ÉS MI VEZÉRLI A TETTEIMET?

- Az ösztönök, és hatásuk a viselkedésünkre
- Pozitív és negatív érzések és érzelmek hatása testi és lelki állapotunkra
- Milyen igények, vágyak és célok alakítják a döntéseinket?
- Hogyan hat ránk a siker, a kudarc és a válság?
- Értékek, amelyek mindenkinek egyformán fontosak

FOGALMAK: nyelv, gondolkodás, szó, fogalom, tett, nyelvhasználat, tudás, értelem, tehetség, siker, kudarc, felelősség, ösztön, érzés, érzelem, igény, vágy, cél, döntés, válság, akarat, érték, értékrend, értékűtközés

## HELYEM A VILÁGBAN

- Az Európai Unió jelképei
- A más kultúrák elfogadása
- a kultúrák és a népcsoportok keveredésének előnyei és nehézségei
- Előítéletek, etnikai háttérű konfliktusok okai
- Társadalmi szabályok
- Kivételezés
- Büntetés
- A vesztegetés és a korrupció – Meg lehet-e szüntetni?
- Büntetés vagy megelőzés?
- Az az interneten elérhető tartalmak használatának szabályai (szerzői jog)
- A mobil telefon használatának közösségi szabályai

**FOGALMAK:** Európai Unió, menekült, befogadó ország, sztereotípa, előítélet, etnikai konfliktus, társadalmi norma, szabályszegés, vesztegetés, korrupció, hálapénz, büntetés, megelőzés, szerzői jog

## MI DOLGUNK A VILÁGBAN?

- Mi okoz örömet vagy bánatot?
- Mitől érezzük jól vagy rosszul magunkat?
- Pénzért mindent meg lehet kapni?
- Egészségmegóvás
- Sikeres, értelmes élet jellemzői (tanulás pénz, munka, alkotás, emberi kapcsolatok)
- A drog és az alkohol
- Mit tehetünk és mit nem a boldogulásunkért?
- Honnan tudjuk, hogy a valóságot mutatja-e be az, amit az újságban olvasunk, a tévében látunk, az interneten találunk?
- A hiteles, valós információszerzés módjai

**FOGALMAK:** jólét, jóllét, öröm, bánat, elégedettség, boldogság, boldogulás, vágy, remény, hiányérzet, elégedetlenség, boldogtalanság, stressz, drog, alkohol, függőség, értelmes élet, média, befolyásolás, korrupció, hitelesség

### HIT, VILÁGKÉP, VILÁGNÉZET

- Tények és a vélekedések közötti különbség
- Hogyan alakulnak ki a tévhitek, a sztereotípiák és az előítéletek?
- Mi a különbség a meggyőződés, a hit, a világkép és a világnézet között?
- Milyenek mutatja be a világ kezdetét, működését és végét a judaizmus, a kereszténység, az iszlám, a hinduizmus és a buddhizmus?
- A nagy világvallások erkölcsi tanításai (jó-rossz, helyes-helytelen)
- Miről érdemes együtt gondolkodni a mai világban?

**FOGALMAK:** tény, vélemény, állítás, értékelés, tévhit, sztereotípiá, előítélet, Tízparancsolat, meggyőződés, világkép, világnézet, hit, vallás, világvallás, erkölcsi tanítás

# NÉPTÁNC

## 1. évfolyam

A tánc tanítása komplex művészetpedagógiai tevékenység, amely által a tanuló sajátos kifejezőeszköz birtokába jut, kiegészítve a nyelvi, a zenei és a vizuális kifejezőeszközök táráát. A tánc a mozgást a művészetek oldaláról ismerteti meg a tanulóval, értékesen kiegészítve a testnevelés órákon történő mozgásfejlesztést. A tánc tanítása a testnevelés órák keretében is történhet.

A tánc és a zene elválaszthatatlan kapcsolatából adódóan a tánc tanítása különleges zenei élményt is nyújt: a tanuló a mozgás által egész testében érzékeli a kísérő zenét, a zene aktív befogadjává válik. A néptánc tanítása során a tanuló számos olyan népdalt ismer meg, amely kiegészíti az ének-zene órán tanult dalok táráát, mozgással összhangban énekel, a hangszeres dallamokat is közelebb érzi magához a táncolás által, a népzene így eredeti funkciójában éli át. Az ének-zene órán is alkalom nyílik arra, hogy az éneklést vagy zenehallgatást mozgással kapcsolják össze megfelelő képesítésű pedagógus vezetésével.

A néptánc tanítása hatékonyan járul hozzá a magyarságtudat erősítéséhez, ugyanakkor közvetlen tapasztalat és élmény által teszi fogékonyá a tanulót a szomszéd – esetleg távolabbi – népek hagyományai, kultúrája iránt. Néptánc és népzene hagyományunk egy évezred európai műveltségének lenyomatát őrzi, ezért megismerése nemcsak a Kárpát-medencében élő más népek kultúrája iránt teszi fogékonyá a tanulót, hanem európai művelődéstörténeti összefüggések megértéséhez is hozzásegíti. A nemzetiségi iskolákban a néptánc tanítás az identitás őrzésének egyik alapvető eszköze lehet.

A tánc tanítása fejleszti a ritmusérzéklet, a térérzékelést, a testtartást és a mozgáskoordinációt, amely a mindennapi élet számos területén fontos a tanuló számára. Hozzájárul az egészség megőrzéséhez, fejleszti a társas kapcsolatok iránti érzéklet: együttműködésre, alkalmazkodásra, a másik nem, a másik személy, a másik csoport elfogadására és megbecsülésére ösztönöz.

Az iskolai tánc tanulás bekapcsolódási lehetőséget biztosít a tanuló számára a táncos kulturális életbe: a tánc- és mozgásművészet értő befogadjává, a táncos szórakozás (tánc házak, táncos szórakozóhelyek) aktív részesévé formálja.

A kerettanterv nem említi konkrét táncokat, hiszen a tanmenetbe bekerülő táncok, táncstílusok kiválasztása a tanár feladata az iskola és az osztály/csoport adta lehetőségek gondos mérlegelése után. Azt az elvet azonban rögzíti, hogy a tánc tanításának elsődleges célja a táncolás, az éneklés és a játék örömeinek, közösségformáló erejének megélése, képességfejlesztő hatásainak kiaknázása. Az esetleges produkció létrehozása csak jóval ezek után következő szempont lehet. Azt az elvet is rögzíti, hogy a tanuló lehetőség szerint saját szűkebb hazájának néphagyományából kiindulva ismerkedjen a tánc és mozgás világával, fokozatosan bővítve a megismert stílusok körét.

A kerettantervben szereplő tematikai egységek nem időben követik egymást. Az órák anyaga általában több tematikai egység, amelyeket a tanár belátása szerint arányosan oszt el az adott időkeretben, vagy akár többet is alkalmaz párhuzamosan. Ezért nem történik utalás az egyes tematikai egységekhez ajánlott óraszámra. A kerettanterv anyagát heti egy – az öt mozgásos óra egyike – órára terveztük.

A tánc tanításának tárgyi feltétele a megfelelő méretű, megfelelően rugalmas padlózatú, jól szellőztethető terem, valamint a megfelelő hangminőségű és teljesítményű zenelejátszó berendezés.

A tánc és mozgás tanításának sajátossága, hogy az egyes tematikai egységek és fejlesztési célok gyakorlatilag újra és újra visszatérnek. Ezért elkerülhetetlenek a gyakori ismétlések. Az ismétlődő keretek változatos, egymásra épülő tartalommal való kitöltése a pedagógus feladata a helyi adottságok mérlegelése alapján.

A tánc tanítása mint művészetpedagógiai tevékenység széleskörűen fejleszti a tanuló esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét, nemcsak a mozgásművészet, hanem a zene- és színházművészet területén is, melyeknek így értő befogodójává, igényes közönségévé válhat. A művészi mozgással való ismerkedés más területeken is erősíti a tanuló megnyilvánulásainak magabiztosságát.

A táncolás javítja a testtartást, az állóképességet, fejleszti a mozgáskoordinációt, stresszoldó és örömet adó tevékenység, ezzel fontos eszközévé válik a testi és lelki egészségre nevelésnek.

A tánc és a mozgás segíti a tanulót, hogy önmagát helyesen érzékelje, helyezze el térben és időben vagy éppen társaihoz képest, a csoportos vagy páros táncolás élménye pedig a társakhoz, a másik nemhez való viszony fejlődését szolgálja. Az improvizáció gyakorlása már kezdeti szinten is fejleszti a tanuló kifejezőkészségét, problémamegoldó képességét, növeli

önbizalmát. A tánc és mozgás tanítása ezért fontos a szociális kompetencia, az önismeret és társas kultúra fejlesztése szempontjából.

A tánc és a hagyományos népi játékok olyan közösségi élményeket nyújtanak a tanulónak, amelyek segítik a kapcsolati rendszerekben adódó szerep megértését, a kooperáció fejlesztését, a szabályok elfogadását, ezzel szolgálják az állampolgárságra és demokráciára nevelést.

A helyi kis közösségek, az egyes földrajzi tájak, népcsoportok tánc- és zenei hagyományainak megismerése élményszerűen erősíti a szülőföldhöz, hazához való kötődést, szolgálja a hazafias nevelést.

A tánc tanítása ráirányítja a tanulók figyelmét az IKT-eszközökön elérhető értékes, művészi tartalmakra, erősítve ezzel a médiatudatosságra nevelést.

2022. szeptember 1-jétől alsó tagozatban iskolánk 1. osztályos tanulói számára a heti 5 órás testnevelést 4+1 felbontásban kívánjuk biztosítani, melynek során heti 4 alkalommal testnevelésórán és heti 1 alkalommal néptáncórán vesznek részt. A néptánc a Tánc és mozgás szabadon választható tantárgy keretantervi anyagára épül, melyet a Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban elnevezésű tematikai egység is részletesen tartalmaz.

### **Célok, feladatok:**

Alakuljon ki bennük a tanórai munkához szükséges önfegyelem, tudják figyelemmel kísérni az útnutatókat. A kapott feladatokat igyekezzenek pontosan végrehajtani. Az információkhoz igazodjanak a játék hevében is. Az utánzással történő mozgástanulás közben is fokozatosan ismerjék meg az alkalmazott mozgásanyaghoz kapcsolódó szaknyelvet.

Adott jelre tudjanak különböző testhelyzetekből gyorsan és dinamikusan megindulni vagy helyzetet változtatni.

A néptánc oktatás célja a tanulók mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztése, az egészséges életmódra, ügyességre, magabiztosságra nevelés. Kiemelt feladat a táncművészeti alapismeretek átadása, hogy a gyerekek nyitottá váljanak a közösségi alkotó tevékenység és általában a művészetek iránt. A gyerekek megismerkedhetnek a magyar néptánc kincséhez szorosan kapcsolódó népdalokkal, népzenevel is, valamint elsajátítanak a különböző tánc típusokhoz szorosan kapcsolódó alapvető mozdulatelemeket és motívumokat.

### **A tánc az alábbi területeket fejleszti:**

- Esztétikai érzékenységet, az esztétikai minőségekre való fogékonyságot.
- A játéktevékenységen keresztül a kreativitást, a gyermekek saját belső világának felfedezését.
- A mozdulatok kultúráját, a mozgás kifejező erejét, a test és a lélek harmóniáját.
- A testi, térbeli biztonságot, később a térben való pontos eligazodás képességét.
- A figyelem- és koncentrációképeséget, a ritmusérzéseket, s ezen keresztül az élet minden területén oly fontos idő- és arányérzéklet.
- A konfliktustűrő és -megoldó képességet, a szabálytartás képességét.
- A másik ember megértését, figyelembevételét, a kapcsolatteremtés és a másokkal való együttműködés készségét.
- Több játéktípus lehetőséget teremt az agresszivitás levezetésére.
- Fejleszti az alkotáshoz szükséges bátorságot, a nyilvánosság elviselését, a mindennapi életben oly sokszor szükségelt viselkedési bátorságot, határozott fellépést.
- A szabad, rögtönzött táncok révén a gyors helyzet-felismerés és döntés képességét.
- Az önismeretet, az önbizalmat és az önfegyelmet.
- Oldott formában lehetőséget biztosít az iskolai értékek mentén való megmérettetésre, az önértékelésre: a gyermekek megtanulják elfogadni közösségben elfoglalt helyzetüket, a közösség ítéletét.

### **A néptánc tanítása során megjelennek a kulcskompetenciák:**

- Anyanyelvi kommunikáció: a fogalmak, a gondolatok, az érzések kifejezése
- Matematikai kompetencia: a folyamatok és a tevékenységek tervszerű átgondolása, alkalmazása
- Természettudományi kompetencia: ismeretek és módszerek alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítésére

- **Digitális kompetencia:** az információs társadalom technológiájának magabiztos használata, az információ felismerése, visszakeresése, tárolása, bemutatása
- **Hatékony, önálló tanulás kompetenciája:** az egyén képes saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban is, kitartóan tanulni. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen része.
- **Szociális és állampolgári kompetencia:** harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei
- **Vállalkozói kompetencia** képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A célkitűzései érdekében kreativitás, terveket készít és hajt vére.
- **Esztétikai, művészeti tudatosság és kifejezőkészség kompetenciája:** esztétikai megismerés, elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése

<b>A néptánc értékelésének módja</b>		
	<b>I. félévben</b>	<b>II. félévben</b>
<b>1. évfolyamon</b>	<b>szöveges értékelés</b>	<b>szöveges értékelés</b>

Az 1. évfolyam éves tematikai egységenkénti lebontását az alábbi táblázat tartalmazza.

Óraszám: heti 1 óra

<b>Tematikai egység/Fejlesztési cél</b>	<b>Mozgásanyanyelv megalapozása</b>	<b>Órakeret folyamatos</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Az óvodában tanult népi játékok, a hozzájuk kapcsolódó dalok, alapvető mozdulattípusok ismerete.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A közös tánc, mozgás, a zene, a közös éneklés és játék örömeinek komplex élményén keresztül ismerkedés a tanuló szűkebb hazája néptánc-, népzene- és népijáték-hagyományaival. A kis közösséghez (osztály, csoport), a nagyobb közösséghez (település, nemzetiség), illetve a nemzethez tartozás tudatának erősítése. Alapvető táncos készségek elsajátítása.	
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>		<b>Kapcsolódási pontok</b>



<p>A tanár által mutatott elemi mozdulatok, motívumok társakkal együtt szimultán követése, majd önálló ismétlése. Tánc típusonként több, a tanuló életkorának megfelelően kiválasztott motívum megismerése, egyszerűbb motívumkapcsolások: egylépéses csárdás, kétlépéses csárdás, cifra, hűcögő.</p> <p>A tanár és párja által mutatott mozdulatok, motívumok szimultán követése párjával együtt. Kísérletezés az önálló improvizáció alapjaival.</p> <p>A tanult táncok nevének rögzítése: Dél-dunántúli ugrós, csárdás</p>	<p><i>Ének-zene:</i> népzenei anyag, népi gyermekjátékok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> helyes testtartás, mozgáskultúra, mozgásműveltség.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b></p>	<p>Kör, sor, pár, kapu, lépés (motívum), rögtönzés (improvizáció).</p>

<p><b>Tematikai egység/Fejlesztési cél</b></p>	<p><b>Ritmusérzék fejlesztése</b></p>	<p><b>Órakeret folyamatos</b></p>
<p><b>Előzetes tudás</b></p>	<p>Az óvodából ismert metrumra lépés, tapsolás, negyed és nyolcad érték érzékelése, tapsolása.</p>	
<p><b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b></p>	<p>A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérő zene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.</p>	
<p><b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b></p> <p>Egyenletes járás, dobogás, tapsolás, az ütemhangsúly érzékeltetése kísérő zenére, saját énekére vagy belső lüktetésre.</p> <p>A tanár által mutatott egy-két ütem terjedelmű ritmusképletek reprodukálása társakkal vagy egyénileg. Negyed és nyolcad értékek, negyed szünetek érzékelése, reprodukálása.</p> <p>Részvétel a ritmusgyakorlatokban egész testtel. A tempó és a dinamika változásának követése.</p>		<p><b>Kapcsolódási pontok</b></p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmushangszerek, ritmikai többszólamúság, dallam- és ritmososztinató, koordinációs gyakorlatok.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b></p>	<p>Tempó, hangsúly „,tá” „,ti”(negyed,nyolcad).</p>	

<b>Tematikai egység/Fejlesztési cél</b>	<b>A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek</b>	<b>Órakeret folyamatos</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Az óvodában tanult dalok.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése.	
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>		<b>Kapcsolódási pontok</b>
<p>A tanult táncokhoz kapcsolódó zene felismerése, a táncokhoz kapcsolódó dalok éneklése, társakkal együtt tanár vezetésével, majd anélkül, esetleg önálló éneklése.</p> <p>A kísérő zenét játszó hangszerek/hangszeregyüttesek megismerése, a hangszerek nevének és a tanult táncok nevének rögzítése: hegedű, brácsa, gordonka, nagybőgő. Lehetőség szerint találkozás élő zenével.</p> <p>A különböző típusú táncok kísérőzenéje tempójának érzékelése.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> hallás utáni daltanulás, zenehallgatás.</p>
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Dal, versszak, tempó.	

<b>Tematikai egység/Fejlesztési cél</b>	<b>Eligazodás a térben</b>	<b>Órakeret folyamatos</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Az óvodában gyakorolt egyszerű mozdulatok, térformák.	

<p><b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b></p>	<p>A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.</p>
<p><b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b></p>	
<p>Tánc közben is ügyelés a helyes testtartásra, a testmozdulatok közben változó határainak érzékelése. Párjához, társaihoz való térbeli viszony érzékelése, részvétel kör, sor, ív alkotásában, a távolságok érzékelése.</p> <p>Egyre biztosabb mozdulás adott irányban, forgásirány azonosítása. A tanult táncok és játékok által megkövetelt térformák megvalósítása tanári segítséggel vagy anélkül.</p>	<p><b>Kapcsolódási pontok</b></p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> térbeli tudatosság.</p> <p><i>Matematika:</i> Tájékozódás a térben (alapvető fogalmak ismerete). Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint, a tájékozódást segítő viszonyok ismerete (pl. mellett, között, előtt, mögött).</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b></p>	<p>Testrész, irány, kör, sor, ív, kígyóvonal, csigavonal, kapu.</p>

<p><b>Tematikai egység/Fejlesztési cél</b></p>	<p><b>Népi játékok</b></p>	<p><b>Órakeret folyamatos</b></p>
<p><b>Előzetes tudás</b></p>	<p>Az óvodában tanult népi játékok.</p>	
<p><b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b></p>	<p>Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.</p>	
<p><b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b></p>		<p><b>Kapcsolódási pontok</b></p>
<p>Ismerkedés társaival együtt, tanári irányítással – elsősorban a tanuló szűkebb hazájában, közösségében ismert – hagyományos</p>		<p><i>Ének-zene:</i> népzenei anyag, népi</p>

<p>játékokkal. A megismert játékok körének bővítése. Tanári irányítás, segítség mellett a játékokhoz vagy egyes szerepekhez tartozó dalok, szövegek, szabályokat megismerése, alkalmazása.</p> <p>A néphagyományból a sport jellegű, párválasztó, fogyó-gyarapodó és kapuzó játékok megismerése.</p>	<p>gyermekjátékok énekléssel.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondókák, népdalok, népi játékok.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> népi gyermekjátékok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b></p>	<p>Játék, szabály, szerep.</p>

<p><b>Tematikai egység/Fejlesztési cél</b></p>	<p><b>Hagyományismeret</b></p>	<p><b>Órakeret folyamatos</b></p>
<p><b>Előzetes tudás</b></p>	<p>Óvodai ismeretek a naptári ünnepekről, szokásokról.</p>	
<p><b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b></p>	<p>A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.</p>	
<p><b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b></p>		<p><b>Kapcsolódási pontok</b></p>
<p>Képalkotás a közvetlenül a táncolás élményéhez kötődő irányított beszélgetések során a hagyományos táncalkalmak, a hagyományos közösségek táncéletének jellemzőiről. A tanult dalok szövegének – a tanár irányításával, az esetleges ismeretlen fogalmak tisztázása után – társakkal közös értelmezése. A tanult táncokhoz, dalokhoz és játékokhoz kapcsolódóan élményszerzés az év jeles napjaival, ünnepeivel kapcsolatban. A húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó népszokások közül a zöldségjárás megismerése és bemutatása.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népmesék, népdalok, népszokások.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b></p>	<p>Táncalkalom, táncház, fonó, „játzó”, pár, felkérés, farsang, nagyböjt</p>	

	fogalmak: húsvét, advent, karácsony, újév, zöldágyárás.
--	---

<b>Tematikai egység/Fejlesztési cél</b>	<b>Improvizációs készség fejlesztése</b>	<b>Órakeret folyamatos</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Alapmotívumok ismerete, alapvető motívumfüzési elvek ismerete.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A tánc mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdetétől. A pusztai reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A magyar néptánc improvizatív jellegének tudatosítása.	
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>		<b>Kapcsolódási pontok</b>
Néhány motívum elsajátítása után önálló felidézéstük, összekapcsolásuk. Társakkal összhangban, együttműködve egyszerű táncfolyamat létrehozása.		<i>Ének-zene:</i> a zenei fantázia fejlesztése sok zenei játékkal, ritmusos és énekes szabad rögtönzésekkel.
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Rögtönzés (szabad tánc, improvizáció), lépés (motívum), pár vezetése.	

<b>A fejlesztés várt eredményei az első évfolyam végén</b>	<p>A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően –tanári irányítással – táncolja a tanult dél-dunántúli táncokat, ismeri és éneklő a hozzájuk kapcsolódó dalokat.</p> <p>Ismeri és alkalmazza a tanult játékok szabályait, ismeri a hozzájuk kapcsolódó dalokat, szövegeket. Érti a kísérő zene vagy ének tempóját, lüktetését, amivel saját mozgását is összhangba tudja hozni.</p> <p>Képes helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni, a tanult táncok és játékok térformáit megvalósítani.</p> <p>Ismeri és érti a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját. A tanuló megtapasztalja a közös mozgás, játék és éneklés örömeit.</p>
--	---

Óra-szám	Tananyag/fő feladatok	Testnevelési- sport- és népi játékok	Eszközök	Megjegyzések
1.	<i>Ismerkedés, színek és ugrások</i>	<p>Kiszámoló, mondókák: -Elöl megy a hegedűs</p> <p>Gyermekdalok: -Szántunk, vessünk</p> <p>Játékok: -Ismerkedős játékok babzsákkal</p> <p>Kiszámoló, mondókák: -Ergen, bergen</p> <p>Gyermekdalok: -Kiszaradt a diófa</p> <p>Játékok: -Űsd a babzsácot!</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
2.	<p><i>Ugrások előkészítése korongok segítségével – páros és egy lábon történő ugrások kombinálása.</i></p> <p><i>Színek és ugrások gyakorlatása</i></p>	<p>Kiszámoló, mondókák: -Így törlik a diót</p> <p>Gyermekdalok: -Csipi, csipi, kánya</p> <p>Játékok:</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
3.	<i>Páros és egy lábon történő ugrások kombinálása</i>	<p>Kiszámoló, mondókák: -Így törlik a diót</p> <p>Gyermekdalok: -Csipi, csipi, kánya</p> <p>Játékok:</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	

		<p>Játékok:</p> <p>-Fogójátékok: verebes, számos fogó, mozgással haladó</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>-Egy petty, liba petty</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Ki libámat elviszi</p> <p>Játékok:</p> <p>-Kakasviadal</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>-Eb házán gólyafészek - játékkal</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Rétibe és Kapiba</p> <p>Zene:</p> <p>-Leszakadt a pincelakat</p> <p>-Mezőföldi ugrós</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>-tanult mondókák</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-tanult dalokból csokor</p>		
10.	<i>Ünnepek, hagyományok: Márton-nap</i>		<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
11.	<i>Egy lábon két ugrás – sárga tulipán</i>		<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
12.	<i>Egy lábon két ugrás</i>		<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	

13.	<b>Mutassuk, mondjuk és táncoljuk!</b>	<p>Játékok:</p> <p>-Babzsáke kapós páros játék</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>-Egyem, kettem, medvétánc</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Dobi, dobi háta</p> <p>Játékok:</p> <p>- Fészekrakó</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
14.	<b>Ünnepek, hagyományok: Lucázás</b>	<p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>- Kotyolómondókák</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Luca, luca kitty, kotty</p> <p>Játékok:</p> <p>-Lucázás</p> <p>Mentovics Éva: Luca széke és a boszorkányok</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Betlehem, Betlehem</p> <p>Játékok:</p> <p>-regöles, betlehemezés, virgácsolás</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
15.	<b>Ünnepek, hagyományok: Karácsony</b>			



7.	<b>Dobbantás gyakorlása</b>	<p>- Dombon török a diót-isméltés</p> <p>Játékok:</p> <p>-Kacsa, liba</p> <p>Kiszámolók, mondókák:</p> <p>-Ekete, pekete</p> <p>Zene:</p> <p>-Mezőföldi ugrós</p> <p>-Édesanyám rózsafája</p> <p>Játékok:</p> <p>-Tik-tak játék</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>		
8.	<b>Ugrás páros lábon – a piros tulipán</b>	<p>Kiszámolók, mondókák:</p> <p>-Tűzet viszek, lángot viszek + játék</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Kőrösi, kerepesi körtéfa</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>		
9.	<b>Ugrás páros lábon</b>	<p>Kiszámolók, mondókák:</p> <p>-Csiga-biga gyere ki</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>- Kőrösi, kerepesi körtéfa isméltés</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>		

<b>4.</b>	<b><i>Ismerkedés a gumival</i></b>	<p>-Fogójátékok: egyéni, pár, lánc, verebes</p> <p>Kiszámolók, mondókák: -Fújja szél a fákat</p> <p>Gyermekdalok: -Dombon törrik a diót</p> <p>Játékok: -Erre csörög a dió</p> <p>-Sorakozási verseny</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
<b>5.</b>	<b><i>Ismerkedés a színes kötéllal</i></b>	<p>Kiszámolók, mondókák: - Lementem a pincébe</p> <p>Gyermekdalok: - Érik a szőlő</p> <p>Zene: -Mezőföldi ugrós</p> <p>Játékok: -Fogójátékok: fekete-fehér fogó</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
<b>6.</b>	<b><i>Dobbantás – törjünk diót!</i></b>	<p>Kiszámolók, mondókák: -Hipp, hopp haja hopp</p> <p>Gyermekdalok:</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	

16.	<b>Ünnepek, hagyományok: Újév</b>	Kiszámoló, mondókák: -Adjon Isten minden jót  Gyermekdalok: -Új esztendő  Újévi népszokások és hagyományok	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő	
17.	<b>Érintő lépés – kék tulipán</b>	Kiszámoló, mondókák: -Héja, héja vaslapát játékkal  Gyermekdal és játék: -Boszorka fogó	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő	
18.	<b>Érintő lépés</b>	Kiszámoló, mondókák: - Télen nagyon hideg van  Gyermekdalok: -Dalsokor tanult dalokból  Játékok: -Fogójátékok	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő	
19.	<b>Dobbantás és érintés közötti különbség</b>	Kiszámoló, mondókák: -Csujjogatók  Gyermekdalok: -Bújj, bújj zöld ág  Játékok:	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő	

20.	<p><i>Építsünk táncoló feladatsort! – motívumfüzés szabadon</i></p>	<p>- Szobros játék Kiszámolók, mondókák: -Csujjogatók Játékok: -Fészekrakó</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
21.	<p><i>Építsünk táncoló feladatsort! – motívumfüzés szabadon</i></p>	<p>Kiszámolók, mondókák: -Csujjogatók Gyermekdal: -Ajtó, ablak nyitva van Zene: Pálmáska</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
22.	<p><i>Ünnepek, hagyományok: farsang</i></p>	<p>Kiszámolók, mondókák: -Csujjogatók Gyermekdalok: -Ez a kislány várja a farsangot Játékok: -Színes játék</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
23.	<p><i>Ti-ti tá ritmusú váltott lábú ugrás – zöld tulipán</i></p>	<p>Kiszámolók, mondókák: -Mese, mese, mátká</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok,</p>	

		<p>Botos ugrógyakorlatok zenére (futás, ugrás)</p> <p>Botos játékok:</p> <p>-Kapt el a botot!</p>	<p>dió, kendő</p>	
24.	<p><i>Ti-ti tá ritmusú váltott lábú ugrás – zöld tulipán gyakorlása</i></p>	<p>Gyermekdalok:</p> <p>-Mít játszunk lányok?</p> <p>Játékok:</p> <p>-Vonatos</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
25.	<p><i>Mutassuk, mondjuk és táncoljuk – együtt és párban!</i></p>	<p>Kiszámlók, mondókák:</p> <p>-Katona bácsi hopp, hopp, hopp</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
26.	<p><i>Botos játékok</i></p>	<p>Kiszámlók, mondókák:</p> <p>-Áspis, kerekes</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Kis kacska fürdik</p> <p>Játékok:</p> <p>- Botos játékok</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	

27.	<b>Szerepjátékok: március 15.</b>	Hagyományok, szokások felelevenítése	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő	
28.	<b>Ugrókötél és tánc</b>	Kiszámlólok, mondókák: -Gólya, gólya gilice Gyermekdalok: -Boglya tetején Játékok: -Gólyaláb	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő	
29.	<b>Ünnepek és hagyományok: Húsvét</b>	Kiszámlólok, mondókák: -Nyuszi fülét hegyezi Gyermekdalok: -Ma van Húsvét napja Játékok: -Gólyás és békás fogó Hagyományok, szokások felelevenítése	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő	
30.	<b>Ugróiskolák</b>	Kiszámlólok, mondókák: -Egy, kettő, három	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi,	

		<p>Gyermekdalok: -A Bandinék bakmacskája</p> <p>Játékok: -Virágra ugráló</p> <p>Kiszámolók, mondókák: -Egy hegy megy</p> <p>Gyermekdalok: -Mi van ma</p> <p>Pünkösdi szokások, hagyományok</p> <p>Gyermekdalok: -A pünkösdi rózsza</p> <p>Játékok: -Brekeke, brekeke</p> <p>Gyermekdalok: -Cserebogár, cserebogár</p> <p>Játékok: -Csendesen vagy csattanósan</p> <p>Kiszámolók, mondókák: -Pesten jártam iskolába</p>	<p>ugróiskolák, tulipánok, dió, kender</p> <p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kender</p> <p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kender</p> <p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kender</p> <p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kender</p>	
31.	<b>Ünnepek és hagyományok: Pünkösd</b>			
32.	<b>Ugróiskolák</b>			
33.	<b>Építsünk táncoló feladatort! – motívumfűzés szabadon</b>			
34.	<b>Mutassuk, mondjuk és táncoljuk – együtt és párban!</b>			

		<p>Gyermekdalok: - Érik a meggyfa</p> <p>Játékok: -Az én cicám olyan rest + játék</p>	dió, kenderő	
35.	<i>Ezt táncoltuk ebben az évben</i>	<p>Tanult mondókák, kiszámoló, dalok, játékok és táncos mozgások ismétlése.</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kenderő</p>	
36.	<i>Ezt táncoltuk ebben az évben</i>	<p>Tanult mondókák, kiszámoló, dalok, játékok és táncos mozgások ismétlése.</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kenderő</p>	



Óra- szám	Tananyag/fő feladatok	Testnevelési- sport- és népi játékok	Eszközök	Megjegyzések
1.	<i>Ismerkedés, színek és utasítások</i>	Kiszámoló, mondókák: -Elöl megy a hegedős  Gyermekdalok: -Szántunk, vesszünk  Játékok:  -Ismerkedős játékok babzsákkal	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő	
2.	<i>Ugrások előkészítése korongok segítségével - páros és egy lábon történő ugrások kombinálása. Színek és utasítások gyakorlása</i>	Kiszámoló, mondókák: -Ergen, bergen  Gyermekdalok: -Kiszáradt a diófa  Játékok:  -Üsd a babzsákot!	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő	
3.	<i>Páros és egy lábon történő ugrások kombinálása</i>	Kiszámoló, mondókák: -Így török a diót  Gyermekdalok: -Csipi, csipi, kánya  Játékok:	CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő	

		<p>- Dombon török a diót-isméltés</p> <p>Játékok:</p> <p>-Kacsa, liba</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>-Ekete, pekete</p> <p>Zene:</p> <p>-Mezőföldi ugrós</p> <p>-Édesanyám rózsafája</p> <p>Játékok:</p> <p>-Tik-tak játék</p>		
7.	<b>Dobbantás gyakorlása</b>	<p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>-Tűzet viszek, lángot viszek + játék</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Kőrösi, kerepesi körtéfa</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
8.	<b>Ugrás páros lábon – a piros tulipán</b>	<p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>-Csiga-biga gyere ki</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>- Kőrösi, kerepesi körtéfa isméltés</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
9.	<b>Ugrás páros lábon</b>		<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	

4.	<b><i>Ismerkedés a gumival</i></b>	<p>-Fogójátékok: egyéni, pár, lánc, verebes</p> <p>Kiszámoló, mondókák: -Fújja szél a fákat</p> <p>Gyermekdalok: -Dombon török a diót</p> <p>Játékok: -Erre csörög a dió</p> <p>-Sorakozási verseny</p> <p>Kiszámoló, mondókák: - Lementem a pincébe</p> <p>Gyermekdalok: - Érik a szőlő</p> <p>Zene: -Mezőföldi ugrós</p> <p>Játékok:</p> <p>-Fogójátékok: fekete-fehér fogó</p> <p>Kiszámoló, mondókák: -Hipp, hopp haja hopp</p> <p>Gyermekdalok:</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
5.	<b><i>Ismerkedés a színes kötéllel</i></b>		<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
6.	<b><i>Dobbantás – törjünk diót!</i></b>		<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	

10.	<i>Ünnepek, hagyományok: Márton-nap</i>	<p><b>Játékok:</b></p> <p>-Fogójátékok: verebes, számos fogó, mozaikkal haladó</p> <p>Kiszámlók, mondókák:</p> <p>-Egy petty, liba petty</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Ki libámat elviszi</p> <p><b>Játékok:</b></p> <p>-Kakasviadal</p> <p>Kiszámlók, mondókák:</p> <p>-Eb házán gólyafészek - játékkal</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Rétibe és Kapiba</p> <p><b>Zene:</b></p> <p>-Leszakadt a pincelakat</p> <p>-Mezőföldi ugrós</p> <p>Kiszámlók, mondókák:</p> <p>-tanult mondókák</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-tanult dalokból csokor</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
11.	<i>Egy lábon két ugrás – sárga tulipán</i>	<p>Gyermekdalok:</p> <p>-Rétibe és Kapiba</p> <p><b>Zene:</b></p> <p>-Leszakadt a pincelakat</p> <p>-Mezőföldi ugrós</p> <p>Kiszámlók, mondókák:</p> <p>-tanult mondókák</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-tanult dalokból csokor</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
12.	<i>Egy lábon két ugrás</i>	<p>Gyermekdalok:</p> <p>-tanult dalokból csokor</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	

13.	<i>Mutassuk, mondjuk és táncoljuk!</i>	<p>Játékok:</p> <p>-Babzsákelkapós páros játék</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>-Egyem, kettem, medvetánc</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Dobi, dobi háta</p> <p>Játékok:</p> <p>- Fészekrakó</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>- Kotyolómondókák</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Luca, luca kitty, kotty</p> <p>Játékok:</p> <p>-Lucázás</p> <p>Mentovics Éva: Luca széke és a boszorkányok</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Betlehem, Betlehem</p> <p>Játékok:</p> <p>-regélés, betlehemezés, virgácsolás</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>		
14.	<i>Ünnepek, hagyományok: Lucázás</i>	<p>Játékok:</p> <p>-Babzsákelkapós páros játék</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>-Egyem, kettem, medvetánc</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Dobi, dobi háta</p> <p>Játékok:</p> <p>- Fészekrakó</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>- Kotyolómondókák</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Luca, luca kitty, kotty</p> <p>Játékok:</p> <p>-Lucázás</p> <p>Mentovics Éva: Luca széke és a boszorkányok</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Betlehem, Betlehem</p> <p>Játékok:</p> <p>-regélés, betlehemezés, virgácsolás</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>		
15.	<i>Ünnepek, hagyományok: Karácsony</i>	<p>Játékok:</p> <p>-Babzsákelkapós páros játék</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>-Egyem, kettem, medvetánc</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Dobi, dobi háta</p> <p>Játékok:</p> <p>- Fészekrakó</p> <p>Kiszámoló, mondókák:</p> <p>- Kotyolómondókák</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Luca, luca kitty, kotty</p> <p>Játékok:</p> <p>-Lucázás</p> <p>Mentovics Éva: Luca széke és a boszorkányok</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Betlehem, Betlehem</p> <p>Játékok:</p> <p>-regélés, betlehemezés, virgácsolás</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>		

16.	<b>Ünnepek, hagyományok: Újév</b>	<p>Kiszámoló, mondókák: -Adjon Isten minden jót</p> <p>Gyermekdalok: -Új esztendő</p> <p>Újévi népszokások és hagyományok</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
17.	<b>Érintő lépés – kék tulipán</b>	<p>Kiszámoló, mondókák: -Héja, héja vaslapát játékkal</p> <p>Gyermekdal és játék: -Boszorka fogó</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
18.	<b>Érintő lépés</b>	<p>Kiszámoló, mondókák: - Télen nagyon hideg van</p> <p>Gyermekdalok: -Dalsokor tanult dalokból</p> <p>Játékok: -Fogójátékok</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
19.	<b>Dobbantás és érintés közötti különbség</b>	<p>Kiszámoló, mondókák: -Csujjogatók</p> <p>Gyermekdalok: -Bújj, bújj zöld ág</p> <p>Játékok:</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	

20.	<p><i>Építsünk táncoló feladatsort! – mótvumflizés szabadon</i></p>	<p>- Szobros játék Kiszámlók, mondókák: -Csujjogatók Játékok: -Fészekrakó</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
21.	<p><i>Építsünk táncoló feladatsort! – mótvumflizés szabadon</i></p>	<p>Kiszámlók, mondókák: -Csujjogatók Gyermekdal: -Ajtó, ablak nyitva van Zene: Pálmáska</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
22.	<p><i>Ünnepek, hagyományok: farsang</i></p>	<p>Kiszámlók, mondókák: -Csujjogatók Gyermekdalok: -Ez a kislány várja a farsangot Játékok: -Színes játék</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
23.	<p><i>Ti-ti tá ritmusú váltott lábú ugrás – zöld tulipán</i></p>	<p>Kiszámlók, mondókák: -Mese, mese, mátká</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok,</p>	

		<p>Botos ugrógyakorlatok zenére (futás, ugrás)</p> <p>Botos játékok:</p> <p>-Kapd el a botot!</p>	<p>dió, kendő</p>
24.	<p><i>Ti-ti tá ritmusú váltott lábú ugrás – zöld tulipán gyakorlása</i></p>	<p>Gyermekdalok:</p> <p>-Mit játsszunk lányok?</p> <p>Játékok:</p> <p>-Vonatos</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>
25.	<p><i>Mutassuk, mondjuk és táncoljuk – együtt és párban!</i></p>	<p>Kiszámlók, mondókák:</p> <p>-Katona bácsi hopp, hopp, hopp</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>
26.	<p><i>Botos játékok</i></p>	<p>Kiszámlók, mondókák:</p> <p>-Áspis, kerekes</p> <p>Gyermekdalok:</p> <p>-Kis kacsa fürdik</p> <p>Játékok:</p> <p>- Botos játékok</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>



27.	<p><b>Szerepjátékok: március 15.</b></p>	<p>Hagyományok, szokások felelevenítése</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
28.	<p><b>Ugrókötél és tánc</b></p>	<p>Kiszámlók, mondókák: -Gólya, gólya gilice Gyermekdalok: -Boglya tetején Játékok: -Gólyaláb</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
29.	<p><b>Ünnepek és hagyományok: Húsvét</b></p>	<p>Kiszámlók, mondókák: -Nyuszi fülét hegyezi Gyermekdalok: -Ma van Húsvét napja Játékok: -Gólyás és békás fogó Hagyományok, szokások felelevenítése</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kendő</p>	
30.	<p><b>Ugróiskolák</b></p>	<p>Kiszámlók, mondókák: -Egy, kettő, három</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi,</p>	

		<p>Gyermekdalok: -A Bandinék bakmaeskája</p> <p>Játékok: -Virágra ugráló</p> <p>Kiszámoló, mondókák: -Egy hegy megy</p> <p>Gyermekdalok: -Mi van ma</p> <p>Pünkösdi szokások, hagyományok</p> <p>Gyermekdalok: -A pünkösdi rózsza</p> <p>Játékok: -Brekeke, brekeke</p> <p>Gyermekdalok: -Cserebogár, cserebogár</p> <p>Játékok: -Csendesen vagy csattanósan</p> <p>Kiszámoló, mondókák: -Pesten jártam iskolába</p>	<p>ugróiskolák, tulipánok, dió, kender</p> <p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kender</p> <p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kender</p> <p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kender</p> <p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kender</p>
31.	<b>Ünnepek és hagyományok: Pünkösd</b>		
32.	<b>Ugróiskolák</b>		
33.	<b>Építsünk táncoló feladatsort! – motívumfűzés szabadon</b>		
34.	<b>Mutassuk, mondjuk és táncoljuk – együtt és párban!</b>		

		<p><b>Gyermekdalok:</b> - Érik a meggyfa</p> <p><b>Játékok:</b> -Az én cicám olyan rest + játék</p>	<p>dió, kenderő</p>	
35.	<i>Ezt táncoltuk ebben az évben</i>	<p>Tanult mondókák, kiszámoló, dalok, játékok és táncos mozgások ismétlése.</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kenderő</p>	
36.	<i>Ezt táncoltuk ebben az évben</i>	<p>Tanult mondókák, kiszámoló, dalok, játékok és táncos mozgások ismétlése.</p>	<p>CD lejátszó, hanganyag, babzsák, korongok, gumi, ugróiskolák, tulipánok, dió, kenderő</p>	

# TECHNIKA OSZTÁLYOZÓ VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

## 1. évfolyam

### A tanulók

- legyenek képesek az életkornak megfelelő önkiszolgáló tevékenység elvégzésére;
- alkalmazzák az időjárást figyelembevevő réteges öltözködést;
- ismerjék az életkornak megfelelő elemi higiéniai szokásokat;
- ismerjék a helyes napirend fontosságát, a kulturált étkezési szokásokat, a munkamegosztás szükségességét;
- tartsák be az elemi munkaszokásokat (helyes testtartás, rend, balesetvédelem);
- ismerjék a vizsgált anyagok érzékszervi tapasztalás során megismerhető tulajdonságait;
- legyenek képesek utánzással egyszerű játékok és használati tárgyak elkészítésére;
- tudják alkalmazni a gyalogos közlekedés legfontosabb szabályait;
- ismerjék, alkalmazzák a biztonságos és kulturált magatartásformákat a tömegközlekedési eszközök igénybevételekor!

## 2. évfolyam

### A tanulók

- ismerjék az ember természetátalakító munkáját (lakóhely, lakótér);
- tartsák be a munkahelyi szokásokat, a csoportmunka szabályait;
- ismerjék a vizsgált anyag tulajdonsága és felhasználhatósága közötti összefüggést;

- legyenek képesek az elvégzendő munkához szükséges eszközök és szerszámok biztos, balesetmentes használatára;
- tudjanak látszati rajzot, vázlatrajzot készíteni;
- alkalmazzák helyesen a rajzelemeket;
- legyenek képesek egyszerű tervezésre, építésre;
- ismerjék meg és meséljék el a háztartást és a hozzá kapcsolódó szokásokat!

### 3. évfolyam

#### A tanulók

- legyenek képesek a legegyszerűbb házimunkák precíz és balesetmentes elvégzésére;
- ismerjék a leggyakrabban használt háztartási gépek biztonságos üzemeltetését;
- ismerjék a háztartási gyermekbalesetek forrásait, okait, megelőzésüket;
- tudják a takarékoság formáit (pl. idővel, energiával, fogyasztási cikkekkel, pénzzel való takarékoság);
- ismerjék az alapvető szolgáltatások igénybevételét;
- ismerjék meg az élő és tárgyi környezetünk kapcsolatát;
- tapasztalják meg az anyag, a szerkezet, a forma, a funkció és az esztétikum összefüggéseit a tárgykészítés során;
- használják szakszerűen és biztonságosan a szerszámokat;
- legyenek képesek egyszerű makett irányított tervezésére és elkészítésére;
- tudjanak olvasni és értelmezni egyszerű sematikus ábrát (alprajz, méretezés);
- legyenek képesek mérni centiméter pontossággal!

## 4. évfolyam

### A tanulók

- tartják be az alapvető munkahelyi szokásokat (fegyelem, rend, tisztaság, takarékoság, balesetvédelem).;
- legyenek képesek: önálló tárgykészítésre, modelléptésre, tervezésnél a rajzi kommunikációs képességek önálló alkalmazására (az elképzelt tárgyról vázlatrajzok készítése, az elkészítendő tárgy méreteinek megadása a műszaki rajz szabványosított jeleivel, egyszerű tagolatlan tárgy nézetrajzainak az elkészítése) kivitelezésnél az elméleti ismeretek komplex alkalmazására (anyagvizsgálat, megmunkálás, összeszerelés);
- legyenek képesek a kész tárgy és az előzetes tervek összehasonlítására és kritikai elemzésére;
- tudatosan alkalmazzák a tanult közlekedési szabályokat (közúti kerékpáros közlekedés);
- legyenek képesek a közlekedési helyzetek elemzésére, az ok-okozati összefüggések megfogalmazására;
- ismerjék a nagyvárosi környezet építményeit;
- tudja bemutatni az anyagfeldolgozás általános jellemzőit;
- használja pontosan a hulladék és a melléktermék fogalmát;
- ismerje az anyagok takarékos és célszerű felhasználásának módját;

## 5. évfolyam

### A tanulók

- ismerjék a papír tulajdonságait és fajtáit (lágypapír, karton, lemez);
- ismerjék a papírmegmunkáló eszközök helyes használatát (olló, szike, karctű, vonalzó, körző);
- ismerjék az általános terítési szabályokat;
- alkalmazzák biztonságosan a gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályait, valamint a tömegközlekedés szabályait;

- legyenek képesek az elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazására a tervezés és a kivitelezés során, egyszerű rajzok készítésekor;
- Tudjanak az egészséges táplálkozás szabályai szerint étrendet összeállítani!

## **6. évfolyam**

### **A tanulók**

- ismerjék a faipar legfontosabb termékeit (rétegelt lemez, farostlemez, bútortlap, léc);
- tudjanak vetületi rajzot értelmezni (előlnézet, felülnézet, oldalnézet);
- ismerjék a textíliák alapanyagait;
- ismerjék a lakáshelységek és azok méretét;
- legyenek képesek csoportosítani a tápanyagokat;
- ismerjék a hulladék és a szemét közötti különbséget;
- legyenek jártasak a szelektív hulladékgyűjtésben!

## **7. évfolyam**

### **A tanulók**

- ismerjék fel a gyakran használt műanyagokat (gumi, polietilén, PVC);
- ismerjék a műanyagok legfontosabb tulajdonságait;
- legyenek alapvetően tájékozottak a továbbtanulási lehetőségekről, legyen elképzelésük a saját felnőttkori életükről, mérlegeljék pályaválasztási lehetőségeiket;

- ismerjék a ruházat fogalmát, feladatait;
- legyenek ismereteik a hulladékgazdálkodásról;
- ismerjék a háztartás és a lakókörnyezet különböző fűtési megoldásait;
- közlekedjenek környezet-és egészségtudatosan!



# TESTNEVELÉS OSZTÁLYOZÓ VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

## 1-2. évfolyam

Az első két évet egyetlen egységként kezeljük, mivel a gyerekek iskolába lépésük idején igen eltérő képességűek, tudásúak. A tanulók fizikai és szellemi képességeit a második év végére lehet megközelítőleg azonos szintre hozni.

### Rendgyakorlatok:

- Hajtsák végre a vezényszónak megfelelő alakzatot.

### Gimnasztika:

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése bemutatott vagy a pedagógus által elmondott utasítások alapján.

### Járások és futások:

- Változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- Tudjon 6-8 percig futni megállás nélkül.
- Tudjon futni iram-és irányváltoztatással, tárgykerüléssel.
- Tudjon 30 m-t maximális sebességgel lefutni.

### Szökdelések és ugrások:

- Helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- Ugrókötél gyakorlatok 30 mp-ig folyamatosan.
- Helyből távolugrás
  - fiú: 115 - 125 cm
  - lány: 110 - 120 cm

### **Dobások:**

- A tevékenység céljának megfelelően használja a labdát, próbálja a technikát minél pontosabban gyakorolni.
- Ismerje a használt szerek nevét.
- Célbadobás zsámolyba, karikába 6 m-ről.

Távolba dobás kislabdával:

- fiú: 14 - 15 m
- lány: 13 - 14 m

### **Támasz-, függés-és egyensúlygyakorlatok:**

- Legyen képes különböző játékos és egyszerű egyensúlygyakorlatok elvégzésére változó körülményekkel.
- A testtömeg megtartása függésben és támaszban.
- Mászókötélen mászókulcsolással mászási kísérletek.
- Tudja bemutatni az órán tanult támasz és egyensúlygyakorlatokat önállóan.

### **Labdás gyakorlatok:**

- Labdajátékok. Tudja a labdát gurítani, vezetni, feldobni, elkapni, a tanult átadási módokkal a társnak átadni.
- Szlalom labdavezetés 15 m-es pályán.
- Labdaadogatás párokban 1 perc 3 m-es távolságból 30-40 átadás.

### **Küzdő feladatok és játékok:**

- Kulturált, sportszerű test-test elleni küzdelem elfogadása és végrehajtása.

### **Foglalkozások a szabadban:**

- Speciális szabadtéri játékok, sorversenyek, évszaktól függően. (Ugróiskolák, fogócskák, labdázás.)
- Rendszeres mozgásos tevékenységek a szabadban.

## 3. évfolyam

### **Rendgyakorlatok:**

- Alakzatok felvétele és változtatása a reprodukálás szintjén.

### **Gimnasztika:**

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése a pedagógus utasításainak megfelelően.

### **Járások és futások:**

- A változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- A helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- A tevékenység céljának és a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód megválasztása és végrehajtása.

### **Szökdelések és ugrások:**

- A helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.

### **Dobások:**

- A tevékenység céljának és a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód megválasztása és végrehajtása.

### **Labdás gyakorlatok:**

- Vegyen részt többféle labdajátékban.

## 4. évfolyam

### **Rendgyakorlatok:**

- Alakzatok felvétele és változtatása a reprodukálás szintjén.

### **Gimnasztika:**

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése a pedagógus utasításainak megfelelően, majd önállóan is.

### **Járások és futások:**

- A változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.

### **Szökdelések és ugrások:**

- Közepes lendületű nekifutással végrehajtott ugrások hangsúlyozott elrugaszkodással, harmonikusan.
- Helyből távolugrás
  - fiú: 120 cm,
  - lány: 100 cm.

### **Dobások:**

- A megfelelő dobásmód kiválasztása és végrehajtása.
- Célba dobások.

### **Támasz-, függés-és egyensúlygyakorlatok:**

- Testtömegük megtartása támaszban és függésben, majd mozgás közben.

### **Labdás gyakorlatok:**

- Vegyen részt többféle labdajátékban.

### **Küzdő feladatok és játékok:**

- Kulturált, sportszerű test-test elleni küzdelem elfogadása és végrehajtása.

### **Foglalkozások a szabadban:**

- Speciális szabadtéri játékok.
- Rendszeres mozgásos tevékenységek a szabadban.

## 5. évfolyam

- fejlődjön a tanuló állóképessége, erőnléte, koordinációs képessége
- tartsa meg a balesetvédelmi előírásokat, törekedjen a vezényszavak gyors és pontos végrehajtására
- tudjon 6-8 gimnasztikai gyakorlatot önállóan is bemutatni
- legalább 3 tanult talajgyakorlat elemből álló gyakorlat bemutatása
- függés-és támaszgyakorlatok végrehajtása
- a távol-és magasugrás alapvető fázisainak ismerete
- a a hajítás legjellegzetesebb mozzanatának, az ívképzés elsajátítása
- tudjon 4-5m távolságra átadásokat végezni, labdaátvételnél a védőtől való elszakadás (kézilabda, kosárlabda, labdarúgás)
- víz veszélyeinek ismerete, balesetmegelőzés
- növekedjen a saját teljesítményével kapcsolatos igény szintje

## 6. évfolyam

- Fejlődjön a tanuló gyorsasága, erőnléte, állóképessége
- gimnasztikai és rendgyakorlatok pontos végrehajtása, a balesetek elkerülése
- egyszerű szervezési feladatok felvállalása és megoldása
- önállóan összeállított és pontosan végrehajtott talajgyakorlat 3-4 elemből
- szekrényugrásnál, támaszugrásnál az elugrás, ellökés legyen kifejező
- futás távjának megfelelő iram megválasztása (rövid-és hosszú távok)
- labdajátékok ismerete (kézilabda, kosárlabda, labdarúgás), el-és felugrásoknál a kar-lábmunka hatékonysága
- fedezze le a támadót, és zavarja őt a labda továbbításában kosárra dobáskor, kapura lövésben
- tartsa be a játék- és versenyszabályokat
- fejlessze tudását, javítsa teljesítményét, a képzetebbek segítsék társaikat

## **7. évfolyam**

- a rendgyakorlatokban érvényesüljön az egyöntetű végrehajtásra törekvés, fegyelmezett viselkedés
- 9-10 szabadgyakorlat önálló összeállítása és bemutatása
- talajgyakorlat végrehajtása a tanult elemek pontos bemutatásával
- ugrásoknál a nekifutás, a kitámasztás, a lendítés folyamatossága, törésmentessége
- kézilabda: - a támadásban gyors, változatos irányú adogatást végezni a védők megzavarása végett
- kosárlabda: - a támadásban állandó mozgással elszakadni a védőtől, labda átvétele, kosárra dobás
- labdarúgás: - hatékonyan vegyen részt a védő-és támadójátékban

## **8. évfolyam**

- mutasson a tanuló saját teljesítményében fejlődést a tanév során
- a testi ápoltság váljék természetes követelménnyé
- ismerje a rendgyakorlatok vezényszavait, alaki gyakorlatokat tudjon vezényelni
- 1-2szabadgyakorlat önálló tervezése és bemutatása
- talajgyakorlat tervezése, bemutatása (gyűrű ismerete)
- maximális sebességgel, laza, könnyű mozgással futás
- saját ugrótechnika kialakulása, dobóerő növekedése
- kézilabda: tudja tartani helyét a védelemben, hatékonyan védekezni
- kosárlabda: emberfogásos védekezésben pozíciótartás
- labdarúgás: védő-és támadófeladat eredményes alkalmazása

A testnevelésben megszerzett tudás, képzettség alkalmazása a szabadidő hasznos eltöltésében  
- kisebb versenyekben segítség nyújtása, akár lebonyolítása

# VIZUÁLIS KULTÚRA OSZTÁLYOZÓ VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

## 1. évfolyam

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése
- A felszerelés önálló rendben tartása
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára
- Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak)
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése

## 2. évfolyam

- Képzeldő, belső képalkotás fejlődése
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak
- egyre szélesebb körű figyelembevételével
- A felszerelés önálló rendben tartása
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlézése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése
- Látványok, műalkotások néhány perces szemlézése
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását)
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése,
- és azok kifejezése



### 3. évfolyam

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép)
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése
- Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése
- Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat
- szabályainak ismerete, alkalmazása

## 4. évfolyam

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, csendélet, tájkép)
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése
- Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása
- A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élőszóban
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése
- Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása; a hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása; életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése

## 5. évfolyam

### A tanuló

- Igényesen végezze munkáját;
- alkalmazza megfelelően a vizuális nyelv és kifejezés eszközeit az megjelenítése alkotótevékenység során, megfigyelés alapján
- értelmezze a térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális jelenítsen meg, egyszerű mozgásélményeket, időbeli változásokat;
- értelmezze a mindennapokban használt vizuális jeleket;
- azonosítsa a legfontosabb művészettörténeti korokat: őskor, ókori egyiptomi, görög, római művészet;
- ismerje fel a fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyakat;
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyeléseit pontosan fogalmazza meg;
- a vizuális megfigyelés és elemzés során önálló fogalmazzon meg kérdéseket;
- tudjon önállóan véleményt alkotni saját és mások munkájáról!

### GYAKORLATI FELADAT:

Valós és fiktív helyzet, történet megjelenítése, ábrázolása tanult irodalmi alkotás inspirációjára

## 6. évfolyam

A tanuló

- igényesen végezze munkáját önálló és irányított formában;
- alkalmazza megfelelően a vizuális nyelv és kifejezés eszközeit az alkotó tevékenység során, megfigyelés alapján, ill. vizuális emlékezet segítségével;
- használja az egyszerű kompozíciós alapelveket a képalkotásban;
- értelmezze a térbeli és időbeli változásokat, jelenítsen meg egyszerű mozgásélményeket, időbeli változásokat;
- ismerje a művészeti korok jellemzőit: román, gótikus, reneszánsz
- értelmezze a mindennapokban használt vizuális jeleket, alakításon ki saját jelzésrendszereket;
- tudja értelmezni és alkalmazni szöveg és kép együttes jelentését alkotó jelleggel;
- vonjon le egyszerű következtetéseket az épített és tárgyi környezet megfigyelése alapján
- használjon megfelelően néhány rajzi és tárgykészítési technikát a az alkotótevékenység során;
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során fogalmazza meg pontosan vizuális megfigyeléseit;
- vizuális megfigyelés és elemzés során tudjon önálló kérdéseket megfogalmazni;
- legyen képes önálló vélemény megfogalmazására saját és mások munkájáról!

### GYAKORLATI FELADAT:

Főszínek és mellékszínek, keveréstük. Hideg és meleg színhatás. Hideg vagy meleg hatású munka készítése

## 7. évfolyam

### A tanuló

- legyen képes önálló és irányított munkavégzésre, munkája legyen igényes;
- legyen képes célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazására;
- alkalmazza tudatosan és pontosan a vizuális nyelv és kifejezés eszközeit az adott célok rajzi kifejezésében;
- legyen képes alapvető közlő funkcióban lévő képi és/vagy szöveges megjelenések egyszerű értelmezésére;
- legyen képes az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelésére, értelmezésére;
- ismerje a médiatudatos gondolkodás alapjait;
- ismerje fel a mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció alapeszközeit;
- ismerje a művészeti korok jellemzőit: barokk, rokokó, klasszicizmus;
- ismerje a társművészeti kapcsolatok lehetőségeit, értelmezze azokat;
- ismerje fel a legfontosabb kultúrákat, művészettörténeti korokat, stílusirányzatokat;
- tudjon önálló kérdéseket megfogalmazni a vizuális megfigyelés és elemzés során;
- legyen képes önálló véleményalkotásra saját és mások munkájáról!

### GYAKORLATI FELADAT:

Képregény, fázisrajz, folyamatábra. Egy kitalált történet ábrázolása négy vagy öt fázisban

## 8. évfolyam

A tanuló

- legyen képes célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazására;
- alkalmazza tudatosan és pontosan a vizuális nyelv és kifejezés eszközeit az adott célok rajzi kifejezésében;
- alkalmazzon bonyolultabb kompozíciós alapelveket különböző kifejezési célok érdekében;
- legyen képes térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésére, kifejező, ill. közlő szándék értelmezésére, következtetések megfogalmazására;
- legyen képes alapvetően közlő funkcióban lévő képi megjelenések értelmezésére;
- legyen képes az épített és tárgyi környezetelemző megfigyelésre, következtetések megfogalmazására;
- a különböző technikákat használja tudatosan a vizuális célnak megfelelően;
- ismerje a médiatudatos gondolkodás alapjait a vizuális kommunikációs eszközök és formák feldolgozása kapcsán;
- ismerje a mozgóképi közlésmód eszközeit az alkotói szándék szerint;
- ismerje a művészeti korokat: modern és kortárs művészet;
- ismerje a társművészeti kapcsolatok lehetőségeit és összefüggéseit;
- legyen képes vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzésére, összehasonlítására;
- tudjon önálló kérdéseket megfogalmazni a vizuális megfigyelés és elemzés során;
- legyen képes önálló véleményalkotásra saját és mások munkájáról!

### GYAKORLATI FELADAT:

A tér, a térbeliség ábrázolása a perspektíva szabályaival (utcarészlet, folyosó, szobabelső).

A színes grafika kiegészítése személyes tartalommal

## Könyvtár pedagógiai program

*„A könyvtár-pedagógia az a tudomány, amely a könyvtári nevelő hatások alapjaival és módjaival foglalkozik”*

*(Helene Radlinska)*

A könyvtár-pedagógiai tevékenységnek általános és hosszú távú céljait két csoportra oszthatjuk.

**1.A személyiség fejlesztés: A könyv és könyvtárhasználattal összefüggő igények és szokások kialakítása:**

- önművelésre nevelés
- önálló ismeretszerzésre nevelés
- a könyvtárhasználóvá nevelés
- olvasóvá nevelés

Hozzájárul a személyiségjegyek fejlesztéséhez is:

- aktivitás,
- kezdeményező képesség,
- önálló, kreatív, kritikus gondolkodás,
- koncentráció,
- rendszeretet,
- önbizalom

**2. A célok másik csoportja az ismeretekre és a készségekre irányul. Ide tartozik:**

- A könyvtári rendszer és szolgáltatásainak ismerete
- Tájékoztató segédleteinek (megfelelő eszközök megtalálása)
- A könyvtári dokumentumok használatához szükséges tudás elsajátítása
- Az információ megszerzésének, értékelésének, szelektálásának, adaptálásának és felhasználásának készsége
- A problémamegoldás, mely egyben a tanulási technikák alkalmazásának összetevői is.

Az iskolai könyvtárnak nem csak könyvtár-pedagógiai, hanem általános pedagógiai céljai is vannak. A könyvtár rendszeres használata integráló, szintetizáló szerepet tölt be az iskola életében. Alkalmas színtere az egyéni és az közösségi nevelésnek, amelynek fontos része:

- A viselkedési szabályok betartatása,
- Az információfeldolgozás, önképzés képessége

A könyvtárban végzett munka során alkalom nyílik a könyvtári magatartás formálására, a rend és a kulturált környezet szerepére, fontosságára felhívni a figyelmet és azt megtapasztaltatni a tanulókkal.

A könyvtárhasználatra, információhasználatra nevelés sok ponton összefügg az olvasóvá neveléssel, melynek iskolában zajló szakaszai:

- Olvasástechnikai és tartalmi alapvetés (1.-2. évf)
- Intenzív olvasástechnikai fejlesztés (3.-4. évf)
- Az olvasás tartalmi bővítése (felső tagozat)

A könyvtárhasználat az alapképzésben eszközjellegű tudásként értelmezhető. Oktatása során a tanulók olyan eszköztudást sajátítanak el, melyet a teljes tanulási folyamatban és azon is túl bármely ismeretszerző és feldolgozó tevékenységük során alkalmazni tudnak. A könyvtárhasználati eszköztudás kialakítása során nem cél, hogy a tanulók, felhasználók elméletben is szabatosan tudjanak számot adni könyvtári ismereteikről, ezért a kijelölt tantervi tartalmakat sem tananyagszerűen kell feldolgozni!

**Az ismeretkör két jellegzetes szegmensből áll.**

Egyik eleme egy világosan elkülöníthető *alapozó ismeret együttes*, amely a könyvtárra, mint információtároló és szolgáltató egységre, a dokumentumokra, mint forrásokra és az elérésüket biztosító tájékoztató eszközökre vonatkozik. Olyan tartalomtudásról van itt szó, amely nélkül az önálló ismeretszerzés nem lehet hatékony.



A másik elem a fellelt információ feldolgozása. A NAT-ban ezt az ismeret együttest a *szellemi munka technikája* elnevezés foglalja össze. A kerettantervekben a könyvtárhasználati ismeretkörnek ez a része a magyar nyelven belül jelenik meg.

<p><b>I. Könyvtárismeret (alapozó)</b></p>	<p><b>II. Dokumentumismeret (alapozó)</b></p>
<p>1. Könyvtár          - szerkezete          - szolgáltatásai</p> <p>2. Könyvtártípusok, könyvtári rendszer</p> <p>3. Információs rendszer</p>	<p>1. Dokumentum          - nyomtatott          - nem nyomtatott</p>
<p><b>II. Könyvtári tájékozódás (alapozó)</b></p>	<p><b>IV. Szellemi munka technikája (inf. feld.)</b></p>
<p>1. Direkt tájékozódás          2. Indirekt tájékozódás</p>	<p>1. Anyaggyűjtés          2. Feldolgozás</p>

### **A könyvtárhasználat beépülése a különböző tantárgyakba**

A kerettantervekben a könyvtárhasználat programja egyrészt a befogadó tárgyakban *elkülönített tudástartalomként*, másrészt a minden tantárgyban megvalósítandó *tantárgyközi nevelési feladatként* jelenik meg. Iskolánkban a könyvtárhasználati ismeretek oktatása a magyar nyelv és irodalom tantárgyba épül be minden évfolyamon. Alsó tagozaton a környezetismeret tantárgy lakóhely ismeret témakörében, felsőn pedig az osztályfőnöki órák tanulás és szabadidő eltöltése témaköreiben kaphat még helyet.

Évfolyamok								
Tantárgyak	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Alsóban javasolt: környezetismeret		1	1	2				
Felsőben javasolt: osztályfőnöki					1	1		
<b>Összesen:</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>6</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>4</b>

A NAT könyvtár-pedagógiai követelményeinek valóra váltásához azonban az alapismeretek elsajátításán túl elengedhetetlenül szükség van további tantárgyi könyvtárhasználat megtervezésére, megszervezésére.

### **A könyvtárhasználati tananyag szerkezete**

A tananyag évfolyamokra bontása biztosíthatja a könyvtárhasználati képzés fokozatosságát, rendszerességét. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy mindegyik évfolyam azonos jelentőségű a folyamatban.

A negyedik év végéig a megismertetés lényege a tapasztalás, a tevékenységek során kialakuló ráismerés, pozitív érzelmi viszonyok kialakítása. Ha ez az alapozó szakasz sikeres, következhet az absztrakció, a fogalomalkotás időszaka. Ezt követően jut el az ismeret az önálló alkalmazás szintjéig.

Kiemelt szerepe van az 5-6. évfolyam programjának, amely mintegy összefoglalja, rendszerezi az alsó tagozaton játékos tevékenységek formájában, olykor spontán módon szerzett könyvtárhasználati tapasztalatokat. E két évfolyamon jelennek meg először a könyvtárhasználat főbb ismeretköreinek fogalmai, fogalmi összefüggései. A jelzett időszakban elsajátított és kellő gyakoroltatással rögzült tudás alapozza meg a felsőbb évfolyamok könyvtárhasználati képzésének hatékonyságát.

## **Fejlesztési Követelmények:**

### **Képességfejlesztés terén:**

Az általában vett dokumentumhasználati képesség mindenképpen feltételezi a lényegkiemelés képességét. A dokumentumtípusok legtöbbjéhez szükségeltetik a szövegértési, ábra / képértelmezési képesség.

### **A könyvtárhasználati képesség összetevői közé tartoznak:**

- térbeli tájékozódás
- katalógushasználat
- adatbázis-használat
- a kérdésés képessége

## Könyvtárismeret

<b>RÉSZLETES KÖVETELMÉNY</b>		
<b>ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNY</b>	<b>4.</b>	<b>6.</b>
<p>Legyen képes tanulmányaihoz, egyéni problémái megoldásához és szabadidejében használni a könyvtár(ak)at, alakuljon ki a tudatos könyvtárhasználói magatartása. Értse meg a könyvtári információs rendszer lényegét.</p>	<p>A könyvtár főbb tereinek és állományrészeinek felismerése, megkülönböztetése. Gyermekirodalom keresése a szabadpolcon. Főbb használati szabályok és viselkedési normák elsajátítása. Tudatosuljon a könyvtár fogalmának lényege.</p>	<p>Tudatos (biztos) eligazodás az iskolai könyvtár szabadpolcos állományi rendjében a raktári jelzetek és a feliratok segítségével. A lakóhelyi könyvtár használatára.</p>
		<b>8.</b>
		<p>Ki tudja választani a problémája megoldásához szükséges könyvtártípust. Képes legyen az iskolai és a lakóhelyi könyvtár önálló igénybevételére. Ismerje fel a könyvtár szerepét a közhasznú információk megszerzésében.</p>

## Dokumentumhasználat

<b>RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK</b>	
<b>ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK</b>	<b>8.</b>
<p>Formái és tartalmi szempontból tudjon különbséget tenni a különböző dokumentumok (információhordozók) között és ismerje információs értéküket. Legyen képes problémái megoldásához önállóan dokumentumokat választani és célrányosan felhasználni.</p>	<p>Iskolai és mindennapi problémáinak megoldásához segítséggel ki tudja választani a szükséges dokumentumokat, és képes legyen gyakorlati felhasználásukra. Legyen képes a nyomtatott dokumentumok tájékoztató apparátusának készség szintű használatára. Legyen képes a különböző (szépirodalmi, ismeretterjesztő és publicisztikai) szövegek és nem szöveges részek értelmezésére. Tapasztalatokat szerezzen az elektronikus (számítógéppel olvasható) ismerethordozók használatában, ismerje jelentőségüket.</p>
<b>4.</b>	<b>6.</b>
<p>Tudjon különbséget tenni nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok, előbbin belül a könyv és sajtótermékek között. Ismerje fel a szépirodalmi és ismeretterjesztő műveket. Állapítsa meg a könyv főbb adatait (szerző, cím) és témáját átlapozással, a tartalomjegyzék és illusztrációk segítségével.</p>	<p>Tudjon információkat meríteni a nyomtatott dokumentumok szöveges és nem szöveges részeiből és a nem nyomtatott információhordozókból. Átlapozással, a tartalomjegyzék és egyéb informatív részek felhasználásával tudjon olvasmányairól rövid tartalmi ismertetést, ajánlást megfogalmazni.</p>

**Direkt tájékoztató eszközök használata**

<b>ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK</b>		<b>RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK</b>	
<p>Az iskolai és mindennapi problémahelyzetnek megfelelően önállóan ki tudja választani a kézikönyvtár tájékoztató anyagait, segédkönyveit, kézikönyveit és egyéb eszközeit. Képes legyen ismereteket méríteni belőlük. Szerezzen tapasztalatokat az elektronikus tájékoztató segédletek használatában.</p>	<p align="center"><b>4.</b></p> <p>El tudja igazolni a gyermekek részére készült lexikonokban, enciklopédiákban, valamint az egyszerűbb szótárakban (Helyesírási Kéziszótár, Magyar Értelmező Kéziszótár).</p>	<p align="center"><b>6.</b></p> <p>Különbséget tudjon tenni a lexikon, enciklopédia, szótár között, tájékozódásban betöltött szerepük és szerkezeti jellemzőik alapján. Szerezzen gyakorlatot e könyvtípusok használatában.</p>	<p align="center"><b>8.</b></p> <p>Iskolai és mindennapi problémái megoldásához ki tudja választani – segítséggel – a kézikönyvtár megfelelő tájékoztató segédleteit, és szerkezetük, tájékoztató apparátusuk megismerésével képes legyen használatukra.</p>

**Indirekt tájékoztató eszközök használata**

<b>ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK</b>		<b>RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK</b>	
<p>A könyvtár indirekt tájékoztató eszközeinek (alapkatalógusok, bibliográfiák, adatbázisok, mutatók, stb...) önálló kiválasztása és használata a megoldandó probléma, feladat jellegének megfelelően. A hagyományos tájékoztató eszközök mellett szerezzen tapasztalatot az elektronikus eszközök használatában is.</p>	<p align="center"><b>4.</b></p> <p>Eligazodás a szabadpolcos állomány raktári rendjében a főbb állománycsoportokat jelző feliratok, választólapok segítségével.</p>	<p align="center"><b>6.</b></p> <p>Keresés a betűrendes leíró katalógusban a különböző dokumentumok szerzője, címe szerint. Az ismeretközlő irodalom raktári rendjében való eligazodás a választólapok, raktári jelzetek felismerésével.</p>	<p align="center"><b>8.</b></p> <p>A betűrendes, leíró katalógus készesszintű használata. (Keresés valamennyi lehetséges szempont szerint.) Segítséggel tartalom szerint tudjon keresni információs anyagokat a szakkatalógusban. Különbséget tudjon tenni a katalógus és a bibliográfia között és ismerje meg az utóbbi tájékozódásban betöltött szerepét.</p>

A szellemi munka technikája (szakórái - szaktanári feladat!)

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK		8.
<p><b>ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK</b></p> <p>Tanulmányi és mindennapi problémái megoldásához tudjon önállóan információkat keresni és feldolgozni a könyvtárban</p> <p><b>Anyaggyűjtés</b></p>	<p>4.</p> <p>Megadott forrásból válaszolni tudjon a tanulmányaival kapcsolatos kérdésekre.</p> <p>Feladathoz tudjon megadott forrásból tényeket, adatokat kiemelni. Lexikonban, szótárban, gyermekkönyvtárban tudjon keresni a betűrend és a tartalomjegyzék segítségével. Rögzítse ismereteit jegyzeteléssel.</p> <p>Rövid olvasmány tartalmi ismertetése szóban, vagy írásban, vázlat segítségével.</p> <p><b>Feldolgozás</b></p>	<p>6.</p> <p>Tanulmányi feladataihoz információkat tudjon gyűjteni egy-két megadott forrásból, és szerzett információit segítségével fel tudja dolgozni.</p> <p>Tudjon adott témákhoz gyűjtőmunkát végezni. Egyszerűbb segédkönyvekből, egy-két megadott forrásból ismereteket tudjon meríteni és rögzíteni ezeket jegyzeteléssel, a forrás megnevezésével.</p> <p>Megszerzett ismereteket – segítségével – válogassa, rendszerezze a feladatnak megfelelően, és vázlattal összegezze szóban vagy írásban.</p>
<p><b>KÖVETELMÉNYEK</b></p> <p>Segítségel alkalmazni tudja a könyvtári tájékozódás, anyaggyűjtés technikáit, módszereit, a szerzett információkat önállóan fel tudja dolgozni.</p> <p>Könyvtári feladatait tudja az anyaggyűjtés szempontjából értelmezni. Segítségel ki tudja választani a tájékoztató segédanyagokat, és el tudja jutni a megoldást jelentő forrásokig. A kiválasztott forrásokból tudjon önállóan ismereteket szerezni és rögzíteni jegyzeteléssel, cédlázzással.</p> <p>Szerzett ismereteit önállóan válogassa, rendszerezze feladatának megfelelően, és vázlat alapján számoljon be a megoldásról szóban vagy írásban. Tegyen eleget a hivatkozás, idézet etikai / formai követelményeinek. Legyen képes közhasznú információszerezésre.</p>	<p>8.</p>	

**A minimum teljesítmény felépítése a könyvtárhasználat főbb témaköreiben**

<b>FOBB TÉMAKÖRÖK</b>	<b>4.</b>	<b>6.</b>	<b>8.</b>
I. Általános könyvtárhasználat		Könyvtárhasználati szabályok ismerete (főként az iskolai könyvtárra alapozva)	Ismerje a település könyvtárát.
II. Dokumentumismeret	Néhány alapvető irodalmi mű szerzőjének, címének, témájának megnevezése.	Tudjon segítséggel tájékozódni a (különböző) információhordozók tartalmában. Az olvasott mű legfontosabb ismérveinek (szerző, cím, téma megállapítása)	Feladataival tudjon – segítséggel – dokumentumokat választani, és képes legyen használatukra. Olvasmányából tudjon rövid tartalmi ismertetést készíteni.
III. Könyvtári tájékoztató segédesszközök		Tájékoztató a szótárakban, lexikonokban (Helyesírási kézikönyv). A lexikon, az enciklopédia használatában készségszinten alkalmazza az abc-t. Keresni tudjon – segítséggel – a betűrendes, leíró katalógusban.	Ismerje meg, és tudja – segítséggel – használni a legfontosabb segédkönyveket (lexikon, szótár stb.) a betűrendes, leíró katalógus önálló használatára.
IV. A szellemi munka technikája	Olvasmány tartalmának összefoglalása néhány mondattal.	Egyszerű feladat megoldása magadott forrással. Egyszerűbb, rövidebb szövegek összefoglalása, a téma megnevezése, tények, adatok kiemelése vázlat segítségével.	Iskolai feladatai megoldásához tudjon – segítséggel – dokumentumokból megszerzett ismereteiről röviden beszámolni. Legyen képes a mindennapi életvitelhez szükséges közhasznú információk forrásokat használni.



**Alsó tagozat: alapozó szakasz**

Évfolyam	Témakörök, tartalmak	Belépő tevékenységformák
1.	<p>Könyvtárlátogatás. A könyvtár szolgáltatásai. A kölcsönzés módja. Olvasási szokások alakítása a könyvtárban. Gyermeklexikon használata.</p>	<p>Látogatás az iskolai könyvtárban. Válogatás a korosztálynak készült könyvekből: Képeskönyvek, mesekönyvek, ismeretterjesztő művek megismerése. A könyvtárban szokásos viselkedési szabályok tanulása. Szavak magyarázata a gyermeklexikon használatával.</p>
2.	<p>A kép és a szöveg kapcsolata. A könyvtár-használat alapvető szabályai. A könyvek jellemző adatai. Gyermekújjságok jellemzői.</p>	<p>Szövegekben a kép és a szöveg együttes értelmezésének gyakorlása. Eligazodás a könyvekben a tartalomjegyzék alapján. A könyvek jellemző adatainak megfigyelése (író, cím, kiadó, kiadás éve) Ismerkedés a gyermekújjságokkal a könyvtárban.</p>
3.	<p>Alapismeretek a könyvtár állományrészéről, teréről. A könyvek tartalmi csoportjai: Szépirodalom és ismeretterjesztő irodalom. A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó) A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.</p>	<p>Könyvek keresése a szabadpolcon szerző és cím szerint. Szépirodalmi és ismeretterjesztő művek témájának megállapítása a cím és a tartalomjegyzék alapján. Az olvasott könyvek adatainak fősorolása. Lexikonok és szótárak szerkezeti és tartalmi összehasonlítása.</p>
4.	<p>Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban (folyóirat, hanglemez, hangkazetta, dia és videofilm). Ismerkedés s folyóiratokkal. A katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p>	<p>Mesegyűjtemények, gyerekek részére készült verseskötetek, ismeretterjesztő művek keresése a szabadpolcon. A különböző információhordozók speciális jelentőségének megállapítása az azonos tartalmúak összehasonlításával. A könyvek és folyóiratok tartalmi és formai elemeinek összehasonlítása. A katalógus.</p>

**Megjegyzés:** A továbbhaladás feltétele 2. évfolyamot követően az ábécérend ismerete, a 4. Évfolyam végén a könyvek önálló keresése a könyvtárban, könyvek tartalomjegyzékének használata.

### **Kerettanterv szerinti célok / magyar nyelv és irodalom 1 - 4. osztály:**

„...Az életkori befogadóképességeknek megfelelő ismeretterjesztő szövegek alapozzák meg az önálló ismeretszerzést a könyvtárhasználat alapelemeivel együtt...”

#### **Fejlesztési követelmények:**

A könyvek tartalmának megállapítása, ismertetése (tartalomjegyzék, bevezető, fűlészöveg alapján, ill. átlapozással.) Önálló ismeretszerzés könyvtári munkával: könyvek keresése bármely tantárgyi témához egyénileg, vagy társakkal együttműködve. Segédkönyvek, a korosztálynak szóló, szótárak, lexikonok használata ismeretlen kifejezések magyarázatára, személyekhez, témákhoz kapcsolódó adatok gyűjtése a tanult anyag bővítésére. Források azonosítása (szerző, cím, kiadó, a kiadás éve, helye), rövid feljegyzés készítése a felhasznált könyvekről.

#### **1. évfolyam**

##### **Cél:**

- Ismerkedjenek meg a tanulók az iskolai könyvtárral, tanulják meg igénybe venni alapvető szolgáltatásait.
- Fokozatosan alakuljanak ki könyvtárhasználói szokásaik, a könyvtárhasználat magatartási normáihoz igazodó viselkedésük.
- Ismerjék meg a gyermekkönyvek alapvető tartalmi és formai jegyeit.
- Ismerkedjenek meg az életkoruknak megfelelő könyvtári tájékoztatási eszközökkel.
- Tanuljanak meg az egyes tantárgyak témáinak és életkori sajátosságaiknak megfelelő mese és képeskönyveket választani.
- Az iskolai könyvtár rendszeres használata segítse őket önművelési szokásaik megalapozásában.

#### **2. évfolyam**

##### **Cél:**

- Tanulják meg megkülönböztetni az iskolai könyvtár főbb funkcionális tereit és fontosabb állományrészeit.
- Ismerjék meg a könyvtárhasználat szabályait és a könyvtárban használatos magatartásnormákat, váljanak képessé ezek betartására.
- Tanulják meg igénybe venni a könyvtár alapvető szolgáltatásait.
- Feladataikhoz, önműveléshez tanuljanak meg kül. típusú dokumentumot választani.
- Ismerjék meg és tudják megnevezni a kül. információ -hordozókat.
- Tanulják meg leolvasni a könyv legfontosabb adatait.
- Tanuljanak meg tájékozódni a könyv tartalmáról a tartalomjegyzék, a képek és az ábrák segítségével.
- Ismerkedjenek meg a katalógus fogalmával.
- Tanuljanak meg információkat keresni az egyszerűbb szerkezetű kézikönyvekből, dokumentumokból

#### **3. évfolyam**

##### **Cél:**

- Vegyék igénybe a könyvtár alapvető szolgáltatásait.
- Tanulják meg a könyvtárhasználat szabályainak alkalmazását és váljanak képessé a könyvtári viselkedési normák betartására.

- Fejlődjön tovább önálló könyvtári tájékozódási képességük.
- Igazodjanak el az állományrészekben, raktári rendben. Ismerkedjenek a katalógus fajtáival, felépítésével, gyakorolják használatát.
- Váljanak a lakóhelyi közkönyvtár használóivá, szerezzenek tapasztalatot annak azonosságáról, különbözőségéről.
- Tanulják meg megkülönböztetni a főbb dokumentumok fajtáit formai és tartalmi jellemzőik alapján.
- Szerezzenek jártasságot a könyvek és folyóiratok főbb adatainak leolvasásában.
- Tanuljanak meg tájékozódni a nekik szóló irodalomban a dokumentumok mutatói alapján. Ismerkedjenek meg a gyermekfolyóiratokkal és a napilapok gyermekrovataival.
- Gyakorolják a gyermeklexikonok és enciklopédiák és szótárak használatát.
- Ismerkedjenek meg a fontosabb gyermek és ifjúsági sorozatok tartalmi és formai jellemzőivel.

#### 4. évfolyam

##### Cél:

- Használják *rendszeresen* az iskolai és a közművelődési könyvtárat.
- Alakuljanak ki könyvtárhasználati *szokásaik*, *fejlődjön* könyvtárhasználati magatartásuk. Szerezzenek *jártasságot* a könyvtári állományban történő tájékozódásban.
- Tanulják meg az állományrészek, a raktári rend, és az eligazító táblák használatát.
- Tanulják meg a dokumentumfajták megkülönböztetését tartalmi és formai jegyeik alapján. Tanuljanak meg megfelelő dokumentumot választani iskolai tanulmányaikhoz és más problémáik megoldásához és abból ismereteket szerezni.
- Szerezzenek jártasságot a legalapvetőbb kézikönyvek használatában, váljanak képessé a dokumentumok tájékoztató apparátusainak használatára.
- Szerezzenek jártasságot megadott vagy választott dokumentum rövid tartalmi ismertetőinek elkészítésében.

#### Felső tagozat:5-8. évfolyam

Az alsó tagozaton elsajátított olvasástechnika minőségi ugrást jelent a könyvtárpedagógiában.

- A célok összetettebbé válnak.
- Az olvasástudás elmélyül
- Alárendelt cél a rendszeres könyv-, és könyvtárhasználat elérése
- Az olvasási igény megalapozása megtörténik

**Feladat a megszerzett tudás újragondolása, újrendszerzése.**

- a könyvtárhasználati tudás eszközjellegűvé válásának elérése
- a diák önállóan tudja használni a könyvtárak szolgáltatásait
- online és offline adatbázisok, információk használatára való felkészítés
- az információszelekció képességének kialakítása
- tudja a diák kiválasztani a megfelelő felhasználási módot

**Az alsó tagozatban elsajátított könyv-, és könyvtárhasználati alapokra, olvasásra építve ebben a szakaszban összetettebb tudás kialakítása a cél.**

**Meg kell tanulni a könyvtár:**

- funkcionális tereinek,
- állományrészeinek,
- segédleteinek és-
- szolgáltatásainak használatát.

**Az olvasás igényét szélesíteni kell a könyvtári szolgáltatások ismeretével és a használati igények felismerésével.**

**A kézikönyvtárak tudatos és biztos használatára, a források kiválasztására és felhasználására a gyerekeknek képesnek kell lenniük.**

**Nagy hangsúly helyeződik a nem hagyományos dokumentumtípusokra.**

**Tudja a gyerek használni és kiválasztani a helyzetnek legmegfelelőbb információhordozót.**

**Indokolt a tanulási technikák megalapozása.**

- **Az információkat összetettebb módszerekkel dolgozzák fel a tanulók: önálló jegyzetelés, vázlatkészítés.**
- **Az új tantárgyak belépésével azok az alapvető kézikönyveit ismerjék és tudják használni.**
- **A hivatkozás formai és etikai igényességére felhívjuk a tanulók figyelmét.**
- **Megjelenik az idegen nyelv tanulása, ennek segítése, életszerűvé tétele is cél.**

**A 8. évfolyam végére szükséges, hogy megfelelő könyvtárképpel rendelkezzenek, tudásrendszerük képessé tegye őket az adekvát informálódásra és könyvtárhasználatra.**



## Munkaértekezlet és pedagógiai program módosítása

2024.05.06

	NÉV	MUNKAKÖR	ALÁÍRÁS
1.	Ambrusits Beatrix	pedagógus	Ambrusits Beatrix
2.	Balázsai Bálintné	pedagógus	Balázsai Bálintné
3.	Balogh Lili	pedagógus	tartósan távollévő
4.	Bartalos Balázs István	pedagógus	Bartalos Balázs István
5.	Berki Andrea	pedagógus	Berki Andrea
6.	Borosné Borbély Beáta	igazgató	Borosné Borbély Beáta
7.	Csankyné Antal Ildikó	pedagógus	Csankyné Antal Ildikó
8.	Csát Rita Márta	fejlesztő- pedagógus	Csát Rita
9.	Cser Tamara Izolda	pedagógus	Cser Tamara Izolda
10.	Csillag Réka	pedagógus	Csillag Réka
11.	Csillag-Szentgyörgyi Krisztina	pedagógus	Csillag-Szentgyörgyi Krisztina
12.	Formanek Annamária	pedagógus	Formanek Annamária
13.	Gajda Edina	pedagógus	Gajda Edina
14.	Hermann Csilla	pedagógus	Hermann Csilla
15.	Horváth Alexandra	pedagógus	Horváth Alexandra

	NÉV	MUNKAKÖR	ALÁÍRÁS
16.	Hudák Erika	pedagógus	
17.	Ignác Hajnalka	pedagógus	
18.	Juhász Miklós	pedagógus	tartósan távollévő
19.	Karikó Zoltán	pedagógus	
20.	Kelemen Attila	pedagógus	
21.	Király Krisztina	üzemeltetési koordinátor	
22.	Kiss Csilla Mária	pedagógus	
23.	Kiss Hajnalka	igazgató- helyettes	
24.	Kócsó Gyöngyi Katalin	pedagógus	
25.	Kotz Tímea Erzsébet	pedagógus	
26.	Kovácsné Báder Katalin	igazgató- helyettes	
27.	Krajnc Lászlóné	pedagógus	
28.	Krejcár-Gáspár Beáta	pedagógus	
29.	Kriska Pál	pedagógus	
30.	Kutasi Annamária	pedagógus	tartósan távollévő
31.	Lelekács Georgina	pszichológus	
32.	Medve Ágnes Erzsébet	pedagógus	
33.	dr. Miczán Klára	pedagógus	
34.	Molnár Richárd	pedagógus	
35.	Nádházi Ágnes Julianna	pedagógus	
36.	Nagy Ildikó	pedagógus	tartósan távol lévő
37.	Nagyné Malicsek Ágnes	pedagógus	
38.	Nagyné Végvári Erzsébet	pedagógus	
39.	Nyári László Csaba	pedagógus	

	NÉV	MUNKAKÖR	ALÁÍRÁS
40.	Pethőné Krasnyánszky Erika	pedagógus	<i>Pethőné Krasnyánszky Erika</i>
41.	Selyem Anna	pedagógus	<i>Selyem Anna</i>
42.	Szabó Julianna	pedagógus	<i>Szabó Julianna</i>
43.	Szerdahelyi Zsófia	pedagógus	<i>Szerdahelyi Zsófia</i>
44.	Szujóné Somogyi Ágnes	pedagógus	<i>Szujóné Somogyi Ágnes</i>
45.	Tompa Irén	pedagógus	<i>Tompa Irén</i>
46.	Tóth György	pedagógus	<i>Tóth György</i>
47.	Tóth Sára	pedagógus	<i>Tóth Sára</i>
48.	Vécsey Tímea	pedagógus	<i>Vécsey Tímea</i>